Digitized by Google

5. 10. 321

CONFESSARIUS MONIALIUM

Commoda, Brevi, & Practica Methodo

INSTRUCTUS

Circa earum Obligationes, Privilegia, & cætera ferè omnia

Ad hanc Materiam ſpectantia

A B

ANICETO ALINAS
DE XERDA

Sac. Theol. Proffeſſore.



VENETIIS, MDCCVI.

Apud Joannem Baptiſtam Chiarelli.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

$ - 10-331

LECTORI.

MIraris, quòd argumento a tot eruditiſſimis Scriptoribus illuſtrato ego quoque auſim tenuem calamum admovere? Unam excipe audaciæ meæ excuſationem. Qui operis novitate placere non potui, ſtudui brevitate juvare; levabit ſanè prolixæ inquiſitionis laborem coacta in anguſtum

materia . Hùc ego ſpe-
ctavi . Conatum appro-
ba , ſi rem non potes .
Fruere opere , ſi placet ,
& quæ placere non poſ-
ſunt,excuſa .

I N-

INDEX

CAPITUM, ET PARAGRAPHORUM.

CAPUT I.

De Monialium obligationibus ratione ſtatus.

§. 1. DE *obligatione monialium tendendi ad perfectionem.* pag. 1
§. 2. *De obligatione monialium ratione regulæ.* 4

CAPUT II.

De Puellarum receptione ad habitum.

§. 1. *De conditionibus requiſitis in puellis recipiendis.* 7
§. 2. *De exploratione voluntatis.* 17
§. 3. *De Anno Probationis.* 22
§. 4. *De Bonorum renunciatione.* 32
§. 5. *De Dote ante profeſſionem ſolvenda.* 45
§. 6. *De monialium Profeſſione.* 58

CAPUT III.

De monialium Conſecratione. 73

CAPUT IV.

De Voti Paupertatis obligatione.

§. 1. *De Natura Voti Paupertatis.* 79
§. 2. *De Peculio, & ejus uſu.* 90
§. 3. *De licentia requiſita ad diſtrahendum.* 99
§. 4. *De largitione munerum.* 105

CA-

CAPUT V.

De Voto Caſtitatis. 111

CAPUT VI.

De monialium Subjectione erga ſuperiores ex vi voti obedientiæ.

§. 1. *De natura Voti obedientiæ.* 121
§. 2. *De Subjectione quoad ordinarium.* 128
§. 3. *De Subjectione erga Prælatum regularem.* 140
§. 4. *De Subiectione quoad canonicam Viſitationem.* 143
§. 5. *De Subjectione quoad pœnas.* 149
§. 6. *De Subjectione quoad Confeſſarium.* 153
§. 7. *De Officio Confeſſarii.* 159
§. 8. *De Confeſſario quoad abſolutionem à reſervatis.* 168
§. 9. *De Confeſſario quoad ſollicitationem.* 179
§. 10. *De Confeſſario quoad Moniales ſcrupuloſas.* 184

† 4 §. 11.

§. 11. *De Confeſſario Extraordinario.* 193

CAPUT VII.

De Monialium obligatione quoad Clauſuram.

§. 1. *De Clauſura in communi.* 203
§. 2. *De licentia ad ingrediendam clauſuram requiſita.* 211
§. 3. *De cauſa requiſita ad concedendam dictam licentiam.* 218
§. 4. *De Clauſura quoad ingreſſum Prælatorum.* 223
§. 5. *De Clauſura quoad ingreſſum officialium &c.* 229
§. 6. *De Clauſura quoad ingreſſum Confeſſarii.* 237
§. 7. *De Clauſura quoad mulierum ingreſſum.* 244
§. 8. *De Clauſura quoad puellas in educationem recipiendas.* 250
§. 9. *De Clauſura quoad Monialium egreſſum.* 255
§. 10. *De Clauſura quoad acceſſum extraneorum.* 268

§. 11.

§. 11. *De pœnis contra violantes clauſuram.* 285

CAPUT VIII.

De præcipuis Monialium obligationibus.

§. 1. *De Horarum canonicarum obligatione.* 296
§. 2. *De obligatione quoad Miſſam.* 304
§. 3. *De obligatione quoad Confeſſionem, & Communionem.* 308
§. 4. *De obligatione quoad jejuniorum, & Feſtorum obſervantiam.* 312

CAPUT IX.

De obligationibus Monial. quoad Electionem Abbatiſſæ.

§. 1. *De qualitatibus eligendæ in Abbatiſſam.* 320
§. 2. *A quibus, & quomodò eligenda ſit Abbatiſſa.* 325
§. 3. *Per quot Annos debeat eligi Abbatiſſa.* 331

§. 4.

§. 4. *De Confirmatione, & benedictione Abbatiſſæ.* 334

CAPUT X.

De Monialium Privilegiis. 339

CAPUT XI.

De particularium Monialium obligationibus, & privilegiis.

§. 1. *De obligationibus, & privilegiis Abbatiſſæ.* 352
§. 2. *De Vicariæ, & Diſcretarum, ſeu Decanarum obligationibus.* 363
§. 3. *De obligat. & privil. Magiſtræ Novitiarum.* 368
§. 4. *De obligat. & privil. Novitiarum.* 372
§. 5. *De Sacriſtanæ obligat. & privil.* 381
§. 6. *De Infirmarum obligat. & privil.* 386
§. 7. *De Infirmariæ obligat. & privil.* 398
§. 8. *De Celleraria obligat. & privil.* 403

§. 9.

§. 9. *De Janitoriæ, Rotariæ, & Auſcultatricum obligat.* 407
§. 10. *De Converſarum obligat. & privil.* 413
§. 11. *De Tertiariarum obligat. & privil.* 418

NOI

NOI REFORMATORI
Dello Studio di Padoa.

HAvendo veduto per la Fede di reviſione, & approbatione del P.F. Vicenzo Maria Mazzoleni Inquiſitore nel Libro intitolato *Confeſſarius Monialium* &c. ab Aniceto Alinas de Xerda Sac. Theolog. Profeſs. non v'eſſer cos'alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro; niente contro Prencipi, & buoni coſtumi, concedemo Licenza à Gio: Battiſta Chiarello Stampatore che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gl'ordini in materia di Stampe, & preſentando le ſolite copie alle Publiche Librarie di Venetia, & di Padoa.

Dat. 16. Luglio 1706.

{ Gio: Lando K. P. Ref.

{ Sebaſtiano Foſcarini K. P. Ref.

{

Agoſtini Gadaldini Segr.

CA-

VII - 1

CAPUT PRIMUM.

De Monialium obligationibus.

§. I.

De obligatione Monialium tendendi ad perfectionem ratione ſtatus.

VIrgines contemplativam, & cenobiticam vitam profitentes variis in primitiva Eccleſia fuerunt nominibus nuncupatæ, & quidem omnibus ſanctitatem pręſeferentibus. Sacerdotes illas appellavit Baſilius, Deo ſacratas Fulgentius, & velatas Chriſti Sponſas Optatus. Hoc noſtro ævo intitulantur Moniales à græco nomine *Monios*,

quod ſolitudinem captantem ſignificat. Hæc tam ſpecioſa, & plena Religionis vocabula enunciant, quales exprimi debeant à Sacris Virginibus mores; unde meritò Tractatum hunc ab obligatione, qua tendere ad perfectionem tenentur, exordimur. Igitur.

QUÆR. I. Utrum Moniales teneantur ex vi ſuæ profeſſionis tendere ad perfectionem.

1. RESP. Affirmativè, quia hæc eſt obligatio ſui ſtatus, & in quo differunt à laicis. Nam ſtatui laicorum ſolùm dicitur a Chriſto Mattæi 19. *Serva mandata*. Statui verò Religioſorum, qui inſinuatur illis verbis, *Si vis perfectus eſſe*, ulterius dicitur, *Vade, & vende, quæ habes, & da pauperibus, & veni, & ſequere me*; per quod denotantur conſilia, & per conſequens perfectionis ſequela. Non tenentur tamen tendere ad perfectionem per omnia opera conſiliorum, aut ſupererogationis, ſed per illa tantùm, quæ ſunt ſecundùm Regulam, & obſervantias ſui Ordinis, quia non ſe obligaverunt niſi ad illam perfectionem, quæ mediis inſtitutis ſuæ Religionis comparari poteſt. Neque tenentur eſſe perfectæ in facto eſſe; quia ſtatus Religionis non eſt ſtatus perfectionis acquiſitæ, ſed acquirendæ. Unde neque tenentur ex vi hujus obligationis domitas, ſeu ſuperatas habere omnes ſuas paſſiones inordinatas, ſed ſufficit, ut ad eas vincendas, quantum potuerint, conentur.

QUÆR.

QUÆR.II. An prædicta obligatio tendendi ad perfectionem ſit ſub mortali.

RESP. Affirmativè, quia eſt de re graviſſima, quam noverunt, & in qua conſiſtit ſubſtantia ſtatus Religioſi. Ita Corduba, & Rodriquez *tom.*1. *qq.Regul.q.*48.*ar.*1. Non eſſe tamen obbligationem diſtinctam ab obligatione ſervandi vota, & obſervantias regulares, probabilius eſt, ut notat Sanchez *in Decal. lib.* 6. *cap.* 5. *n.* 5. Quia culpæ, & præcepta niſi ex evidentiſſimis rationibus ſunt multiplicanda, cùmque verſemur in materia odioſa, quod minimum eſt, ſequendum.

QUÆR.III. Quando contra hoc præceptum peccent Moniales.

RESP. Peccare contra hoc præceptum, quando tranſgrediuntur regulam, etiam ſi ad venialem tantùm, vel ad nullam culpam obligarit, eo fine, ut impediant perfectionem, aut quando firmiter ſtatuunt apud ſe, nullo modo curare de perfectione ſui ſtatus, quia hoc eſt directè contrà id, quod promiſerant. Valentia, Vaſq; & alii. Item quando intervenit contemptus conſiliorum; quibus pervenitur ad perfectionem. Cajetan. 2.2.*q.*86.*ar.*9. Talis autem contemptus tunc intervenit, quando Monialis refugit ſubiici conſiliis divinis, ut à Deo traditis; vel quando parvi æſtimat opera ipſa conſiliorum; ità ut illa ſecundùm ſe vilipendat. Quare ſi Monialis ſpiritualem profectum, & divina conſilia, ut à Deo tradita, revereetur, & tantùm de illis

non curat, quia non tenetur ad illa, nec ſunt neceſſaria ad ſalutem, non peccat mortaliter: Sanchez *loc. cit. n. 9.* ubi ſubdit, venialiter tamen peccare, quia aliqualis contemptus eſt omittere intentionem, & executionem mediorum conducentium ad profectum ſpiritualem.

§. II.

De obligatione Monialium ratione Regulæ.

QUÆR. I. AN, & quo genere obligationis teneantur Moniales ſervare Regulam, ſeu Conſtitutiones, & ſtatuta ſui Ordinis.

RESP. Teneri equidem, quia Regulæ, & Conſtitutiones participant rationem legis, cui ſe ſubjecerunt per promiſſionem factam in profeſſione. Qua autem obligatione teneantur, an ſcilicet ad culpam, vel ad pœnam tantùm, vel ad utramque, ex ipſis regulis metiendum eſt. Advertendum tamen, quòd ſi Regulæ, ſeu Conſtitutionum transgreſſio fiat ex contemptu formali, ſemper eſt peccatum mortale, ut diximus ſupra de obligatione tendendi ad perfectionem, quia eſt peccatum inobedientiæ formalis; & hoc verum eſt, etjam ſi Regulæ non obligent ad ullum peccatum, vel ad veniale tantùm, quia licèt materia ſit levis, contemptus tamen eſt gravis, & formalis. Ita Navar. Cord. Valent. & Barthol. à S. Fauſto *in Theſauro Religioſ. lib. 6.*

q.157. Quod ſi tranſgreſſio regulæ, ad nullam culpam obligantis, oriatur ex nimia cupiditate erga aliquid, & non ex alio malo fine, eſt peccatum veniale, quia dato, quod à Regula non eſſet prohibita illa actio, eſſet tamen culpa ex libidine, id eſt ex nimia cupiditate, ergo à fortiori venialis erit, dum a Regula eſt prohibita. Ita D. Thom.2.2.q.186.*art.*6.*ad.*1.

QUÆR. II. An Monialis, quæ paſſim ex conſuetudine violat regulam, quæ non obligat ad culpam, peccet mortaliter ex contemptú.

RESP. Negativè, quia contemptus incluſus in illa conſuetudine non eſt formalis, ſed interpretativus, nam formalis contemptus in ſolo actu interiori voluntatis perficitur, ac proinde ob ſolam externi operis multiplicationem induci nequit. Bene verum eſt, quòd conſuetudo ſupradicta diſponit ad contemptum formalem, ſicuti venialia peccata ſæpè reiterata diſponunt ad mortale. Ita D. Thom.*loc.cit.ad.*3. Quare Monialis tenetur ſub mortali eam conſuetudinem tollere, quotieſcunque advertit per illam exponi periculo labendi in contemptum formalem, vel votorum tranſgreſſionem, vel etjam præbendi aliis occaſionem tranſgreſſionis. Sicut, quamvis conſuetudo jurandi non poſſit dici peccatum mortale, & negligentia illam extirpandi, animadverſo perjuriorum periculo inde conſurgente, eſt lethalis. Sanch. *in Decal.lib.*6.*cap.*4.*n.*21.

QUÆR. III. An quando Regula conſuetudine laxata eſt, teneantur moniales in ſuo priſtino rigore eam ſervare.

RESP. Quòd ſi regula accipiatur prout dicit tria ſubſtantialia religionis vota, debet exactè in ſuo priſtino rigore ſervari, quia tria vota obligant ex jure divino naturali, adversùs quod nulla conſuetudo prævalere poteſt. Si verò regula accipiatur quatenus præſcribit alia tribus votis adjuncta, inter quæ adnumerandus eſt modus paupertatis, & obedientiæ, poteſt conſuetudine tolli, quia ſicuti cùm ſuperior diſpenſat in aliqua ex illis legibus, excuſatur à culpa non obſervans; excuſabuntur ſimiliter moniales ex conſuetudine non ſervantes aliqua ex præſcriptis in regula, cùm contra legem eadem ſit vis conſuetudinis, & diſpenſationis. S. Thom. *4. diſt.* 38. *q.* 1. *ar.* 3. *quæſtiunc.* 1. *ad.* 5. & ibi Cajetan. Turrecrem. Palac. aliique plurimi relati a Sanchez *lib.* 6. *cap.* 2. *n.* 26.

QUÆR. IV. An ſaltem ſi regula reformetur, & ad priſtinum ſtatum reſtituatur, teneantur illam ſic reformatam ſervare.

RESP. Si moniales tempore profeſſionis limitatam habuerant intentionem, non ſe ampliùs obligandi, quàm ad illam regulam ſic relaxatam, tunc non tenentur reformatam ſervare; quia actus non obligant ultra intentionem agentium. Ita multi apud Sanchez *loc. cit. n.* 39. Si verò abſque illa expreſſa limitatione profeſſæ ſunt, tenentur regulam ſic reformatam amplecti; quia

quia ſponte ſua in religione profitentes, ſe ita regulæ, & vitæ religioſæ ſubiiciunt, ut paratæ eſſe debeant, quantum ex ſe eſt, ad conſervationem ipſius procurandam, quare ſi bonus religionis ſtatus collapſus ſit, tenentur moniales pati, ut inſtauretur, & per conſequens tenentur etiam regulam ſic inſtauratam obſervare. Sanch. *loc. cit.* aliique plurimi ibi relati. Licèt tamen regulares regulam, quam profeſſi ſunt, teneantur obſervare, & cogendi ſint, nihilominus moniales, quæ non ita exactè eam obſervant, veluti in jejuniis, in comedendo carnes, geſtando induſium lineum, recitandis horis matutinis certa hora noctis, ſunt tolerandæ, ut in monialibus Sancti Benedicti; & hoc eſſe juxta mentem Gregorii XIII. aſſerit Pignatel. *tom.* 8. *conſult.* 45. *n.* 25.

CAPUT II.

De Puellarum receptione ad habitum Religionis.

§. I.

De conditionibus requiſitis in Puellis recipiendis.

QUÆR. I. Quæ conditiones attendi debeant in puellis ad habitum recipiendis.

RESP. Varias præſcribi conditiones

tum jure naturali, tum jure pontificio; tum jure particulari ſingularum Religionum. Ideò hæc omnia attendere debent moniales, Deum ſolum, & bonum Religionis præ oculis habentes, omni carnis, ſanguiniſque intereſſe poſtpoſito. Solùm igitur idoneas quoad tempus, & vires recipiant, conſiderata religionis auſteritate majori, vel minori, attentiſque laboribus, ad quos aſſumuntur puellæ. Si enim aliqua in converſam recipiatur viribus deſtituta, certum eſt, quòd non erit habilis, & ſimiliter ſi ad aſperrimam Capucinarum religionem aſſumatur aliqua delicatula, & debilis, non attenditur in hoc bonum religionis.

QUÆR. II. An amens in aliquo genere, ſed in reliquis ratione utens, poſſit ad probationem, & profeſſionem admitti.

RESP. Ex Bordon. *variar. reſol. p. 2. reſol. 54. n. 25.* affirmativè, quia cognoſcit quid experiatur, & ad quid ſe obliget, ut ſuppono. Immò ejuſmodi perſonæ potius ſimplices, & leves, quàm amentes dicendæ ſunt. Item ſi dementia ſuperveniat Novitiæ jam receptæ, non per hoc tenetur vel novitiatum denuò incipere, vel phræneſis tempus ſupplere, ſi per octo, vel quindecim tantùm dies duraverit, cùm tam breve tempus pro nihilo reputetur. Secus verò eſt, ſi in dicta alienatione mentis duret per menſem, nam licèt tunc non teneatur novum novitatum incipere, cùm non cenſeatur eo tempore novitiatus interruptus,

tene-

tenetur tamen, tempus illud dementiæ ſupplere, quia qui rationis compos non eſt, diſciplinam eccleſiaſticam experiri non poteſt. Ita Sanch. & Barboſ. citati à Peyrin. *t.*2. *q.*3. §.2. *n.*39. contra Bordon. *loc. cit. n.* 27. qui negat debere ſuppleri, & contra Suarez, qui ſuſtinet novum novitatum eſſe incipiendum.

QUÆR. III. Ad quem ſpectet probare dementiam in ordine ad expellendam puellam è Monaſterio.

RESP. Ad illum ſpectare, qui vult illam excludere, Gloſ. *in cap. Gonſaldus* 17. *q.* 2. Talis autem dementia probari poteſt per alias moniales, cum quibus ſtulta converſata fuit. Rota *vol.* 2. *deciſ.*107. *n.*8. quia vicinis, & cum quibus converſamur, præſumuntur nota facta noſtra *ex cap. quoſdam* 7. *cap. quanto* 8. *de præſumpt.* ubi *n.*24. dicit, dementiam eſſe probandam adfuiſſe tempore profeſſionis, & cenſetur probata, ſi conſtet de amentia antè, & poſt profeſſionem, quia probatis extremis, præſumitur de mediis, ut de furore argumentantur Anchar. Ruin. & Curtius junior relati a Bordon. *ſuprà n.*35.

QUÆR. IV. An viduæ, & illicitè corruptæ poſſint ad religionis habitum admitti.

RESP. Quoad viduas affirmativè ſtando in jure communi, tum ex ipſo uſu Eccleſiæ, tum ex cap. *Vidua* 20. *q.* 1. & cap. *Viduas.* 1. *&* 3. ſed viduam non convenire admittere ad habitum monachalem virginum

declaravit Sacra Congreg. Epiſcop. apud Gavant. *in Man. Epiſcop. v. Monialium receptio n.7.* Quo ad fæminas verò illicitè corruptas, maximè ſi lapſus carnis eſt publicus, decens eſt non admitti propter ſcandalum cæterarum, niſi in ſpecialibus monaſteriis mulierum pænitentium, & niſi fortè ſint aliquæ circumſtantiæ, quæ tale ſcandalum aut minuant, aut tollant. Suar. *t.4.de relig.tract.9. lib.*1. *cap.*11.*n.*2. Lezana *qq.regular.cap.*25.*n.*9.

QUÆR. V. An Hermaphroditus, ſi prævalet ſexus fæmineus, poſſit ad religionem admitti.

RESP. cum communi negativè; quia id eſſet in ſcandalum, & offendiculum multarum, quæ ratio deſumpta eſt ex cap. *Definimus* 18.*q*.2.

QUÆR. VI. An debeant attendi aliæ conditiones in puellis recipiendis.

RESP. Affirmativè, ſcilicet, illas debere eſſe irreprehenſibiles, morigeratas, ut decet ſponſas Chriſti. Ab ipſis procul debet eſſe omnis defectus, qui aliis virginibus nocere poſſit, tùm ratione mali exempli, & ſcandali, tum ratione periculi inficiendi in reliquis mores, & religioſam obſervantiam. Unde ſcandaloſæ, petulantes, excommunicatæ, hæreticæ, vel ſchiſmaticæ aut flagitioſæ à domo Dei excluduntur, ut expreſsè habetur in cap. 1. *de ſtat. Relig.* 12. 6. Neque debet admitti contagioſa, morboſa, aut dæmoniaca, vel furioſa, immò ſi talis reperiatur ante profeſ-

feſſionem, eſt expellenda.

QUÆR. VII. An conditiones aſſignatæ a Sixto V. pro receptione, & profeſſione novitiorum extendantur ad moniales.

RESP. Negativè, ita enim declaravit ipſemet Sixtus V. in ſecunda conſtitutione *Ad Romanum ſpectat*. Idem dicendum eſſe de Decretis Clement. VIII. & Urbani VIII. circà receptionem, & inſtitutionem novitiorum, aſſerit Lezan. *loc. cit. n.* 52.

QUÆR. VIII. An puellæ recipi poſſint ad habitum ante annum duodecimum expletum.

RESP: Negant Rodriq. Nald. Tamburin. *de jure Abbatis. diſp.* 4. *q.* 2. *n.* 2. & colligunt ex Trident. *ſeſſ.* 25. *de regular. cap.* 7. ubi ſic habet. *Sancta Synodus ſtatuit, atque decrevit, ut ſi puella, quæ ſtatum regularem ſuſcipere voluerit, major duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſteà ipſa, vel alia profeſſionem emittat, quam exploraverit Epiſcopus &c.* Nihil tamen in hoc decreto Concilium ſtatuere de ætate puellarum recipiendarum ad habitum religionis, docent Sanch. *in decal. lib.* 4. *cap.* 18. *n.* 33. Villalob. Miranda, Sanchez, & alii, præcipuè Medina *lib.* 4. *de continen. controv.* 9. *cap.* 4. qui interfuit Concil. Trident. quando hoc ſancitum fuit. Ratio eſt, quia Concilium ſolùm decernit de exploratione voluntatis earum, quæ ſuſcipiunt habitum, & profitentur, quòd nimirum ſit ab Epiſcopo, vel ejus Vicario exploranda voluntas, ſi ſint majores duodecim annis. Prio-

rem tamen ſententiam ampleɥendam cenſeo, attenta declaratione Sacræ Congregationis, quam refert Vecelius *in prax: Novit. diſp.2. dub.6.* & eſt tenoris ſequentis. *Congregatio reſcripſit aliquam puellam non debere admitti ante duodecimum annum ad habitum ſuſcipiendum, cujus cauſa requiritur voluntatis puellæ exploratio. Non eſt autem voluntas Congregationis, neque Concilii, ut ante illam ætatem puella admittatur.* Quare puellæ natu minores nullatenus admittendæ ſunt, niſi impetrata licentia à Sacra Congregatione ſuper Epiſcop. & Regul. quæ non niſi raro, ac matura deliberatione illam conducere conſuevit, ut advertit Pignatel. *t.9. conſult.* 87. *n.*35., ubi notatur de praxi.

QUÆR. IX. Quid aliud acquiratur ad validam puellarum receptionem.

RESP. Requiri Monialium conſenſum. Quia inter Monaſterium recipiens, & monialem receptam fit contractus reciprocus perpetuò valiturus, ſi puella profiteatur, qui contractus ſubſiſtere non poteſt, niſi accedente reciproco conſenſu, quapropter monialium conſenſus requiritur.

QUÆR. X. An debeat concurrere etjam Epiſcopi licentia, & Prælati, ſub cujus gubernio exiſtunt.

RESP. Affirmative. Quia receptio eſt aliquo modo actus juriſdictionis, quare oportet, ut Prælatus, apud quem eſt propria juriſdictio, concurrat. Ita Suar. *t.4. de relig. tract.9. lib.*10. *cap.*11.

QUÆR.

QUÆR. XI. An Epiſcopi licentia requiratur etjam pro recipiendis puellis in monaſteria regularibus ſubjecta.

RESP. Videri quod non, quia conceſſio hujuſmodi licentiæ eſt actus juriſdictionis, vel ſaltem ſuperioritatis, ut diximus; Epiſcopus autem nullam habet ſuperioritatem in Monaſteria regularibus ſubjecta; exceptis caſibus à jure, & pontificiis Conſtitutionibus expreſſis; quòd autem talem licentiam concedere ſpectet ad Epiſcopum, nullibi reperitur expreſſum. Nihilominus tenendum eſt, ad Epiſcopum ſpectare, quia id pertinet ad monialium clauſuram, cujus conſervatio Epiſcopis demandatur per Tridentinum, & ita declaravit Sacra Congregat. ſuper Epiſcop. quam declarationem refert Pignatel. *t.* 4. *conſult.* 171. *n.* 4.

QUÆR. XII. An renuente Abbatiſſa poſſint Moniales recipere ad habitum religionis, ejuſque probationem, puellam ingreſſum religionis petentem.

RESP. Poſſe, dummodò accedat conſenſus Prælati; colligitur ex Suar. *loc. cit.* quia in actis capitularibus Abbatiſſa nullam exercet juriſdictionem ſibi qua tali propriam, nam juriſdictionis propriè dictæ eſt incapax; ergo ſe habet tantùm ut monialis talis monaſterii, unde fit, quod ſicut renuente hac, vel illa moniali, nihilominus valida fieri poteſt receptio, ſi interveniat debitus numerus ſuffragiorum, ſic valida etjam erit receptio, quamvis diſſentiat Abbatiſſa.

QUÆR.

QUÆR. XIII. An Epiſcopus, vel Prælatus regularis reſpectu exemptarum poſſit invitis monialibus alicujus monaſterii aliquam monialem recipere.

RESP. Univerſaliter loquendo, quòd non, & ita docent Abbas cap. *poſtulaſtis* *n.* 14. *de conceſ. præben.* & ibi Anton. *n.* 11. Imola *n.* 15. *&* 16., ubi aſſerunt, expediendum ab Epiſcopo cum Capituli conſenſu indigere conſenſu Epiſcopi, & ultra illum, conſenſu majoris partis Capituli; & idem ait Abbas dicendum de quocunque Collegio. Verum tamen eſt, quòd ſi Monaſterium penuriam monialium haberet, & conventus monitus aſſignato ſibi termino nollet admittere, in tali caſu poſſit Epiſcopus, vel Prælatus ſupplere conventus conſenſum; quod probant Dominic. cap. fin. *n.* 5. & ibi Franeus in fine *de regular. in* 6. quos refert, & ſequitur Sanch. *lib.* 5. *cap.* 4. *n.* 71.

QUÆR. XIV. An pecent moniales mortaliter, ſi abſque juſta cauſa denegent votum puellæ aliàs idoneæ ad ingrediendam religionem.

RESP. Contra Sanchez, & Caramuel affirmativè; quia lædunt charitatem proximi in re gravi, nam unicuiq; mandavit Deus de proximo ſuo; & operantur contra bonum religionis, quia expellunt idoneas. Ita Barth. à S. Fauſto, & Miranda cum aliis. Quod à fortiori locum habet in admiſſione ad profeſſionem, cùm ad ipſam puella, dummodo ſit idonea, habeat jus acquiſitum.

QUÆR. XV. An puella ſemel, ac iterùm

rùm capitulariter excluſa ab admiſſione ad religionem, coactò iterùm capitulo admitti poſſit.

RESP. Affirmative ex declaratione Sacræ Congregationis *in Aſſiſien.* 19. *Junii* 1601. apud Nicol. *v. Novitia. n.* 23. & hoc maxime locum habet, ſi occurrant de novo rationes id ſuadentes. E contrà poterit à puella capitulariter admiſſa coacto iterùm capitulo novis ſupervenientibus excludi; contrariorum enim eadem eſt diſciplina quantum ad juris diſpoſitionem. *l. diem. §. ſtari. ff. de arbitris*, & notat Peregrin. *p.* 2. *conſtit. c.* 5. §. 11. *&* 12.

QUÆR. XVI. An moniales poſſint recipere in quocunque numero puellas petentes religionis ingreſſum, ſi aliàs dotibus requiſitis ſint prædit æ.

RESP. Non poſſe, ſi in monaſterio extet jam numerus monialium taxatus juxtà decretum Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 3. *de regular.* ac Conſtitutionem Pii V. *Circa paſtoralis*, quibus ſtatuitur, ut receptio monialium non fiat niſi intra numerum monialium, quæ ex redditibus, aut conſuetis eleemoſynis ſuſtentari comodè poſſint.

QUÆR. XVII. An poſſit admitti ſupra numerum puella, quæ ſecum deferat dotem, ex qua commodè valeat ſuſtentari.

RESP. Affirmant Suar. Navar. Lezan. & alii relati à Navar. *Sum. Bull. comment.* 95. *n.* 7. Nam talis dos computari poteſt inter eleemoſynas, aut redditus monaſterii, ſicque

ſicque ceſſat ratio præſentis prohibitionis. Puto nihilominus non eſſe recedendum à ſententia Portel. qui dicit præfatam puellam non eſſe recipiendam abſq; legitima licentia, ob expreſſam prohibitionẽ factam.

QUÆR. XVIII. An profeſſio puellæ ſupra numerum admiſſæ ſit irrita.

RESP. Affirmativè juxta diſpoſitionem *cap. unic.* §. *ſanè de ſtatu. Regular. in 6.* Talem tamen irritationem putat Sanchez conſuetudine abrogatam, quod non admittit CaſtroPalaus dicens, conſtare de irritatione, de conſuetudine verò abrogante non conſtare. Notat tamen Lezana *ex declaratione Sac. Congregat. ſub die 6. Septembris* 1604. Moniales, quæ ſupra numerum præfixum in quocunque Monaſterio recipiuntur, in locum morientium monialium non ſubrogari (niſi in licentia, quæ impetrari debet a Sacra Congregatione, teſte Gavant. aliter ſit diſpoſitum). Nec obſtare, quin aliæ in locum earundem ex numero conſtituto demortuarum recipi eodem modo poſſint, quo in unoquoque Monaſterio admitti poſſunt intra numerum, quinimmò præfatas moniales ſic ſupra numerum receptas ſemper quoad hoc manere ſupranumerarias, eſto in cæteris nihil differant ab aliis, & iis in omnibus ſint pares.

QUÆR. XIX. Utrum Epiſcopus poſſit numerum augere, ſi contingat, redditus annuos ita creſcere, ut ex iis poſſit major numerus ſuſtentari ſine diſpendio monaſterii.

RESP.

RESP. Neque in hoc caſu numerum monialium augeri poſſe ab Ordinario ſine licentia Sacræ Congregationis. Ita pluries declaravit Sac. Congregat. *ſuper Epiſcop. & Regular. in Brunduſina die* 12. *Martii* 1602. *in Lauretana* 27. *Julii* 1604. & 23. *Julii* 1649.: quæ non conceditur, niſi redditus ita ſint aucti, ut quotannis ultra triginta aureas annuas &c. *Sit aliquid reliqui, ut in Rhegien.* 29. *Novembris* 1600.

§. II.

De exploratione Voluntatis puellæ recipiendæ.

QUÆR. I. AN, a quo, & quando puellæ recipiendæ voluntas ſit exploranda.

RESP. Ex Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 17. puellæ voluntatem eſſe explorandam ab Epiſcopo, vel eo abſente, vel impedito, ab ejus Vicario, aut aliquo eorum ſumptibus ab eis deputato. Eſt autem exploratio hæc bis facienda, antequam ſcilicet puella habitum religionis ſuſcipiat, & profeſſionem emittat. Si tamen alicubi ſit legitimè præſcriptum, quòd ſemel tantùm voluntas exploretur, ſervandam eſſe conſuetudinem, non obſtante Tridentini decreto, docent Miranda Villalob. Portel. Sanch. & Rodriquez *t.* 3. *qq. regular. q.* 12. *ar.* 3. ubi in praxi teſtatur in Hiſpania ſervari. Ubi verò utraque exploratio eſt

in

in uſu, ſi omittatur prima in ordine ad habitum, ſufficit ſecunda in ordine ad profeſſionem, & ita referunt deciſum a Sacra Congregatione Praxis Epiſcop. *p.* 1. *v. Moniales.* Barboſ. *de poteſt. Epiſ. allegat.* 500. *n.* 4. Quòd ſi contingeret utramque explorationem omitti, peccaretur quidem mortaliter, quia violaretur conſtitutio Concilii Tridentini in re gravi, non tamen irrita eſſet profeſſio, cùm Concilium non ponat decretum irritans. Rodriq. Barb. Tamburin. & Sanch. *lib.* 5. *ſum. cap.* 4. *n.* 284. & ita declaravit Sacr. Congreg. Concilii apud Fagnanum.

QUÆR. II. Ad quid ordinata fuit hæc voluntatis exploratio.

RESP. Ex eodem Concil. *loc. cit.* ad conſulendum libertati puellarum, ad dignoſcendum ſcilicet, an illarum electio inconſiderata ſit, an ſeducta, an ſpontanea, an coacta.

QUÆR. III. Quid agere debeat Epiſcopus, ſi reperiat puellam non ſatis in vocatione coſtantem, vel vi, aut metu in monaſterium detruſam.

RESP. Quoad primum, debet præfigere terminum quindecim dierum, in quo deliberet, an velit induere habitum, aut profiteri, nec ne. Ita deciſum referunt Campanil. Barboſ. *allegat. cit. n.* 2. Tambur. *de jur. Abbatis diſp.* 4. *q.* 2. *n.* 10. Quoad ſecundum, debet illam de monaſterio educere, in tuto collocare, ejus libertati conſulere, & ſi quid damni paſſa fuerit, illi providere

expen-

expenſis illius, qui eam in monaſterium incluſit, qui propterea debet ſeverè puniri. Tamburin. cit. *diſp.*33.*q.*1.*n.*9.

QUÆR. IV. An dentur aliqui caſus, in quibus licitum ſit cogere puellas ad religionis ingreſſum.

RESP. Tres caſus enumerat Peyrin. *t.* 1.*q.*1.*cap.*29. *concl.*2. quorum primus eſt, quando puella ſponte religionem vovit. Secundus, quando conjux conſcia de diſpoſitione juris conſentit virum ingredi religionem, ut in ea profiteatur; tertius, quando quis delictum commiſit, per quod neceſſe ſit in monaſterium detrudi. In ſecundo, & tertio caſu non poteſt cogi ad profitendum, ſed ad ingrediendum religionem, vel ad continentiam ſervandam, vel adluendam pænam. Cogi inſuper poteſt, ſi conjugata poſt duos menſes renuat conſummare matrimonium, ad deliberandum de religione. Si poſt quinquenium dicat profeſſionem fuiſſe nullam. Præter hos caſus, compellere ad religionem expreſsè prohibetur ſub pæna excommunicationis majoris non tamen reſervatæ, à Concil. Trid. *ſeſſ.*25. *cap.*18.

QUÆR. V. An decretum Concilii, in quo agit de coactione, debeat intelligi de coactione propriè dicta.

RESP. Affirmative. Ita Azor. *p.*1. *lib.*13. *cap.*9. *q.*2. Barb. *allegat.*104. *n.*3. afferen. Armendar. teſtantem, ita fuiſſe deciſum; cùm enim decretum ſit pænale, debet ſtrictè accipi, atque adeò de coactione ſtrictè, &

rigo-

rigoroſè ſumpta. Hinc neque vehemens perſuaſio, neque preces, niſi ſint perſonæ, à qua proveniat metus reverentialis, ſubſunt huic pænæ, ut notat Bonacin. *de cenſur. diſp.* 2. *q.* 2. *pun.* 1. *n.* 1.

QUÆR. XVI. An hæc excommunicatio extendatur ad dantes conſilium, auxilium, conſenſum, aut favorem.

RESP. Affirmativè ex Concil. Trid.; quia hujuſmodi actus, cùm ſint acceſſorii, & correſpectivi ad priorem actum, aliquo modo influunt in ipſum, unde meritò comprehenduntur ſub prohibitione. Et ob eandem rationem extenditur pæna etiam ad ſcientes puellam ſponte non ingredi, habitum ſuſcipere, aut profiteri, ſi præſentes fuerint actui, aut conſenſum, aut auctoritatem interpoſuerint. Nomine tamen præſentiæ intelligitur tantùm illa præſentia, quæ ſit ex propoſito, & intentione actus prohibiti, ità ut contineat quemdam tacitum conſenſum, ut notat Sanch. *lib.* 4. *Sum. cap.* 4. *n.* 21. Unde qui præſens eſſet ex alia cauſa, non ſubiiceretur huic pænæ.

QUÆR. VII. An ad hoc, ut habeat locum hæc excommunicatio, requiratur effectus, ſcilicet ingreſſus, aut habitus ſuſceptio, aut profeſſio.

RESP. Requiri, quia non imponitur niſi cogentibus ingredi &c. non dicitur autem cogi ingredi, niſi ſequatur effectus, ſcilicet ingreſſus &c. Neque habet locum, ſi coactio non ſit ad vitam religioſam ſuſcipiendam, ut notant Navar. Rodriquez,

Ze-

Zerol. Sanch. & Bonac. *diſp. cit. p. 2. num. 6.*

QUÆR. VIII. An pro hac coactione inducenda ſufficiat metus.

RESP. Non eſſe dubitandum, ſi metus ſit gravis, quia ad inducendam coactionem ſufficit, quòd actus non ſit voluntarius; actus autem ex metu elicitus voluntarius non eſt; quia voluntas meticuloſa habet in ſuperficie volitionem, & in medulla nolitionem. *l. Nihil. ff. de reg. jur.* Bald. *in cap. quiſquis n.* 11. *de elect.*

QUÆR. IX. An metus reverentialis ſufficiat ad hanc excommunicationem contrahendam.

RESP. Si ex ſe concipitur à puella ob reverentiam parentum abſque illorum cooperatione, non ſufficit, quia in tali caſu parentes non ſe habent activè, ita tenent Rodriq. Ricius, Tambur. & Portel. *in dub. Regular. v. Moniales* 12. Si verò oritur ex declaratione voluntatis parentum, aut conſanguineorum, contrahitur præſens excommunicatio. Si quidem in jure habetur ratio hujus timoris, unde non contradicens ob reverentiam non cenſetur conſentire. *l. ſi cum dotem §. eo autem tempore ff. de ſolut. matrim.* Rurſus reverentia purificatur cum metu. *L.* 1. *§. quæ onerandæ ff. quar. rer. act. non det.*

QUÆR. X. An peccent moniales ſcienter recipientes puellam coactam ſuſcipere habitum religionis, vel profeſſionem emittere.

RESP.

RESP. Quod ſic, & quidem mortaliter Peyrin. *t.*2.*q.*3.*cap.*1.§.2. Si enim cogentes ad ingreſſum mortaliter peccant; peccabunt quoque moniales, quia recipientes puellam coöperantur actui injurioſo libertati, & conſequenter peccaminoſo. Immò incidunt etjam in prædictam excommunicationem, quia coactio ad ingreſſum, & admiſſio in præſenti caſu ſunt correlativa, quia coactio, ut diximus, debet intelligi cum effectu, de natura autem correlativorum eſt, quod dictum de uno, de altero quoque dictum eſſe cenſeatur. *l. ult. C. de ind. vid. tol. C. de Cupr. lib.* 11. Si ergo ſubduntur excommunicationi cogentes, ſubdentur etjam admittentes, quod clarè habetur ex Trid. *loc. cit.* ibi. *quoquo modo eidem actui præſentiam, vel conſenſum interpoſuerint*. Ita Majol., & Tambur. quos refert, & ſequitur Paſqualig. *in Lauret. p.* 1. *n.* 664.

§. III.

De Anno Probationis.

QUÆR. I. A Quo tempore incipiat annus pobationis.

RESP. Incipere a die ſuſceptionis habitus, ſive ab eo die, quo communem ſequitur aliarum monialium vitam, & incipit puella experiri religionis aſperitates, ac incorporatur aliquo modo religioni, ita ut ponatur in diſpoſitione, quod fiat men-

membrum ipſius. Miranda, Fauſtus, Paſqualig. & alii.

QUÆR. II. In qua ætate poſſint puellæ admitti ad annum probationis.

RESP. Cum communi non poſſe admitti ante perfectam pubertatem, quæ in fæminis perficitur anno duodecimo completo. Ratio eſt, quia tempus probationis datur ad hoc, ut novitiæ experiri poſſint religionis auſteritates, inter quas ſupremum omnium locum tenet obſervantia caſtitatis, cujus difficultates impuberes nequeunt experiri.

QUÆR. III. An probationis annus debeat eſſe completus.

RESP. Debere; conſtat ex Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. ibi. *In quacunque religione tam virorum, quàm mulierum, nullus ad profeſſionem admittatur, qui minori tempore quàm per annum in probatione ſteterit; profeſſio autem anteà facta, ſit nulla, nulloſque habeat effectus.* Hoc decreto remanet ſublata facultas remittendi annum probationis, qui de partium conſenſu remitti poterat, *ca. ad Apoſtolicam de Regular.*

QUÆR. IV. An iſte annus debeat eſſe completus de momento in momentum.

RESP. Cum communi quod ſic, quia Concilium ſtatuit, quòd nullus ad profeſſionem admittatur, qui minori tempore, quam per annum in probatione fuerit; unde qui ſtaret una hora, vel quadrante minus, ſtaret minus anno, juxta *l.* 3. §. *minorem ff. de minor.* atque adeò contra ſtatutum

tum Concilii operaretur. Tum quia quando anni aſſignantur cum præpoſitione *Per*, debent eſſe completi. *l. non putabam.* & *l. ſi annos ff. de condition. & demonſt.* Diſſentiunt Rodriq. Gratian. Diana, & alii, aſſerentes ſufficere diem eſſe inceptam, quia in favorabilibus dies cępta habetur pro completa, & in moralibus parum pro nihilo reputatur; ſed hæc non ſubſiſtunt, quia procedunt, quando lex aliter non diſponit, prout in caſu. Unde etjam in Anno biſextili duo dies debent computari pro uno, quia tunc ille annus eo ſolùmmodo dicitur completus. Ita Sanch. Leſſius, Rodriq. & Lavor. qui refert ita deciſum fuiſſe a S. Congregat. Quare moniales admittentes ſcienter puellam ad profeſſionem ante dictum annum expletum peccant mortaliter, quia in re gravi agunt contra Concilium. Fauſtus, Leſſ. Sylveſt. & Peyr.

QUÆR. V. An probationis annus debeat eſſe continuus.

RESP. Cum communi affirmativè, quia, quando lex certum tempus requirit, intelligendum eſt de tempore continuo, ut volunt Doctores, & ita interpretatur conſuetudo, & declaravit Sac. Congregat. Concilii, teſte Suar. *t.3. de Relig. lib.5. cap. 15.n.3.* Sufficit tamen, quòd hæc continuatio ſit per annum expletum; unde ſi completo anno puella egrederetur à monaſterio, & poſteà rediret, profeſſionem emittere poſſet virtutę anteactæ probatio-

nis,

nis, nec teneretur novum novitiatus annum incipere, ut contra Suarez, & Vecchium docet Sanchez cum Gloſ. 1. *in cap. eum qui de Regular. in* 6. quæ dicit, eum, qui certus eſt, certiorari amplius non oportere. Et hoc ipſum firmat Jo: Andr. *in addit. v. exivit.* & ſequitur Lapp. *allegat.* 47. *n.* 2. *&* 3. S. Antonin. & Sylveſt. dicens hanc ſententiam eſſe indubitatam, quam etiam probavit Sacra Congregat. Concilii in Novitia, quæ exivit ſine licentia. Item propoſito dubio, An novitia, quæ finito anno probationis exivit è monaſterio ſine licentia Ordinarii, iterùm reverſa, poſſit ad profeſſionem ſine nova probatione emittendam admitti. *Die* 12. *Februarii* 1598. *S. Congregat. cenſuit poſſe, niſi conditio religionis, aut perſonæ ſit immutata, idque à ſuperioribus Monaſterii diligenter eſſe diſpiciendum.*

QUÆR. VI. Quomodo probationis annus interrumpatur.

RESP. Interrumpi per quamcumque habitus dimiſſionem factam animo eum ampliùs non reſſumendi, ac religionem deſerendi. Ita Suar. Vecch. Portel. & Sanchez, qui cum Peyrin. Navar. & aliis cenſet, etiam per modicam interpolationem unius, vel duorum dierum probationis annum interrumpi. Quia tempus petitum ad aliquem actum,

cenſetur peti tanquam forma, ut probat *text.auth. quæ ſupplicatio. c. de precib. Imper. offert.* Omiſſio autem formæ in minimo vitiat actum,ut alios allegans probat Tiraquel.*tract.de jud.in rebus exiguis n.*12. Cùm ergo ad profeſſionis valorem petat Trdientinum annũ continuum, illam irritam reddet quantumvis minimus continuationis defectus; Quod maximè verum eſt, ſi novitia egrediatur cum animo determinato permanendi in ſæculo, quia per egreſſum, & voluntatem non profitendi novitiatus antecedens dicitur extinctus, ut reſpondit Rota *in Milevitana nullitatis profeſſionis coram Roya deciſ.*491.*n.*13.*& ſeq.*

Limitat hanc doctrinam Navar.*in* 1.*edit. lib.*2.*conſil. de regular. conſ.*45. *n.*1. caſu quo novitia brevi tempore latitaret in camera monaſterii animo fugiendi,quia momentaneum, & non conſiderabile reputatur, ſtante permanentia, & continuatione in monaſterio.

QUÆR. VII. An puella interrumpat probationis annum, ſi fugiat è monaſterio habitu retento.

RESP. Interrumpere. Ita ſentiunt Roſel. Sylveſt. Manuel, & Sanch. quia per permanentiam extra religionem jugum obedientiæ interrumpitur. Et ita videntur ſentire,etiam ſi animo redeundi fugiat: Hoc tamẽ non admittit Sanchez,niſi quando eſſet propriè fuga, qua religio deſeritur animo etiam redeundi; nam ſi exiret ad vitandam tantùm Abbatiſſæ, vel Magiſtræ

ſtræ ſævitiam , non teneretur incipere novitiatum , quia in rigore fugitiva non eſſet.

QUÆR. VIII. An cenſeri debeat interruptus probationis annus, ſi puella à Monialium capitulo dimiſſa, & habitu religionis expoliata , poſteà mutata ſententia ad habitum reſtituatur, antequam exeat è Monaſterio.

RESP. Non cenſeri interruptum, quia in hoc caſu habitus dimiſſio non eſt cum effectu egreſſionis. Suar. Vecch. & Peyrin.

QUÆR. IX. An probationis annus interrumpatur, ſi novitia tempore probationis, cauſa infirmitatis curandæ, in domum parentum habitu religionis induta ſe tranſferat.

RESP. Diſcrepant in hoc doctores. Non interrumpi putant Suar. *t.* 3. *de relig. lib.* 5. *cap.* 14. *n.* 13. Navar. Sorb. & alii, & ita declaratum fuiſſe à Sac. Congreg. refert Vecch. *diſp.* 12. *dub.* 3. *n.* 13. Cenſetur enim monachus eſſe in monaſterio, quandiù extra moratur de licentia ſui Abbatis , ut dixit Abb. *cap. cum illorum de ſent. excom.* Quod procedit, etiam ſi hujuſmodi licentia illicitè, & ſine cauſa rationabili concedatur, ut ex Suar. & Diana notat Barboſ. *allegat.* 101. *n.* 28. *de off. & poteſt. Epiſcop.* Aliter in hoc puncto judicavit Rota Romana, apud Farin. *p.* 1. *deciſ.* 171. *n.* 2. quapropter priorem opinionem modò in praxi non eſſe tutam, ait Gratian. *diſcept. for. t.* 1. *cap.* 166 *n.* 16. quia continuitas anni probationis in

religione eſt de forma, & in his, quæ ſunt de forma, rigor juris ſervandus eſt. Amplectitur hanc ſecundam ſententiam Peyrinus in caſu longæ abſentiæ ſine cauſa procuratæ, ad fugiendas aſperitates; ſi verò abſentia ſit per breve tempus aliquorum dierum, non menſium, admittit primam.

QUÆR. X. An ſit de eſsentia quod novitiatus compleatur à puella habitu religionis induta.

RESP. Eſſe de eſſentia; patet ex Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. *in illis verbis. Minori tempore quàm per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit.* Hoc confirmat conſuetudo, & ſuadet ratio; nam non poſſet novitia probare auſteritatem monachalem, quæ magna ex parte in veſtibus conſiſtit. Ita Azor Rodriq. Sanch. Mirand. & alii. Et quidem veſtis novitiæ debet eſſe ſecundùm regulæ ſuæ ſtatuta, Sylveſter. *v. habitus n.* 1. *&* 3. & ubi figura, color, & materia veſtium determinata ſunt, peccaret mortaliter varians, vel mutans, niſi fieret mutatio parva, quæ non ſit notabilis, ut in prolixitate, vel brevitate. Ita Tamburin. & ante eum Jo: Andr. *de regul. jur. reg.* 88. *n.* 3.

QUÆR. XI. An moniali novitiæ juſta de cauſa poſſit protrahi annus probationis.

RESP. Videri quòd non, quia Concilium *cit. ſeſſ. cap.* 16. expreſsè præcipit, quòd finito tempore novitiatus, ſuperiores novitias, quas habiles invenerint, ad profeſ-
ſionem

ſionem admittant, aut eos è monaſterio eiiciant, & juxta hoc decretum Sacra Congregatio Concil. teſte Mirand. *q.*8. *de Monial.ar.*3. declaravit, monialibus, elapſo tempore novitiatus, ſi habiles ſint, præfigiendum eſſe ab Ordinario terminum quindecim, aut viginti dierum, ad deliberandum, num velint profiteri nec ne, & ſi renuant profiteri, continuò remittendas eſſe ad parentes, aut conſanguineos.

Verùm per hoc decretum non tolli, quin ex rationabili cauſa poſſit prorogari annus probationis, & proinde verba illa *finito tempore* intelligenda eſſe civiliter, ac cum moderata latitudine, & quando nulla ſubeſt cauſa prorogandi, tradunt Rodriq. Navar. Sanch. Leſſ. & Fauſtus, & ita declaravit Sac. Congreg. ut habetur ex *collect.* Card. Bellar. *ad cap.*15. *de regul.ſeſſ.*25. ita etiam obſervatur in praxi. Alioquin nimis durum eſſet, ut novitia revoluto anno probationis, confeſtim, & nulla interjecta mora, expellenda eſſet è Monaſterio, ſi protinus ob legitimum aliquod impedimentum profiteri non poſſet, aut pro qualibet brevi dilatione impetranda, recurrendum eſſet ad Sedem Apoſtolicam.

QUÆR. XII. Quantum poſſit probationis tempus prorogari.

RESP. Quòd ſi prorogetur, quia novitia de præſenti ſit inhabilis ad profitendum, & adſit ſpes ſuperventuræ habilitatis, poteſt protrahi uſ-

que ad ſextum menſem, ſicuti declaravit Pius V. pro Patribus Dominicanis *in eorum Conſtit. ad text.* 11. *cap.* 14. *de Novit. diſt.* 1. referente Donato *in Praxi regul. par.* 4. *tract.* 9. *q.* 18. *n.* 9. & cùm hoc ſit fundatum in ratione, mihi videtur ſervandum, quia niſi per ſex menſes ſuperveniat habilitas, non videtur ampliùs ſperanda, præſertim ſi agatur de moribus.

Si verò protrahatur ratione impedimenti, aut negotii, videndum eſt, an puella remaneat in novitiatu, ita ut continuari poſſit experimentum morum ipſius, an verò exeat è monaſterio. Si remaneat in Novitiatu, atque adeò in experimento, exiſtimat Paſqual. *in Lauret. p.* 1. *n.* 43. quod poſſit prorogari per totum illud tempus, quo durat impedimentum, ſeu negotium, nam durante cauſa prorogationis poteſt etiam durare prorogatio, cùm inde non proveniat aliquid damnum religioni, immò poteſt diutius novitiæ mores experiri. At ſi exeat è Monaſterio, non poterit prorogari niſi per breve tempus, in quo non ſit moraliter poſſibile, quòd mutet mores, unde ad ſummum prorogari poterit per duos menſes, nam in minori tempore poſſet de morum mutatione dubitari.

QUÆR. XIII. An facta una prorogatione, poſſit fieri & alia.

RESP. Si debet fieri in ordine ad expectandam habilitatem, poterit fieri, ſi jam incæperit fieri habilis, ſecus autem ſi non incæperit, nam tunc prudenter cenſenda

eſt

eſt deſperata habilitas. Si verò eſt facienda ob negotia, vel impedimenta, poterit fieri, ſi maneat in novitiatu; at ſi maneat extra monaſterium, nullo modo poteſt fieri, quia facilè illam diſciplinam exueret, qua in novitiatu fuit imbuta.

QUÆR. XIV. An quando prorogatur tempus, debeat compleri de momento in mo mentum.

RESP. Debere compleri, ſicut diximus de anno probationis, nam prorogatio cenſetur una & eadem cum prima diſpoſitione, ut per Rotam coram Seraphin. *deciſ.* 5326. *n.* 3. & primum tempus præfixum ita confunditur cum tempore poſteà addito per prorogationem, ut reputetur unum & idem tempus, non autem diverſum à primo. Ita in terminis prorogationis novitiatus Rovit. *deciſ.* 40. *n.* 11.

QUÆR. XV. An puella de licentia ordinarii poſſit recipi in habitu ſæculari intra monaſterium ad effectum quidem habitum religioſum ſuſcipiendi, ſed non niſi poſt plures dies.

RESP. Non poſſe, quia Ordinarii nullam auctoritatem habent introducendi puellas intra clauſuram niſi ad effectum habitus illic ſuſcipiendi in locis numerariis, ac directò ad locum novitiatus eundi. *Salernitana* 10. *Februarii* 1645. *&* 11. *Junii.* 1646. Hæc habitus ſuſceptio debet fieri immediatè, vel ad ſummum, ſi adſit conſuetudo, puellæ detineri poſſunt in habitu ſæculari per duos, vel tres dies. In Brixien.

13. *Junii* 1594. Aliàs tam ingredientes, quàm recipientes incurrunt in cenſuras, & pænas Bullæ Gregorii. 13. in Auximana. 13. *Novembris* 1589. in Aſten. 18. *Decemb. ejuſd. an.*

§. IV.

De bonorum renunciatione ante profeſſionem facienda.

QUÆR. I. Quæ forma in bonorum renunciatione ſit ſervanda.

RESP. Forma in bonorum renunciatione ſervanda traditur à Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 16. ubi dicitur. *Nulla renunciatio, aut obligatio anteà facta etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcunque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione, aliter verò facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renunciatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus.*

QUÆR. II. Qui contractus comprehendantur ſub nomine renunciationis, & obligationis.

RESP. Quod, cum mens Concilii fuerit novitiorum libertati conſulere, in hoc decreto comprehenduntur omnes illæ renunciationes, & obligationes, quæ difficilem è religione egreſſum poſſunt efficere. Quare ſub hac prohibitione veniunt omnes

nes contractus lucrativi, quales ſunt donationes, renunciationes, fidejuſſiones, liberationes à reddendis rationibus &c. & etiam illi contractus oneroſi, in quibus non tantumdem recipitur, quantum datur. Non tamen comprehenduntur contractus emptionis, & venditionis, permutationis, locationis &c. nec teſtamentum, quia in his caſibus, cùm non minuatur patrimonium, non læditur libertas novitiæ, ita quod difficilis reddatur egreſſus, ad quod reſpexit Concilium, ceſſante igitur ratione finali, ceſſabit quoque prohibitio. Ita Sanch. *in Decal.t.2.lib.7.cap.5. a n.*31. *uſque ad* 35. alios referens. Addunt aliqui, poſſe novitiam de propriis bonis aliquid monaſterio mutuare, maxime ſi intercedat fidejuſſio, vel pignus, aut ſaltem ſcriptura publica, quia ratio Concilii ceſſat in mutuo, nam ſi diſcedit novitia à religione, facilè recuperare poterit, quod mutuaverit monaſterio. Verùm in praxi ſequendum oppoſitum tāquam conformius menti Concilii.

QUÆR. III. An comprehendatur ſub decreto renunciatio facta à novitia ſtatim poſt ſuſceptum habitum ſub conditione, ut ſit irrita, ſi non ſequatur profeſſio.

RESP. Comprehendi. Ita Navar. Rodriq. & Fauſt. quos refert, & ſequitur Sanchez *loc.cit.n.*17. & ratio eſt, quia in renunciatione facta in tempore habili, & cum ſolemnitate requiſita per decretum ineſt tacite conditio, ut profeſſione nondum ſequuta ſit nullius valoris, & tamen ea ſolemnitas

eſt neceſſaria; ergo dicendum idem eſt, ea conditione expreſſa, cùm taciti & expreſſi idem ſit judicium. *l. cum quid. ff. ſi cert. pot.* & fruſtra exprimitur, quod tacitè ſubintelligitur. *l. Cornelia ff. de hæred. inſtit.*

QUÆR. IV. An renunciatio facta à puella de ſuis bonis ante ingreſſum, intuitu tamen ingreſſus religionis, ſit valida.

RESP. Contra Navar. & alios, quos refert, & reprobat Sanchez *ubi ſupra n. 3.* eſſe validam. Quia puella renuncians ante habitus ſuſceptionem eſt perſona merè ſæcularis, & tractatur de bonorum temporalium renunciatione; ergo non cenſetur de ea aliquid diſponere voluiſſe Tridentinum, cum *in d. cap.* non loquatur de ſæcularibus, ſed de Novitiis, unde ſubintrat regula, quod prohibita certo tempore, cenſentur in reliquo permiſſa. Quare cùm iſta renunciatio ſit prohibita tempore novitiatus, in alio tempore, nempe ante novitiatum, cenſetur permiſſa. Et ita hanc ſententiam tenent Mandoſ. Paſſarel. Gratian. Vega, & Sanch. *loc. cit. n. 4.* qui refert, Sacram Congreg. cenſuiſſe, diſpoſitionem Concilii non habere locum in renunciatione facta antè ſuſceptionem habitus.

QUÆR. V. An renunciatio facta à novitia religionem ingreſſa, non ſervatis ſolemnitatibus juris civilis, ſit valida.

RESP. Quod ſic. Quia attendendus eſt ſtatus, in quo diſponens reperitur, ad videndum, quibus legibus teneatur. Novitia autem, quamvis ſit tantùm in via ad

reli-

religionem, reputatur tamen pro perſona Eccleſiaſtica. Cap. *Religioſo*. §. 1. *de ſent. ex-com.* ubi cæteri Canoniſtæ. Si ergo novitia eſt intra Statum Eccleſiaſticum, non tenetur regulare ſuas diſpoſitiones ſecundùm ſolemnitates juris civilis, & ideò iis deficientibus erit valida renunciatio. De hoc fusè Sperell. *deciſ*. 16. *n*. 17.

QUÆR. VI. An renunciatio facta à Novitia juxta formam Tridentini in favorem monaſterii, vel alterius, corruat, ſi novitia ante profeſſionem moriatur.

RESP. Quod ſic, quidquid in contrarium ſuſtineat Fuſcus. Ratio eſt, quia ſequuta morte non eſt adimpleta Tridentini conditio, quæ eſt, ut *non aliàs intelligatur effectum ſortiri, niſi ſequuta profeſſione*. Et hanc opinionem tenent Navar. & Paſſarel. *in privileg. Minor. cap.* 37. qui teſtatur, Sacram Congregationem ſic reſpondiſſe. Idem quoque dicendum eſt, ſi profeſſio ſit invalida, quia idem eſt, actum non fieri, & eſſe nullum, ut latè probat Sanch. *de Matrim. lib.* 3. *diſp.* 3. *n*. 5. Quare ſi probata nullitate dimittatur ad ſæculum per ſententiam judicis, evaneſcit omnino renunciatio, ac ſi nunquam facta fuiſſet. Si verò profeſſionem ratificet, renunciatio quoque firmatur abſque aliquo alio actu de novo verſante circa ipſam renunciationem.

QUÆR. VII. Si renunciatio, ſeu donatio ex defectu formæ ſit nulla, ſubſequuta poſteà profeſſione vel tacita, vel expreſ-

ſa quibuſnam debeantur bona novitiæ, parentibus ne, ſi in iſtorum favorem facta fuit, renunciatio; an verò monaſterio.

RESP. Videtur, deberi parentibus; quia ex illa renunciatione, vel donatione, quantumvis nulla, colligitur animus profitentis, non transferendi in monaſterium, quæ renunciaverunt, vel donaverat, juxta *l.*[1] *legatum* §. *fin.ff. de adim. leg.* Nihilominus non obſtante hac intentione tenendum eſt, deberi monaſterio. Nam intentio donantis non potuit ſortiri ſuum effectum ob nullitatem renunciationis, & ideò bona renunciata remanent ſub dominio ipſius; unde cùm in profeſſione dedicet ſe ipſam, & ſua Deo, & religioni, ex vi hujus efficacis intentionis transferuntur in Monaſterium, non ſecus ac ſi non præceſſiſſet donatio, vel renunciatio aliqua. Et hoc verum eſt, etiam ſi tempore profeſſionis non haberet notitiam nullitatis, quia translatio horum bonorum in monaſterium conſequitur, ad translationem perſonæ, quæ trahit ſecum omnia bona, & jura ex natura ſua, & ideò non eſt neceſſaria in profitente ſpecialis voluntas transferendi hæc bona, ſed ſufficit, ſi intendat tradere propriam perſonam. Ita Paſqualig. *in quæſt.Moral.Jurid.q.36.*

QUÆR. VIII. An valeat renunciatio, in qua novitia nihil ſibi, nec monaſterio reſervavit.

RESP. Valere, quia liberam habet poteſtatem diſponendi de omnibus ſuis bonis

nis volens ingredi religionem *ex Authent. de Monac.§. illud.* Ita omnes cum Gratian. *cap.*168. *n.* 19. *&* 20. ubi de teſtamento novitiæ, quod non rumpatur, facto intuitu ingreſſus, licèt nihil relictum fuerit Monaſterio. Sanch. *lib.*7. *cap.*3. *n.*34.

QUÆR. IX. An novitia renuncians bona monaſterio poſſit illud obligare, ad ſibi ſolvendam certam penſionem annuam.

RESP. Poſſe, & quidem ità ut monaſterium teneatur ex juſtitia ei ſolvere dictam penſionem. Peyrin. *t.*1. *cap.*2. §. 1. ex Ledeſma, quibus aſſentitur Tamburinus; quia novitia in actu renunciandi eſt domina ſuorum bonorum, atque adeò poteſt de iis liberè diſponere, cui maluerit ſive abſolutè, ſive cum onere. Conſtat autem, quod hæres tenetur ex juſtitia implere onera ſibi injuncta. Verum tamen eſt, quod poſt profeſſionem non poteſt uti dicta penſione ſine licentia.

QUÆR. X. An poſſit novitia facere eleemoſynam de ſuis bonis tempore novitiatus abſque ſolemnitate requiſita à Trident. *d. cap.*16.

RESP. Poſſe non ſolùm pauperi extraneo, ſed etjam monaſterio, dummodò tamen conſideratis facultatibus ipſius novitiæ ſit modica; & ratio eſt, quia obſtare non poteſt libertati egreſſus è religione. Ita Sanch. *loc. cit. n.*22. qui exiſtimat, dictas eleemoſynas non teneri monaſteriũ reſtituere novitiæ, ſi contingat diſcedere à religione.

QUÆR. XI. An parẽtibus novitię inter-

dictum ſit de propriis ipſorum bonis facere monaſterio eleemoſynas illas, & donationes, quas facere poſſunt cuicumque extraneo.

RESP. Non eſſe prohibitum, quia Concilium in d.decreto ſolùm prohibet ex bonis novitiæ aliquid tribui monaſterio non autem ex bonis parentum. Sanch. *loc. cit. n.*23.

QUÆR. XII. An lata ſit aliqua pæna in parentes, procuratores, vel propinquos novitiorum, qui de earum bonis aliquod tribuunt Monaſterio.

RESP. Ex Manuel, & Rodriq. quos refert Sanch. *loc.cit. n.* 26. eſſe latam à Concilio. *d. cap.*16. excommunicationem ipſo facto incurrendam. Alii tamen non latam eſſe ſuſtinent, ſed ferendam; quia Sancta Synodus præcipit ſub anathematis pæna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat, quia verba ſolùm excommunicationem ferendam continent, ut tradunt Doctores *in tract. de excommunic.* Sanch. *ubi ſupra*.

QUÆR. XIII. Quo tempore facienda ſit renunciatio.

RESP. Fieri debere intra bimeſtre computandum à die profeſſionis futuræ. Patet ex Concilio *loc.cit.* ubi dicit, *intra duos menſes proximos ante profeſſionem*. Et hoc bimeſtre eſſe mathematicè accipiendum, ſuſtinent Sanch. & Peregrin. *ad Conſtit. ſui Ordin. p.* 2. *cap.* 1. §.20. & declaravit Sac. Congreg. 22. *Januarii* 1617. apud Aldan.

Ratio eſt, quia dum Concilium ſtatuit bimeſtre, requirit tempus certum, & limitatum, quod conſtat ex tot diebus tanquam partibus ſibi eſſentialibus, ita quod ſi deſit unus dies, non dicitur ampliùs illud tempus, ſed aliud diverſum. Igitur hoc bimeſtre numerandum eſt mathematicè, alioquin ſi deeſſet unus dies, non diceretur renunciatio facta intra bimeſtre, ſed extra illud.

Quod ſi contingat, profeſſionem ultra novitiatus annum ex cauſa prorogari, non eſt opus, renunciationem fieri intra bimeſtre proximum profeſſioni, ſed eſt in arbitrio novitiæ renunciare intra illud bimeſtre, quod præcedit ultimum terminum anni formalis probationis, quia lex ea, quæ frequenter accidunt, ſpectat, & profeſſio frequenter finito anno novitiatus fieri ſolet. Unde cùm Concilium petit, fieri renunciationem bimeſtri ante profeſſionem, intelligendum eſt de bimeſtri proximo tempori, quo regulariter profeſſio fieri debet. Ità Sanchez *lib.* 110. *cap.* 5. *n.* 28.

QUÆR. XIV. Si ex diſpenſatione pontificia octavo menſe novitia eſſet profeſſura, an ſufficeret in hoc caſu tempus bimeſtre antè profeſſionem ad renunciationem faciendam.

RESP. Affirmativam ſententiam tradit à CaſtroPalao, & Diana, quia Concilium nihil aliud expoſtulat, niſi quod renunciatio fiat intra bimeſtre proximum profeſſioni, ſive proffeſſio diferatur, ſive acceleretur.

tur. Oppoſitam tamen ut ſecuriorem in praxi ſuſtinent Sanch. *loc. cit. n.* 85. Coton. & alii, & ſic volunt, renunciationem eſſe faciendam, vel die profeſſionis, vel die immediatè antecedenti, quia diſpenſatio non ſe extendit ad acceſſoria reparabilia, ſed ad neceſſariò inſeparabiliter connexa. Non eſt autem inſeparabiliter connexum, ut renunciatio fiat integro bimeſtri ante profeſſionem, unde ea diſpenſatio non extenditur ad totum id tempus; quia tamen renunciatio fieri nequit tempore deſignato à Concilio, erit ſervandum in quantum fieri poteſt, & ſic quod fiat proximè profeſſioni.

QUÆR. XV. An valeat renunciatio extra bimeſtre facta à novitia ex indulto Pii V. cauſa periculi mortis infra annum probationis profitente.

RESP. Valet, ſi fiat paulò ante profeſſionem, & mortem, juxta dicta in reſponſione antecedenti de profitente infra annum probationis ex privilegio. Si autem convaleſcat, quia ea profeſſio pro nulla habetur, cùm non deceſſerit, ut ex relatis à Sperello *deciſ.* 16. *n.* 24. nullius momenti eſt renunciatio, cùm pendeat à profeſſione illa, quæ evaneſcit; conſequenter ea iterùm facienda eſt ad formam Tridentini intra bimeſtre proximum profeſſioni, probationis anno finito. Peyrin. Bordon. & alii.

QUÆR. XVI. An puella nondum ſequuta profeſſione poſſit renunciationem revocare.

RESP.

RESP. Paſqual. *in Lauret. p.* 1. *n.* 26. affirmativè; quia Concilium decernit, quòd non intelligatur effectum ſuum ſortiri niſi ſequuta profeſſione, & proinde induit naturam teſtamenti quoad hanc partem, quod ideò eſt revocabile, quia non ſortitur effectum, niſi ſequuta morte. Nec obſtat, quod renunciatio ſtatim valida ſit, & firma, & ſolùm ſuſpendatur effectus; nam etiam teſtamentum ſtatimac conditum eſt cum debitis ſolemnitatibus eſt validum, & firmum, quia tamen non diſponit de præſenti, ſed pro tempore mortis, remanet revocabile. Sic etiam, quia renunciatio non diſponit pro tempore præſenti, ſed pro tempore profeſſionis, nam ſolùm per profeſſionem confirmatur in ordine ad effectum, erit revocabilis. Unde non rectè Sanchez *lib.* 7. *cap.* 5. *n.* 48. aſſerit eſſe irrevocabilem, & poſteà *n.* 50. concedit poſſe revocari per teſtamentum. Nam ſi abſolutè non eſt revocabilis, nec etiam per teſtamentum revocari poterit, ſemper enim expectandus eſſet eventus conditionis, ſi eſſet conditionalis. Huc uſque Paſqualig. qui pro ſe citat Menoch. *conſul.* 388. *num.* 34. cui adde Carenam *reſol.* 166. *n.* 4. & Burat. *deciſ.* 581. Verùm oppoſita ſententia eſt communis, quam multis probat Bordon. *reſol.* 60. *quæſt.* 10. *num.* 15.

QUÆR. XVII. An ſit neceſſaria Epiſcopi licentia ad validè renunciandum.

RESP.

RESP. Eſſe neceſſariam ex Trident. *d. cap.*16. ubi habet. *Niſi cum licentia Epiſcopi, ſeu ejus Vicarii*, & ſi Epiſcopus nolit hanc licentiam concedere, poterit Archiepiſcopus ſupplere, ſi novitia ad eum recurrat, quia eſt judex appellationis in cauſis ſuffraganeorum. Diana *p.* 8. *tract.* 4. *reſ.*53.

QUÆR. XVIII. Quinam veniant nomine Epiſcopi ad effectum hanc licentiam impertiendi.

RESP. Cùm conceſſio hujuſmodi licentiæ ſit actus juriſdictionis, venire omnes illos, quibus competit juriſdictio. Cùm ergo hæc competat Epiſcopo etiam non conſecrato, Archiepiſcopo non paliato, Capitulo, vel ejus Vicario, ſede vacante, Abbatibus, & Prælatis habentibus territorium, & nullo Epiſcopo ſubjectis, nec non Vicariis Prælatorum juriſdictione epiſcopali gaudentibus, hi omnes poterunt talem licentiam impertiri. Ita Peregrin. *p.*2. *cap.*1. §.25. *lit.g.* Poterunt etiam talem facultatem delegare, quia hæc eſt poteſtas ordinaria, cùm ſit à lege.

QUÆR. XIX. An nomine Epiſcopi veniat Vicarius Foraneus, & Monialium.

RESP. Vicarium Foraneum non venire, atque adeò non poſſe ejuſmodi licentiam concedere. Ita declaravit Sac. Congreg. Conc. *in una Sarzanen. die* 4. *Februarii* 1648. Neque venire Vicarium per Epiſcopum ad regimen monialium deputatum,

niſi

niſi fuerit eidem conceſſa ſufficiens facultas, cenſuit ſæpè Sacra Congreg. Concilii. Secus tamen dicendum eſt, ſi in deputatione fuerit conceſſa omnimoda poteſtas cognoſcendi omnes, & quaſcumque cauſas, etjam civiles cum omnibus annexis, connexis, emergentibus, & dependentibus, nec non faciendi omnia, quæ juxta formam Sacrorum Canonum, & Concili Tridentini facienda ſunt; quia, licet in dictis clauſulis nulla fiat expreſſa mentio de facultate dandi dictam licentiam, cenſetur conceſſa per æquipollens. Ita pariter cenſuit Sac. Congreg. Concilii *in una Neapolitana.* 23. *Aprilis* 1641. Quod etiam ſuſtinet Paſqual. *loc.cit.n.*26.

QUÆR. XX. An licentia Epiſcopi pro renunciatione requiratur in ſcriptis.

RESP. Non exigi in ſcriptis, quia Tridentinum nullam ſcripturæ mentionem facit, & ubi in ſcriptis eam obtinendam voluit, id expreſsit, ut fecit *ſeſſ.* 25. *de Regula.cap.* 5. tractans de licentia ad ingrediendum monialium monaſteria. Verum tamen eſt, quod licet non requiratur in ſcriptis ad formam actus, requiritur ad probationem actus, præſertim quia ex lapſu plurium annorum non præſumitur, ut dixit Rota *in Romana fideicommiſſ.* 14. *Novemb.* 1624. *coram Remboldo*. Ita omnes cum Paſqual. *in Franc. p.*2. *q.*42. ubi notat, licentiam non ſolùm debere eſſe petitam, ſed etiam obtentam, quia licentia non dicitur adeſſe, dum tantùm eſt petita. Nec ſufficit

ficit ſubſequi, ſed debet præcedere renunciationem; cùm enim requiratur ad validitatem renunciationis tanquam forma, eo quod Concilium irritat renunciationem factam ſine tali licentia, ipſa deficiente actus redditur nullus. Ex quo fit, quòd ſi renunciatio ſit conditionalis, ſi nempe acceſſerit conſenſus Epiſcopi, tunc ſolùm incipit valere, quando talis conſenſus accedit, quia tunc ſolùm habetur forma validitatis.

QUÆR. XXI. An decretum Concilii requirens in renunciatione prædictas conditiones intelligatur de omnibus novitiis, an de ſolis minoribus ſexdecim annis.

RESP. Exiſtimat Menochius *de arbitr. judic.lib.2. cert.5. caſu* 43.*n.*8. intelligi de ſolis minoribus ſexdecim annis, atque adeo novitias ætatem hanc excedentes poſſe quandocunque liberè de ſuis bonis diſponere. Sed contrarium eſt verius, & ſervatur in praxi. Mens enim Concili fuit conſulere novitiorum libertati, ne ſcilicet cogantur in religione permanere, quia egrediendo nequeunt donata recuperare, quæ ratio æquè militat in majoribus ſexdecim annis; unde ſtante paritate rationis, par quoque debet eſſe diſpoſitio; Ita Doctores, quos refert, & ſequitur Sanch. *in decal. lib. 7.cap.5.n.7.*

§.V.

§. V.

De dote ante Monialium Profeſſionem ſolvenda.

QUÆR. I. AN, & quo titulo recipi poſſit dos pro admiſſione monialis ad profeſſionem religioſam abſque labe ſimoniæ.

RESP. Poſſe. Sicut enim in matrimonio carnali non eſt ſimoniaca receptio dotis, quia recipitur, non quatenus matrimonium ſtat ſub qualitate Sacramenti, ſed quatenus induit rationem contractus, ſub qua ratione, quia habet annexa onera, quæ non poſſunt ſine temporalibus bonis ſuſtentari, licitum eſt, ut uterque conjux aliquid ad hoc conferat; ita nec erit ſimoniaca receptio in matrimonio ſpirituali, ſi conſideretur, non quatenus dicit quoddam genus conſecrationis talis perſonæ ad cultum Dei, ſed quatenus importat rationem contractus, ex vi cujus monaſterium ſuſcipit in ſe omnia onera temporalia, quæ ad ſuſtentationem profitentis ſunt neceſſaria. Quare, licèt ſtatus religioſus, quatenus ſpiritualis eſt, vendi non poſſit, nec aliqua re temporali compenſari, tamen quatenus eſt contractus, onus illud indiget ſubſidio temporali, ac proinde non eſt contrarium, neque diſſonum rationi naturali, quòd puella, quæ religionem ingreditur, temporale aliquod ſubſidium ſecũ affe-

afferat, quo ad eam ſuſtentandam religio juvetur; & proinde Cajetanus *in* 2.2.*q*.100. *art*.3.ait, hoc eſſe jus naturale.

QUÆR. II. An, ſi monaſterium ſit dives, poſſit ſine labe ſimoniæ dotem recipere.

RESP. Sacram Congregat. ſuper Epiſcop. & Regular. Summis Pontificibus approbantibus, ſtatuiſſe, ut dotales eleemoſynæ à monialibus numerariis perſolverentur, tametſi numerus eſſet taxatus ad menſuram reddituum monaſterii. Animadvertit enim Sanctimonialium monaſteria ſine dotium ſubſidio diù ſuſtineri non poſſe, & propter ingentes neceſſitates, ac caſus inopinatos plerumque ad inopiam redigi, ideò hujuſmodi caſibus occurrere volens, ſancivit, ut etiam opulentiores conventus poſſent eleemoſynas dotales recipere, ut ſic reddantur de proventibus ſecuriores.

QUÆR. III. Ad quem ſpectet dotem monialium taxare.

RESP. Quod, ſicut ſpectat ad principes temporales taxare dotem ſolvendam pro puellis matrimonio carnali copulandis, id exigente bono communi, ſic & taxatio dotis ſolvendæ pro monialibus ſpirituale matrimonium per profeſſionem religioſam cum Chriſto contrahentibus, ſpectare debet ad ipſarum Monialium Superiores, ad Epiſcopum ſcilicet reſpectu ſubditarum, ad Sacram Congregationem verò reſpectu exemptarum, ut notat Ceſped. *de dub. regular. cap.*23.*dub.*330.*n*.5.

In

In hac autem dote conſtituenda ſervanda eſt moderata monaſterii conſuetudo, & in minori quantitate, quàm ubi mulieres nubunt terreſtri ſponſo, ut obſervant Anna *Sing.*11. Riminald. Vincentius Franc. & Rota *in Romana dotis* 14. *Martii* 1635. *cora Merlino* impreſſa per Tamburinum, qui tria advertit. Primò, poſſe Superiores Monialium in aliquibus caſibus taxam dotium limitare juſtis concurrentibus cauſis, etiam inſciis, & contradicentibus monialibus, dummodo ſemper ſufficiens remaneat quantitas pro ſuſtentanda Moniali. Secundò, pro ſupranumerariis, & pro tertia ſorore duplicem eleemoſynam, hoc eſt duplicatam ſummam ejus, quæ in receptione monialis intra numerum dari conſuevit, ſolvi debere; & pro quarta ſorore petente admitti in idem monaſterium ſolvendam eſſe triplicatam. Tertiò advertit ex Sac. Congregat. 5. *Septembris.* 1604. & 26. *Auguſti* 1616. quod tertia, & quarta ſorores careant ſuffragio in capitulo, quouſque altera ex duabus primis ſororibus moriatur.

QUÆR. IV. An monaſterium poſſit paciſci de majori dote, quia puella recipienda eſt vilis conditionis, vel advena.

RESP. Cum Rodriquez, & aliis non poſſe, quia juxta indulta apoſtolica monialibus non permittitur quidquam recipere ultra taxam, niſi quod offertur liberaliter abſque pacto expreſſo, aut tacito, ſeu præſumpto, cujuſmodi utique non eſt id, quod

in

in tali caſu ſolveretur nomine dotis ultra taxam, unde talis exceſſus reputaretur ſimoniacus, ut advertit idem Rodriquez, & ideò deberet reſtitui; ut notat Diana *in opere coord.t.7.tract.1.reſol.* 329.§.4. Quo ad advenas verò extat decretum Sac. Congregat. 30. *Septemb.* 1616. ſtatuens in dotibus recipiendis nullam differentiam admittendam eſſe inter puellas terrerias, & inter advenas.

QUÆR. V. Quid dicendum ſit in ſequenti caſu. Cuidam monaſterio impoſitum fuit onus à fundatore, ut recipiatur una puella ſine dote, qua defuncta, ſufficiatur in ejus locum & alia, & ſic deinceps, cum hac tamen conditione, quòd puella eligenda ſit civis. Debet ne intelligi de civibus tantùm originariis, an etiam de civibus ex privilegio.

RESP. Diſpoſitionem cenſeri factam in favorem illarum, quæ ſunt originariæ de loco, quia appellatione civium veniunt tantum originarii, ut notant Accurſ. Bald. & Bovius, & ita cenſuit Sac. Congregat. Epiſcop. & Regular. *in Mantuana Civit. die* 29. *Novembris* 1668.

QUÆR. VI. An ſit ſimoniaca conſuetudo quorundam monaſteriorum recipiendi præter dotem quaſdam portiones pecuniæ, quas propinas vocant. v.g. ſingulis monialibus dantur quatuor argentei, unum linteum &c.

RESP. Excuſari, ex eo quòd dos, quæ exigitur ad ſuſtentationem monialis, non con-

conſiſtit in indiviſibili, ſed ſicut taxari poteſt ſexcentis ducatis, ita etiam taxari poteſt ſexcentis, & quinquaginta diſtributis hoc modo, ut ſexcenta applicentur communitati, & quinquaginta diſtribuantur inter moniales ſingulis dando illos quatuor argenteos, unum linteum &c. ut ſuis neceſſitatibus ſubveniant. Ita Pignatel. *t.* 7. *conſult.* 90. *n.* 13. Advertit tamen Suar. *t.* 1. *de Relig. lib.* 4. *de Simon. cap.* 17. *n.* 18. ut in his moderatio adhibeatur, ut ſaltem ſi propter conſuetudinem recipiuntur, ipſis non ſolutis, non negentur ſpiritualia, ſed ſervetur modus petendi illa præſcriptus *in cap. Ad Apoſtolicam de Simon.*

QUÆR. VII. An legatum dotis pro maritandis puellis poſſit dari virginibus ad profeſſionem admittendis.

RESP. Poſſe, quia quod datur monaſterio puella ingrediente cenſetur datum titulo dotis, ut conſtat ex communi uſu loquendi, qui attendi debet. Cùm ergo conditio dotis, & verba teſtatoris verificentur in ingrediẽte religionem, habebit quoque locum ipſius diſpoſitio, præſertim quia ſumus in cauſa magis pia, & favorabili. Bald. Natta, Boer. aliique, quos refert, & ſequitur Diana *in coord. t.* 6. *tract.* 8. *reſol.* 43. qui ex Ocagavia teſtatur hanc ſententiam ſervari etiam in foris contentioſis; & ita ſæpè etiam cenſuit Sac. Congreg. præcipuè *in Piſaurien.* 26. *Auguſti* 1616. *&* *Maceraten.* 29. *Junii* 1649. Eſt contra Sanch. *de matrim. lib.* 1. *diſp.* 33. *n.* 32.

Prædictam ſententiam limitat Pignatel.*t.* 5. *conſult.*82.*n.*3. ſi in legato pro maritandis puellis adſit conditio reſtituendi dotem, caſu quo, proles non exiſtat, quia illa conditio utpote mentionem faciens de prole reſtringit diſpoſitionem teſtatoris ad matrimonium carnale, & ita refert fuiſſe declaratum à Sac. Congregat. *in Barenſi ſubſidii dotalis* 15. *Septembris*.

QUÆR. VIII. Cuinam competat dare dotem puellæ religionem ingredienti.

RESP. Patrem teneri, etiam ſi ipſo invito velit ingredi religionem, quia ſicuti obligatur ad dotandam filiam carnaliter ipſo invito nubentem, multo magis obligabitur in matrimonio ſpirituali, cùm hoc ſit favorabilius temporali. Et hac ratione poſſunt bona fideicommiſſo ſubjecta diſtrahi pro dote deſcendentis à teſtatore volentis ingredi religionem. Sanch. de Matrim. *lib.*4. *diſp.* 26. *n.*7. quod verum eſt, etiam ſi fideicommiſſum inſtitutum fuiſſet cum expreſſa alienationis prohibitione, dummodò tamen non reperiantur bona libera, pro conſtituenda dote ſufficientia. *Molin.tract.*2.*diſp.*648.*n.*1.

QUÆR. IX. Quinam teneantur conſtituere dotem moniali in defectum Patris.

RESP. Teneri illum, qui de jure tenetur conſtituere illi dotem ad matrimonium carnale contrahendum. Quare tenentur Mater, Patruus ſive paternus, ſive maternus; & Frater in defectum aſcendentium.

Sicut

Sicut enim hic omnes tenentur alere, ita etiam in ſubſidium dotare; cum dos ſuccedat loco alimentorum; Ita Rota *in cit. deciſ. Romana dotis* 14. *Martii* 1635. *coram Merlino*.

QUÆR. X. An liberum ſit monialibus admittere puellam ad profeſſionem abſque ſolutione dotis debitæ, vel ſaltem cum ſolutione minoris taxata.

RESP. Ex Tambur. *q.*7.*n.*1. Moniales velatas tam intra, quàm ſupra numerum non debere admitti abſque dotali eleemoſyna, neque minori taxata. Pro monialibus verò converſis recipiendis non ſemper ſpectari dotem, ſed aliquando monaſterii neceſſitatem ex declaratione Sac. Congregat. *die* 26. *Martii* 1596.

QUÆR. XI. Quo tempore ſolvi debeat dos pro moniali ingredientem religionem.

RESP. Debere ſolvi in ipſa profeſſione, non autem ante, cùm id non ſolùm prohibeatur in Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 16. ſed etiam multo expreſſius à Sacra Congregatione, quæ declaravit, dotem monialium penes conſanguineos, vel affines relinqui non debere, ſed priuſquam puella induatur habitu actualiter deponendam eſſe apud mercatorem, vel penes aliam perſonam fide, & facultatibus idoneam.

QUÆR. XII. Cuinam competat ſolvere dotem, ſi probationis novitiæ anno durante moriatur depoſitarius con-

ſtitutus ab Epiſcopo, & hæreditas eius reperiatur non ſolvendo.

RESP. Nullo modo ſpectare ad deponentem, quia cùm tale depoſitum habeat vim ſolutionis *l. obligatione. C. de ſolut. &* *l. acceptum. C. de uſur.* ſic deponendo conſequtus eſt plenam liberationem, & ideò non tenetur de caſu ſuperveniente, alioquin actio ſemel extincta reviviſceret contra textum *in l. qui res §. Arcam. ff. de ſolut.* Pignatel. *t. 9. conſult.* 164. Periculum ergo vel cedet in damnum monaſtrii; cum veriſſima ſit juris concluſio, quòd quando debitor ritè, & rectè depoſuit, tunc periculum ſpectat ad creditorem, ut poſt alios firmant Ariſmin. Tepat. Medic. & Rota *in Romana cenſus vitalitii 29. Janarii* 1627. *coram Merlino*. Vel ſaltem cedere debet in damnum Epiſcopi, quia debet Epiſcopus eligere depoſitarium idoneum etiam cum fidejuſſoribus; officiales enim publici non ſolent, neque debent ſine fidejuſſoribus admitti, à Ponte *de Poteſt. Proreg. tit.* 3. §. 6. *n.* 17. & Pariſ. de Puteo.

QUÆR. XIII. An ratione damni emergentis, vel lucri ceſſantis ex dilatione dotis provenientis poſſit monaſterium aliquid recipere ultra dotem ſibi debitam.

RESP. Poſſe quoad damnum emergens, ſi verè ex dilatione dotis ipſi proveniat, ita Miranda, & Rodriquez, qui advertit, eſſe in hoc cautè procedendum, ad tollendam avaritiæ ſuſpicionem. Non item poteſt recipi lucrum ceſſans; cùm enim religioſis prohi-

hibitum ſit jure eccleſiaſtico negotiari, ipſis verè nullum lucrum licitum ceſſare poteſt.

QUÆR. XIV. An poſſit alienari dos tradi ſolita monaſterio.

RESP. Dotes monialium ſupra numerum profitentium non poſſe alienari, præcipit enim S. Congregatio, ut profeſſione ſequuta in emptionem bonorum ſtabilium fructiferorum dotes illicò implicentur, ut ex Barboſa refert Lezan. *t.* 3. *n. dos.* Dotes verò monialium intra numerum receptarum poſſe in uſus communes, & neceſſarios monaſterii expendi, notat Sperel. *deciſ.* 84. *n.*62. ubi affert per extenſum decretum Sacræ Congregationis.

QUÆR. XV. An pecunia, quæ, ut ſupra, deberet inveſtiri, implicari poſſit ſine debita ſolemnitate in ædificando monaſterio, aut emendam domum contiguam ipſi monaſterio, ad eam inhabitandam.

RESP. Non poſſe, quia juxta decretum ſupra relatum pecunia debet inveſtiri in bonis ſtabilibus fructiferis, in ordine ad ſuſtentationem monialium ſupra numerum receptarum. Ad hoc autem requiritur, quod fructus ſucceſſivè correſpondeant oneri, ut poſſit cōmodè ſuſtineri, & ideò debent accreſcere novi fructus, ut ſicut onus eſt annuum, ita quoq; ſit annuum ſubſidium Paſqual. *de ſacrif. non leg. q.* 1073. *n.* 2.

QUÆR. XVI. An, ſi monaſterium ſit gravatum aliquo annuuo cenſu ſuper propriis bonis immobilibus, & aliunde non adſit, unde extinguatur, poſſit redimi cum di-

cta pecunia inveſtienda, Sacra Congregatione inconſulta.

RESP. Poſſe. Nam dum extinguitur cenſus, accreſcunt monaſterio fructus illi, quos abſorbebat cenſus. Requiritur autem, quod non adſit, unde aliunde extinguatur, quia ſi adeſſet, non fieret augmentum fructuum, nec obtineretur finis, quia etiam abſque pecunia deſtinata pro dote adhuc extingueretur. Paſqual. *loc.cit.q.*1069. *n.*4. qui ſubdit, quod talis pecunia adhiberi etiam poteſt, pro ſolvendo reſiduo pretii alicujus prædii empti a monaſterio; nam ſalvatur, quod pecunia inveſtiatur in re immobili fructifera, quia pars prædii, quæ correſpondet reſiduo pretii, verè eſt empta pecunia in dotem erogata.

QUÆR. XVII. In quibus bonis debeat ſolvi dos pro moniali profeſſura.

RESP. Debet ſolvi in ære, non in bonis ſtabilibus, còm pecunia præſens poſſit commodius occurrentibus monaſterii neceſſitatibus deſervire. Ita ex declaratione S. Congregat. Lezana *t.*1.*Sum.cap.*25.*n.*39.

QUÆR. XVIII. Utrum loco dotis in pecunia effectiva, poſſit fieri remiſſio cujuſdam debiti pecuniarii correſpondentis quantitati dotis taxatæ, & ſolvendi à Monaſterio parentibus novitiæ admittendæ.

RESP. Non poſſe, ſi novitia profeſſura ſit ſupra numerum; quia ex mente Sacræ Congregationis dos debet tali pacto inveſtiri, ut ſicut accreſcit monaſterio novum onus, ſic accreſcant pariter novi fru-

ctus.

ctus. In dicto autem caſu nihil acquirit de novo Monaſterium, unde tantum aggravatur novo onere, nec ſublevatur novo emolumento.

QUÆR. XIX. An monialis tranſiens ad aliod monaſterium deferat ſecum dotem.

RESP. Affirmant Socinus, Baldus, & alii, quia dos recipitur à monaſterio pro alimentis tantùm, & ſuffragio vitæ, & proindè debet ſequi monialem ſicut eam ſequitur exigentia alimentorum. Verùm tenendum eſt non deferre ſecum dotem traditam primo monaſterio, ſi voluntariè tranſeat ad aliud, ſive ejuſdem, ſive diverſi ordinis. Ita Paſqual. *in qq. moral. juridic. q.*32. cum aliis ab ipſo relatis, & ita ſenſit Sacra Congreg. *in una Neapolitana ſub die* 20. *Julii* 1583. Ratio eſt, quia monialis profitendo transfert omnia ſua jura in Monaſterium, ut tradunt communiter Doctores, unde etiam transfert in monaſterium jus proprium, quod habet ad dotem; hæc autem juris translatio operatur, quòd dos incorporetur bonis monaſteriis, & ſit inalienabilis, ſicut cætera bona ipſius. Ergo quando monialis tranſit ad aliud monaſterium, non eſt ipſi dos reſtituenda, non ſecus ac non ſunt ei danda cætera bona monaſterii.

Neque dici poteſt, monaſterium acquirere dotem ſub errore alendi monialem, atque adeo, hoc onere reſoluto, reſolvi etiam dotis acquiſitionem. Hoc, inquam,

dici non poteſt, quia tunc ſolùm, non impleto onere, reſolvitur acquiſitio, quando per acquirentem ſtat, quòd non impleatur. *l.quæ ſub conditione.§.Quoties. ver. idem eſt. ff.de condit. inſtit.* Quando autem monialis voluntariè tranſit ad aliud monaſterium, non ſtat per primum Monaſterium quod non impleatur onus alendi.

QUÆR. XX. An Moniali, ut ſupra, ad aliud monaſterium tranſeunti debeantur ſaltem uſufructus.

RESP. Non deberi. Paſqual.*loc.cit.n.*8. Cùm enim dos, ut diximus, tranſeat in proprietatem monaſterii, & monialis abdicet à ſe omne jus ad illam per profeſſionẽ, & transferat in monaſterium, uſusfructus quoque incorporantur bonis monaſterii, nec pertinent aliquo modo ad monialem.

QUÆR. XXI. An ſi ſecundum monaſterium cogatur recipere monialem, ſit ei reſtituenda dos à primo.

RESP. Cum diſtinctione. Si prius Monaſterium inſtet pro translatione Monialis, tenetur providere de dote, ſi poſterius Monaſterium nolit recipere abſque dote. Quia dum primum monaſterium inſtat pro trãslatione, præſumitur, quod reſpiciat proprium commodum, quod percipit ex hujuſmodi translatione. Cùm ergo poſterius monaſterium non debet pro commodo primi monaſterii jacturam ſubire, neque debet ſubire jacturam alendi monialem. Si verò primum monaſterium non inſtet, ſed ipſa monialis, vel ſuperiores judi-

dicent expedire, quod transferatur, quamvis poſterius monaſterium coactè recipiat, exiſtimo, quod prius monaſterium non teneatur reſtituere dotem. Quia Monaſterium habet tantùm obligationem alendi monialem, quandiù manet ſub ipſius poteſtate, reſolvitur autem hæc obligatio, ſi deſinat eſſe ſub ipſius poteſtate, & fiat ſub poteſtate alterius monaſterii. Neque ex eo, quòd moniales coactè recipiunt, valet arguere, quòd monaſterium coactè recipiat, quia monaſterium non repreſentatur in monialibus tãtum, ſed etiam in Prælatis: immò in illis tantùm œconomicè, in his verò juriſdictionaliter, & ideò horum conſenſus ſufficit, ut volũtariè dicatur accipi Monialis

QUÆR. XXII. An quando monialis transfertur ad aliud monaſterium ad agendam pænitentiam, ſive ſecundum monaſterium coactè recipiat, ſive libenter, teneatur illi primum Monaſterium ſubminiſtrare alimenta.

RESP. Teneri, & deſumitur ex *cap. de lapſis* 16. *q.* 6. & *cap.* 11. *quis acquirit*. 27. *q.* 3 Nam per hanc translationem non fit membrum poſterioris monaſterii, neque ſolvitur vinculum reſpectu prioris, quare neque ſolvetur obligatio ipſam alendi.

QUÆR. XXIII. An monaſterium acquirat dotem novitiæ morientis infra annum probationis, emiſſa tamen profeſſione ex indulto Pii V.

RESP. Non acquirere, quia illa profeſſio valet tantùm ad finem conſequendi in-

dulgentias, non ad finem ſuccedendi in dote, & in bonis per monaſterium, ùt patet ex declaratione Congregat. Concil. *ſub die 13. Novembris 1627. in una montis regalis.* Quare Summus Pontifex illo privilegio intendit quidem bono ſpirituali novitiæ conſulere, nunquam tamen quæſito alterius juri derogare, neque præjudicium ſuccedentibus ab inteſtato inferre. Ita Tambur. *cit. diſp. 4. q. 6.* ubi alios refert, quibus adde Novarium *ſum. Bullar. coment.* 119. *n.* 5. qui limitat hanc doctrinam, quando profeſſio facta eſſet in articulo mortis anno probationis completo, in tali enim caſu deberetur dos monaſterio & excluderentur veniente ab inteſtato juxa *deciſ. Rovit.* 4.

§. VI.

De Monialium Profeſſione.

QUÆR. I. Quænam requirantur ut profeſſio in religione ſit valida.

RESP. Præter liberum cujuſque conſenſum requiri ex Tridentino *ſeſſ. 25. de regal. cap.* 15. ut fiat poſt quintumdecimum, & unum probationis annum integrum, & continuum; adeò ut profeſſio aliter facta nulla ſit, nullamque pariat obligationem aut alios quoſcunque effectus tam in foro externo, quam interno, ita ut non obliget ad religionem aliquam in genere, nec

nec in ſpecie; & in hoc correcta ſunt jura antiqua Cap. *Non ſolùm de Regular. in* 6. Neque cenſetur valida profeſſio facta ante tempus præfinitum à Concilio, etiam ſi monialis voviſſet religionem ingredi, & in ea permanere, & ita declaravit Sac. Congregatio, ut refert Pignatel. *t.* 8. *conſul.* 55. *n.* 16. An autem ſi revertatur ad ſæculum ex mente hujus decreti à voto libera dicenda ſit, Pignatel. *ibi. n.* 16. dicit, fuiſſe reſponſum, hoc decretum nihil de voto diſpoſuiſſe.

QUÆR. II. An aliquando valida ſit profeſſio intra probationis annum emiſſa.

RESP. Quòd ſic, ſcilicet quotieſcunque accedit indultum Summi Pontificis; unde ex ſpeciali privilegio à Pio V. monialibus S. Dominici conceſſo, de quo participant omnes cum eodem Ordine communicationem privilegiorum habentes, poſſunt novitiæ in mortis periculo conſtitutæ intra probationis annum profiteri, ad lucrandas indulgentias, & alias gratias profeſſarum, non tamen in præjudicium venientium ab inteſtato, ut diximus *paragrapho antecedenti*, *quæſito* 23. Neque in tali caſu requiritur conſenſus Monaſterii. Tum quia is non exprimitur in bulla cum aliis requiſitis, tum quia illa non eſt ſimpliciter profeſſio, quæ habeat incorporare religioni, ſed ad effectum tantùm, ut diximus, indulgentias conſequendi, unde ſi novitia poſtea convaleſcit debet denuo profiteri, Bordon. *in Miſcell. deciſ.* 130.

QUÆR. III. Quibus ex cauſis reſultet nullitas profeſſionis.

RESP. Induci profeſſionis nullitatem non ſolùm ob defectum qualitatum in primo quæſito recenſitarum, ſed etiam ex metu cadente in conſtantem virum, qui reſpectu fœminæ ſit rationabilis, ac fundatus in vero, & probabili periculo, colligitur ex Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 19. Et in judicando metu conſideranda eſt qualitas perſonæ patientis metum, animi nempe vel imbecillitas, vel fortitudo, ut per Fagnan. *in cap. conſultationi n.* 14. *de ſponſal.* Quod verum eſt, etiam ſi metus ſit reverentialis, ſaltem concurrentibus adminiculis, crebris perſuaſionibus, minis, odio, & imperii ſæpius repetiti importunitate, ob quæ puella non audet patri, vel conſanguineis contradicere. Layman. *in Theol. mor. lib.* 4. *trac.* 5. *cap.* 5. *n.* 6. An autem ſit nulla profeſſio, ſi per metú cadentem in conſtantem virum moniales aliquam recipiant, negant Suarez, & Vecchius relati à Peyrino *t.* 2. *de Pral. q.* 3. *§.* 2. *n.* 81. ubi oppoſitum ſuſtinet, quia de ratione contractus ultro, citroque obligatorii, cujuſmodi eſt profeſſio, eſt, ut par omnimoda ſit utrinque libertas, unde eo ipſo, quod Canones irritant profeſſionem factã metu profitentis, irritant etiam profeſſionem factam metu recipientis.

Nulla quoque eſt profeſſio, ſi interveniat error, dolus, & ignorantia circa ſubſtantialia religionis, ut ſi novitia profiteatur, putans ſe non obligari in perpetuum,

vel

vel regulam ſui Ordinis non eſſe adeò aſperam, & quidem aſperitate vires ejus notabiliter excedente. Quia ignorantia excludit voluntatem profitendi, nihil enim volitum, quin præcognitum. Suar. *de Relig. t. 3. lib. 6. cap. 5. n. 4. 5. & 6.*

Vitiatur pariter valor profeſſionis per iram, aut aliam animi perturbationem, ſi tales ſint, ut rationis judicium obtenebrent ac impediant deliberationem requiſitam ad peccandum, quia deficit libertas, quæ eſt forma contractus. Sanch. *lib. 4. cap. 1. n. 2* multoque magis eſt invalida, ſi monialis nullam habeat intentionem ſe obligandi, quia actus non obligant ultra intentionem agentis. In foro tamen externo poterit cogi ad ſecundam profeſſionem, ut rectè advertit Caſtropal. *trac. 16. diſp. 2. p. 4. n. 3.*

Nulla item redditur profeſſio, ſi non ſerventur ea, quæ in particularibus Conſtitutionibus religionum cum clauſula irritante præſcribuntur, maximè ſi conſtitutiones à Papa ſint confirmatæ, ut notant Sanchez, Tambur. Rodriq. & Bordon. *de profeſ. cap. 3. q. 16.* Cùm enim per illas tollatur poteſtas aliter recipiendi ad profeſſionem, inducitur nullitas profeſſionis aliter factæ. Rota in terminis ſtatuti prohibentis per verba *Nullus recipiatur. deciſ. 167. n. 5. p. 2. recent.* Bordon. Caſtropal. & alii.

QUÆR. IV. An profeſſio ſimoniaca, vel ob malum finem emiſſa ſit valida.

RESP. Ad utrumque affirmativè, primum deſumitur *ex cap. de Regular. & cap.*

quo-

quoniam de Simon. ubi dicitur, ſimoniacè profeſſum debere detrudi in aliud Monaſterium ad agendam pænitentiam, & ſi aliud non reperiatur, debere, manere, ubi emiſit profeſſionem; ſupponitur ergo profeſſio valida, dum decernitur permanentia in Monaſterio; & ita ſentiunt Navar. & Rodriq; quos refert, & ſequitur Barthol. à S. Fauſto, qui cum Azorio, & Sylveſtro idem aſſerit de profeſſione ob malum finem emiſſa.

QUÆR. V. An profeſſio viri in Monialium Monaſterio ſit valida.

RESP. Cum communi Doctorum negativè, quia ad validitatem profeſſionis requiritur conſenſus profitentis, & admittentis, ſed in hoc caſu ſaltem deficit admittentis. Quare invalida quoque erit profeſſio, ſi mulier erumpat in maſculum, quod utique poſſe contingere, docent magni nominis Auctores, præcipuè Auguſt. *lib.* 3. *de Civit. Dei cap.* 31. Sicut enim Matrimonium carnale, etiam conſummatum dirimitur, ſi mulier fiat vir, ita etiam dirimetur Matrimonium ſpirituale; ut docent Navar. Sà, Enriq. quos adducit, & ſequitur Sanc.

QUÆR. VI. An in dubio de valore profeſſionis ſit valida cenſenda.

RESP. Quod ſic, quia poſſeſſio ſtat pro Religione, & pro certitudine profeſſionis, in dubio autem favendum eſt religioni, & poſſeſſori. Quare ex Suarez, & Peyrino Monialis dubia de ſuę profeſſionis valore te-

tenetur eam ratificare.

QUÆR. VII. An monialis certa de nullitate profeſſionis, & omni probatione deſtituta tenentur illam ratificare.

RESP. Cum Sanchez *lib.* 7. *de Matr. diſp.* 37. *n.* 3. non teneri, maximè ſi ex culpa ſua non dedit cauſam nullitati. Poterit ergo manere in religione expectādo commodam fugiendi occaſionem, ſi hoc ſine ſcandalo poteſt contingere. Ratio hujus concluſionis eſt, quia, cùm in culpa non fuerit, ut profeſſio ſit nulla, & re vera libera ſit, non eſt compellenda ad coactè tantum onus ſubeundum, quod ſpontaneum conſenſum propter magnam perfectionem maxmè deſiderat. Neque ad id debet cogi quia ſine titulo ſuffragia præſtaret, & à Monaſterio alimenta reciperet; nam hoc facile evitari poteſt. A ſuffragiis enim ferendis abſtineat, in quantum ſine ſcandalo & ſua gravi nota potuerit, & quando commodè abſtineri non poſſit, ne notetur, aut ſcandalo ſit, ferat ſuffraggia, & etiā prẹlaturas admittat, quia omnia hẹc ratione publicæ profeſſionis, aut publici officii valida erunt; adeſt enim titulus prẹſumptus, error communis, & vitium eſt occultum. Quoad alimēta verò, quæ recipit, parum damni infert monaſterio, ſi computentur ſervitia, quæ præſtat, & fructus ex fundo dotali percepti, qui fructus debent computari ad rationem cenſus vitalitii, cum capitale poſt mortem remaneat Monaſterio. At dato etiam quod aliquod damnum Monaſterio reſul-

reſultaret, non eſt tanti faciendum, ut debeat compenſari cum aſſumptione oneris tam ardui, qualis eſt obligatio profeſſionis, & ad ſummum ſufficiet, ſi habeat animum reſarciendi, cùm fuerit ſolvendo.

QUÆR. VIII. An idem dicendum ſit, etiã quando monialis dedit cauſã nullitati.

RESP. Affirmativam ſententiam Sanchez *loc.cit.* exiſtimat probabiliorem. Quia licèt peccaverit, cùm tamen religioſus ſtatus ſit tanti momenti, & tam arduus, nulla ratione, & ob nullam culpam quis ad illum eſt compellendus invitus. Sicut enim debitor ex delicto non tenetur in conſcientià ob debiti compenſationem perpetuum ſubire carcerem, ſic neque monialis ex ſua culpa nulliter profeſſa tenebitur ob damnum, quod reſultat monaſterio, perpetuò religioni ſe mancipare; libertas enim eſt ſuperioris ordinis, & pretioſior quocunque emolumento temporali.

Neque tenetur ratificare profeſſionem, quamvis non poſsit propter ſcandalum fugere, aut alio modo à religionis jugo ſe ſubtrahère, ut aſſerunt Caſtropal. & Moronus cum aliis ab ipſo relatis *reſp.*82. *n.*150. contra Lezanam, qui licèt concedat non teneri ratificare profeſsionem, quoadusq; remanet ſpes fugiendi, vel aliud remedium, vult tamen teneri ceſſante tali ſpe, & ſublato quocumq; remedio *tom.*3. *v. Profeſſio n.*24.

QUÆR. IX. An monialis ſic nulliter profeſſa teneatur ſervare regulam, ſi permaneat in monaſterio.

RESP.

RESP. Ex vi profeſsionis non teneri; quia nullo vinculo adſtringitur religioni. Solùm tenebitur ratione ſcandali vitandi. Quia cùm reputetur vera religioſa, & pro hac parte ſit legitima præſumptio, ſcandali anſam meritò præberet regulares obſervantias tranſgrediendo. Ex quo ſit, quod in rebus occultis, in quibus ſcandalum omninò ceſſat, nec ad regulam, nec ad votorum obſervantiã adſtringitur. *Cajet.* 2. 2. q. 88. *a.* 1.

QUÆR. X. An percutiens monialem nulliter profeſſam, ſed ut profeſſam reputatam, incidat in excommunicationem.

RESP. Quod non: quia verè non percuteret monialem, ſed laicam; unde ſicut non incidit in excommunicationem quis occidens Cajum, putans eſſe Titium clericum, quia non punitur affectus, ſed opus externum, ita in caſu noſtro philoſophandum. Moronus *reſp.* 80.

QUÆR. XI. Quid requiratur ad ratificandam profeſsionem.

RESP. Requiri, quod accedat liber conſenſus monialis, quæ ſciens profeſsionem ſuam fuiſſe, & eſſe irritam, velit eam ratam habere. Neque indiget alio conſenſu Monaſterii, etiam ſi acceptatio illius fuiſſet irrita; tum quia prior conſenſus præſumitur permanere; tum quia Pontifex in hoc caſu pro bono pacis, & religioſorum conſolatione dictam profeſsionem tanquam caput nomine religionis accceptat. Neque inſuper opus eſt novitiatum iterare, cùm poſt ſuſceptum habitum plenè monialis experta

ſit

ſit religionem,& religio eius mores,qui eſt novitiatus finis.*Peyrin.t.2.de Pral.q.3.cap.* 1.§.5.*n.*145.*&* 146.& alii.

QUÆR. XII. An monialis ſic profeſſa poſſit tuta conſcientia retinere locum, & cetera privilegia ſibi debita ex priori profeſſione irrita.

RESP. Sive prior profeſſio fuerit irrita bona fide, ſive mala, ſi caſus eſt occultus, non tenetur locum ſibi debitum ex priore profeſſione dimittere. Si verò ratione antiquitatis profeſſionis exiſtimatæ aliquod privilegium ſibi competat, quod in grave præjudicium religionis, aut aliarum monialium cedat, tunc debet ſecretò pro foro conſcientiæ impetrare diſpenſationem, interim verò dum procurat, vel ſi commodè procurare nequeat, non tenetur cum nota relaxare, nec ab actibus convenientibus ſe abſtinere. Quod ſi ea, quæ competunt ratione antianitatis,ſint modici momenti, ut prius ferre ſuffragium, & alia hujuſmodi, non eſt ad petendam diſpenſationem obliganda.Peregrin.*ad conſtit.ſui ordin.p.2.ca.*1. §.5.& Sanch. *de Matrim. lib.7.diſp.*37.*n.*68.

QUÆR. XIII. Ad quem ſpectet admittere novitiam ad profeſſionem.

RESP. Ad monaſterium ſpectare, quod in monialibus repræſentatur, ut diximus cum de puellarum receptione. Eſt enim profeſſio contractus ultrò, citroque obligatorius, atque adeo requiritur non tantum conſenſus novitiæ, ſed etiam monialium, cùm de jure communi ad illas pertineat,

neat, ne dum quando recipitur ad habitum, ſed etiam quando admittitur ad profeſſionem. Abb. *in cap. Ad Apoſtolicam*: *ibique Gloſ. fin. de Regular.* & in ſpecie probat Sanch. *in decal. lib.* 5. *cap.* 4. *n.* 65. cum ibi relatis. Quod adeò verum eſt, ut ſi Epiſcopus, vel alius Prælatus compelleret moniales ad recipiendam novitiam & profeſſam, poterunt ad ſuperiores appellare, ſicuti declaravit Sac. Cong. ſuper Epiſcop. & Regular *in Colonien.* 13. *Maii* 1652.

QUÆR. XIV. An novitiæ abſque cauſa capitulariter excluſæ licita ſit reclamatio ad Superiorem, quod moniales illam non admiſerint ad profeſſionem.

RESP. Licere. Ita Doctores, quos refert, & ſequitur Paſqual. *in Lauret. p.* 2. *q.* 49. *n.* 2. Evidens enim eſt, quod novitia habet notabile intereſſe in cauſa, & ejus non admiſſio ſine cauſa affert ipſi notabile gravamen, atque injuriam, unde non poteſt reiici ejus reclamatio in cauſa præſertim canonica, in qua ſecundùm jus canonicum licet à quocunque gravamine appellare. Ideòque Sac. Congreg. ſuper Epiſ. & Regular. *ſub die* 2. *Octobris* 1648. ac alibi ſæpius declaravit, moniales non poſſe reiicere à profeſſione novitiam ſine cauſa.

QUÆR. XV. An conſtito de gravamine, poſſit Epiſcopus admittere ad profeſſionem novitiam indebitè excluſam.

RESP. Affirmat Bordon. *in Concil. Regul. reſol.* 57. *n.* 107. Quia ad Prælatos majores ſpectat corrigere ea, in quibus ſubditi

pec-

peccant *Cap. ut fama de ſent. excom.* & notat Gloſ. *in Cap. ea quæ v. reatu de Off. Archid.* & ideò corrigere debent determinationes capitulares injuſtas. Conſultius tamen exiſtimo, præcipere Capitulo monialium, quod indebitè gravatam recipiat. Quod ſi pertinaciter recuſaverint Moniales, de earum contumacia Sacram Congregationem faciat certiorem, ut de opportuno remedio confeſtim provideri poſſit: ut reſolvit *ſub die* 5. *Novembris* 1605.

QUÆR. XVI. An novitia, quæ toto novitiatus anno fuit infirma, poſsit admitti ad profeſsionem.

RESP. Ex Peyrino, & aliis affirmativè. Quia non tenetur novitia omnes auſteritatates religionis experiri in ſpecie, ſed ſatis eſt, quod probet in genere, perſeverando per annum ſub obedientia magiſtræ, & Abbatiſſæ. Quod ſi novitia detegatur infirma morbo contumaci, remittenda eſt ad curandum in domum ſuam, Sac. Cong. 10. *Februarii* 1649. *in Salernitana*; ex quacunque tamen cauſa exivit, non poteſt poſteà recipi ſine licentia Sacræ Congregationis, 29. *Januarii* 1601. & 15. *Aprilis* 1607. Poſſe item validè, & licitè admitti ad profeſsionem novitiam, quæ morbo, vel ſenectute eſt impotens ad regulæ ſtatuta ſervanda, ſuſtinent Sanch. Fauſtus, Navar. & Peregin. *in Comment. ad conſtit. ſui ordin. p. 2. cap.* 1. §. 18. Quia obligatio ad religionis eſſentialia, nimirum caſtitatem paupertatem, & obediẽtiam, nullas corporales vires expoſcit, ſed

ſo-

ſolùm volũtatis affectum. Cetera verò religionis ſtatuta non ſunt religioſi ſtatus eſſentialia, ſed obligant, dũ juſta cauſa nõ excuſat.

QUÆR. XVII. Qualis literatura requiratur in novitia admittenda ad profeſsionem tanquam choriſta.

RESP. Requiri, ut ſaltem ſciat legere; cùm enim contrahit obligationem perſolvendi horas canonicas, non debet eſſe impotens ad ſatisfaciendum ſuæ obligationi. Ita fuiſſe deciſum à Sac. Cong. *in una Girgen.* 12. *Januarii* 1604. refert ex Barboſa Tamburin. *diſp.* 6. *q.* 6. *n.* 3.

QUÆR. 18. An, & ubi fieri debeat exploratio volũtatis novitiæ, ãtequã profiteatur.

RESP. Ante profeſsionem quoq; ut ſupra diximus cùm de puellarum receptione, voluntatẽ novitiæ eſſe explorandam ab Epiſc. vel ejus Vicario, etiam in monaſteriis exẽptis, ut ex declaratione Sac. Cong. teſtatur Paſq. *loc. cit. n.* 44. Pro exploranda tamen voluntate nõ licet ingredi clauſtra monaſterii, & proinde ingrediens in excommunicationem incurreret, cùm id expreſsè prohibeatur *in Conſtit. Pii V.* 1. *in Bullar.* Ex juſta nihilominus cauſa, ut ſi eſſet ſuſpicio ſubornationis, poteſt profeſſura educi è clauſtris monaſterii ad eccleſiam exteriorem; ut notat Tamburinus, quẽ refert Paſqual. *loc. cit.*

QUÆR. XIX. An, & quo tempore debeat Præfecta monialium notificare Epiſcopo tempus profeſsionis emittendæ.

RESP. Ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 17. quòd, *ne profeſſionis tempus Epiſ-*

Epiſcopus ignoret, tenetur Præfecta monaſterii eum ante menſem certiorem facere, alias, quandiu Epiſcopo videbitur, ea ab officio ſuſpenſa ſit. Quoad monaſteria verò exempta præfigitur ſpatium quindecim dierum à Pio V. *in cit. Conſtit.* quibus elapſis in hoc ſe intromittere, Epiſcopo non liceat.

QUÆR. XX. An ſi Epiſcopus negligeret explorare voluntatem, poſtquam certior factus eſt à Præfecta, poſſit punire Abbatiſſam, quæ elapſo termino admitteret novitiam ad habitum, vel profeſſionem.

RESP. Si monaſterium ſit exemptum, nequaquam punire poteſt, quia juxta *Conſtit. cit.* Pii V. ſi per quindecim dies negligat explorare, non poteſt ampliùs ſe ingerere. At ſi Monaſterium non ſit exemptum, neque videtur, poſſe punire. Quia ex decreto Concilii non tenetur Præfecta niſi ante menſem certiorem facere Epiſcopum, non autem tenetur ultra debitum tempus expectare. Delinquit ergo Epiſcopus, ſi intra tempus aſſignatum non exploret, quare ſi Præfectam puniret; negligentiam ſuam in alio puniret. Paſqual. *in Lauret. n.* 46.

QUÆR. XXI. Ad quem ſpectet acceptare profeſſionem novitiæ profitentis.

RESP. Spectare ad Epiſcopum, vel ejus deputatam privativè quoad Abbatiſſam, tenet Suarez *t.* 4. *de Relig. trac.* 9. *lib.* 10. *cap.* 11. *n.* 1. & colligit *ex cap. ſtatuimus* 20. *q.* 2. Quia apud Epiſcopum tantùm eſt propriè juriſdictio. Oppoſitum ſuſtinet Sanchez,

& col-

& colligitur ex declaratione Sac. Cong. 22. *Februarii* 1625. quæ ſic habet. *Profeſſio monialium fieri debet in manibus ordinarii principaliter, non Abbatiſſæ*, ex quo deducitur, quod in manibus Abbatiſſæ poſſit fieri de ſecundariò. Quare ſervandam eſſe conſuetudinem cujuſcunque Ordinis, & provinciæ, aut loci, exiſtimant alii.

QUÆR. XXII. An Abbatiſſa cum conſenſu Monialium validè admittat ad profeſſionem, contra prohibitionem Prælati.

RESP. Si Prælatus ſimpliciter prohibeat, profeſſio per hoc præcisè non eſt nulla, quia multa facta tenent, quæ fieri prohibentur, ſi verò prohibeat ſuſpendendo Abbatiſſæ facultatem, & proteſtando ſe in talem admiſſionem non conſentire ex rationabili cauſa, tunc profeſſio eſt nulla ex defectu poteſtatis in admittente.

QUÆR. XXIII. Quænam privilegia conſequatur Monialis ex emiſſione profeſſionis.

RESP. In primis conſequi plenariam omnium ſuorum peccatorum remiſſionem quo ad pænam, ita quod, ſi emiſſa profeſſione ſtatim decederet, directa in cælum conſcenderet. Ita D. Thom. 2.2.*q.ult. ar.*3.*ad* 3. & communiter Doctores, quorum aliqui etiam addunt, conſequi hujuſmodi remiſſionem etiam quando jam profeſſa de profeſſione gaudet, eamque innovat, parata facere, ſi non feciſſet. Dionyſius Certh. & Vecchius *de Novit. diſp.* 13. *dub.*5.*n.*7. alios citans.

Rela-

Relaxantur inſuper omnia nota ſimplicia, realia, & perſonalia, atque mixta, & in ſolemne religionis votum commutantur. Ita D.Thom. *loc. cit.* & ibi Cajetanus, qui *q. ult. art.* 3. *ad* 3. ait, ad hanc commutationem nullam voventis intentionem exigi. Hoc tamen locum non habet in votis realibus de re, quæ cadit in utilitatem tertii, & ab alio tertio ſit acceptata, quia per acceptationem requiſitum eſt jus illi tertiæ perſonæ, atque adeò in damnum tertii commutari non poteſt; ſecus verò quando non eſſet acceptata promiſſio, quia tunc jus non eſt illi quæſitum. Ita Doctores relati à Peregrino *loc. cit.* ſunt & alia privilegia, quæ videri poſſunt, Sanch. *t.2.lib.5.cap.5.*

QUÆR. XXIV. Quale peccatum ſit, de emiſſa profeſsione pænitere.

RESP. Per ſe mortale non eſt, dummodo Monialis retineat animum adimplendi promiſſa. A veniali tamen non excuſo, quia illa pænitentia actus boni, licèt voluntarii, adverſatur directioni rationis, & ſumma ingratitudo eſt, nolle, recepiſſe a Deo tale, ac tantum beneficium, qualis eſt religioſa profeſsio. Ita Azor. Cajet. Vaſquez, & alii relati, & approbati à Peyrin. *t.2. de Prælat. q.3. cap.1. §.5. n.155.*

CAPUT III.

De Monialium Conſecratione.

QUÆR. I. QUandonam voto virginitatis, aut cælibatus publico, & ſolemni cum Epiſcopi conſecratione Moniales cæperint obligari.

RESP. Sunt, qui Divum Baſilium Magnum hujus inſtituti, ſive conſuetudinis auctorem faciant. Alii id ſub Conſtantino Magno, & alii Ambroſii, & Hieronymi ætate factum arbitrantur. Sed Ambroſius *lib.*1. *de Virgin.* conatur ex Tecla tanquam traditionem Apoſtolicam probare, ac tueri. Polidorus Virgilius verò conſecrationes Virginum Sacrarum Pii Primi Pontificis inſtitutum eſſe, autumat. Habetur Pii decretum *in can. Virgines* 20.*q.*1.

QUÆR. II. Ad quem ſpectet ſolemnis Monialium conſecratio.

RESP. Ab initio hujus ritus tam à Sacerdotibus, quàm ab Epiſcopis conſecrabantur, ut colligitur ex Ambroſio *lib.*3. *de Virgin. ad Marcellinam*. In Concilio autem Carthaginenſi ſecundo *can.* 3. prohibitum fuit, ne conſecratio puellarum à præſbyteris fieret, *can. ſi jubet ſanctitas* 26. *q.* 6. Spectat igitur ad Epiſcopum, eumque conſecratum, quia ſolemnis conſecratio non tam eſt poteſtas juriſdictionis, quàm ordinis. Ex ſpeciali tamen privilegio Pontificis poſſe Prælatis inferio-

D ribus,

ribus, & Superioribus Regularium committi, aſſerit Tamburin. *diſp.*27. *q.*5.*n.*7. *&* 8. ubi refert, Generalem ſui Ordinis, & Camaldulenſis conſecrare ab immemorabili moniales ſibi ſubditas, idipſum approbantibus ſede Apoſtolica, & Sac. Rit. Congreg. *ſub die* 1. *Julii* 1601.

QUÆR. III. Quo tempore fieri debeat conſecratio.

RESP. Servandum eſſe tempus à jure præſcriptum, niſi aliud ſuadeat neceſſitas, nam in tali caſu quolibet die fieri poteſt. Tambur. *diſp. cit. q.*4. *n.*3. Quæ autem ſint tempora ſtatuta, habetur *in d. can. Virgines. q.*1. in quo hæc leguntur. *Non conſecrandas eſſe Virgines, nec velamen eis imponendum niſi in Epiphania, in Sabbato Paſchæ* (alia littera habet *in Albis Paſchalibus*, id eſt intra hebdomadam Paſchæ, ut Gloſſa exponit) *& in Apoſtolorum natalitiis, niſi mortis cauſa urgente*. In Concilio verò Lateranenſi ſub Alexandro Tertio, pro ut habetur *in cap.* 1. *de tempor. ordin.* conceſſum eſt, ut omnibus diebus Dominicis liceat Virgines conſecrare, & conſuetudo hoc extendit ad alias ſolemnes feſtivitates, ut advertit Turrecremat. *cap. devotiſ. q.* 4. & ita in hoc conſulenda eſt, & ſervanda conſuetudo. Quamvis Piſcara *in praxi Cærem. lib.*2. *cap.*7. *n.*1. non niſi in die Dominico, & intra miſſarum ſolemnia fieri debere ex Pontificali Romano, contendat.

QUÆR. IV. Quo loco fieri debeat.

RESP. In Eccleſia exteriori fieri poſſe

ex

ex Sac.Cong. Rit. 27. *Julii* 1627. referente Tambur. *q.* 6. ubi advertit, ex juſta cauſa, & ejuſdem Sacræ Congregat. reſcripto inductum fuiſſe, quòd monialis conſecranda nequaquam egrediatur è clauſura, ſed conſecretur in Eccleſia interiori à Prelato exiſtente ad feneſtellam.

QUÆR. V. Quid requiratur in Moniali,ut licitè conſecrari poſſit.

RESP. Requiritur ætas annorum vigintique expletorum. Ita *ex c. Placuit.* 20. *q.* 1.& ita etiam ſancivit Synodus Arelatenſis *cap.* 27. Nec audiendi ſunt, qui putant etiam ante dictam ætatem poſſe conſecrari. Requiritur item,quòd ſit profeſſa in Ordine approbato, non quocunque, ſed monaſtico. Ita ex Sacr. Congregat. 30. *Septembris* 1616. Inſuper quòd ſit virgo, ut habetur *in cap. devotis* 20. *q.* 1. ubi Gelaſius Papa ait, *Viduas velare Pontificum nullus attentet.* Quod intelligendum eſt de velò conſecrationis, non de velo profeſſionis, & continentiæ, quod etiam ipſis competit ex *c. Vidua.*20.*q.*1.

QUÆR.VI. An fæmina corrupta, ſed communiter reputata ut virgo,poſſit conſecrari.

RESP. Negant aliqui cum D.Tho. *in* 4. *diſt.*38. *q.*1. *ar.* 5. *ad* 5. Quia ex una parte verba conſecrationis virginum accomodari non poſſunt corruptæ ſine mendacio, & ex alia neque debent mutari, quia ad vitandum ſcandalum, non ſunt varianda Eccleſiæ Sacramenta, vel Sacramentalia.

Placet tamen affirmativa ſententia, cui adhæret Tamburin. *diſp.* 27. *q.* 4. *ad* 7. Quia quandiu res eſt occulta, poteſt fęmina ad vitandam infamiam in exteriori foro ſe gerere, ſicut communiter reputatur, & poteſt ſine mendacio virgo appellari, quia verbum illud verificatur in communi omnium exiſtimatione, & de virginitate putativa, quod ſufficit ad tollendum mendacium. Suar. *t.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. *n.* 9. Et hoc etiam ſi Prælatus certò ſciret eſſe corruptam, quia, non obſtante ſcientia illa privata, non deſinit reputari ut virgo, unde Prælatus formam conſecrationis virginum accomodat illi ſecundùm communem exiſtimationem, atque adeò ſine mendacio. Sicuti mentita non fuit B. Virgo, quæ licèt ſciret ſponſum ſuum non eſſe Chriſti Domini Patrem, attamen, quia talis reputabatur, illum Patris nomine nuncupavit. *Lucæ* 2. *Ego, & Pater tuus dolentes quærebamus te.*

QUÆR. VII. An monialis per vim, & ſine culpa ſua corrupta poſſit conſecrari.

RESP. Quod non *ex cap. Acutius* 26. *diſt.* & ex S. Leone Papa *in capit. illæ autem famulæ* 32. *q.* 5. Quod exponens D. Tho: dicit, quamvis virgines, quæ per violentiam corrumpuntur, ſi nullo modo conſentiant, virginitatis gloriam non perdant, quia tamen valde difficile eſt, quòd in tali delectatione aliquis complacentiæ motus non inſurgat, ideò Eccleſia, quæ de interioribus non judicat, hujuſmodi ſic corru-

ruptas inter virgines non velat. Secus tamen dicendum eſt,ſi certa ſit ſe nullo modo delectationi conſenſiſſe. Colligitur ex D. Auguſt. *de Civit. Dei cap.* 18. ubi dicit tali Virgini *nihil de corporis ſanctitate periiſſe*, eamque parem facit illi, *cujus integritatem obſtetrix ex juſta cauſa manu velut explorans,caſu, dum inſpicit, perdidit*. Sed hæc poteſt velari, ergo & illa, Leſſius *de Juſt.& jur. lib.*4. *cap.*4. *dub.*16. Idem quoque dicendum videtur de puella, quæ in ſomno, amentia, & ebrietate fuit carnaliter cognita, ſi nullo modo conſenſit.

QUÆR. VIII. An poſſit conſecrari monialis, cui juxta medicinæ artem ad ſanitatem tuendam fuit fractum clauſtrum virginale.

RESP. Ex Tamburin. *loc. cit.* poſſe; Quia ad tollendam corporis integritatem, quæ ad conſecrationem eſt neceſſaria,duo requiruntur, ſcilicet fractio clauſtri virginalis, & actus libidinoſus, qui certè non intervenit in hoc caſu. Unde ob hanc rationem poteſt admitti ad conſecrationem monialis, quæ per voluntariam ſeminis effuſionem eſt polluta, integro remanente clauſtro, quia, licèt interveniat actus libidinoſus, deficit tamen alia qualitas, quæ opponitur virginitati requiſitæ,ſcilicet fractio clauſtri virginalis.Similiter conſecrari poterit monialis, quæ ante annos diſcretionis turpem aliquem actum contra caſtitatem commiſit, quia cum præ defectu ætatis non inſit poteſtas ſeminan-

minandi, ea per nullum actum turpem amittere poteſt corporis integritatem, ſicque adhuc remanet virgo. Ita Roſella, Tamburinus, & Leſſius *loc. cit. n.* 121. ubi addit, contrarium fortaſſe verius eſſe, ſi in puella adſit perfectus uſus rationis.

QUÆR. IX. An monialis poſſit admitti ad conſecrationem, nondum Sacramento Confirmationis ſuſcepto.

RESP. Poſſe, cùm nullum jus prohibens extet, regulariter tamen Epiſcopus non debet admittere virgines ad conſecrationem, antequam confirmentur. Si enim omnis fidelis confirmari debet, ut plenè Chriſtianus inveniatur, a fortiori debent id facere virgines, quæ Sponſo Chriſto deſponſari debent, & conſecrari.

QUÆR. X. An ſolemnis conſecratio monialium poſſit iterari.

RESP. Non poſſe, ita Miranda *q.* 7. *de Monialib. ar.* 7. Quia licèt ſit ſimplex benedictio, per quam nulla tribuitur poteſtas, adhuc tamen eſt quædam ſanctificatio, qua monialis ſuo modo conſecrantur; quod autem ſemel conſecratum eſt, remanet ſemper tale, unde nec benedictio nuptiarum iteratur, nec ſimiliter benedictio ſacrarum veſtium.

QUÆR. XI. An conſecratio monialium conferat gratiam, remittatque peccata venialia.

RESP. Conferre gratiam, & remittere peccata venialia, non quidem ex opere operato, aliàs eſſet Sacramentum, quod eſt

eſt falſum, ſed ſolum remotè & per modum impetrationis, quatenus aliqua ratione ex meritis, & interceſſione Eccleſiæ talis conſecratio exiſtat in conſecrata attritionem, & diſplicentiam peccatorum, atque adeò remiſſio obtinetur ex opere operantis. Ita ex D.Tho.3.*par.q.*87.*art.* 3. & *Suarez loc.cit.n.*14.

CAPUT IV.

De Voti Paupertatis obligatione.

§. I.

De Natura Voti Paupertatis.

QUÆR.I. QUid ſit Paupertas religioſa.

RESP. Eſſe voluntariam abdicationem proprietatis factam à Religioſo, dum emittit profeſſionem in Religione approbata. Per hoc votum prohibetur non ſolùm actus externus habendi, & contrectandi proprium, ſed etiam internus, nempe voluntas habendi proprium. Quia, quando prohibetur aliquid, interdicitur etiam omne id, quo pervenitur ad prohibitum, undè quia per voluntatem pervenitur ad actum externum, actus quoque internus cenſetur interdictus. Non peccaret tamen Monialis, ſi haberet deſiderium habendi divitias ſub conditione, ſi non eſſet voto paupertatis adſtricta, quia illa conditio ex-

eludit propoſitum agendi contra votum; & ſolùm illud deſiderium poſſet eſſe peccaminoſum, ſi exponeret monialem periculo delinquendi contra votum.

QUÆR. II. An monialis ex vi voti paupertatis reddatur incapax teſtandi in morte de propriis bonis.

RESP. Cum communi affirmativè, quia ex vi voti redditur incapax habendi proprium, & hoc verum eſt, etiam ſi ad pias cauſas teſtari vellet. Hinc eſt, quòd neque de propria Cella poteſt diſponere, quia jus nullum habet, ſed tantùm uſum, ſua morte finiendum; undè adveniente morte, aut quocunque alio caſu, fieri debet illius diſtributio monialibus anterioribus profeſſione. Sac. Congreg. *in Mutinenſi* 10. *Aprilis* 1615. vacantes cellæ debent aſſignari ſecundùm antianitatem, nec Superior regularis poteſt aliter ordinare, *in Ferrarien.* 3. *Junii* 1597. & antianitas incipit à die profeſſionis emiſſæ, non à die habitus ſuſcepti, 5. *Julii* 1645. Idque non obſtantibus Superiorum mandatis *in Mediolanen.* 5. *Febr.* 1601. Niſi tamen in aliquo monaſterio adeſſet conſuetudo immemorabilis, quòd cellæ vacantes diſtribuantur, & aſſignentur ad arbitrium Abbatiſſæ, & Diſcretarum *in Mutinen.* 24. *Janu.* 1613. Concedi poteſt moniali cellam ædificare, eaque uti ſua vita durante, vel alia à ſuis cōſanguineis ædificata. *in Ceſenaten.* 2. *Janu.* 1601. Non tamen poteſt illam vendere, *in Mediola.* 8. *Novemb.* 1625. licèt vel-

vellet erogare pretium in utilitatem monaſterii, niſi de licentia Sac. Congreg. & conſenſu monialium, *in Veneta* 3. *Maii* 1647. neque decernere, quòd monialis antiana, quæ cellam optare vult, teneatur aliquid ſolvere, *in Januen.* 22. *Decemb.* 1620. quod ſervari debet etiam in caſu permutationis, ne via fraudibus aperiatur, *in Neapolitana* 17: *Novemb.* 1628. Datur tamen aliquando facultas Abbatiſſæ, & monialibus, ut ob aliquam legitimam cauſam capitulariter, & per vota ſecreta poſſint cellas vacantes profeſſionem poſterioribus concedere, ne moniales contra votum paupertatis abrogent ſibi cellas tanquam proprias 19. *Maii* 1619. Nulla verò monialis cogi poteſt ad optandas cellas. *in Nolana* 10. *Junii* 1616. Fusè de hac re Pignatel. *t.* 10. *conſult.* 34.

QUÆR. III. An monialis profeſſa poſſit teſtamentum ante profeſſionem à ſe factum declarare.

RESP. Poſſe, ſiſtendo in vera, & propria declaratione voluntatis incertæ; ſecus verò ſi declaratio recipiat diſpoſitionem, quæ de jure eſt certa, & monialis velit illam declarare, quia iſta non tam eſt declaratio, quàm nova diſpoſitio, quæ voto paupertatis repugnat. Mantica, Rodriq. Sanch. & Peregrin. *ad Conſt. ſui ord. p.* 2. *cap.* 1. §. 36. Exiſtimat nihilominus Roſſignol. *de Reſtit.* 1. *prænot.* 10. *n.* 12. quod exiſtente conſuetudine, ut Moniales tranſmittant

ſua cubicula cum ſupellectili ad ſuas alumnas, non peccant ſic transferendo. Quia iſta ordinata ſucceſſio ſemper eſt cum voluntate implicita ſuperioris dictæ conſuetudini ſe conformantis; taliter tamen, ut ſi velit, poſſit illam poſſeſſionem removere, & ſucceſſionem interrumpere; atque adeò in hoc nihil reperitur, quod adverſetur naturæ voti paupertatis, quæ proprietatem tantùm reſpuit, non uſum ad nutum ſuperioris revocabilem.

QUÆR. IV. An monialis peccat contra votum paupertatis, ſi recipiat pecunias ſæcularium in depoſitum abſque licentia Abbatiſſæ.

RESP. Non peccare, quia in tali caſu nec dominium, nec uſum, neque adminiſtrationem illius pecuniæ acceptat, ſed hæc omnia remanent apud deponentem, ſolo officio cuſtodis admiſſo, quod voto paupertatis non videtur prohibitum. Ita cum aliis Diana *loc.cit.res.66.*

QUÆR. V. An monialis ſumens aliqua bona monaſterii pertinentia ad cibum, & potum frangat votum paupertatis.

RESP. Cum Suar. *t.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 11. *n.* 41. non frangere, niſi damnificatio religionis eſſet nimia, & in re extraordinaria, & pretioſiore. Extra hujuſmodi caſum res pertinentes ad cibum, & potum reputantur levioris momenti, etiam ſi tractu temporis perveniant ad quantitatem notabilém, quia iſta minima furta in tali materia non continuantur,

tur, neque multùm damnificant. Diana *loc. cit. reſ.* 45. Et quamvis Abbatiſſæ hoc diſpliceat, non tamen ita cenſeri debet involuntaria, ut illam reputet materiam gravem in ordine ad paupertatem; monialis enim quo ad uſum hujuſmodi rerum tractatur ut filia, inter parentem autem, & filiam non cenſetur hujuſmodi actio gravis.

QUÆR. VI. Quænam bonorum monaſterij quantitas requiratur, ut ea ſine licentia Abbatiſſæ uſurpata à moniali, ad peccatum mortale pertingat.

RESP. Quot capita, tot ſententiæ. Rebellius, Graffius, Bonacina, & alii aſſerunt, eam quantitatẽ ſufficere, quæ ſufficit in ſæcularibus ad conſtituendam materiam peccati mortalis furti. Rodriquez, & Aragonius putant monialem tunc committere furtum, quando aſcendit ad ſummam duorum aureorum. Alii volunt, quantitatem notabilem in religioſorum furtis penſandam eſſe in particulari pro temporũ, locorum, perſonarum, & aliarum circumſtantiarum differentia judicio, & arbitris boni viri. Ita Miranda. Alii determinant pro materia ſufficienti ad peccatum mortale quantitatẽ duorum argenteorum, ut Mendoza: trium, Bartholomæus à S. Fauſto: quatuor Jo: de la Cruzi, & Sãchez: octo verò, aut novem in rebus, quę actu non conſummuntur Ledeſma. Alii tãdem furtum religioſi comparant cum furto filii familias in ordine ad res monaſterii, ita quod ea quantitas, quę ablata a filio ex bonis paternis inducit pec-

catum mortale, ſufficiat etiam ad arguendum religioſum de peccato mortali; eſt enim in utroque par ratio, quia ſicut bona paterna reſervantur filiis, ita bona monaſterii reſervantur religioſis ad eorum ſubſtentationem. Ex his placitis tam variis, quæ certè innituntur variis rerum circumſtantiis, videat Confeſſarius, quid in unoquoque caſu ſit determinandum.

QUÆR. VII. An Monialis delinquat cõtra votum paupertatis, ſi mutuet, aut commodet ex rebus ad ipſius uſum conceſſis.

RESP. Peccare, ſi id faciat abſque Abbatiſſæ licentia ſaltem tacita, quia monialis eſt merè uſuaria, & uſuarius non poteſt concedere alteri uſum rei permiſſæ, ut habetur *inſtit. de uſu, & habit.* §. 1. & 2. Non peccat tamen mortaliter ſi ſit ſecura de reſtitutione rei commodatæ, aut mutuatæ, idque ſive commodatum, aut mutuum ſit intrà idem monaſterium (quo caſu faciliùs præſumi poteſt licentia tacita) ſive extra; quia mutuum, & commodatum non æſtimantur gravis materia. Ita Layman, Sanchez, & Peyrinus, quos refert, & ſequitur Diana *loc. cit. reſ.* 14.

QÆÆR. VIII. An peccet monialis contra votum paupertatis, ſi ſine licentia Abbatiſſæ rem monaſterii ad communem uſum deputatam immutet in aliam proprio uſui applicandam. v. g. ex ſindone formando linteola.

RESP. Peccare, & quidem mortaliter, ſi adſit gravitas materiæ, quia talis immutatio,

tio, & applicatio ad proprium uſum important actum, qui non poteſt exerceri niſi à domino, hæc autem adverſantur voto paupertatis. Alphons. de Leone *de off. Confeſ. recoll.* 11. *n.* 211.

QUÆR. IX. An peccet monialis, quæ habens ex peculio ſibi conceſſo neceſſaria ad veſtitum, recipit ab Abbatiſſa veſtem ſingulis annis dari ſolitam.

RESP. Non peccare, quia recipiendo illam veſtem utitur jure ſuo, quare nemini facit injuriam, præſertim cùm illam veſtem recipiat ab Abbatiſſa, quæ præſumitur conſcia peculii conceſſi, undè non poteſt dici involuntaria.

QUÆR. X. An monialis eo ipſo, quòd deputatur ad officium aliquod monaſterii exigens multas, & graves expenſas, ab ipſa faciendas, poſſit ſinè licentia recipere ab amicis, & conſanguineis pecunias, ad talem effectum neceſſarias.

RESP. Quod ſic, concurrente tacita, & interpretativa voluntate Abbatiſſæ illam ad tale officium deputantis. Si enim officium exigit expenſas, nec pecunia ſubminiſtratur ab Abbatiſſa, eo ipſo quod monialis tali officio eſt deputata, cenſetur tacitè conceſſa licentia recipiendi ea omnia, quæ pro tali munere obeundo ſunt neceſſaria, quia conceſſo uno conceduntur etiam omnia, ſine quibus non pervenitur ad ipſam. *ſ.* 2. *ff. de juriſd. omn.*

QUÆR. XI. An monialis, quę indigens aliqua sūma pecuniæ, quā unus ſuperior nō

con-

concederet, inedietatem illius pecuniæ recipit de licentia Abbatiſſæ,& aliam medietatem de licentia Prælati, peccet contra votum paupertatis.

RESP. Non peccare, verum enim ſemper eſt, quod recipit cum legitimi ſuperioris licentia. Neque modo ſupradicto utitur in fraudem, ſed utitur jure ſuo, quia ſi poteſt uterque ſuperior cumulativè concedere, poterit & monialis ab utroq; poſtulare. Difficilius forſan Prælatus ſecundam licentiam concederet, ſi eſſet conſcius de impertita ab Abbatiſſa, ſed quia major difficultas conceſſionis inducit defectum voluntatis in concedente, ut per Sanchez *de matr. lib.* 8. *diſp.*21.*n.*11. Hinc eſt, quod per hoc non vitiatur licentia ſuperioris.

QUÆR. XII. An, & quomodo moniales dilapidantes bona ſine ſibi conceſſa ad uſum, ſive communia conventus teneantur reſtituere.

RESP. Tradunt Armilla, Roſella, Tabiena, & Sylveſter, non teneri, quia reſtitutio debet fieri ex proprio, quo caret monialis ratione voti paupertatis. Alphonſus de Leone ait, monialem, ſi non habeat redditus, non teneri niſi ad inducendum eum, cui dedit, ut reſtituat. Placet opinio Navarri, & Fagundes, qui obligant monialem in tali caſu ad reſtituendum, non quidem reſtitutione propriè dicta, quæ non fit niſi ex propriis bonis, ſed reſtitutione impropriè dicta, nempe abdicando à ſe uſum proprii peculii, ſi quod habet, ea tantummodo parte

re-

retenta, quę ad proprias indigentias abſolutè eſt nec[illegible]aria. Non tamen tenetur magis laborare, vel ſibi neceſſaria ſubtrahere, vel aliundè ab extraneis bona procurare, ex quibus debitam faciat reſtitutionem. Hæc duriora ſunt; ideòque potius conſulenda, quam præcipienda.

QUÆR. XIII. Utrum monialis ſatisfaciat propriæ obligationi reſtituendi monaſterio, ſi ex proprio peculio emat, v. g. lampadem argenteam ad uſum Eccleſiæ, eique applicet, ſimulando donare, ſed re vera intendendo ſuo debito ſatisfacere, & hoc ad conſulendum ſuæ famæ.

RESP. Videri quòd ſic; quia in contractibus vera, non ſimulata intentio inſpicitur; undè si vera intentio monialis tendit ad ſatisfactionem, ſecundùm hanc eſt judicanda ſatisfeciſſe. Patet à pari; nam ſi debitor in ſuo ultimo teſtamento leget alicui centum, cui item centum debet, ſuæ ſatisfacit obligationi. *l. ſi cum dotem. §. ſi patre. ff. ſoluto matrim.* Legatum autem eſt ſpecies donationis, Gomez, Bartol. & communiter Doctores, quare ſicut ſatisfit per legatum, debet etiam poſſe ſatisfieri per donationem. Ita in terminis Bordonus *in Deciſ. Miſcel. deciſ.* 271. Verum tamen eſt, quod ſi monaſterium idigeret neceſſariis ad monialium ſuſtentationem, tunc puto, monialem non ſatisfacere; quia cum reſtitutio iſta fiat de bonis monaſterii, & ad redintegrandum jus illius lęſum, ea debet fieri juxta mētē probabiliter præſumptam Abbatiſſę, quæ

adminiſtrat monaſterij bona, & non aliter; poſito autem, quòd monaſterium indigeat neceſſariis ad ſuſtentationem, non poteſt præſumi, quod Abbatiſſa ſit contenta, quòd ſumma illa ad pompam expendatur.

QUÆR. XIV. An votum paupertatis poſſit per conſuetudinem abrogari.

RESP. Quoad ſubſtantialia non poſſe, quia quoad hæc votum eſt juris divini naturalis, contra quod non poteſt prævalere conſuetudo; Quo ad circumſtantias verò, quibus votum obſervatur, poſſe abrogari non dubito, quia hujuſmodi obſervantiæ, utpote inductæ jure humano, hoc eſt vel ab Inſtitutoribus regularum, vel à ſummis Pontificibus, poterunt ad inſtar aliarum legum per conſuetudinem tolli. Ita Doctores communiter. Ad inducendam conſuetudinem voti paupertatis abrogativam ſatis probabile eſt, quod ſufficiat, ſi perſeveret per decennium. Ita Suarez, Maſcardus, Bonacina, & alii. Quamquam non improbabile ſit, quod tradunt Menoch. Medina, Sotus, & alii, ſcilicet nullum tempus eſſe determinatum, ad inducendam conſuetudinem, ſed arbitrio prudentis id eſſe penſandum, qui pro negotii qualitate, & pluralitate actionum poterit tempus aut limitare, aut extendere. Præſumitur autem talis conſuetudo, quando conſtat eam paſſim practicari à monialibus etiam timoratis, & aliàs bene obſervantibus, idque ſcientibus, & non contradicentibus Prælatis, cùm facilè poſſent contradicere.

QUÆR.

QUÆR. XV. An Epychia poſſit habere locum quo ad dandum, & recipiendum ſine expreſſa licentia Abbatiſſæ.

RESP. Si in aliis obligationibus admittitur, cur in obligatione voti paurpertatis, cùm ſit par ratio, debet excludi? Facilius tamen admittitur quoad recipiendum, quia melioratur monaſterium, quàm quo ad dandum, quia diſtractio bonorum monaſterii eſt nociva, ideòque regulariter pręſumitur ſuperioribus involuntaria, non ſolùm ratione modi, ſed etiam ratione ſubſtantiæ talis actus; tantoque erit difficilior, iſta præſumptio, quanto major fuerit quantitas materiæ; ſicut augebitur difficultas, ſi ea diſtractio fiat extra monaſterium, ſi quidem ea inter moniales ejuſdem monaſterii facilius permittitur. Suarez *t.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 15. *n.* 2. In rebus verò levioris momenti facilius poteſt admitti, ſcilicet in eſculentis, poculentis, & in rebus devotionis, quia quo ad hęc facilius ſuperioris conſenſus poteſt præſumi. An autem Monialis, quæ per Epychiam dedit, aut recepit rem notabilem, teneatur poſteà id aperire Abbatiſſæ, negant aliqui, quia ratio, quæ dedit titulum acceptioni, dat etiam titulum detentioni; quod intellige durante eadem ratione, alioquin detineret ſine licentia Abbatiſſæ, quod eſt prohibitum religioſis.

§. II.

§. I I.

De Peculio, & ejus uſu.

QUÆR. I. AN moniales poſſint habere peculium.

RESP. Poſſe, præſertim in iis monaſteriis, in quibus ſive ob nimiam paupertatem, ſive ob incuriam, & negligentiam ſuperiorum non poteſt obſervari vita communis, ſubminiſtrando omnibus, & ſingulis monialibus ea, quæ ipſis ſunt neceſſaria juxta decentiam ſtatus. Ratio eſt, quia uſus talis peculii non repugnat voto paupertatis, aut juri communi, ut benè oſtendit Sanch. *lib. 7. cap. 22. n. 5.* neque Concilio Tridentino, quia *ſeſſ. 22. cap. 2.* ſolùm prohibet poſſe concedi peculium cum jure dominii utilis, quia hoc modo monialis poſſideret more ſæcularium, quod facere non poteſt, id interdicente voto paupertatis. Quare moniales non debent uti peculio niſi de licentia Abbatiſſæ.

QUÆR. II. An moniales ex vi voti paupertatis teneantur eſſe animo paratæ ad abdicandum à ſe uſum talis peculii ad nutum Abbatiſſæ.

RESP. Teneri, aliàs uſus ille eſſet proprietarius, ſi non dependeret à ſuperiore, & talis independentia importaret uſurpationem dominii contrariam voto paupertatis. Ita Leſſ. Navar. Peyrin. & alii cum Suarez dicente, quòd licèt moniales percipien-

pientes annuos redditus de ſuperiorum licentia debeant eſſe in hac præparatione, ipſi tamen ſuperiores non debent uſum peculii auferre niſi alio modo provideant neceſſitatibus monialium.

QUÆR. III. An moniales teneantur abdicare à ſe peculium, ſi dubitent, Abbatiſſam non eſſe illarum neceſſitatibus proviſuram.

RESP. Non teneri, niſi conſtet alia ratione earum neceſſitatibus conſultum iri. Ita Leſſius, & Peyrinus, qui addit, neque teneri monialem obedire Abbatiſſæ volenti peculium ei permiſſum auferre, ut ſibi retineat, vel auferat illi ſoli, non aliis monialibus monaſterii, quod tamen cum grano ſalis eſt intelligendum, poteſt enim adeſſe, immò in dubio debet præſumi juſta cauſa, auferendi illi potius, quàm alteri, qua exiſtente, non poteſt monialis reſiſtere Abbatiſſæ, & ſi reſiſtat ſive vi, ſive murmure, & querimoniis, peccabit contra votum paupertatis, utpote exercens actum dominii independentis, & conſequenter voto paupertatis religioſæ repugnantis, ſicut ex Leſſio docet Layman; quamquam, quod ſpectat ad reſiſtentem murmure, & querimoniis non ita facilè talis reſiſtentia reputari debeat mortalis, niſi ſit immoderata, & notabiliter excedens judicio prudentis.

QUÆR. IV. An moniales poſſint habere annuos cenſus, & proventus, & expendere in licitos uſus acquiſita ex induſtria

ſtria

illa, ne ſuperior ſe intromittat, eſt turpis, cùm repugnet voto paupertatis, ac proinde non vitiat legatum, ſed vitiatur, & habetur pro non adjecta.

QUÆR. VI. An Monialis poſſit non exigere livellum ſibi ante profeſſionem reſervatum hoc modo, quod conſanguinei teneantur ſingulis annis ſolvere vita durante viginti ſcutos, ſi videbitur petere, & exigere, aliter, ſi non exigat, remaneant in bonis conſanguineorum.

RESP. Contra Vericellum tract. 3. q. 36. non poſſe non exigere, quia illa cõditio argui t remiſſionem legati, quod eſt dare, ſecundùm Bartol. *in l. peculium*, 4. *de peculio*, remittere autem, & dare ſunt actus proprietatis maximè in noſtro caſu, in quo forma reſervationis livelli excludit voluntatem ſuperioris, unde violatur votum paupertatis non exigendo.

QUÆR. VII. An Monialis bona ſibi relicta ex teſtamento, & donatione, vel ſuis laboribus debita poſſit repudiare, rogando offerentes, ut hujuſmodi tradant ſuis conſanguineis, aut alteri extraneo.

RESP. Nullo modo poſſe, quia in illis immediatè ſuccedit monaſterium, quod poteſt adire legatum, hæreditatem &c. ſine aliquo facto monialis, immò ipſa contradicente, ut pluribus citatis notat Sanchez *lib.* 7. *cap.* 12. *a n.* 35. *ad* 41. Poteſt bene recuſare eleemoſynas, aliaſque ſimiles donationes, quia per ſolam oblationem talium eleemoſynarum nullum jus

jus acquiritur Monaſterio; peccare tamen contra charitatem ex communi Doctorum ſentit Diana.

QUÆR. VIII. An Monialis peccet retinendo penes ſe peculium proprio uſui conceſſum.

RESP. Non peccare ſuſtinent aliqui, & colligunt ex Suar. *t.*3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 12. *n.*9. dummodò obſit ſcandalum, & aliàs monialis ſit parata dictum peculium relinquere ad nutum Abbatiſſæ, vel alterius Superioris. Tunc enim animus rè vera non eſſet proprietarius; eſto excedat in affectu, & modo cuſtodiæ contra regulam, quia illa detentio de ſe, præſcindendo ab uſu, dominio, & proprietate, non eſt contra votum paupertatis, quia eſt tantùm actus quidam materialis, non habens formam contrariam voto. Ita Herrera, & Enriq. *in Compend. Caſu Moral. cap.* 38. *n.* 42. Oppoſitum tamen omninò ſuſtinendum, maximè in monaſteriis, ubi deputatur capſa communis depoſitorum, quia talis deputatio innuit, non eſſe mentem Superiorum alio modo permittere peculium, quam ipſam deponendo ſub cuſtodia monialis ad hoc officium deputatæ: quare illa retentio penes ſe eſt actus proprietatis, cùm ſit actus omninò independens à voluntate Abbatiſſæ; & quòd detentio apud ſe ſit actus proprietatis, patet *ex Cap. Monachi.* 2. in quo ſtatuitur pæna contra ſic detinentem tanquam proprietarium.

QUÆR. IX. An Monialis de peculio ea-

earum uſui conceſſo poſſint aliquid ludo exponere.

RESP. Poſſe ex cauſâ recreationis, & otii fugiendi, eſt enim quid bonum animum relaxare, & fugere otium, quod à religioſis potiſſimùm eſt abhorrendum. Eſt autem neceſſaria ad minus præſumpta licentia, dum exponitur ludo pecunia. Ita omnes cum Maior. *in* 4. *diſt.* 28. *q.* 13. Quantitas verò debet eſſe moderata, ſcilicet, quòd non excedat ſummam quinque aureorum in toto anno, ut volunt Sanch. Navar. Lugo, & Peyrin. *de ſubd. q.* 2. *cap.* 2. ubi addit, id relinquendum eſſe arbitrio prudentis conſiderantis ſtatum religionis, quantitatem peculii, & conditionem Monialis.

QUÆR. X. An moniales poſſint aliquid de peculio exponere negotiationi.

RESP. Neque de Superioris licentia hoc poſſe, cùm negotiatio prohibeatur expreſsè omnibus Eccleſiaſticis, ut videre eſt in omnibus capit. *diſt.* 88. Hec autem prohibitio temperari poteſt, ut non habeat locum, primò quando Monialis intendit ſublevare proprias indigentias, dum à monaſterio non adjuvatur, quia non dicitur negotiari, qui non lucri gratia, ſed eo fine negotiatur, ut ſe alat, cùm aliunde non habet, unde vivat, Farinac. *v. Clericus n.* 169. Negotiatio ergo non eſt, ſed induſtria, quando ordinatur ad propriam ſuſtentationem, Molina, Bonacina, Barboſa, & alii. Intellige, dummodò non arceatur à divinis

mini-

miniſteriis. Secundò excuſatur, ſi unum, vel alterum negotium incidenter faciat; Diana aliis relatis *reſ. 72. de Contract.* Tertiò, ſi negotium gerat per alium, quia per hoc non avertitur à divino ſervitio. Ita ferè omnes cum Leſſio *lib. 2. cap. 21. n. 6.*

QUÆR. XI. An monialis poſſit ex peculio liberè à Superiore conceſſo fundare cenſum, ut ex ejus fructibus poſt ejus mortem celebrentur miſſæ pro anima ipſius.

RESP. Non poſſe, quia, cùm quidquid acquirit monachus, monaſterio acquirat, ſtatim ac cenſus fundaretur, acquireretur monaſterio, & non eſſet ampliùs ſub diſpoſitione monialis fundantis, & proinde non poſſet ſupponere oneri miſſarum. Paſqual. *in qq. moral. jurid. q. 199. n. 1.*

QUÆR. XII. An ſaltem poſſit tradere amico certam ſummam pecuniæ, ad effectum, ut poſt ejus mortem curet pro ejus anima miſſas celebrari.

RESP. Pariter non poſſe. Quia monialis diſponeret quidem vivens de tali pecunia, ſed tamen cauſa mortis, ita ut diſpoſitio non ſortiretur effectum niſi poſt mortem. Hoc autem eſſet diſponere per modum ultimæ voluntatis, quod eſt prohibitum religioſis. *Authent. Ingreſſi C. de Sacroſant. Eccleſ.*

QUÆR. XIII. An poſſit dictam pecuniam proprio uſui conceſſam donare alteri cum onere, ut ſtatim celebrentur ſingulis annis aliquæ miſſæ in perpetuum.

RESP. Affirmant Ludovicus Lopez *lib.*

*lib.*2.*de cōtract.cap.*40.&Navar *com.*2.*n.*41. *de regul.* qui volunt, poſſe religioſos convertere in uſus pios, & capellanias instituendas bona, quæ cum licentia expendere poſſunt in uſus proprios. Ratio eſt, quia hoc non videtur repugnare neque ex parte donationis, quæ abſolutè moniali non eſt prohibita, ſi fiat cum debita licentia, quæ certè in hoc caſu eſt præſumenda; ſi enim adeſt licentia convertendi dictam pecuniã in uſus temporales, à fortiori præſumi debet, adeſſe convertendi illam in uſum pium, quia agitur de favore animæ. Neque repugnat ex parte rei donatæ, quia eo ipſo, quod pecunia eſt diſtrahibilis, parum refert, quod in hoc, vel aliud opus diſtrahatur ſive per donationem, ſive per alium contractũ. Neque hoc eſt diſponere per modum ultimæ voluntatis, quia eo ipſo quòd diſponet per donationem, diſponit irrevocabiliter; de ratione autem diſpoſitionis per modum ultimæ voluntatis eſt revocabiliter diſponere. Et licèt diſpoſitio oneris injuncti continuetur etiam poſt mortem, non per hoc dici poteſt diſpoſitio per modũ ultimæ voluntatis. Cùm enim onus miſſarum ſit acceſſorium donationi, & acceſſorium ſequatur naturam principalis, hinc eſt, quòd, ſicut non eſt diſpoſitio per modum ultimę voluntatis donatio, neque talis erit oneris diſpoſitio.

Nimis laxa eſt hęc ſententia, ideò eam nõ audet admittere Molina *t.*1.*de iuſt.diſp.*140. *col.*12.& abſolutè eã reprobat Paſqu. *loc.cit.*

Quia non intervenit vera donatio, ſed deputatio dictæ pecuniæ pro celebratione miſſarum, quare cùm non transferatur dominium, ſed remaneat ſemper penes religionem, non poteſt ſubiicere miſſarum oneri.

QUÆR. XIV. An monialis poſſit ex peculio, ut ſupra, conceſſo aliquid pauperibus elargiri.

RESP. Poſſe de licentia ſuæ Abbatiſſæ ad minus tacita; ea enim præſumitur reſpectu bonorum ſuo uſui deſtinatorum, cùm ſit opus pium. Ita omnes cum Bordon. *de Paupert. Relig. cap.* 20. *n.* 32. ubi extendit hanc facultatem ad erogandum etiam aliquid de communitate, ſcilicet panem, obſonium, vas vini, & hujus generis, maximè ſi neceſſitas ſit magna: Quia in his parvi momenti Abbatiſſa non cenſetur invita, cùm præſumatur charitatem habere erga pauperes. Quòd ſi neceſſitas eſſet extrema, poſſet monialis pauperi taliter laboranti ſuccurrere, etiam ſi Abbatiſſa licentiã denegaret, quia in neceſſitate omnia ſunt communia. It D. Tho. 2. 2. *q.* 32. *ar.* 8, *ad* 1.

QUÆR. XV. Utrum poſſit dare aliquid ſuis conſanguineis pauperibus.

RESP. Poſſe. Quia monialis habens peculium poteſt illud expendere in omnes eos uſus, qui non adverſantur rectæ rationi; ſubvenire autem conſanguineis pauperibus, non ſolùm non adverſatur rectæ rationi, ſed eſt opus maximæ charitatis, ut pluribus probat Bejas, Vega, Rodriq. Sanch.

ch. & Peyrin. *de ſubd. q.2. cap.2.§.6.* ubi dicit, quòd poteſt dare uſque ad ſummam decem ducatorum, vel etiam plurium juxta eorum indigentiam arbitrio prudentis penſandam, una, & pluribus vicibus in anno.

§. III.

De licentia requiſita ad licitè diſtrahendum.

QUÆR. I. Quid, & quotuplex ſit licentia neceſſaria moniali ad effugiendam violationem voti paupertatis.

RESP. Licentia eſt facultas faciendi aliquid licitè, & validè dependenter à voluntate ſuperioris concedentis. Dividitur in expreſſam, quæ verbis datur, aut ſcripto, & tacitam, virtualem, permiſſivam, aut interpretativam, quæ fundatur in praxi, vel conſuetudine, quatenus ſuperiores ſciunt, ſubditas aliquid accipere, retinere, dare, vel conſumere, & non contradicunt, cùm poſſint, & proinde dicuntur conſentire in actionem ſui ſubditi.

QUÆR. II. Ex quibus poſſit monialis benè interpretari voluntatem Abbatiſſæ, & rationabiliter credere, ſe habere ipſius tacitam, aut interpretativam facultatem.

RESP. Ex multis ſignis hoc poteſt colligere. Primò, ſi Abbatiſſa eſt affabilis, & benigna cum ſubditis, non rigida, non ſcrupuloſa. 2. Quando monialis eſt

alicujus auctoritatis,& benemerita de religione. 3. ſi agatur de rebus levioribus, & non magni momenti. 4. Juvabit cognoſcere analogiam inter Abbatiſſam, & ſubditam, nam ſi profiteantur particularem affectum, habebit interpretativam licētiam plurium rerum. 5. Tacita licentia facilius præſumitur in monaſteriis non reformatis, quàm in reformatis, dum in illis peculii uſus eſt ex inveterata cōſuetudine inductus. 6. erit utile examinare naturam etiam ipſius licentiæ; ſi enim ſit in utilitatem monaſterii, ſeu etiam ipſius monialis, cur veniret deneganda? Non eſt neceſſe, quòd hujuſmodi licentiæ interpretativæ habeatur evidentia moralis, ſed ſufficit opinio probabilis cum formidine contrariæ partis, cùm ad bonitatem actuum moralium ſufficiat probabilitas, etiam moralis. Sanchez *in ſum. t. 2. lib. 7. cap. 19. n. 13.* & ex eo Diana.

QUÆR. III. An licentia tacita, ſeu præſumpta ſufficiat ad evitandum vitium proprietatis.

RESP. Sufficere, quia eadem eſt virtus taciti, & expreſſi. *l. Labeo. ff. de partis.* Et docet D. Bonavent. cum pluribus aliis relatis à Bordon. *Conſ. Regul. reſ.* 43. *n.* 27. ubi limitat reſponſionem, quando in monaſterio adeſſet Conſtitutio, vel præceptum, ut licentia expreſsè peteretur; & hoc procedit in monaſteriis multùm reformatis circa paupertatem, quæ per licentiam præſumptam maximè relaxatur; ut docent Lopez. Rodriq; & ex illis Sanchez

chez *loc. cit. n.* 4. ad finem.

QUÆR. IV. Quas conditiones habere debeat licentia, ne monialis dicatur proprietaria.

RESP. Tres conditiones. Prima, quòd ſit voluntaria, quia procedit à poteſtate, quæ nonniſi liberè opratur in homine, unde extorta dolo, metu, aut fraude nullius eſt momenti, dum ſuperior contra ſuam voluntatem facit, quod facere nollet. Ita Navar. Sãch. Caſtropal. & alii. Secunda, quòd ſit juſta, nemini enim debet eſſe præjudicialis. Tertia, ut detur revocabiliter, aliter eſſet facere monialem proprietariam, ad quem effectum non poteſt licentia ſe extendere.

QUÆR. V. An licentia conceſſa à ſuperiore ad evitandas querelas à vitio proprietatis excuſet.

RESP. Excuſare; quia talis licentia licèt ſecundùm quid involuntaria, abſolutè tamen non deſinit eſſe voluntaria, ſi enim eſſet de re peccaminoſa, ſuperior verè peccaret. Eo ipſo autem quod eſt voluntaria, operatur, quod monialis excuſetur à vitio proprietatis. Paſqual. *qq. moral. jurid. q.* 200. Idem ob eandem rationem dicendum eſt de licentia precibus importunis impetrata.

QUÆR. VI. An licentia debitè petita, ſed indebitè negata à ſuperiore excuſet monialem à tranſgreſſione voti paupertatis.

RESP. Non excuſare, quia votũ paupertatis adhuc obligat, cùm nondum materia illa ex defectu licentiæ, licèt indebitè ne-

gatæ, conſtituta ſit extra latitudinem illius. Si tamen periculum ſit in mora, aut immineat grave damnum, poteſt eſſe locus Epychejæ, per rationabilem voluntatem ſuperioris majoris; & ſi contingat, quòd etiam Prælatus ſupremus licentiam neget, poterit eſſe locus interpretationi, & prudenter judicari, quod in tanto diſcrimine, & cum tanto incommodo lex, & poteſtas non obliget. Advertit tamen Caſtropal. *tract.* 16. *diſp.* 13. *q.* 23. *n.* 9. licentiam debitam, & negatam excuſare à vitio proprietatis, ſi ſit debita ex parte tam religioſi, quàm Prælati, non item ſolùm ex parte Prælati.

QUÆR. VII. An ſit tuta in conſcientia monialis, quæ ex licentia Abbatiſſæ recipit, aut dat, non exprimendo in petitione licentiæ à quibus recipiat, vel quibus det, quos ſi ſciret Abbatiſſa, talem licentiam non concederet.

RESP. Ex doctrina Molin. *diſp.* 209. eſſe tutam; quia aliud eſt, Abbatiſſam eſſe in ea diſpoſitione, quòd ſi ſciret cauſam, propter quam concedit licentiam, non concederet, aliud verò eſt eſſe in ea diſpoſitione, quòd ſi ſciret cauſam, vellet conceſſionem nullã eſſe; hoc ſecundum, non primum facit invalidam conceſſionem. Quare cùm licentię, ordinarie loquendo, abſolutè concedantur, dicendum eſt, quòd Abbatiſſa conceſſerit primo, non autem ſecundo modo, quia in dubio pręſumẽdum eſt pro validitate actus, conſequenter conceſſionem eſſe validam, & monialem tutam.

QUÆR.

QUÆR. VIII. An monialis excuſetur à vitio proprietatis, ſi de licentia Abbatiſſæ retineat ſuperflua pretioſa, qualia ſunt vaſa aurea, cochlearia argentea, horologia, gemmæ,&c.

RESP. Excuſari à Sylveſtro, Graffio, & Bordon. quia retinet dependenter à voluntate Abbatiſſę, ad cujus nutum eſt parata reſignare. Alii damnant tanquã proprietariã, ita Navar. Major. & Sanch. quia Abbatiſſa eſt tantùm bonorũ monaſterii adminiſtratrix, non domina, unde concedere non poteſt ſuperflua, cùm jus non tribuat facultatem ad illicita. Alii volunt peccare mortaliter ex avaritia, non tamen eſſe proprietariam. In hoc cenſeo, monaſteriorum qualitatem eſſe attendendã, & ſecundũ rigorem paupertatis in illis vigentem judicandum.

QUÆR. IX. Ad quem ſuperiorem ſpectet licentiam concedere moniali.

RESP. Spectare ad Epiſcopum, ſi monaſterium ſit illi ſubditum, vel ad Prælatum Regularem, ſi ſit exemptum, vel ad Abbatiſſam, niſi ex conſtitutionibus illius religionis, aut ex conſuetudine, aut præcepto ſuperioris Prælati arctata ſit ejus facultas. Sanch. *lib.* 7. *cap.* 19. *n*: 44. Ratio concluſionis eſt, quia conceſſio licentiæ pertinet ad juriſdictionem adminiſtrationis; unde cùm juriſdictio adminiſtrationis penes prædictas ſuperiores reſideat, poterunt utique licentiam concedere. Licentia negata ab Abbatiſſa poterit concedi à Pręlato, non è cõtra, quia major poteſtas minori prævalet.

Licentia durat uſque ad mortem impetrantis, niſi revocetur, unde à ſucceſſore non eſt denuò impetrāda, quia dicitur gratia facta, quæ durat mortuo concedente, vel amoto ab officio, *Cap.relatum* 19.*Cap.Gratum* 20. *de off.de leg.*quę intellige, niſi in contrarium extet ſtatutum aliquod Religionis.

QUÆR. X. Ad quam quantitatem poſſit ſe extendere ſuperioris licentia.

RESP. Varios in hac re eſſe de more Doctores. Putant aliqui, poſſe ſuperiorem licentiam concedere expendendi decem, aut quindecim aureos ſingulis annis; alii duos, vel tres aureos ſingulis menſibus; alii totam illam ſummam, quam ipſemet Prælatus poteſt expendere; alii tandem rem hanc arbitrio prudentis remittunt pro magnitudine redditunm, monaſterii conſuetudine, perſonarum, & cauſarum qualitate &c. Ita Sanch.*lib.*7.*cap.*19.*n.*42. ubi refert aliquos ſentientes, Epiſcopum, vel Generalem, aut Provincialem reſpectu monialium exemptarum poſſe ratione majoris dignitatis licentiam concedere ampliorem. Hoc certè attendendum puto ex eodem Sanch. *d. lib. cap.*22.*n.*20.ſcilicet, an licentia ſit ad expendendum de rebus monaſterii, an de rebus traditis à conſanguineis, nam in primis, quia plus læditur monaſterium, quàm in ſecundis, minor poteſt concedi ſumma, & major exigitur cauſa.

§.IV.

§. IV.

De Munerum largitione.

QUÆR. I. An Bulla Clementis VIII. de largitione munerum ſit uſu recepta, & obliget in conſcientia.

RESP. Dubitat valdè Filliuc. *t.* 2. *tract.* 34. *cap.* 3. *q.* 12. *n.* 81. Nō fuiſſe à ſuperioribus Regularibus uſu receptam, abſolutè ſuſtinet Gratian. *t.* 2. *diſcept. forens. cap.* 202. *n.* 17. cui adhærent Megal. Ualer. Homobon. & alii apud Dian. *t.* 7. *in opere Coord. tract.* 3. *reſ.* 5. ubi dicit, ſe non audere condemnare religioſum, qui ſequeretur uſum ſuæ Provinciæ, vel religionis legitimè præſcriptum, ſalvo ſemper &c.

QUÆR. II. An monialis, quæ, non acceptat aliquod donum, ſed rogat, ut alteri detur, peccet contra paupertatem.

RESP. Cum probabiliori ſententia non peccare. Non enim peccat non acceptando, quia ex vi voti non jubetur acceptare, ſed prohibetur acceptare ſinè licentia, neque peccat rogando, ut det alteri, quia ex vi ejuſdem voti obligatur nihil dare, non verò obligatur non petere ab aliquo, ut ipſe alteri donet. Neque valet, quòd in hoc caſu Monialis donet indirectè, qui enim per alium facit, per ſe ipſum facere videtur. Nam ut benè notant Sanchez, & Cenedo, tunc dicitur donatio indirecta, quando adeſt tacita acceptatio, donatio enim im-

portat abdicationem alicujus juris ſibi competentis; unde cùm in hoc caſu nullum fuerit acquiſitum dominium, quia nulla intervenit acceptatio, nulla dicitur intervenire donatio, neque indirectà.

QUÆR. III. An monialis poſſit cum licentia Abbatiſſæ facere amico, vel conſanguineo Corporalia magni valoris, & recamaturas.

RESP. Cum Bonac. Scortia, Valer. & Diana poſſe, dummodò amicus, ſeu conſanguineus ſubminiſtret omnia neceſſaria; quia tunc non agitur de alienanda, ſeu donanda re, quæ ſit monaſterii, ſed tantùm agitur de non acquirendo, quo in caſu Abbatiſſa poteſt præjudicare Monaſterio, ut communiter Doctores.

QUÆR. IV. An monialis poſſit etjam donare ſupradicta ſine licentiæ Abbatiſſæ.

RESP. Videri poſſe, dummodò, ut ſupra, ſubminiſtrentur omnia neceſſaria. Ratio eſt, quia illæ recamaturæ non pertinent ad bona corporis, ſed ad bona animi, ſunt enim partus ingenii, & ideò non comprehenduntur ſub voto paupertatis, quod de ſui natura abdicat ſolum dominium illarum rerum, quibus quis efficitur dives, quæ ſunt tantum bona corporis, & quæ ordinantur ad ſubſtentandam vitam, & ſplendorem ipſius *l. jus alimentorum* §. 1. *ff. ubi pupil. educ. deb.* & juxta ea, quæ tradunt Abbas, Salicet. Alexand. & Socin. Neque valet, quod affert Bordonus, ſcilicet quod labor,

bor, qui in hujuſmodi artefactis impenditur, eſt pretio æſtimabilis, unde monialis dando ſuum laborem diſponeret de re pretio æſtimabili, quod eſt contra votum paupertatis. Nam reſponderi poteſt, quòd ſi recamaturæ, utpote bona animi non cadunt ſub jure religionis, nec etiam cadet labor in illis efformandis, quia tanquam acceſſorius ſequitur naturam ſui principalis. Tum quia ille labor non extrahit illas recamaturas à ſuo ordine, ſed relinquit inter bona animi, atque adeò ſub dominio monialis.

QUÆR. V. An monialis poſſit ſine licentia Abbatiſſæ, & ſine voti paupertatis violatione ſuam pitantiam elargiri.

RESP. Poſſe. Quia in illis rebus, quæ unico actu conſummuntur, non poteſt ſecerni uſus à dominio. Ita Joannes 22. *in extra. ad conditorem 9.* ſed cui confertur unum, conceditur utrumque. Hanc ſententiam tenent Sylveſter, Aragon. D. Antonin. & alii penes Dianam, qui vult intelligendum eſſe in ordine ad pitantiam, quæ limitatè præbetur, ut ſunt ova, caro &c. non verò in ordine ad ea, quæ conceduntur moniali ſine taxa, & limite, ut eſt panis, vinum &c. Quod ſi ſuperior ex rationabili cauſa, ad vitandum exceſſum, & abuſum monialium, contrarium diſpoſuiſſet etiam de pitantia limitatè conceſſa, non debet, immò nec poteſt monialis, de illa diſponere, & hoc ratione præcepti, & boni publici.

QUÆR. VI. An monialis de annuis redditibus ex ſuperioris licentia ad ſuum uſum ſine reſtitutione conceſſis, poſſit liberè parcè vivendo aliis donare.

RESP. Poſſe cum licentia ſaltem tacita Abbatiſſæ, quia Clemens VIII. in ſua Bulla prohibet tantùm largitiones munerum, ex quibus gravia incommoda, & mala monaſteriis inferuntur; donatio autem eorum, quæ monialis parcè vivendo reſervat, non affert multum damnum monaſterio, ut patet. Immò ex hac opinione datur occaſio monialibus, ut liberiùs frugalitati, & moderato ſumptui aſſueſcant, dum ſciunt, ea, quæ ſibi de neceſſariis detrahunt, poſſe aliis de ſe benemeritis donare, & in aliis licitis operibus expēdere. Ita docent Beja, Cenedo, Valer. & Peyrin. *t.* 1. *de ſubd. q.* 2. *cap.* 2. §. 6.

QUÆR. VII. An monialis donans Breviarium magni valoris, vel quid ſimile alteri moniali ejuſdem conventus, peccet contra votum paupertatis.

RESP. Negantem ſententiam docere Rodriq; quem affert, & ſequitur Sanchez, qui putat non eſſe mortale, quia, cùm Breviarium illud manere debeat in eodem conventu, non videtur eſſe graviter invitus ſuperior, parum enim extrahitur ab uſu communi per illam donationem. Unde obſervat Suarez *t.* 3. *de Relig. lib.* 8. *cap.* 15. *n.* 6. majorē quantitatem requiri ad culpam gravem, quando aliquis dat aliis religioſis ejuſdem conventus, cùm res illæ maneant adhuc intra eandem communitatem.

QUÆR.

QUÆR. VIII. An monialis poſſit aliquid in remunerationem elargiri.

RESP. Poſſe, quia quando prohibetur donatio ſimpliciter, vel ſub conditione, & ſub modo, eo ipſo non prohibetur donatio ob merita, quæ præceſſerunt, nam donatio antidoralis, non eſt propriè, & ſtrictè donatio, ſed eſt quædam debiti compenſatio, unde hac de cauſa non debet inter ſimplices donationes cōputari. Homobon. Valer. aliique permulti penes Dian. *t.7.in opere Coord. tract.3.reſp.47.§.2.* Immò non ſolùm poteſt largiri quantum ſatis eſt ad ſatisfaciendum obſequiis, vel muneribus acceptis, ſed etiam aliquid ultra, dummodò tamen non excedat valorem meritorum, & beneficiorũ in quarta parte, ut tenet Barboſa ex Navarro, & probabilẽ hanc ſententiam vocat Sanchez apud Dianã, *loc.cit.* quia, ut ait D.Thom. 2.2.*q.* 106. gratitudinis lex poſtulat, ſẽper plus reddi, quã ſit acceptũ

QUÆR. IX. An monialis habens ab Abbatiſſa licentiam generalem donandi aliquid, ſi illud donet ob turpem cauſam, peccet contra votum paupertatis, & recipiens teneatur reſtituere.

RESP. Negativè. Quia licentia generaliter conceſſa in aliis materiis non cenſetur limitari ad ſolos uſus, vel caſus aliùdè nõ turpes, nec illicitos, ſed in iis etiã aufert malitiã, quam poſſet habere ex defectu talis licentię. Sic licentia comedendi carnes in Quadrageſima eſt indifferens ad carnes proficuas, & nocivas, quia mens concedẽtis eſt, ut tollat

omne

omne id, quo poſſet violari quadrageſimale jejunium. Cùm ergo Abbatiſſa conceſſerit moniali licentiam generalem donandi pro libito, non eſt, cur præſumatur limitaſſe ad cauſam ſolùm aliundè non turpem, ſed potiùs voluiſſe auferre illud impedimentum ex parte ſua, quo ſtante peccaviſſet peccato proprietatis. Ita Lugo, Diana, & plures alii, quos citat, & ſequitur Bordon. *de Pauper. relig. cap.* 17. *n.* 20.

QUÆR. X. An monialis cauſa mortis poſſit aliquid donare cum licentia Abbatiſſæ.

RESP. Poſſe. Sanch. Layman. Tapia, & Diana *loc. cit. reſ.* 65. quia poteſtas teſtandi, & poteſtas donandi cauſa mortis non ſunt connexæ, niſi in eo, qui ex defectu naturali non valet teſtari. Unde filiusfamilias, qui ne patre quidem conſentiente poteſt condere teſtamentum, tamen mortis cauſa, cum patris conſenſu donare poteſt. Ergo ex eo quòd moniali interdictum ſit teſtari, non per hoc interdicitur mortis cauſa donare. Adde, quod in hoc caſu Abbatiſſa dans licentiam donat, & Monialis eligit perſonas, undè non diſponit propriè per donationem, ſed per electionem perſonarum.

QUÆR. XI. An in caſu, quo Abbatiſſa promittat moniali ſubditæ, ſe ejus bona diſtributuram poſt illius mortem juxta illius donationem manifeſtatam, teneatur ſtare promiſſis ſaltem in foro conſcientiæ.

RESP.

RESP. Si promiſſio ſit diſtribuendi alteri moniali ſubditæ, non teneri; ſicut enim rem ei datam poteſt auferre, ſic & poteſt non dare. Si verò promiſit diſtribuere extraneis, tunc cenſeo teneri; quia ſicuti poteſt oriri obligatio ex juſtitia inter dominum, & ſervum, eo quod dominus paciſcens cum ſervo cenſetur cedere juri ſuo, ut ex Molina, & Leſſio notat Sanchez *lib. 7. cap.9.n.*13. ſic, ait ipſe, eadem obligatio oriri poterit inter Abbatiſſam, & Monialem ſubditam, cùm ſit par ratio.

CAPUT V.

De Voto Religioſæ Caſtitatis.

QUÆR.I. AD quid teneantur moniales ex vi voti Caſtitatis.

RESP. Teneri abſtinere à conjugio, & ab omni actu externo, & interno, qui ſit contra caſtitatem, ut à turpibus cogitationibus, à delectatione moroſa, à pollutione, ab omni actu venereo, à turpi contactu, & ab impudico aſpectu, nec non ab aliis omnibus, quæ aliquo modo ſunt contra virtutem caſtitatis. Hinc eſt, quod monialis violat votum, ſi ſe exponat periculo violandi caſtitatem, quia periculum illud eſt actus in ſpecie luxuriæ, virtuti enim caſtitatis opponitur; undè monialis ſe exponens tali periculo, non eſt formali-

naliter caſta omnimoda caſtitate, atque adeò violat votum, quod importat omnimodam caſtitatem.

QUÆR. II. Quænam ſit regula dignoſcendi, quando nam monialis graviter, vel leviter peccet contra caſtitatis votum.

RESP. Transgreſſionem voti eſſe mortalem in illis actibus, in quibus malitia libidinis eſt in ſæcularibus mortalis, venialis verò, in quibus illa eſt venialis. Ratio eſt, quia circumſtantia voti caſtitatis non immutat obligationem juris naturalis, ſed ſolùm addit circumſtantiam ſacrilegii, quæ circumſtantia ſequitur naturam actus, cui adjungitur. Leſſius *de jnſt. & jur. lib.* 4. *cap.* 41. *n.* 68. Verùm aliquando verba, geſtus, & tactus, quę ſunt in ſęcularibus ſolùm venialia, poſſunt eſſe mortalia in moniali; quia ſæculares talia obſervantes in religioſa grave ſcandalum poſſunt concipere, maximè quia virgo Deo dicata debet eſſe, & apparere ab hujuſmodi actibus aliena. Ad majorem tamen claritatem pro praxi ſequentia quæſita ſubjungimus.

QUÆR. III. An peccet mortaliter contra votum monialis tangens manum, faciem, brachia, & pedes alicujus viri.

RESP. Ex Tamburino *lib.* 7. *in decal. cap.* 8. §. 2. ſi illi tactus fiant ex joco, levitate, & curioſitate, nihil habent mali pręter ipſum jocum, quia ut ſic non aliam niſi naturalé pariunt delectationem. Si fiant ob ſolam delectationem non libidinoſam, &

ea

ea delectatio aſſumatur quidem, ſed non ad ullam libidinem veneream, peccat venialiter, quia ex una parte non habemus, unde ut ſic ſub mortali prohibita ſit, ſi enim eſſet prohibita, inde eſſet, quia ad generationem, quæ ſit illicita, refertur. Cùm ergo illi actus, neque delectatio non referantur, non erunt mortaliter peccamiñoſi;&ex alia parte deordinatio nōnulla eſt, atque adeò venialis, iis uti actibus ob merā delectationem licèt levem; Si verò fiant animo libidinoſo, clarum eſt peccare mortaliter.

QUÆR. IV. Quid dicendum ſit de aſpectibus.

RESP. Monialem aſpicientem partes viri honeſtas ex curioſitate, levitate, aut vanitate, non ulterius progredientem, peccare tantùm venialiter, quia in hoc non intervenit tanta inhoneſtas, nec provocatio tanta ad malum, ſicut in tactu. Trullenc. *in decal. lib.6. cap.1. dub.* 12. *n.*14. Si verò aſpiciat vel hominem nudum, vel partes ejus inhoneſtas tantùm, non eſt dubiū peccare mortaliter, quia tales aſpectus multùm incitant ad libidinē,&quia id valdè repugnat cum honeſtate naturali, & multo magis cum honeſtate Virginis Deo dicatæ, & Sponſæ Chriſti. Diana *p.*3. *tract.*5. *reſ.*89. Undè ob hanc rationē non liberarem à peccato mortali monialem aſpicientem brutorum cōcubitū, vel earum partes inhoneſtas turpiter commotas, non enim levis Chriſti injuria eſt, ſuam Sponſam, quam decet

ſan-

ſanctitudo, in talibus occupari. Oppoſitum ſentit Granado apud Dianam *t.* 8. *in opere Coord. tract.6.reſ.* 19. ſi fiat ex levitate, aut curioſitate; ſed in his cautè procedendum.

QUÆR. V. An monialis turpia loquens, audiens, vel canens, non gratiæ venereæ delectationis captandæ, ſed cujuſdam varii ſolatii, vel ob aliam vanam cauſam, peccet graviter contra votum.

RESP. Cum D. Antonin. Navar. Graff. & aliis peccare tantum venialiter, dummodò abſit ſcandalum, quia illa delectatio remotè diſponit ad venerem, nec vehementer naturam commovet. Quia tamen natura eſt valdè corrupta, ſenſuſque noſtri ſunt valdè ad malum proni, caveant proinde, & diligenter caveant moniales. Quia, ut ait Auguſtinus *lib.*1. *Confeſſ.cap.*16. Per hæc turpitudo confidentius perpetratur. De audiente turpia idem dicendum, etiam ſi rideat, & ſimulatè gaudium præſeferat, carens tamen delectatione venerea, ne inurbana habeatur, ac de hypocriſis vitio notetur. Quoniam riſus ille, & gaudium, poteſt eſſe de artificioſo, & lepido dicendi modo, ex quo ceſſat ratio ſcandali activi; ex alia parte abſunt delectatio, & finis mortalia, ſolumque intenditur liberari à moleſtia, & hypocriſis cenſura.

QUÆR. VI. An monialis ſcribens litteras amatorias ad vanum conciliandum amorem ob ſolam vanitatem, levemque delectationem peccet mortaliter.

RESP.

RESP. Sanch. *de matr. lib. 9. diſp.* 46. *n* 37. non agnoſcit niſi culpam venialem, quia nec delectatio, nec amor intenta eam excedunt. Acriter tamen increpent Confeſſarii, quia Sponſa Chriſti nullum, præter eum, debet admittere amatorem.

QUÆR. VII. An peccet monialis recipiendo munera ab eo, à quo dubitat turpiter amari.

RESP. Si certò ſciret, mortaliter certè peccaret, etiam ſi reciperet abſque ulla prorſus intentione, immò cum propoſito firmo non conſentiendi, quia illa receptio foveret pravam voluntatem mittentis munera; ſi verò tantùm dubitet, peccati non damnat Tamburinus, quia cùm talia munera poſſint mitti etiam ex titulo honeſtæ amicitiæ, ex hoc potius, quàm ex alio, judicare debemus fuiſſe miſſa; nemo enim præſumendus eſt, niſi conſtet, delictum velle committere. Periculoſa tamen ſunt hæc, unde conſulo, omnimodè abſtinendum.

QUÆR. VIII. An monialis, quæ perſuaſione, vel cooperatione concurrit, ut alius adeat concubinam, peccet contra ſuum votum caſtitatis.

RESP. Negant Sanch. Caſtro Pal. Ariaga, & Caramuel *in Theolog. regular. n.* 986. Quia monialis non facit contra caſtitatem ſuam, ſed contra caſtitatem tertii. Tenetur tamen explicare ſtatum peccantis, cui fuit occaſio peccandi contra ſextum. At probabilius cenſeo contra ſuum caſtitatis

votum

votum peccare; nam votum caſtitatis religioſæ, quia eſt abſolutum, continet omnimodam caſtitatem, & communiter tradunt Theologi. In omnimoda autem caſtitate, continetur caſtitas, quæ avertit actus verſantes in luxuria aliena, atque adeò votum monialis, quod eſt de omnimoda caſtitate, includit actus verſantes in luxuria aliena, unde ſuaſio illa, vel cooperatio ad fornicationem erit contra votum caſtitatis.

QUÆR. IX. An monialis, quæ ſine delectatione propria ſenſuali, & ſine periculo aſſenſus in propriam delectationem (ſi hoc eſt poſſibile) tactibus alium polluit, peccet contra votum caſtitatis.

RESP. Negant Caramuel, & Llamas; quia, ſicuti poteſt monialis cooperari ut Joannes. v. g. reddat debitum uxori, quin contra caſtitatis votum procedat, quia ipſa non vovit caſtitatem alterius ſed propriam; Ità eadem de cauſa poterit cooperari, ut Joannes incidat in pollutionem, quin frangat votum caſtitatis, cùm ipſa non voverit vitare pollutionem alterius, ſed propriam. Hæc opinio prorsùs reiicienda, ſicut eam rejecit, & expunxit Tribunal SS. Inquiſitionis Hiſpaniæ. Ratio eſt, quia ſi daretur caſus, quod monialis ſinè propria delectatione ſuccubaret Mæco, adhuc tamen peccaret contra propriam caſtitatem, quia abuteretur membro ſuo ad impudicitiam mortalem, cùm ergo etiam in tactibus provocantibus alienam pollutionem aliqua ſua parte abutatur, etiam ſi hoc ſit ſine propria

dele-

delectatione peccabit mortaliter contra caſtitatem.

QUÆR. X. An monialis, quæ antequam emitteret votum ſolemne caſtitatis, erat adſtricta etiam ſimplici, teneatur, ſi fornicetur, utramque circumſtantiam fateri.

RESP. Non teneri,quia ſolemne votum à ſimplici non differt ſpecie, ſed ſolùm extrinſeca,& accidentali differentia, extrinſeca enim tantùm Eccleſiæ conſtitutione ſecernuntur, quatenus decernit per votum ſolemne,non ſic per votum ſimplex caſtitatis dirimi matrimonium. Eccleſia autem rei naturam non immutat, ſed robur adjungit.Sanc. *de Matr.lib.*7.*diſp.*25. *n.*6. *& diſp.* 27.*n.*27. Erit tamen diverſa malitia neceſſariò in confeſſione fatenda, ſi voto additum ſit juramentum, quia diverſa ratione pertinent ad eandem virtutem.Nam votum pertinet ad virtutem religionis ob fidem Deo ſervandam, juramentum verò, ne Deus falsò adducatur in teſtem. Sanch. *ubi ſupra num.*16.

QUÆR. XI. An tactus, cogitationes, deſideria, confabulationes, nutus, & aſpectus inhoneſti in Eccleſia habeant diverſam ſpecie malitiam, quam debeat monialis in confeſſione aperire.

RESP. Negativè, quia tota ſacrilegii mortalis deformitas ex loci ſacri pollutione petenda eſt, per tactus autem, & reliqua non polluitur Eccleſia, ſed tantùm per injurioſam ſeminis effuſionem, aut

aut ſanguinis. *cap. unic. de conſecrat. Eccleſ.in.6.*

QUÆR. XII. An ſeminis occulta effuſio in Eccleſia ſortiatur diverſam ſpeciem malitiam, neceſſariò in confeſſione aperiendam.

RESP. Sortiri malitiam ſacrilegii, in confeſſione aperiendam. Ita communiter Doctores, teſte Tamburino *lib.7. cap.3.* §.1. *n.*8. quia talis effuſio ex eo, quod ſit occulta, non deſinit eſſe injurioſa Eccleſiæ, per conſequens non deſinit eſſe pollutiva, nam pollutio eſt inducta in deteſtationem talis injuriæ, unde neque deſinit eſſe ſacrilega. Sicuti furtum non ſacri de ſacro non deſinit eſſe injurioſum Eccleſiæ, quia occultum, & ſic non deſinit eſſe ſacrilegum. Oppoſitum docet Vaſquez, & Pontius *lib.* 10. *cap.* 10. *n.* 25. citans alios, & dicens eſſe communem ſententiam, quia per occultam ſeminis effuſionem Eccleſia non polluitur, ſed publica requiritur, nam pollutio non afficit re vera Eccleſiam ſecundùm ſe, quaſi in ſe ipſa polluatur, ſed tantùm afficit in opinione hominum, qui apprehendunt ejus ſanctitatem quaſi maculatam, juxta *Cap. Quidam* 1.*q.*1. & notat communiter cum Gloſ. *in Cap. unic. de conſecrat. Eccleſ. vel. altar.in* 6. Ergo cauſa pollutiva non poteſt inducere pollutionem niſi ſub conditione publicitatis.

QUÆR. XIII. Quot peccata committat Monialis violans votum caſtitatis.

RESP. Præciſis circumſtantiis perſona-

rum

rum, cum quibus violat votum, duo peccata committere, ſcilicet fornicationis, quia violat caſtitatem, & Sacrilegii, quia ratione voti emiſſi talis actus opponitur virtuti religionis. Alii alias agnoſcunt malitias, & volunt, peccare monialem peccato furti, quia contrectat rem alienam, ſcilicet ſeipſam invito Domino, cui ſe totaliter obtulit; inſuper peccato adulterii, & inceſtus, quia monialis eſt ſponſa Dei, qui eſt Pater noſter, & conſequenter eſt conſanguinea noſtra; cùm omnes ſimus filii Dei, item peccato contra naturam, quia eſt peccatum cum religioſa, quæ eſt mundo mortua. Hæc tamen omnia metaphoricè potiùs, quam realiter malitias diverſas ſpecie important, unde aggravare concedo, mutare ſpeciem non admitto.

QUÆR. XIV. An ſuperfluus ornatus in moniali ſit damnandus ſub gravi.

RESP. Si ſe ornet adhoc præcisè, ut cenſeatur inter pulchras, & laudetur ut pulchra, mortaliter non peccare, quia id nō continet gravem deordinationem, ſed ad ſummum vanam quandam gloriam coram hominibus. Suppono, quod ornatus à finibus religioſi ſtatus non exeat, & quòd ceſſet omnis ratio ſcandali non ſolùm penes ſæculares, ſed etiam penes alias ſorores. Cæterùm comam nutrire, prohibitum eſſe monialibus, quidam volunt. Conſuetudini tamen ſtandum eſt. Nullatenus verò permittendum uti tortis, ſeu comatis capillis, aut non coopertis comis.

Suar.

Suarez *t.4. de Relig. tract.9. lib.1. cap.12. n.4. & 5.*

QUÆR. XV. An liceat monialibus choreas inter ſe agere.

RESP. Non licere, quia in Clementina *de ſtatu Monachor. cap.2.* expreſsè ipſis prohibetur, ibi, *Non Choreas, non feſta ſecularium proſequantur.* De peccato tamen mortali non audet eas damnare Tamburinus *in decal. lib.7. cap.8. §.7. n.6.* ſi fortè ex aliqua occaſione puras choreas agant ob recreationis gratiam, non tamen publicè, & in præſentia ſæcularium, ut indicat Baldel. *lib.3. D.32. n.16.* ob hanc quoque rationem poſſunt deferre larvas, dummodò ceſſet periculum ſcandali, juxta citatos Doctores.

QUÆR. XVI. Quænam ſint media apta ad tuendam caſtitatem.

RESP. Studeat monialis peccatorum occaſiones fugere, otium omnium malorum parentum, certiſſimumque animarum exitium perhorreſcere, virorum aſpectus, & multò magis familiaritatem declinare; ſenſus accuratè cuſtodire præcipuè viſum, auditum, & tactum; nam de viſu aſſerit Iſidorus, *Oculus eſt principium fornicationis*; de auditu ſubdit Tertullianus, *bonos corrumpunt mores confabulationes peſſimæ*; & de tactu ſcribit Angelicus, *tactus eſt actui venereo cognatus, & finitimus, & modico intervallo ſeparantur ad invicem.* Prodeſt inſuper quàm plurimùm ad tuendam caſtitatem, mortis, & inferni jugis recordatio,

car-

carnis maceratio per ciborum abſtinentiam, & cilicii geſtationem, librorum ſpiritualium lectio, aſſidua vulnerum Domini Jeſu Chriſti recordatio; unde dicebat D. Auguſtinus. *Cùm me pulſat aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Chriſti, cùm me premit caro mea, recordatione vulnerum Domini mei reſurgo.*

CAPUT VI.

De Monialium ſubjectione erga ſuos Superiores ex vi Voti Obedientiæ.

§. I.

De Natura Voti Obedientiæ, & obligatione ab ipſo proveniente.

QUÆR. I. Quid ſit votum religioſæ obedientiæ.

RESP. Eſſe promiſſionem, qua monialis propriam ſubiiciens voluntatem Superiori ſe obligat ad parendum in omnibus, quæ poſſunt cadere ſub objecto virtutis obedientiæ. Hinc eſt, quòd obligatio hujus voti ſe extendit tantùm ad res licitas, & honeſtas, ita ut cùm certò conſtat, rem præceptam eſſe illicitam, & malam, aut contra regulam, vel præceptum ſuperioris altioris, nullo pacto tenetur monialis obedire, etiam ſi ad hoc pœnis, vel cenſuris

compellatur; quia monialis ſe obligat ad id tantùm, quod eſt materia voti, cujuſmodi non eſt, nec eſſe poteſt res illicita. D. Th. *quodlib.* 10. *art.* 11. Item ſi Superior præciperet res concernentes tantùm utilitati temporali ſui, aut ſuorum, ut ſi præciperet moniali, quod faceret recamaturas &c. alicui cõſanguineo, aut amico, non teneretur obedire, cùm hæc non ſint ſecundùm regulam; ſicuti neque tenetur obedire, ſi præcipiat vana, vel ad regulam ſive explicitè, ſive implicitè non pertinentia.

QUÆR. II. An in dubio quòd res præcepta ſit licita, parendum ſit Superiori.

RESP. Quod ſic cum communi Doctorum, quos refert Peyrin. *t.* 1. *q.* 1. *cap.* 7. deſumitur *ex cap. quid ergo.* 11. *q.* 3. & *cap. quid culpatur* 23. *q.* 1. quibus determinatur, quòd in dubiis ſuperiori parendum. Limita, niſi urgeat in præjudicium tertii, aut honoris, vel propriæ famæ, ita Rodriq. Miranda, & Peyrin. *loc. cit.* quia nemò tenetur parere cum gravi ſuo, vel alterius incommodo, niſi conſtet, ſuperiorem legitimè præcipere, & habere auctoritatem tunc præcipiendi. Et ob hanc cauſam monialis dubia de honeſtate præcepti non tenetur ſtatim obedire, ſi illi præcipiatur res valdè difficilis, & nimis moleſta, ſed poteſt rem maturiùs diſcutere, & quouſque ſibi non conſtat de honeſtate rei præceptæ, executionem differre, ita ex Rodriq. Peyrin. *loc. cit.*

QUÆR. III. An Moniales ex vi voti

obe-

obedientiæ teneantur exequi id, quod ſciunt, velle ſuperiorem, voluntas tamen illius nullo præcepto eſt manifeſtata.

RESP. Non teneri; quia voluntas mente retenta nihil operatur. Obligantur igitur ſolùm, quando præceptum eſt intimatum ſive orenùs, ſive ſcripto, ſive alio modo.

QUÆR. IV. Quibus Superioribus teneantur moniales parere ex vi voti obedientiæ.

RESP. Iis omnibus, quibus per tale votum ſe ſubiiciunt, ſive immediatis, ſive mediatis, ſive regularibus, ſive non. Tenentur igitur parere Abbatiſſæ in his, quæ ſpectant ad regulam, in quibus etiam ex vi voti tenentur parere Summo Pontifici, tanquam ſupremo omnium Religionum Capiti, & cui per religionis votum omnes ſubduntur religioſi. Epiſcopo quoque tenentur parere, ſi ſint illi ſubjectæ, quia obligatio parendi oritur à jure ſubjectionis; Si verò ſint exemptæ, tenentur parere Epiſcopo in his, in quibus ſe habet tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, ut in obſervantia clauſuræ, in reliquis verò parere debent Prælatis ſui Ordinis, & quidem eo pacto, quo tenentur ejuſdem ordinis religioſi, cùm in utriſque votum obedientiæ ſit idem.

QUÆR. V. An Abbatiſſa poſſit præcipere monialibus in virtute obedientiæ, obligando in conſcientia.

RESP. Negativa ſententia traditur à

Soto, & Caramuele *in Theol. regul. diſp.* 38. *reſ.* 5. ubi alios citat. Quia enim poteſtas Abbatiſſæ ſpiritualis non eſt, ſed æconomica, domeſtica, & civilis, nihil imperare poteſt, quod monialium conſcientiam valeat onerare. Nihilominus poſſe Abbatiſſam præcipere in virtutæ obedientiæ, & in conſcientia obligare, docet Paſqual *in Lauret. p.* 1. *n.* 765. cum undecim aliis ibi relatis. Ratio eſt, quia inter Abbatiſſam, & moniales adeſt ordo ſuperioritatis, & ſubjectionis auctorizatus à Summo Pontifice, unde votum obedientiæ obligat moniales tanquam ſubditas ad obediendum Abbatiſſæ, quia ex vi talis ordinis eſt collata Abbatiſſæ poteſtas exigendi obedientiam, quæ poteſtas fundatur in jure ſuperioritatis.

Neque per hoc exercet juriſdictionem ſpiritualem, quia quod præcipitur, ſupponitur jam impoſitum monialibus exequendum ex vi regulæ, in qua aut expreſsè, aut tacitè continetur, & proinde præceptum eſt regulæ, & Abbatiſſa ſolùm utitur jure acquiſito ad exigendum ex vi voti obedientiæ, quod eſt in regula. Quare Abbatiſſa miniſterialiter tantùm ſe habet, quia tanquam miniſtra conjungit in tali, & tali moniali quo ad particularia regulam cum obligatione voti obedientiæ, coarctando monialem ad exercendum votum obedientiæ circa talem rem à regula præſcriptam. Undè poteſt Abbatiſſa præcipere non ſolùm ſpectantia ad æconomicam monaſterii guber-

gubernationem, ſed etiam concernentia ſpiritualem monialium profectum, quia hæc quoque ſub obligatione regulæ continentur.

QUÆR. VI. An Abbatiſſa ex voto obedientiæ ei emiſſo poſſit præcipere monialibus ea omnia, quæ poteſt Prælatus Regularis præcipere ſuis religioſis.

RESP. Non poſſe: quia Prælatus regularis utpote pollens poteſtate ſpirituali, poteſt imponere nova præcepta ſpiritualia de iis, quæ non ſunt in regula, concernunt tamen ad conſervationem regulæ. Abbatiſſa verò non poteſt præcipere in virtute obedientiæ niſi ea, quæ ſunt in regula, ut pro adimpletione uti poſſit obligatione voti obedientiæ. Paſqual. *loc. cit. n. 766.*

QUÆR. VII. An Abbatiſſa poſſit cogere monialem, ad acceptandum, & exercendum aliquod munus, non obſtante pacto in contrarium, & ſoluta monaſterio dote majore ſolito adhunc effectum.

RESP. Poſſe cogere, quia ea conditio eſt turpis, cùm ſit contra votum obedientiæ, quod debet promitti ſimpliciter in ordine ad omnia, quæ ſunt expreſſa in regula, ut docent omnes cum D. Thoma; quatenus igitur turpis eſt reiicienda, unde prædicta monialis debet obedire ſicuti aliæ ejuſdem profeſſionis, & muneris. Nec obſtat majoris dotis ſolutio ſub ea conditione, cùm enim ea ſit turpis, ſibi imputet monialis; qui enim facit, quod non debet, recipit, quod non oportet. *l. Julianus*

ff. offerri. ff. de act. empt. Ita Bordon. *in miſcel. Deciſ.* 436.

QUÆR. VIII. An Superior poſſit imponere monialibus præceptum obedientiæ obligans ſub mortali in materia levi.

RESP. Ex communi Doctorum ſententia non poſſe; quia poteſtas Superioris non ſe extendit ultra terminos rectæ rationis, alioquin gravaret ſubditos injuſtè, quia gravaret abſque neceſſitate. Recta autem ratio dictat, quòd præceptum accomodetur exigentiæ materiæ, quare ſi materia eſt levis, non poteſt præcipi ſub mortali. Verum tamen eſt, quod materia ex ſe levis poteſt eſſe gravis reſpectu communitatis, & ratione finis, & in tali caſu poteſt præcipi ſub gravi, undè conſurget obligatio gravis, quia eſt obligatio ad menſuram exigentiæ finis.

QUÆR. IX. An ſi Epiſcopus in virtute obedientiæ præcipiat monialibus, ne accedeant ad januam, ad evitandum aliquod incommodum, peccet monialis accedendo, quando certò ſcit in tali caſu non adeſſe periculum, ratione cujus præceptum eſt impoſitum.

RESP. Peccare; quia eſto non adſit periculum in illo caſu, adeſt tamen generaliter, & ut plurimùm; & hoc ſufficit, quia hæc fuit cauſa imponendi præceptum. Et ita docet Diana cum aliis *in opere coord. t. 7. tract. 1. reſ. 132. n. 2.*

QUÆR. X. Quænam ſit forma faciendi præcepta obligantia ſub mortali.

RESP.

RESP. Variam eſſe formam, pro ut varii ſunt ordines religionum, undè in unoquoque ordine inſpiciendum eſt, quid quoad hoc ſtatutum ſit, aut uſu inductum, illudque omninò ſervandum. Communiores tamen, & frequentiores formæ ſunt, *In Nomine D. N. Jeſu Chriſti, vel in virtute Spiritus Sancti, vel in virtute obedientiæ.*

QUÆR. XI. An ex verbis *præcipio jubeo, ſtrictè præcipio, ſub præcepto inungjo, abſolutè prohibeo*, colligatur obligatio parendi ſub mortali.

RESP. Negativè cum Medina, Lorea, Vaſq. Suar. & Sanch. *in decal. lib. 6. cap. 4. n.26.* quia verba illa ſunt indifferentia ad obligandum ſub mortali, vel ſub veniali, ut præceptum non furandi, non mentiendi in materia levi. Cùm igitur talia verba ex genere ſuo non obligent ſub mortali, debent determinari vel à gravitate materiæ præceptæ, vel etiam à pœnæ impoſitione, ita quod ſi aliquid præcipiatur ſub pœna excommunicationis majoris ipſo facto incurrendæ, violatio talis præcepti erit cenſenda gravis, quia additio talis pœnæ ſatis oſtendit, mentem Superioris eſſe obligare ſub gravi, ut in ſimili advertit Sanchez *ubi ſupra n.44.* Non tamen colligitur obligatio gravis, ſi excommunicatio ſit ſententiæ ferendæ. Ita Vaſquez, Navar. & alii, qui addunt, obſervandam etiam eſſe conſuetudinem regionis, & religionis in modo loquendi, quia ex illa ſatis deducitur præcipientis intentio.

§. II.

De ſubjectione quoad Ordinarium.

QUÆR.I. AN, & quomodò moniales ſubiiciantur poteſtati Ordinariorum.

RESP. De jure communi, præciſis particularibus exeptionibus, & privilegiis Apoſtolicis Regulares ſubiici originaliter Epiſcoporum juriſdictioni. *can. qui verè in fin. 16. q. 1. & can. pervenit.* 16. *q.* 1. De quibus per Oldrad. *conſ.* 274. Intelligitur autem hæc ſubjectio quoad jura Epiſcopalia juxta *Cap. conſtitut. de relig. domib.* & quoad obedientiam *cap. cum liceat de præſcript.* Undè etiam moniales de jure communi ſubſunt Ordinariorum poteſtati. Modò autem ferè omnes Religioſorum Ordines obtinent de jure ſpeciali plenariam exemptionem. Monialium verò Monaſteria plurima etiam nunc plenè ſubſunt Ordinariorum juriſdictioni, & quoad perſonas, & quoad bona temporalia; Alia ſubſunt gubernationi Prælatorum ſui Ordinis, & alia ſunt immediatè Apoſtolicæ ſedi ſubjecta, ita tamen ut Epiſcopus tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus in utriſque exerceat juriſdictionem in his, quæ ſpectant ad cuſtodiam clauſuræ, & in his, quæ ſpectant

ad cuſtodiam clauſuræ, & in his ultimis exercet juriſdictionem etiam quoad gubernium ſpirituale, ut per Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.*9. non verò temporale, ut *ex declarat. Sac. Congreg.* quam refert Paſqual. *in Laur. p.* 1. *n.* 37. Barboſ. & Tamburin.

QUÆR. II. An monialis in iis, in quibus ſubiiciuntur Ordinario loci, ſubiiciantur etjam ejus Vicario Generali, & Capitulo, ſede vacante.

RESP. Subiici etiam Vicario Generali, utpote conſtituenti unum, & idem tribunal cum ſuo Epiſcopo. Immò Vicarius generalis poteſt exercere in moniales juriſdictionem competentem ordinario tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, quia delegatus Principis poteſt ſubdelegare. *cap. Paſtoralis*, *& cap. fin. de offic. deleg.* Hæc pariter facultas tranſit in Capitulum Sede vacante, etiam quoad ea, quæ competunt Epiſcopo jure delegationis, licèt enim, univerſaliter loquendo, Capitulum Sede vacante ſuccedat ſolùm in his, quæ competunt Epiſcopo ex juriſdictione ordinaria, non verò delegata, juxta ea, quæ *per text. in cap. Paſtoralis de offic. ord.* reſolvunt Abbas, Pavin. & Tuſch. fallit tamen, quando juriſdictio ex delegatione Sedis Apoſtolicæ in perpetuum committitur muneri Epiſcopali, quia ſuppoſita perpetuitate hujus delegationis, talis juriſdictio competit Epiſcopis ex officio, & eſt acceſſoria, immò pars juriſdictionis epiſ-

copalis, & per conſequens ut talis tranſit in Capitulum, in quod, ſede vacante, tranſit per viam regulæ tota epiſcopalis juriſdictio; ut advertit Molin. *de iuſt. t.6. tract.* 5. *diſp.* 11. *ſub n.*8. *&* 9. & ex eo Barboſa *de off. & Poteſt. Epiſc. allegat.* 133. *n.*21. ex quo Tamburin. & CaſtroPal. contra Garziam, Azor. Breun. Dian. & alios relatos à Paſqual. ubi ſupra.

QUÆR. III. An moniales exemptæ ab Ordinarii juriſdictione poſſint ei ſe ſubiicere.

RESP. Non poſſe; quia privilegium exemptionis habet implicatum jus tertii, ſcilicet Religionis, cui ſubduntur, & Summi Pontificis, qui eo ipſo, quòd illas eximit ab Ordinariorum juriſdictione, eas ſibi ſubiicit, & conſtituit ſe immediatum earum Superiorem. Non poſſunt igitur tali privilegio renunciare, quia per hujuſmodi actum jus Religionis, & Summi Pontificis læderetur. Et hoc adeò verum eſt, ut neque conſenſu totius Religionis poſſint inconſulto Summo Pontifice ſe ſubiicere, tum quia privilegium exemptionis eſt connexum cum jure Pontificis, tum quia, cùm ſit papale, ipſi ſine Papæ conſenſu renunciari non poteſt *cap. cum tempore t. de arbitr.* Neque de conſenſu, & poteſtate Nuntii Apoſtolici, aut Legati à latere, quia exemptio eſt de reſervatis Papæ, ac propriè Apoſtolicæ Sedi competit, Gloſſ. *cap.* 1. *v. exempti de privil. in* 6. *& latè* Abbas *in ca. ult. n.* 5. *cum apoſt. de confir. util. vel inutil.*

QUÆR.

QUÆR. IV. Quibus de cauſis moniales exemptæ debeant à Sede Apoſtolica ſubiici juriſdictioni Ordinarii.

RESP. Ex quacunque rationabili cauſa. Faber. *inſtit. de his, qui ſunt ſui, vel alt. jur.* Et maximè hoc faciendum videtur, quoties apparet, Superiores adeò malè tractare illa, ut reputari poſſit abuſus juriſdictionis. Hoſtien. communiter approbatus *in cap. licèt enim n. 9. de ſimon.* Inſuper quando conſtat, Prælatos Regulares cauſam præbuiſſe diſſenſionibus inter moniales, & in eas ſævire. Roman. *conſ.* 37. *n.*1. Vel ſi moniales expenſis graventur, Guido Papa *deciſ.*62. & Prælatorum adminiſtratio tendat in deſtructionem monaſterii *cap. Venerabilis* ubi Gloſ. *v. ſuſpecti de off. deleg. cap.*2. Item ſi interveniat ſcandalum exortum ex frequenti collocutione regularium cum monialibus, quæ res ſicuti ſcandaloſa eſt, ita opportuno eget remedio, atque adeò moniales ſub horum regularium cura non ſunt ampliùs relinquendæ.

QUÆR. V. An moniales pro conſtructione novi Monaſterii indigeant licentia Epiſcopi.

RESP. Indigere, & decernitur à Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 3. *de regular. in fin.* & notant Navar. Barb. Tamburin. & Ceſped. Ita quod neque Vicarius generalis poteſt ſine ſpeciali mandato licentiam hujuſmodi impertire, quia eſt de majoribus. Sellelius *in ſelect. canon. cap. 9. n.*4. ubi refert

fert deciſum à Sac. Congreg. 11.*Julii* 1620. Vicarium verò Capitularem poſſe prædictam licentiam concedere, affirmat Ceſped. *de exempt. regular. cap.*1.*dub.*21.*n.*5. Negat Paſqual. *in Lauret. n.*506.

QUÆR. VI. An in concedenda dicta licentia debeat ſervari forma præſcripta à Clemente VIII. & Gregorio XIII. ſcilicet, quod priùs vocentur, & audiantur Prælati conventuales locorum, ubi ædificandum eſt monaſterium, & alii intereſſe habentes.

RESP. Affirmant Donatus, & Tamburin. *de jure Abbatis diſp.* 33. *q.* 1. *n.* 4. quia in dictis decretis præſcribitur forma ad dandum conſenſum pro novo monaſterio, ſive ſit virorum, ſive mulierum. Negant Ceſped. & Lezana, quia verba decreti loquuntur de religioſis monachis &c. non de mulieribus. Diſtinguit Paſqualigus ubi ſupra *n.*479. Si moniales non mendicent, non videntur comprehendi earum monaſteria ſub forma dictorum decretorum quia non poſſunt religioſis præexiſtentibus afferre præjudicium, neque quæritando, neque divertendo concurſum ab eorum Eccleſiis. Si verò quærunt eleemoſynas, quia poſſunt præjudicium afferre per ellemoſynarum diminutionem, ideò ſunt cæteri religioſi audiendi.

QUÆR. VII. An Epiſcopus, antequam erigantur nova monaſteria, debeat vocare, & audire etjam Prælatos Monialium exemptarum.

RESP. Affirmat Ceſped. *cap.* 23. *dub.*
353.

353. Movetur ex verbis Conſtitutionis, in qua, poſtquam Summus Pontifex præcepit non eſſe erigendos conventus niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem civitatibus, & locis exiſtentium conventuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, ſubdit, & aliis intereſſe habentibus. Sed alii intereſſe habentes ſunt etiam moniales exemptæ, præcipuè quæ ex eleemoſynis vivunt; ergo ex vi Conſtitutionis etiam Superiores illarum ſunt vocandi, & audiendi, ab Epiſcopo, & hoc etiam in conſtructione monaſterii virorum. Videtur tamen obſtare praxis, quæ omninò ſervanda.

QUÆR. VIII. An Epiſcopus poſſit indulgere monialibus, ut intrà ſepta monaſterii ſervent Euchariſtiam.

RESP. Non poſſe, ſtante decreto Tridentini *ſeſſ.25. de regul. cap.* 10. Putat nihilominus Rodriquez, quòd Concilium ſolùm prohibeat, quòd Euchariſtia ſervetur intrà clauſtra, & proinde poſſit conſervari tam in Eccleſia exteriori, quàm interiori ex privilegio Clementis VII. per quod conceditur monialibus Fratrum Minorum, quòd poſſint in Eccleſia interiori in loco decenti habere Euchariſtiam, ſicut habent in exteriori. Verùm hoc eſſe contra mentem Concilii, declaravit Sac. Congreg. *in Toletana* apud Pignatel. *t.* 8. *conſult.* 53. *n.6.* quæ ſic habet. *Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, non in Choro monialium, ſed in Eccleſia exteriori conſervetur, non ob-*

ſtan-

ſtante quacunque conſuetudine contraria, nec poteſt in feneſtella illius parietis, quæ diſiungit Chorum Monaſterii ab Eccleſia, retineri, & ubi conſuetudo inolevit, omninò tollenda.

QUÆR. IX. An moniales ordinario ſubjectæ ſubjaceant caſibus, & cenſuris, quę ipſe ordinarius generaliter reſervat pro tota diæceſi, etjam ſi de ipſis Monialibus non fiat expreſſa mentio in Edicto reſervationis.

RES. Viſum eſt aliquibus, quòd non, præcipuè Ceſpedes *cap.* 23. *dub.* 357. *n.* 3. Quia edictum reſervationis in univerſali nihil operatur pro monialibus, cùm enim ipſæ ſint communitas diſtincta à cæteris, & vivant ſecundùm ſpeciales leges, & regulas, debet Epiſcopus ipſis aſſiſtere in ordine ad ſpeciale regimen juxta exigentiam regulæ ipſarum, & ideò, quæ facit in ordine ad diæceſim ſecundùm univerſalem directionem, non ſe extendunt ad moniales, quæ non ſubduntur ipſi, in ordine ad talem directionem, ſed in ordine ad ſpecialem. Unde ex eo quod ferat edictum reſervationis univerſale, quia procedit ex generali directione, non autem ex ſpeciali, ſecundùm quam præeſt monialibus, non dat vim tali edicto in ordine ad ipſas. Adde, quòd in materia ſtricta, & odioſa, qualis eſt caſuum reſervatio, verba, quæ poſſunt accipi in genere, & in ſpecie, debent in ſpecie accipi, ut per Seraphin. *deciſ.* 853. *n.* 7. Unde, licèt edictum reſervationis poſſit acci-

pi.

pi in genere, ſcilicet tam pro ſæcularibus, quàm pro monialibus ſubjectis, nihilominùs utpotè odioſum debet pro ſæcularibus tantùm accipi.

His tamen non obſtantibus non eſt à communi ſententia recedendum, quã tuentur Diana, & Bordon. *in Miſcell. deciſ.*419. Quia edictum reſervationis eſt generale, & aptum comprehendere etiam Moniales; undè ſuccedit regula, quòd, quando mens veriſimilis diſponentis, & ſubjecta materia concurrunt cum verborum indefinita generalitate, tunc veniunt omnes illi, ad quos ſe poteſt extendere diſpoſitio, Ruin. *conſ.*127. *n.*4. Quod autem edictum reſervationis ſit aptum comprehendere moniales, patet, quia reſervatio pertinet ad diſciplinam chriſtianam, ut fideles retrahantur à peccatis, qua diſciplina indigent etiam moniales, quare edictum debet illas quoque comprehendere, maximè quia ſi etiam ipſæ communicant cum cæteris ſub eodem Paſtore, & capite, debent etiam in obligatione generalis edicti communicare.

QUÆR. X. An moniales non exemptæ incidant in caſum reſervatum Epiſcopo non comedendi carnes diebus prohibitis ab Eccleſia, ſi in aliis diebus, in quibus ex voto, vel obſervantia prohibentur, carnem comedant.

RESP. Non incidere, ita Sanch. & Mazzuchel. quos refert, & ſequitur Ceſped. *dub.* 355. quia tunc peccant quidem contra regulam, vel contra votum; non

autem

autem contra Eccleſiæ præceptum, unde non habet locum reſervatio, quia afficit comeſtionem carnium præcepti eccleſiaſtici violativam. Si verò moniales teneantur ea vi voti, & regulæ abſtinere à carnibus die veneris, & Feſtum Natalis Domini incidat tali die, tunc comedendo carnes incidunt in caſum reſervatum, quia adhuc viget præceptum reſpectu eorum, qui in tali die tenentur ex vi voti, vel regulæ à carnibus abſtinere, ut habetur *ex cap. final. de obſerv. jejun.*

QUÆR. XI. An Epiſcopus ut Sedis Apoſtolicæ delegatus poſſit reſervare caſus circà clauſuram in ordine ad moniales exemptas. v. g. ne cum ſæcularibus loquantur in oſtio aperto &c.

RESP. Poſſe. Ita Baucius; quia ex vi delegationis factæ Epiſcopo circa clauſuram tàm materialem, quàm formalem, ut videbimus ſuo loco, ceſſat in illis quoàd clauſuram privilegium exemptionis, atque adeo quoad hoc etiam illæ ſubduntur Epiſcopo ſicut cæteræ moniales; ratione igitur iſtius ſubjectionis poterit Epiſcopus reſervare caſum ad materiam clauſuræ ſpectantem, quia ſuæ juriſdictionis limites non excedit. Ex quo ſequitur, quòd in caſu contraventionis, Moniales ſunt abſolvendæ ab Epiſcopo, non autem à proprio Prælato, idque ex decreto Clementis VIII. expreſsè prohibente omnibus Regularibus ne abſolvant vi cujuſcunque privilegii ipſis conceſſi à caſibus ordinario ſpecialiter reſer-

ſervatis, quod decretum, cùm loquatur indefinitè, utique comprehendit etiam reſervata monialibus, juxta regulam generalem, lex generaliter loquens generaliter debet intelligi. Scio, Paſqualigum, quem ſequitur Diana *t.7. in opere coord. tract.* 1. *reſ.*317. *n.* 2. negativæ ſententiæ adhærere, quia putant dicti Doctores, quod delegatio conceſſa Epiſcopis à Tridentino in ordine ad clauſuram monialium exemptarum ſit ſolùm in foro externo, quod probare prætendunt ex verbis ipſius Concilii *ſeſſ.*25. *de Regular.* Ego tamen à priori ſententia non recedo.

QUÆR. XII. An moniales ſubduntur Epiſcopo quoad officialium Monaſterii electionem.

RESP. Negativè, ſed electionem ſpectare vel ad Abbatiſſam, vel ad Conventum, juxta ipſarum conſtitutiones. Conſtat ex Sacræ Congregationis decreto relato à Paſqual. *in Lauret. n.*770. Officiales hujuſmodi ad nutum Abbatiſſæ vel conventus poſſunt amoveri, ut ex Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 2. notant Bordon. Sigiſmond. & Donat. qui addunt poſſe etiam ſine cauſa amoveri, hoc enim eſt eſſe ad nutum amovibiles, nam ſi requireretur cauſa, eſſent ſolùm amovibiles ex cauſa, non ad nutum. Immò quòd monialium procurator de triennio in triennium mutari debeat, extat ſpeciale decretum Sac. Congreg. *ſub die* 31. *Julii* 1615. ut refert Aldan. *in comp. canonic. reſol. lib.*4. *tit.* 2. *n.* 10. Procedit

cedit autem non de procuratore ad lites, ſed de procuratore adminiſtrante bona monialiú, nam inhæret decreto Concilii *d. ſeſſ. 25.* quod procedit tantùm de adminiſtrante bona temporalia. Paſqual. *ubi ſupra* Advertendum ex declaratione Sac. Congr. Epiſc. *ſub die 22. Auguſti* 1605. non poſſe religioſos cujuſcunque gradus eligi in adminiſtratores bonorum monialium.

QUÆR. XIII. An moniales, etiam exemptæ, ſubdantur Ordinario loci, quoad bonorum ſuorum adminiſtrationem.

RESP. Subjacere in eo, quòd poteſt Ordinarius ex cauſa rationabili monere Prælatos regulares, ut amoveant ab adminiſtrandis bonis monialium eos, qui ad tale munus deputati ſunt, ipſiſque Prælatis id facere detrectantibus, aut negligentibus, ipſemet ordinarius amovere poteſt quoties, & quando opus eſſe judicaverit. Subduntur etiam in eo, quòd ſingulis annis, adhibitis etiam Prælatis regularibus, poteſt à præfatis adminiſtratoribus exigere rationem adminiſtrationis, & ad id eos compellere juris remediis, ac, ſi fortè delinquentes circa adminiſtrationem reperti fuerint, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus punire. Patet expreſsè ex Bulla Gregorii XV. *Inſcrutabili.*

QUÆR. XIV. An Regulares concionaturi monialibus exemptis ad crates teneantur benedictionem petere ab Ordinario.

RESP. In rigore loquendo videri, quòd non.

non. Quia Concilium Trident. *ſeſſ.5. cap. 2. de reformat. & ſeſſ.* 24. *cap.* 4. & Bulla Gregorii XV. *de privil. exempt.* loquuntur de concionatoribus, & de prædicatione in Eccleſiis, atque adeò de publicis concionibus, ſeu ſermonibus, quales non ſunt ſermones, qui fiunt apud moniales januis clauſis, nam ſunt potiùs privatæ adhortationes, & ideò non videntur ſub his diſpoſitionibus includi. Paſqual. *ubi ſupra n.* 625. qui citat Ceſped. & Lezan. Quod etiam videtur ſentire Bordonus *in conſ. regul. reſ.7. n.*33. etiam ſi moniales, apud quas habentur prædicti ſermones, non ſint exemptæ. Nihilominus petendam eſſe benedictionem ab Ordinario, ſive concio habenda ſit ad crates monialium exemptarum, ſive non exemptarum, etiam januis clauſis, & nullo ſæcularium audiente, expreſsè decernitur in Conſtit. Clementis X. quæ incipit *Superna*.

Qualiter autem moniales, etiam exemptæ ſubiiciantur ordinariis quoad puellarum educandarum, & Novitiarum receptionem, profeſſionis emiſſionem, Confeſſariorum approbationem, feſtorum, jejunorum, cenſurarum, interdicti, & clauſuræ obſervantiam, ſuis in locis refertur.

§. III.

§. III.

De Monialium ſubjectione erga Prælatum Regularem.

QUÆR. I. AN poteſtas Prælati Regularis in moniales ſibi ſubditas ſit ordinaria, vel delegata.

RESP. Eſſe ordinariam, quia illi competit ex officio, & eſt perpetua, quæ duo conſtituunt poteſtatem in eſſe poteſtatis ordinariæ, ut notant communiter Doctores. Ex quo fit, quòd ſit etiam delegabilis, ut firmat in terminis Rodriq. *t.* 1. *q.* 17. *ar.* 10. Illa verò, quæ competit Prælato locali, reputatur communiter delegata, nam ex officio competit Generali, aut Provincialibus Ordinis, Superioribus verò localibus committitur per delegationem, ut in caſibus frequentiùs occurrentibus poſſint opportunè providere. Unde juxta hanc ſententiam non poſſunt locales Prælati regulares talem facultatem alteri committere, quia delegatus non poteſt ſubdelegare.

QUÆR. II. In quibus moniales exemptæ ſubdantur ſuo Prælato Regulari.

RESP. Subdi ferè in omnibus, in quibus ſubduntur Ordinario moniales ipſi ſubiectæ, unde de utriſque proportionaliter di-

liſcurrendum. Et inſuper ſubduntur in
omnibus, in quibus ſubduntur viri religio-
ſi, quantùm tamen patitur conditio ſexus
fœminei, & quantum ad ea, quæ ſtatui mo-
nialium eſſe poſſunt proportionata.

QÆÆR. III. An Prælatus regularis ha-
beat in moniales ſubditas poteſtatem non
ſolùm directivam, ſed etiam coercitivam,
& judicialem.

RESP. Affirmativè; patet, ex uſu, & ſua-
detur ratione; nam omnis communitas, ut
ſit ordinata, debet poſſe dirigi in ſuum finē
per congrua media, ut Theologi commu-
niter cum D. Th. 1. 2. *q.* 92. *art.* 2. Ergo de-
bet in Prælato regulari reſidere poteſtas
coactiva, & judicialis tanquam medium
congruum, & principale dirigendi monia-
lium communitatem in regularem obſer-
vantiam; attenta enim humanæ conditio-
nis imbecillitate, parùm eſſet hortari mo-
niales verbo, niſi cogerentur imperio. Ita
Suar. *t.* 4. *de relig. tr.* 8. *lib.* 2. *cap.* 9. *n.* 1. do-
cens poſtea quòd, quamvis Prælatus reli-
gionis ex vi talis ſtatus habeat ſolùm pote-
ſtatem coercendi modo paterno, & juxta
limites regulæ; ratione tamen juriſdictio-
nis eccleſiaſticæ habet poteſtatem coerci-
tivam epiſcopalem, idque ex uſu, & privi-
legiis omnium religionum exemptarum.
In uſu tamen hujus juriſdictionis habenda
eſt ratio conſuetudinis, cùm vi illius poſſit
contingere, quòd tota juriſdictio ſit in
Prælato religioſo quoad omnia deli-
cta, vel quòd aliqua ſint Epiſcopo
reſer-

reſervata, vel quòd in utriſque ſit cumulativè.

QUÆR. IV. An moniales regularibus ſubjectæ ſubdantur caſibus in religione reſervatis.

RESP. Quòd ſic; tum quia ſunt pars ejuſdem ordinis, & ſubduntur Prælato regulari tanquam capiti, ſicuti ſubduntur cæteri religioſi; tum quia moniales ſubiiciuntur omnibus conſtitutionibus, & ordinationibus factis à Prælatis regularibus, quando monialibus earum materia poteſt accomodari. Mirand. *q.* 5. *art.* 3. *de Monial.* Ergo etiam ſubiiciuntur caſuum reſervationi. Ceſped. & Bordon. *conſ. regul. reſ.* 37. *n.*43. *&* 44. ubi etiam advertit, & probat ex decreto Clementis VIII. & declaratione Sac.Congrég. 7. *Julii* 1617. quòd, ſicuti Prælati regulares quò ad religioſos non poſſunt ſibi reſervare caſus, neque cenſuras niſi de conſenſu capituli, ita neque poterunt ſine prædicto capituli conſenſu caſum aliquem, aut cenſuram reſervare quoad moniales ſubditas, quia ſicuti iſtæ eodem modo ipſis ſubiiciuntur ac viri, ita eodem modo debent ligari.

QUÆR. V. An Prælatus regularis de bonis monialium ſibi ſubditarum poſſit diſponere in caſibus aliàs permiſſis, etiam contradicentibus monialibus.

RESP. In contractibus gravioris momenti non poſſe; ſi enim Abbatiſſa, cui immediatè bonorum monaſterii cura incumbit, indiget in his caſibus proprii capituli

tuli conſenſu, à fortiori indigebit Prælatus regularis, cui minus proximè præfatorum bonorum incumbit adminiſtratio. Maximè quia hujuſmodi conſenſus inductus eſt favore monaſterii, atque adeò favore publico; quando autem conſenſus reſpicit favorem publicum, requiritur pro forma actus, ut tradunt communiter ſcribentes in *l. ſi quis mihi §. juſſum de acquir. hæred.*

QUÆR. VI. An Abbates habentes uſum baldachini poſſint illud erigere in Eccleſiis monialium ſibi ſubjectarum iis vicibus, quibus conceditur.

RESP. Quòd ſic; nec poſſunt ab Epiſcopis impediri; ita Ceſped. & Squillan. quos refert, & ſequitur Paſqual. *ubi ſupra n.* 396. Quia declaratio Sacræ Congregationis habet, quod poſſint uti in ſuis Eccleſiis propriis. Eccleſiæ autem monialium ſubjectarum ſunt propriæ ipſorum, cùm ibi habeant juriſdictionem, unde non extenditur jus baldachini extra locum juriſdictionis.

§. IV.

De ſubjectione quoad canonicam Viſitationem.

QUÆR. I. An Prælati monialium teneantur eas viſitare, & quando.

RESP.

RESP. Teneri, & quidem ſingulis annis; patet ex *Clement.* 2. *Attendentes de ſtat. monac.* ubi ſtatuitur, quod monaſteria monialium Papæ immediatè ſubjectarum viſitari debeant ab Ordinario loci Apoſtolica auctoritate; non exempta à proprio ordinario, ſed propria poteſtate, exempta verò à propriis Prælatis regularibus. Hæc facultas competit per ſpeciale mandatum etiam Vicario generali, nec non capitulo, Sedevacante, quia, ut ſuperiùs diximus, in his, in quibus moniales ſubiici poſſunt, poſſunt pariter viſitari.

QUÆR. II. Quid obſervare, quid cavere debeant Prælati in monialium viſitatione.

RESP. Quàm maximè attendere debent, ut omnia paterna charitate fiant, ſuaviter curando ipſarum vulneribus mederi, & vitia omnia ab illis dulciter evelli, quod habetur *in cap. licet plerumque diſt.* 5. Item debent de tempore viſitationis præmonere moniales, ne eas imparatas invadant, niſi aliud ſuadeat neceſſitas, vel rationabilis cauſa. Io. Andre. & Fuſch. *de viſit. lib.* 1. *cap.* 4. *n.* 4. Abſtineant à juramento exigendo (niſi ex particularibus religionum ſtatutis aliud ſervetur) *cap. Romana Eccleſia* §. *ſanè de cenſ.* Advertunt tamen Spatharius, & Reſta *in direct. Viſitat.* quòd, ubi opus fuerit, poterunt moniales præcepto, & excommunicationis pæna ad aperiendam veritatem compelli. Crimina occulta nullatenus interroganda, niſi de illis infamia

ſamia aliqua, vel probabilis ſuſpicio præcedat. Non prohibetur tamen de meritis, ſeu demeritis monialium, qui eligi poſſunt in Abbatiſſas, perquirere, etiam nulla præcedente infamia. Caveant inſuper, ne ex *his*, quæ in hac generali inquiſitione deferuntur, procedant ad pænam, ſed tantùm delinquentes moneant, ut corrigantur, terreant minis, ut cautiùs agant; quia in hoc caſu Prælati non ſe habent tanquam judices ut puniant, ſed tanquam Patres ut corrigant; & fructus viſitationis eſt potiùs emendatio, quàm punitio, ut notatur *in cap. inquiſitionibus de accuſ.* & ex Angelo notat Lezana *qq.regular.t.*1.*cap.*27. *n.*3. Ingredientes ad viſitandam clauſuram non introducant ſæculares extra neceſſitatem in monaſteria *cap. ut juxta de offic. ordin.* munera quantumvis minima nec ipſi, nec ſuorum quiſquam recipiant. Trident.*ſeſſ.* 24. *de reformat.cap.*3. à quibus abſtinere etiam debent finita viſitatione, dum à monaſteriis viſitatis diſcedunt, Genuenſ. *cap.* 35. *num.*5.

QUÆR. III. An moniales exemptæ poſſint reſiſtere ordinario loci volenti eas quoad clauſuram viſitare.

RESP. Non poſſe, ita ex communi praxi colligitur, & habetur ex deciſione, quam ex Galletto adducit Barboſa *de offic. Epiſc.allegat.*102. *n.*7. Immò poteſt ordinarius non tãtùm viſitare moniales exemptas quoad clauſurã, quoties expedire judicaverit, ſed etiam illas de ſpectantibus ad clauſu-

nam interrogare Sac. Congregat. 25. *Februarj*. 1583. Nec poſſunt ipſi regulares, quibus ſubſunt moniales, impedire; etiam ſi aliàs monaſterium illud nunquam fuerit viſitatum; eadem Sac. Congreg. 24. *Novembris*. 1617. Ita quod monialibus, aut regularibus viſitationi obſtantibus poteſt Epiſcopus reſiſtere frangendo fores monaſterii, & vim vi repellendo, Fuſcus *lib.2.de viſitat.cap.* 19. Immò tam moniales, quā alii impedientes incidunt in excommunicatianem latam *in d. Clement. Attendentes*. Ad eam tamen incurrendam requiritur præſumptio, cùm in textu adhibeatur verbum *præſumpſerint*, & præcedere debet monitio ex vi dicti textus, ibi, *Niſi moniti reſipiſcant*. Nec ſufficit, quod dicta monitio fiat antequam apponatur impedimentum, ſed debet ipſum ſubſequi, Bonac. *diſp.2.de cenſ. particular. q.2.p.4.n.4.* monens *n.* 2. requiri triplicem monitionem, vel unam pro triplici, quia hoc eſt de ſtylo juris canonici, niſi aliud neceſſitas ſuadeat. Et talis monitio fieri debet ab ipſo monialium viſitatore, qui impeditur, aut ab ejus ſuperiore, quia debet eſſe juridica, ſupradicta excommunicatio afficit etiam impedientes viſitationem à Prælatis regularibus intentatam.

QUÆR. IV. An Epiſcopus poſſit viſitare ſæculares, ſeu regulares exercentes curam animarum perſonarum ſæcularium in Eccleſiis monialium exemptarum.

RESP. Poſſe juxta decretum Concilj Tri-

Trident.*ſeſſ.* 25.*de regular.cap.*11. & Gregorj XV. *conſtitut.de exmp.privil.* in iis enim, quæ ad curam ſpectant animarum, vel in dependentibus ab illa, ſubſunt Epiſcopo, ut docent Campanil; & Barboſa; unde ſi, dum Epiſcopus ingredi voluerit ob cauſam prædictæ viſitationis, renuant exempti, vel exemptæ moniales oſtium claudendo, licebit illi oſtium infringere, Innocent. Abbas, Campanil. & Fuſcus; & contra hujuſmodi impedientes in actu illatæ violentiæ, nulla præmiſſa monitione excommunicationem ferre, Genuen. Campanil.

QUÆR. V. An moniales in actu viſitationis de regulari obſervantia à Prælato interrogatæ teneantur ſub mortali reſpondere.

RESP. Teneri ex Texeda relato à Diana *in opere coord.t.7. tract.*1. *reſ.*302. Quia Prælatus in viſitatione tenetur ſub mortali culpa interrogare de conſtitutionum obſervantia, quia tenetur ſub mortali promovere bonum commune, ad quod promovendum prædicta obſervantia eſt maximè nenecеſſaria. Tenebuntur igitur eodem modo etiam moniales veritatem Prælato interroganti aperire, quia ad ipſas quoque ſpectat bonum commune promovere, cùm tamquam partes teneantur bono totius cooperari.

Neque valet, quod regulę, & conſtitutionum tranſgreſſio eſt quid leve, quia ut plurimùm regula, & conſtitutiones vel ad nihil

obligant, vel tantùm obligant ad veniale; quare moniales cælando hujuſmodi tranſgreſſiones Prælato, quamvis juridicè interroganti, non peccabunt mortaliter, mentiuntur enim in re levi. Reſpondeo, quòd licèt regulæ, & conſtitutionum tranſgreſſiones in ſe ſumptæ leves ſint, attamen ſi ſpectentur in ordine ad bonum commune, dicendæ ſunt graves, quia gravitas culpæ non ſemper, & abſolutè à gravitate, & nobilitate materiæ metienda eſt, ſed etiam à gravi, & neceſſaria exigentia finis penſanda.

QUÆR. VI. In quibus caſibus excuſentur moniales à criminibus in viſitatione generali denunciandis.

RESP. Excuſari, quando peccatum eſt emendatum, quia delictum non quæritur niſi ad delinquentis emendam, qua interveniente ceſſat finis denunciationis. Ex quo ſequitur non eſſe denuntianda delicta à multis annis commiſſa, quia ex lapſu multis temporis, quale eſt ſpacium trium annorum ex Maſcardo, præſumitur emendatio, niſi aliunde conſtet de reincidentia. Item excuſantur, ſi criminum notitia ſit ex auditu à levibus perſonis, quia talis notitia nullam generat fidem. Neque tenentur cum proprio, vel perſonæ denunciandæ detrimento in caſibus, in quibus lex naturalis excuſat ab obedientia, neque ſi ſciant ſub ſecreto naturali, niſi delictum in publicam monaſterii perniciem vergeret, neque ſi ipſis conſtet, vel quòd Prælatus nul-

lum

lum apponet remedium, quia nemo tenetur ad opus inutile, vel quod alii, à quibus audierunt delictum, denunciaverint, quia ceſſat finis denunciationis. Neque ſi delictum ſit occultum, & nulla præcedat vel ſuſpicio probabilis, vel infamia, quia ſicut prælatus non poteſt interrogare, neque moniales tenentur denunciare; niſi velint manifeſtare peccatum Prælato ut Patri ſecretè, ad emendationem ſemper tamen præmittenda eſt correctio fraterna, ſi ſit opportunitas, & ſpes emendæ, quia illa eſt de jure divino, Lezana *qq. regular. t.* 1. *cap.*27.*n.*2.

§. V.

De Subjectione quoad pœnas.

QUÆR. I. AN Moniales ſubiiciantur pænis jure communi latis contra regulares, ſeu religioſos eccleſiaſticos.

RESP. Subiacere in materia ipſis monialibus proportionata, quia ſub ſexu maſculino comprehenditur fæmininus, etiam in materia odioſa, & pænali, ut aliis relatis probat Sanch. *in decal. lib.*6. *cap.* 16. *num.* 89. Quòd ſi moniales ſint

 exem-

exemptæ ſubjacent etiam pænis latis contra religioſos ordinis, ſive pænæ latæ ſint jure pontificio, ſive jure ordinis proprio, quia verè ſunt ſubditæ, & membra illius. Non tamen ſubjacent pęnis latis ab ordinario, quia ſunt extra ſphæram ejuſdem jurisdictionis, niſi dictas pænas ferat tanquam ſedis Appſtolicæ delegatus, & ex ſpeciali facultate ad hunc effectum commiſſa.

QUÆR. II. Quibus excommunicationibus, & quibus in caſibus ſubiiciantur.

RESP. Subiiciuntur excommunicationi majori Pontifici reſervatæ appellantes ad judices incompetentes, ſive ad competentes in caſu non permiſſo, *ex Bulla Clementis VIII. in ordine* 110. Apoſtatãtes à religione, ex ſpecialibus ordinum privilegiis *ex Bulla Pii V. anno* 1563. Procurantes abortum *ex Conſtit. Sixti V.* ſive abortum alterius procurent, ſive etiam proprium, contra Avilam, Naldum, & alios. Inducentes aliquem ad promittendam electionem ſepulturæ apud ipſas, *ex Clement. cupientes de pænis*. Petere, vel exigere quoquo modo præſumentes in novitiarum receptione ſive ante, ſive poſt prandia, ſeu cænas, jocalia, aut alia, etiam ad uſum pium deputata, vel deputanda, *ex extravag. ſanè de Simon.* ſe invicem percutientes *ex can. ſi quis ſuadente diabolo* 17. *q.* 14. idque ſive ſint profeſſæ, ſive novitiæ, ſive converſæ, & etiam ſi ſe ipſas injurioſè, & ex ira percutiant, ſecundùm aliquas, quod negant alii cum Navar, *cap.* 27. *n.* 78.

Item

Item ſubduntur excommunicationi majori, non tamen reſervatæ cogentes fœminam ad ingreſſum religionis, aut ab ipſo retrahentes, *ex Concil. Trident. ſeſſ. 25. de regular. cap.* 18. Temerè habitum deponentes *ex cap. ut periculoſa ne cler. vel monach. in 6.* Violantes interdictum, aut ceſſationem à divinis *ex Clement. 1. de ſent. excom. in* 6. Indebitè ſibi uſurpantes decimas, earumve ſolutionem impedientes *ex Clement. 1. de decimis*, oppoſitum ſentit Bonacina *de cenſur. in part. diſp. 2. q. 8. p.* 12. *n.* 8. Poſt profesſionem matrimonium contrahentes *ex Clement. 1. de conſang. & affinit.* Recipientes novos conventus ſine licentia Papę, aut receptos alienantes *ex ca. unic. de exceſ. prælat. in* 6. Indebitè alienantes bona monaſterij prohibita alienari *ex Bulla Pauli II. Ambitioſæ*. In electionibus non abſtinentes ab iis, quæ gignere poſſunt diſcordias *ex cap. indemnitatibus de elect. in 6.*

Item ſubduntur excommunicationi ferendæ vacantes negotiationi jure communi eccleſiaſticis prohibitæ *ex cap. ſecundum ne cler. vel monac.* & inſuper amittunt privilegium immunitatis ab oneribus in ſe, & bonis propriis, exemptionem ſcilicet à tributis, & gabellis *ex cap. fin. de vit. & hon. cler.* Quod tamen non habet locum niſi poſt trinam monitionem ex Sylveſtro, & ſolùm quandiu non deſiſtitur à negotiatione; Neque ſupradictis pœnis ſubjacent exercentes ſemel, aut iterùm negotiationem, parvitate materiæ

excuſante, neque exercentes per alios, quia ceſſat periculum peccandi, quod eſt ratio prohibitionis, ex Tabiena, Armilla, & aliis penes Filliucium, qui ſentit oppoſitum, niſi paupertatis, aut neceſſitatis ratio excuſet.

QUÆR. III. An moniales ſubjaceant ſuſpenſionibus, & quando.

RESP. Subjacere, non quidem quibuſcunque, ſed illis tantùm, quæ juxta conditionem ſtatus, & ſexus poſſunt ipſis adaptari. Quare ſuſpenduntur ab officio ad arbitrium ordinarii Abbatiſſæ, ipſum de profeſſione facienda à novitia non præmonentes *ex Concil. Trident. d. ſeſs. 25. cap. 17.* Suſpenduntur pariter ab officio Præſidentes monaſterio concedentes bona conventus ad vitã dantis, aut recipientis, vel ad certum tempus *ex Clement. 1. de reb. eccl. non alien.* ſuſpenduntur ab omni actu capitulari recipientes aliquid ex pacto, & capitulariter pro profeſſione *ex extravag. ſane de Simon.* Item ſuſpenduntur à receptione religioſarum in eodem ordine admittentes ad profeſſionem anno probationis nondum expleto. *ex cap. non ſolùm de regul. in. 6.*

QUÆR. IV. Quibus aliis pęnis ſubjaceãt.

RESP. Subiici privationi vocis ad biennium, ſi contra Concilium Tridentinum Relinquant circa paupertatem *ex eod. Concil. d. reſs. 25. cap. 2.* & ſi ſint proprietarię, privantur eccleſiaſtica ſepultura *ex cap. ad monaſterium de ſtatu monac.* & cõmunione altaris, *ex cap. monachi eod. tit.* Subjacent priva-

vationi vocis & aliis pænis, ſi dent expectativam loci primò vocaturi puellę ad religionem recipiendæ *ex Sac. Congreg. decreto relato* à Quaranta *in Bullar. pa.* 462. Privantur officiis, & dignitatibus, ſi indebitè alienent *ex extravag. Ambitioſæ.* Puniuntur itẽ pæna perpetui carceris, ſi poſt religioſam profeſſionem permittant ſe violari, *ex cap. impudicas* 27. q. 1.

§. VI.

De ſubjectione quoad Confeſſarium.

QUÆR. I. A Quo monialium Confeſſarii eligi debeant, & approbari.

RESP. Nequaquam poſſe eligi ab univerſitate, neque ab ipſis monialibus, ſed electionem, & approbationem ad Epiſcopum ſpectare; Sacra Congreg. *in Lauretana* 20. *Septemb.* 1602. *in Tuſculana* 25. *Octob.* 1601. Approbatio debet eſſe ſpecialis pro monialibus, ita quod generaliter approbati non poſſint vigore illius approbationis confeſſiones monialium audire, ſed egent ſpeciali approbatione; & approbatus ad audiendas confeſſiones monialium unius monaſterii non poteſt audire confeſſiones monialium alterius monaſterii, Sac. Congreg. apud Pignatel. *t.* 6. *conſ.* 85. *n.* 238.

QUÆR. II. A quo debeant eligi, & approbari Monialiũ exemptarum Cõfeſsarii.

RESP. Confeſſarios monialium exemptarum proponendos, & præſentandos eſſe à propriis Prælatis Epiſcopo, vel Ordinario, Tamburin. *de jur. Abbatiſ. diſp.* 16. *q.* 3. *n.* 3. approbandas verò eſſe ab eodem Epiſcopo, vel Ordinario, aliàs confeſſio eſt nulla *ex conſtit. Gregorj XV. Inſcrutabili cum declarat. Sacræ Congregat. Concil.* Imò quòd neque Generalis poſſit confeſſiones monialium ſui ordinis audire abſque epiſcopi ſpeciali deputatione, cenſuit eadem Sac. Congreg. 13. *Novemb.* 1627. quæ pariter interrogata à nonnullis regularium ſuperioribus, an ſtante dicta conſtitutione Gregorii XV. Prælatus regularis, cui monialium cura commiſſa eſt, poſſit aliquibus ex ipſis monialibus facultatem concedere ad plures annos, ſeu indeterminatè duraturam, confitendi Sacramentaliter peccata ſua Sacerdoti, qui ordinarius, ſeu extraordinarius, non ſit totius monaſterii? Item an ſtante d. conſtitutione quælibet monialium regularibus ſubjecta, ſentiens ſe non gravatam mortali culpa, poſſit de venialibus validè confiteri cuicunque Sacerdoti, etiam non approbato ab Ordinario, & hoc abſque licentia, immò & renuente ſuperiore ejuſdem monialis? reſpondit *Non poſſe in utroque caſu, die 9. Junj* 1657.

QUÆR. III. Ad quot annos eligi debeant monialium Confeſſarii.

RESP. Ad triennium, quo elapſo non poſ-

poſſunt amplius audire confeſſiones in eodem monaſterio per aliud triennium abſque licentia Sacræ Congregationis, aliàs declarantur ſuſpenſi ab audiendis confeſſionibus, eadem Sac. Congreg. *in Comenſi* 4. *Martii* 1591. *in Raguſina*. 2. *octob*. 1626. *&* *dic*.27. *Martii*. 1647. Quod habet locum etiam in confeſſario conſervatorii puellarum, vel aliarum quarumcunque mulierum, eadem Sac. Congreg. 18. *Martii*. 1649. Confeſſarii verò Dominicani, vel Caſſinenſes non poſſunt durare in hujuſmodi officio audiendi confeſſiones monialium niſi per biennium ex eorum Conſtitutionibus, eadem Sac. Congreg. 17. *Novemb*. 1645. *Si* contingat, quod quis deputetur in confeſſarinm ordinarium monialium ad aliquot menſes per modum ſupplementi, is poterit in generali deputatione confeſſariorum, quæ poſteà fiet, ab ordinario eligi in confeſſarium ejuſdem monaſterii ad integrum triennium, quia prohibitio Sacræ Congregationis de non eligendo monialium confeſſarium ultra triennium, cùm ſit odioſa, benignè, & in mitiorem partem eſt interpretanda, ita ut intelligatur de electione confeſſarii ordinaria, non autem de ea, quæ fit per modum ſupplementi.

QUÆR. 4. An, ſi expleto triennio confeſſarius ex diſpenſatione eligatur ad aliud triennium, poſſit rurſus expleto ſecundo triennio abſque alia diſpenſatione eligi ad tertium triennium.

RESP. Videri poſſe ex Diana, Naldo

Bordono, & aliis, quia interſtitium vacationis intelligendum eſt via ordinaria, ſicut jure ordinario præſcriptum eſt, nam ſtatuta, & leges non comprehendunt ea, quæ raro contingunt, & per accidens. *l. nam ad ea. ff. de legib.* Sicque privilegium in præſenti caſu intercipiens vacationem non eſt ſpectandum, ſed vacatio fingitur habere ſuum effectum. Oppoſitum nihilominus ſuſtinendum puto. Quia gratia, & privilegium concedit quidem id, quod aliàs confeſſarius non poſſet habere, nam ex prohibitione Sacrę Cógregationis expleto triennio non poteſt ampliùs eligi in confeſſarium, at non alterat naturam rei conceſſę; & ideò cùm munus confeſſarii, quando eſt expletum, requirat vacationem ab officio, dum conceditur pro tempore, in quo non poſſet conferri, cenſetur conceſſum abſque alteratione ſuæ naturæ, & ideò cum fuerit expletum, requiret, quod ſubſequatur vacatio. Advertendum tamen, ordinarios in aliquibus locis ſinere confeſſarios aliquorum monaſteriorum durare ultra triennium, & quidem ad plures annos, neceſſitate id ſuadente, quia valde difficile eſt, confeſſarios idoneos pro talibus monaſteriis reperire.

QUÆR. V. An moniales poſſint recuſare confeſſarium ſibi ab Epiſcopo, vel Prętato regulari deputatum.

RESP. Poſſe, juſta cauſa interveniente. Bordon. *in miſcell. deciſ.* 166. Quia is comparatur Parocho, quem ex juſta cauſa popu-

populus recuſare poteſt.*arg. eorum, quæ dicuntur cap.ut circa electiones* 4. *de elect.in* 6. Cauſę legitimæ repellendi eſſe poſſunt, ſi ſint expertæ, confeſſarium eſſe nimis rigidum, pervertiſſe moniales, quibus ingerit diverſos ſcrupulos, ſi non ſinat eas confiteri ſuo modo, ſed præcipiat, ut paucis, & præcipitanter ſe expediant, ſi ſit inimicus conſanguineorum aliquarũ monialiũ &c.

QUÆR. VI. Quinam prohibeantur eligi in confeſſarios monialium ordinarios.

RESP. Prohiberi Vicarium generalem, quia moniales de ipſo non confiderent, ſac. Congreg. *in Sorana* 23. *Julii* 1587. Neque Curatum, ſi exinde cura notabiliter pateretur, eadem Sac. Congreg. *in Venetiarum* 26. *Julii* 1594. *& in Parmenſi*. 7. *Maii* 1652. Neque Minores Conventuales, quia id prohibitum fuit à Pio. V. eadem Sac. Congreg. *in Ortonenſi* 30. *Junii* 1599. Nequę obſervantes Provinciæ reformatæ S. Antonii Luſitaniæ, quibus prohibitum fuit à Sac. Congreg. *die* 7. *Novemb.* 1653. & generaliter Regulares non ſolùm non poſſunt eſſe confeſſarii ordinarii, ſed neque capellani monialium Ordinario ſubiectarum. Sac. Congreg. *in Piſtarienſi* 16. *Maii*. 1653.

QUÆR. VII. An Canonicus Pænitẽtiarius poſſit eligi in Ordinarium cõfeſſorem.

RESP. Regulariter loquendo non poſſe. Quia, licèt remittatur arbitrio Epiſcopi, quo tempore intereſſe debeat fidelium cõfeſſionibus excipiendis, ut tradit Ugolin. *de off. Epiſc. cap.* 33. *n.* 6. cũ aliis; attamen contro-

troverti non poteſt, quod audiēdo monialiū confeſſiones diebus feſtis ſolemnioribus admodùm difficile, & forſan impoſſibile eſt, poſſe eodem tempore confeſſiones audire in Eccleſia Cathedrali, dum ad illam multitudo confluit hora miſſarum, & divini officii, ſicut ex ſuo munere tenetur, ut per Garz. *de beneſ. p. 5. cap. 4. n.* 122. ubi refert declarationem Sac. Congreg. Concil. Dixi regulariter loquendo non poſſe eligi, ſecus autem ſi Epiſcopus aliter judicaverit. Nam re vera Canonicus Pænitentiarius nullam habet prohibitionem à jure ſubeundi munus confeſſarii monialium; & propterea id ſolùm conſiderandum eſt, an valeat utrique muneri ſatisfacere.

QUÆR. VIII. Ex quo loco debeant confeſſarii monialium audire confeſſiones.

RESP. Ex ſede confeſſionali collocata non quidem in Sacriſtia, aut alio ſimili loco, ſed in ipſa Eccleſia exteriori; habetur ex declaratione Sac. Congreg. 7. *Martii* 1617. his verbis. Confeſſionalia monialium è Sacriſtiis, & locis occultis amoveantur, ac in exterioribus Eccleſiis collocentur. Ex neceſſitate tamen licitum erit audire confeſſiones etiam ex alio loco, ita tamen diſpoſito, ut mutuus confeſſarii, & Monialis vitetur aſpectus.

QUÆR. IX. Quale ſtipendium tradi debeat confeſſariis monialium.

RESP. Confeſſario ordinario non eſſe ſubminiſtrandum victum dietim, nec utenſilia, vel lineam ſupellectilem, ſed tantùmmodò

modò annuam proviſionem, Sac. Congreg. *in Bononien.* 19. *Junii* 1601. *in Ravenaten.* 19. *April.* 1624. Quæ non excedat duos julios pro quolibet die eadem Sac. Congreg. *in Neapolitana* 27. *Septemb.* 1652. Quæ merces non ſolvitur ex capitalibus, ſed ex fructibus, *in Narnien.* 27. *Septemb.* 1652. Nec pro ea ſequeſtrandi fructus omnes, ſed accipienda paulatim, in Aſſiſien. 6. *Septemb.* 1652. Ultra prædictum ſtipendium nihil aliud ſubminiſtretur, eadem Sac. Congreg. 29. *Novemb.* 1615. Hoc tamen decretum non videtur eſſe in uſu, quia praxis eſt in contrarium. Unde Scortia, & Diana *in opere coord. t.7. tract.* 3. *reſ.* 50. aſſerunt, quòd ſi confeſſarius ſerviat cum magna charitate, patientia, & aſſiduitate, poteſt illi Abbatiſſa aliquid ultra taxatum ſtipendium ſubminiſtrare, quia hoc non eſt propriè donum, ſed beneficii remuneratio, & laboris compenſatio.

§. VII.

De Officio Confeſſarii Monialium.

QUÆR. I. QUomodo ſe gerere debeat monialium Confeſſarius in confeſſionibus excipiendis.

RESP. Omiſſis, quæ de hac materia tradunt Polaccus, & Tamburinus *de jur.*

Abba-

Abbatis diſp.16.q.9. quia apud ipſos videri poſſunt; Curabit confeſſarius, ut in ſuo munere patientiæ, charitatis, manſuetudinis, & humilitatis exempla adhibeat. Nugas, inepta, & importuna vitabit. Omnibus idem erit, nullo habito diſcrimine, niſi aliqua majori indigeat auxilio. Dum monialis narrat ſuperflua, aut ſuas querelas, aut negotia domeſtica, confeſſarius peritè ſermonem divertat. Quando aliquid grave, & reprehenſione dignum occurrit, monialem non ſtatim arguat, nec ſignum præbeat admirationis, antequam confeſſio compleatur, ne monialis turbata, aut territa, reliqua peccata vel præ rubore, vel præ confeſſione ſileat. Si monialis abſque neceſſitate attingat aliarum graviora crimina, diſcretè illam moneat, ut ſileat, & ſua tantùm peccata exponat. Si interroganda ſit in materia luxuriæ, utendum verbis honeſtis, ac pudicis, paulatim à cogitationibus ad verba, à verbis ad actus progrediendo; ne monialis ex confeſſario ea peccata diſcat, quæ ante ignorabat.

QUÆR. II. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarium cum moniali, quæ pridie alicujus magni diei feſti, in quo omnes aliæ ſolent communicare, accedit ad confeſſarium onuſta maximis delictis, quæ ad eundem ferè diem ſe perpetraſſe confitetur, nullam juſtè impedimenti excuſationem prætendere valens, manifeſtam honoris jacturam incurret. Et econtra confeſſarius valde ambigit, an illam tunc abſol-

abſolvere poſſit, cùm probabiliter exiſtimet, illam facilè, ac illicò peracta communione, in eadem delicta eſſe relapſuram, etiam ſi firmiter proponat, ac ſpondeat ſe non ampliùs peccare, de quo tamen etiam ipſa dubitat, attenta conſuetudine, & occaſione proxima.

RESP. Si concurrant aliqua requiſita; ſcilicet vera pænitudo præteritorum, verum propoſitum non peccandi, cùm ſe invenerit in occaſione, & aliqua rationabilis cauſa non ſe ſeparandi ab ea, poteſt illam abſolvere. Etiam tertia, & quarta vice, juxta illud *non ſepties tantùm, ſed & ſeptuagies ſepties*. Navar. *in Manu.cap.*3.*n.*15. Sed ſi vicibus prædictis nulla emendatio, neque inchoatio ejus exiſtat; & ea concurrentibus circumſtantiis nulla ſperetur correctio, non eſt abſolvenda. Ita Navar. *ubi ſupra* Naldus *Annotat. practic. Jur. Pontif. pag.*82. Extra occaſionem proximam, loquendo de ſola conſuetudine peccandi inveterata, neque eſt abſolvenda, non præcedentibus ſignis veræ pænitentiæ, & emendationis vitæ, quia Sacramentum Pænitentiæ eſſet ejuſmodi Moniali non remedium, & ſalus, ſed mors, & perditio.

QUÆR. III. An Confeſſarius poſſit abſolvere monialem pertinaciter exiſtentem in occaſione proxima peccandi, ſi ex concurrentibus circumſtantiis coniiciat, illam quoad hoc eſſe in bona fide, quia invincibiliter credit, permanentiam in

dicta

dicta occaſióne non eſſe peccaminoſam, & aliàs idem confeſſarius moraliter certus ſit, præfatam monialem ex propria fragilitate non receſſuram à dicta occaſione, ſi id ei præcipiat, ſicque ſe nullum emendationis fructum conſecuturam & tali admonitione, immò potiùs ei injecturum laqueum novi peccati.

RESP. Dubium hoc movet Pellizar. *de Monial. cap.* 10. *ſect.* 3. *n.* 191. ubi affirmativè concludit, motus doctrina Theologorum ſuſtinentium, quòd ſi confeſſarius inveniat ſuum pænitentem laborare ignorantia invincibili ſive facti, ſive juris tàm humani, quàm divini, aut naturalis; & alioquin prævideat, ignorantiam ablatam redundare debere in novum peccatum ipſius pænitentis, qui proſequetur facere cum peccato id, quod antea licitè faciebat, debet diſſimulare, dummodò non interrogetur, non autem auferre ei præfatam ignorantiam. Ego verò abſolutè cenſeò, dictam monialem non eſſe abſolvendam, quia non poteſt prudenter præſumi propoſitum efficax non peccandi cum volitione libera, & pertinaci movendi in occaſione proxima peccandi; quia eoipſo quòd aliquis vult eſſe, vult etiam id, quod conſequitur adeſſe; atque adeo monialis, quæ liberè vult occaſionem proximam peccandi, vult etiam peccatum, quòd conſequitur ad occaſionem. Licèt enim permanentia in occaſione, utpotè conjuncta cum bona fide, & invincibili ignorantia obliga-

tio-

tionis deferendi occaſionem deſinat eſſe in ſe formaliter culpabilis, non tamen deſinit eſſe liberè volita, & per conſequens non poteſt conjungi cum propoſito non peccandi. Undè optimè ait Dicaſtil. *de Pænit. diſp. 6. dub. 16. n.* 336. quod vis crederet alicui quantumvis affirmanti propoſitum, & magnum dolorem, ſi ſimul cum poſſit, nolit à tanto periculo ſe liberare, nec dignus eſt cui credatur. Et ita cenſent plerique docentes, eum, qui vult manere in periculo morali labendi, non cenſeri habere verum propoſitum.

QUÆR. IV. Quomodò ſe gerere debeat confeſſarius, qui reperit monialem in præteritis confeſſionibus coram ipſo factis invalidè fuiſſe confeſſum.

RESP. Sive confeſſiones fuerint invalidæ ex defectu doloris, ſive examinis, ſive quia aliquod peccatum ſacrilegè tacitum eſt, ſemper debet confeſſarius admonere monialem, ut eas confeſſiones repetat ſaltem in genere, ita quod aliquam peccatorum cognitionem habere poſſit; cùm enim confeſſarius ſit judex, qui pœnam injungere debet pro peccatis invalidarum confeſſionum & judicium ferre de illis in hac poſteriori confeſſione, quia illæ priores fuerunt nullæ, debet habere illarum notitiam ſaltem confuſam, ut rectum judicium formare poſſit. Ita Paludan. Divus Antonin. & alii, quos citat Fauſtus *de Sacr. Pænit. t. 1. lib. 4. q.* 22. Quòd ſi confeſſarius notitiam aliquam habeat in confuſo, ſufficit, quòd monia-

monialis dicat, accuſo me de peccatis in illis prioribus confeſſionibus recenſitis; ſupplendo defectum contritionis. v. g. vel accuſando ſe de peccato voluntariè omiſso. Ratio eſt, quia jam confeſſor hoc modo reſumere poteſt diſtinctam cognitionem ſtatus pęnitentis, & ex vi hujus diſtinctæ cognitionis jam factæ ſacramētalis, abſolvere.

Non deſinam adnotare, quòd Diana *par.* 4. *tract.* 14. *reſ.* 51. probabilem putat ſententiam Granadi aſſerentis, ſatis eſſe, monialem in tali caſu ſe accuſare generatim de peccatis eidem confeſſario aliàs confeſſis, & de ſacrilegiis commiſſis in confeſſionibus invalidis, & tunc confeſſarium validè, & licitè illam abſolvere poſſe, quamvis nec confuſam notitiam habeat, nec pænitentiæ recordetur. Ratio eſt, quia nulla ratio nos cogit ad imponendum tam grave onus moniali in materia adeò difficili, qualis eſt ad confeſſionem acceſſus, qui, quantùm fieri poteſt, facilis reddi debet. Patet aſſumptum, quia illa repetitio in ſpecie non requiritur ad hoc, ut verum ſit, monialem omnia peccata confeſſam eſſe, nam ſupponitur jam confeſſa in præteritis confeſſionibus, ex quibus, quamvis invalidis, confeſſarius habuit illorum notitiam. Neque requiritur, ut confeſſarius pænitentiam proportionatam injungat, quia pænitentia non eſt cum tanto rigore proportionanda peccatis, ut non poſſit rationabiliter minui, ut certè ſuadet ratio in hoc caſu, ne confeſſio reddatur tam onerosa; maximè quia pænitentiæ impropor-

portio per conſecutionem alicujus Indulgentiæ plenariæ ſuppleri poteſt. An hæc ſententia ſit tuta, videant alii.

QUÆR. V. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius, qui ex aliarum monialium confeſſionibus novit, aliquam monialem tale crimen perpetraſſe, ipſa autem interrogata negat; habenda ne erit fides aliis, vel moniali pænitenti.

RESP. Habendam eſſe fidem moniali; quia in hoc judicio creditur pænitenti pro ſe, & contra ſe. Quòd ſi aliunde conſtaret evidenter confeſſario, talem monialem delictum commiſiſſe, neque alieno confeſſam eſſe, tunc non debet abſolvere, quia clarè ipſi conſtat, non eſſe ritè diſpoſitam. Sed quia rariſſimè contingere poteſt, quod adſit hujuſmodi indiſpoſitionis evidētia, nam contingere poteſt, quòd monialis habeat tacendi cauſam rationabilem, ad evitandum. v.g. ſuum, vel alterius damnum, vel habeat opinionem aliquam probabilem pro ſe, ſuaque actione, ideò regulariter abſolvenda. Megala 1. *p. lib.* 1. *cap.* 2. *n.* 12.

QUÆR. VI. An monialis, quæ proprio confeſſario confiteri non poteſt, ſine ſalutis, vel famæ periculo, ſi petat licentiam confitendi cum alio Sacerdote, & injuſtè denegetur, poſſit hoc non obſtante valide, & licitè confiteri.

RESP. Affirmativam ſententiam tradunt Paludan. & ſex alii, quos rfert Diana *in opere coord. t.* 1. *tract.* 3. *reſ.* 39. *n.* 2. Quia licentia jure petita, & injuſtè denegata vide-

videtur jure conceſſa, & defectum Epiſcopi negantis ſuppleri ipſo jure, aut ex præſumpta Summi Pontificis voluntate. Sed hæc ſententia omninò eſt repellenda, quia remanet damnata in propoſitione tertiadecima in ordine inter proſcriptas ab Alexandro VII. & clarè deſumitur *ex cap. omnis utriuſque ſexus* ubi habetur, quòd, ſi quis alieno Sacerdoti voluerit juſta de cauſa confiteri peccata, licentiam prius poſtulet *& obtineat*, cùm aliter illum non poſſit abſolvere. Et ita tenet Layman *in Theol. mor. lib.* 5. *tract.* 6. *cap.* 13. *n.* 3. ubi citat Alenſem, Sotum, & alios. Ut autem licentia injuſtè negata habeatur pro conceſſa, neceſſarium eſt, quod ſupponat facultatem, ſeu potentiam ad actum faciendum, & quòd pro executione tantùm requiratur licentia; at quando licentia non ſupponit facultatem, ſed tribuit, ſi negetur, non habetur pro conceſſa. Pignatel. *t.* 6. *conſult.* 98. *n.* 41. In præſenti autem caſu non ſupponitur facultas abſolvendi, cùm hæc dependeat à conditione approbationis Epiſcopi. Monialis igitur in hac circumſtantia poteſt ſe gerere, ac ſi non haberet copiam confeſſarii, quare vel ſe conteſtat, & communicet, ut notat Villalob. relatus à Diana *ubi ſupra*, vel confiteatur aliquà leviora peccata, ita ut directè abſolvatur ab illis, indirectè verò à cæteris, ſemper tamen cùm onere ſubdendi clavibus nondum directè abſoluta, data opportunitate, ut volunt alii apud Tamburinum.

QUÆR.

QUÆR. VII. An monialium confeſſarius poſſit illis injungere ſub pænitentia opera aliàs debita ex regula.

RESP. Poſſe, ita Turrian. Suar. Vaſq. & alii relati à Diana, quia illud opus ut impoſitum à confeſſario elevatur, ut ſit ſatisfactio. Immò expedit aliquando opus aliquod debitum ex regula monialibus injungere, ut majorem diligentiam in tali opere exequendo teneantur adhibere.

QUÆR. VIII. An abſtinentiam à communione poſſit confeſſarius ſub pænitentia monialibus injungere.

RESP. Cum Serio, Leandro, Lugo, & Diana contra Baucium, & Sancium poſſe injungere, quia Euchariſtiæ privatio eſt delicti puntiva, unde à jure canonico quibuſdam in caſibus in pænam prohibetur communio, ut videre eſt *in cap. Latorem cap. admonere* 33. *q.*2. *& aliis*.

QUÆR. IX. Quam communionis frequentiam poſſint, & debeant confeſſarii ſuis monialibus indulgere.

RESP. Bis, vel ter in hebdomada, & etiam frequentius juxta devotionis menſuram. Favet Concilium Trident. *ſeſſ.* 22. *de ſacrif. Miſſæ cap.* 6. Conſonat textus *in cap. quotidie de conſecrat. diſt.*1. *& cap. non iſte. de conſecrat. diſt.*2. Hortantur Sancti Patres videndi apud Nogueiram *diſp.* 1. *de Sacram. q.* 4. Et ſuadet ratio. Nam laici curis ſæcularibus implicati poſſunt octavo quoque die ad communionem admitti ex communi Theologorum apud Dianam

t.2.in opere coord. tract.2.reſ.37. Ergo monialibus à mundo ſejunctis, & Deo ſacris poterit frequentius, & ſic bis, vel ter in hebdomada Euchariſtia indulgeri. Si enim Sacræ Virgines ratione ſui ſtatus tenentur tendere in ultimum finem ſpecialiori modo, indigent pariter frequentiùs quàm laici hujus cibi ſpiritualis auxilio, quia per ipſum nutrita anima augmento gratiæ magis in ſuum finem elevatur; ſicut enim gratia eſt promotio, & elevatio in finem ſupernaturalem, ita gratiæ augmentum eſt major promotio, & elevatio.

§. VIII.

De Confeſſario quoad abſolutionem à reſervatis.

QUÆR.I. AN Monialium confeſſarius poſſit eas, utpotè perpetuò impeditas, à caſibus Papæ reſervatis abſolvere.

RESP. Affirmativam ſententiam tradi ab Henriquez, Soto, & aliis relatis, & approbatis à Paſqualig. *in Lauret.n.* 1468. & in terminis de monialibus Layman *lib.* 5. *trac.* 6. *cap.* 12. *n.*15. Quia in jure impedimentum perpetuum, & articulus mortis æquiparantur, textus eſt *in cap. ea nos de ſent. excom. in* 6. & tradunt Dicaſtil. Bertrand.

trand. Loth. & alii. Negativæ tamen ſententiæ adhæreo cum Ugolino, Vaſq. Bonacina, & Duardo. Quia in decreto Clementis VIII. *de caſib. reſervat.* expreſsè ſtatuitur, quòd Sacerdotes inferiores non poſſint abſolvere, *Nullo caſu etiam neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in articulo mortis*. Et Doctores pro affirmativa adducti contendunt, Decretum Clementis procedere de abſolutione abſoluta, qua tollitur omnis obligatio, quæ conſurgit ex reſervatione, non autem de ſola abſolutione à peccato, relicta obligatione comparendi, nihilominus quia verba Decreti ſunt clara, & abſoluta, non eſt recedendum à ſententia negativa.

QUÆR. II. A quo in prædictis caſibus debeat confeſſarius impetrare facultatem abſolvendi Moniales.

RESP. Communiter Doctores, quorum triginta enumerat Verricel. *de Miſſion. tract.* 9. *q.* 146. affirmant, abſolutè poſſe impeditos, atque adeò moniales, à caſibus Pontifici reſervatis abſolvi per Epiſcopum; etiam ſi Epiſcopus ſit tantùm electus, & confirmatus, quamvis non conſecratus, neque Sacerdos. Diana *p.* 7. *tract.* 2. *reſ.* 1. Raslerus *de pænit. cap.* 7. *n.* 22. quia Epiſcopus non conſecratus, neque Sacerdos dicitur verus Epiſcopus, quò ad omnia, quæ pertinent ad poteſtatem juriſdictionis. Et hoc poteſt præſtare, licèt adſit Nuntius, vel alias pollens facultate abſolvendi, quia exiſtēte impedimēto recurrēdi ad Pontif. reſtituitur Epiſcopo ordinaria poteſtas, quæ ex

Sanchez *in decal. lib. 2. cap.* 11. *n.* 4. tranſit etiam in Capitulum Sede vacante, quia hæc competit Epiſcopis ex generali facultate à jure ipſis conceſſa, vel colligitur *ex cap. ea nos cap. quod de his de ſent. excom. in* 6. & tradunt communiter Doctores.

QUÆR. III. An moniales ratione perpetui impedimenti poſſint etiam à caſibus Bullæ cœnæ per Epiſcopum abſolvi.

RESP. Poſſe. Non quidem ex vi Tridentini *ſeſſ.* 24. *de reformat. cap.* 6. cùm tali privilegio per dictam Bullam ſit derogatum, ſed ex facultate Epiſcopis competente ex vi juris communis per textus ſupra citatos, quia à pluribus Doctoribus, teſte Gobat. *t.* 1. *tract.* 7. *n.* 385. extenduntur etiam ad caſus contentos in Bulla cænæ, quia jura ob identitatem rationis, præſertim quando continent favorem, trahuntur ad caſus ſimiles, in quibus militat eadem ratio. *cap. cum dilecta*, ubi Abbas, & Decius, *de confirmat. util. vel inutil.* Neque repugnat, quòd facultas una via negata altera concedatur, quando oritur à diverſa cauſa, ut in caſu noſtro; nam facultas conceſſa per jus commune ratione perpetui impedimenti oritur à neceſſitate, ne quis perpetuò in excommunicatione permaneat, & contingant inabſolutum decedere. Facultas verò conceſſa per Tridentinum non datur ex neceſſitate, ſed ex privilegio dignitatis Epiſcopalis; vel quia delictū mitiori pæna cenſetur dignum.

QUÆR. IV. An Epiſcopus in vim ſupra-

prædictæ facultatis poſſit abſolvere moniales etiam ab hæreſi occulta.

RESP. Abſolutè non poſſe, contra Mallett. Pellicion. & Verricel. & hoc propter hæreſis gravitatem, & rigoroſam ipſius reſervationem. Unde non venit in generali conceſſione abſolvendi omnes caſus contentos in Bulla cœnæ, quia eſt ſpeciali nota digna, ut docent viginti Doctores relati à Diana *t.* 9. *in opere coord. tract.* 7. *reſ.* 158. & tollitur omnis dubitatio per declarationes Gregorii XIII. Clementis VIII. & Urbani VIII. ac Innocentii X. qui omnes declaraverunt in jubilæis, conceſſa facultate in omnes caſus Bullæ cœnæ, non cenſeri comprehenſam facultatem abſolvendi à crimine hæreſis, niſi expreſsè, & ſpecificè declaretur.

QUÆR. V. An moniales regularibus ſubjectæ poſſint per ſuos Prælatas abſolvi à caſibus occultis contentis in Bulla cœnæ.

RESP. Negativè cum Sigiſmundo à Bononia, Tamburino, Naldo, & aliis relatis à Diana *t.* 7. *tract.* 1. *reſ.* 299. contra Suarez, Rodriq. Peyrin. Pontel. Vega. & alias. Ratio eſt, quia fundamentum ſententiæ affirmativæ innititur privilegio Pii V. tribuente Prioribus Dominicanis, ac proinde omnium religioſorum Prælatis erga ſuos ſubditos in foro conſcientiæ tantùm, & per ſe ipſos omnem facultatem abſolvendi, & diſpenſandi, quam habent Epiſcopi vigore Tridentini; Cùm ergo Epiſcopi, ut vidimus ſupra, vigore Tridentini

tini; Cum ergo Epiſcopi,ut vidimus ſupra, nullam habeant facultatem in caſibus Bullę cænæ erga ſuos ſubditos,nullam pariter habebunt Prælati regulares in prædictis caſibus erga ſuos. Quod modò tanquam indubitatum tenet Diana *p.*8. *tract.*7. *reſ.* 50. ſtante Decreto Sac. Congreg. *ſub die* 17. *Novembris* 1928. Urbano VIII. approbante, in quo revocantur in ampla forma omnium regularium privilegia abſolvendi à caſibus Bullæ cænæ.Et licèt contendat Bordonus ex Peyrino decretum loqui tantùm de regularibus in ordine ad pænitentes ſæculares, hoc tamen eſt falſum, attenta generalitate verborum ipſius decreti, quod ita habet. *Nec intra,nec extra Italiam &c. poſſe quemquam abſolvere ab iiſdem caſibus Bullæ cænæ*. Virtus enim dictionis *quemquam* eſt univerſalis omnia comprehendens, etiam quæ aliàs non venirent, Aymo *in conſ.*294.*n.*1.&ideo in præſenti caſu facit, ut comprehendantur ſub prohibitione etiam ſubditi religioſi. Quare facultas abſolvendi moniales ab aliquo ex dictis criminibus, erit impetranda vel à Sacra Pænitentiaria,ut vult Theſaurus *de pænis p.*1.*cap.* 24.*ampliat.*3.vel à Legato,aut ab Epiſcopo, ut tradunt Sanchez, & alii apud Dianam.

QUÆR.VI. An Moniales fruantur aliquo privilegio quoad abſolutionem à reſervatis Papæ.

RESP. Si moniales ſubſint immediatè jurisdictioni Prælatorum regularium ordinis,tunc poſſunt abſolvi ab õnibus iis reſerva-

vatis, à quibus poſſunt viri religioſi ejuſdem ordinis vigore ſuorum privilegiorum. Quare poterunt præcipuè abſolvi à quinque caſibus ſpecialiter reſervatis à Clemente VIII. in decreto edito *9. Januarii 1601.* ſi vera eſt declaratio illa Sac. Congreg. quam admittunt Bordon. Vecchius, & Naldus *in Sum. v. reſervatio*, Scilicet, quòd per ſupradictum decretum adimatur facultas regularibus reſpectu ſæcularium pænitentium tantùm, non regularium, in quinque caſibus ſupradictis. Si verò ſubſint immediatè Ordinario, & immediatè confiteantur apud Sacerdotes non regulares, inſpiciendum eſt, an conceſſio privilegiativa ſit facta regularibus tanquam pænitentibus vel tanquam confeſſariis; ſi primo modo, poſſunt abſolvi à quocunque ad earum confeſſiones deputato, ſecùs autem ſi ſecundo modo. Nullatenus tamen moniales, ſive exemptæ ſint, ſive non, uti poſſunt quoad abſolutionem à reſervatis privilegio Bullæ Cruciatæ, ut conſtat ex variis sūmorum Pontificum declarationibus adductis à Paſq. *in Lauret. n.* 1456. & præcipuè ex motu proprio Urbani VIII. *die 19. Julii* 1630.

QUÆR. VII. An moniales, utpote impeditę adire Epiſcopum, poſſint per proprios cōfeſſarios abſolvi à caſibus Epiſcopo reſervatis, non īpetrata ad id peculiari facultate.

RESP. Affirmant plures, & quidem graves Doctores, quos refert, & ſequitur Paſqual. *ubi ſupra n.* 1466. & tanquā probabile admittūt Dicaſtil, & Diana. Quia ſi ratione impe-

dimenti adeundi Pontificem pro abſolutione, deſcendit facultas abſolvendi in inferiores, ſcilicet in Epiſcopos; ratione pariter impedimenti adeundi Epiſcopum pro abſolutione deſcendet facultas abſolvendi à reſervatio Epiſcopo in inferiores, ſcilicet in monialium confeſſarios. Non enim debet ſtrictiùs obligare Epiſcopus in ſuis reſervationibus, cùm debeat conformari intentioni Eccleſiæ, quæ non intendit obligare ad moraliter impoſſibile, ut conſtat ex rationibus, ob quas conceditur, impeditas abſolvi poſſe ab Epiſcopo. Neque tenentur mittere confeſſarium pro impetranda facultate, quia, ut notant Sanchez, CaſtroPalao, & Tamburinus *in Meth. expedit. confeſſ. lib.* 3. *cap.* 9. §. 4. *n.* 17. reſervatio eſt onus pænitentis, non confeſſarii. Unde Tridentinum *ſeſſ.* 14. *cap.* 17. admonet Sacerdotes, ut *id unum perſuadere nitantur, ut ad Superiorem, & legitimos judices pro beneficio abſolutionis accedant*. Non dicit, quòd confeſſarii adeant Superiorem pro facultate, ſed quòd ſuadeant pænitentibus acceſſum pro abſolutione. Tum quia irretitus aliquo crimine Pontifici reſervato non tenetur mittere nuncium, vel Epiſtolam pro impetranda facultate, ut obſervant Navar. Enriq. Ugolin. & alii, quia impedimentum reſtituit Epiſcopo juriſdictionem, quæ fuerat per reſervationem ablata; ergo neque moniales tenebuntur mittere confeſſarium, ſed impedimentum etiam ipſi confeſſario reſtituet facultatem,

tem, quæ fuerat per reſervationem ademptæ.

Cæterùm oppoſita ſententia tanquam tutior, & probabilior in praxi eſt ſequenda cum Alterio, Filliucio, & Vaſquez, quos adducit, ſed non ſequitur Paſqual. *loc. cit.* Etenim Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 14. *cap.* 7. ſtatuit, Sacerdotes inferiores extra mortis articulum nihil poſſe in reſervata, exceptio autem firmat regulam in aliis caſibus. Neque eſt eadem ratio de reſervatis Papæ, quia de his ſunt jura concedentia hanc facultatem Epiſcopis, cùm non poteſt Pontifex adiri; quod in caſibus Epiſcopo reſervatis non invenitur, cùm recurſus ad Epiſcopum ſit facilior, quàm ad Pontificem. Erit igitur onus confeſſarii obtinere à Superiore facultatem, cùm enim ſit monialium Parochus, tenetur ex officio earum ſpiritualibus indigentiis providere, atque adeò pro facultate ad rectè ſuum munus exequendum neceſſaria ſuperiorem adire. Sicuti, caſu denunciationis occurrente, tenetur ipſe hujuſmodi oneri ſe ſubiicere.

QUÆR. VIII. An in aliquo caſu poſſit validè, & licitè confeſſarius Monialem abſolvere à reſervatis.

RESP. Quando concurrat neceſſitas communicandi, ita ut abſque nota infamiæ, & gravi periculo ſcandali communio non poſſit omitti, tunc confeſſarius non ſolùm poteſt, ſed etiam debet abſolvere, directè quidem à non reſervatis, indirectè

H 4 verò

verò à reſervatis. Quia poſitivè lex de confeſſionis integritate cedit juri naturali tuendi famam propriam, & præcepto charitatis vitandi ſcandalum. Ita Doctores adducti à Layman *lib.5. tract.6.cap.*12.*n.*10. ubi addit, idem eſſe dicendum, etiam ſi excommunicatio ſit annexa reſervationi *Et n.*12. ampliat concluſionem, aſſerens, quòd confeſſarius ingreſſus ad audiendam confeſſionem monialis infirmæ, ſi inveniat illam reſervato crimine irretitam, poterit ſupradicto modo abſolvere, quamvis in probabili mortis periculo non exiſtat, partim quia aliqualis urget neceſſitas, ſiquidem monialis ægro animo ferret privationem abſolutionis, cùm ex ſua parte benè ſit diſpoſita, partim quia graves Doctores abſolutè docent, quòd Sacerdos pænitentem, qui peccata reſervata habet, abſolvere poſſit cum onere, ut ea ſola ſuperiori poſteà confiteatur, & ab aliis directè abſolvavatur. Interim tamen debet confeſſarius in ſupradictis caſibus procurare facultatem reſervatorum à legitimo Superiore, ut vigore illius monialem modo dictò abſolutam, directè à reſervatis abſolvat.

QUÆR. IX. An confeſſarius obtinens licentiam abſolvendi certam monialem à reſervato, poſſit ut pro alia.

RESP. Negativè cum Bordon. *in Miſcell.deciſ.* 146. & Beja *p.*3. *caſu* 10. contra Moronum. Quia ſuperior licentiam concedens intendit gratiam facere juxta petitionem, nam Princeps, aut Superior ſolet

ſe

ſe accomodare precibus porrectis. *ca.inter dilectas* §. *cæterum de fid. inſtrument.* ubi Gloſ. *v.petitio* ait, reſponſum conformari petitioni. Cum ergo petitio fuerit pro una moniali præcisè determinata, pro illa tantùm cenſetur conceſſa. Sed quid dicendum, ſi monialis pro qua obtenta fuit facultas abſolvendi illam à reſervato,& fuit ab alio abſoluta, ſi, inquam, iterùm incidat in illum caſum,abſolvi ne poterit virtute illius prioris facultatis,qua pro illa uſus non fuit confeſſarius in prima vice?Non poteſt; quia facultas illa ex mente concedentis, & intentione petentis emanavit limitatè pro caſu incurſo, non incurrendo.

QUÆR.X. An, quo jure, & quando moniales poſſint abſolvi à reſervatis etiam non obtenta, immò negata facultate à proprio earum Prælato.

RESP. Si moniales ſunt exemptæ, & ſubduntur Prælato regulari,poſſunt abſolvi licentia non obtenta,dummodò tamen fuerit petita,idque ex indulto Clementis VIII. Regularibus facto, & per Urbanum VIII. poſtea innovato, quod ſic habet. *Quòd ſi regularium confeſſariis caſus alicuius facultatem petentibus Superior dare noluerit, poſſint nihilominus confeſſarii illa vice pœnitentes regulares abſolvere, etiam non obtenta à Superiore facultate.* Ubi duo notanda; primum, quòd poſſunt abſolvi, etiam ſi licentia fuerit juſtè negata, quia Pontifex loquitur univerſaliter, nec diſtinguit de negatione licentiæ juſta, vel

injuſta. Juniper. à Drepano *p.* 1. *diſp.* 7. *q.* 8. *cap.* 2. *n.* 10. Secundum, quòd ly *illa vice* non facit ſenſum quòd ſemel tantùm poſſint abſolvere, nam non eſſet ſufficienter religioſorum conſcientiis proviſum, cùm ſæpius in eadem peccata prolabi poſſint, ſed facit ſenſum, quòd facultas abſolvendi tranſeat in confeſſarios limitatè, & pro illa tantum vice, ita ut, occurrente iterùm caſu, non poſſit in vim primæ petitionis negatæ abſolvere, ſed debeat iterùm petere, quòd ſi fuerit quoque negata facultas, poterit etiam pro illa ſecunda tantùm vice abſolvere, & ſic deinceps. Colligitur hæc doctrina ex iis, quæ tradunt Alphonſus de Leone, Diana, & Naldus. *v. indulgentia num.* 4.

Si verò moniales ſubdantur immediatè Epiſcopo non poſſunt abſolvi, licentia non obtenta; quia prædictum decretum, utpote emanatum occaſione caſuum à Superioribus regularibus reſervatorum, declarat, de quibus Superioribus Pontifex loquatur, & proinde coarctat uſum talis privilegii ad caſum, in quo licentia fuerit negata à Superiore regulari, juxta doctrinam Surdi *deciſ.* 124. *n.* 8. Unde non eſt extendenda conceſſio ad caſum facultatis negatæ ab Epiſcopo, quia juri Epiſcopali præjudicaret, & gratia Papæ ſemper ita eſt intelligenda, ut alteri præjudicium non inferat; ut communiter Doctores.

§.IX.

§. IX.

De Confeſſario quoad ſollicitationem.

QUÆR.I. AN monialis teneatur, confeſſarium ſollicitantem Epiſcopo, vel Inquiſitori denunciare.

RESP. Teneri ex Conſtit. Gregorii XV. quæ incipit *Univerſi*, etiam ſi ſollicitationi conſenſerit, ita tamen, ut ſollicitationem, ac verba, & actus turpes confeſſarii denunciet, taceat verò ſuum conſenſum, quem non tenetur propalare, neque reſpondere, licèt ſuper hoc eſſet ab Epiſcopo, vel Inquiſitore interrogata. Quòd ſi dubitet, conſenſum poſſe propalari, monenda eſt, confeſſorem de hoc interrogari non poſſe, ſique id ex ſe fateatur, nullatenus eſſe ſcribendum.

QUÆR. II. An monialis ſollicitata ſatisfaciat denunciando per epiſtolam ad Epiſcopum, vel Inquiſitorem miſſam.

RESP. Videri quòd ſic; quia cùm ſit impedita perſonaliter adire, denunciando per epiſtolam, facit quantum in ſe eſt. Nihilominus cum communi Doctorum oppoſitum tenendum eſt, ex declaratione Urbani VIII. in litteris ad Cardinalem Borromæum datis 27. *Septemb.* 1624. in

quibus traditur forma ſervanda, ſcilicet quòd denunciet per confeſſarium, qui de licentia, & juridica commiſſione ordinarii, vel Inquiſitoris extra confeſſionem medio juramento juridicè recipiet in ſcriptis talem denunciationem, expreſſio nomine, & cognomine tam perſonæ ſollicitatę, quàm confeſſarii ſollicitantis, & eam mittet ad judicem, à quo prius licentiam recipiendi talem denunciationem obtinuerat. Hodie tamen in ſimilibus caſibus conſulitur Sac. Cong. Generalis Inquiſitionis, quæ licentiam concedit, recipiendi prædictã denunciationem ſine Notario, ita vidi obſervatum in praxi. Inſtructio cõfeſſarii pro recipiendis hujuſmodi denunciationibus exhibetur à Pignatel. *t.* 1. *conſult.* 104.

QUÆR. III. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali recuſante denunciare.

RESP. Admoneat de obligatione, quæ illi incumbit, denunciandi, & quidem ſub mortali, nec non de majori excommunicatione, in quam incidit omittendo denunciationem, immò quod toties in idem peccatum mortale, eandemque incidit excommunicationem, quoties moraliter potens, negligit denunciare. Lupus ex Bonacina. Ante oculos exhibeat grave animæ periculum, in quo verſatur, & explicet, quibus, & quot bonis privetur innodata excommunicatione. Oſtendat Inquiſitorum prudentiã, & dexteritatem in excipiẽdo denunciationem, ſigillum ſecreti, in reticendo denun-

cian-

ciantem, & benignitatem in puniendo denunciatum. Suadeat, quòd denunciationis finis nihil aliud eſt quàm ſalus ipſius delinquentis,& zelus catholicæ Religionis, pro qua tuenda non tam ruborem,humanoſque reſpectus tenemur vincere, quam ſanguinẽ ipſum,ſi opus ſit, effundere. Hæc , & his ſimilia ſuggerat confeſſarius, prout muneris ſui partes, monialis imbecillitas, & charitatis ratio videbuntur poſtulare.

QUÆR. IV. An ſupradictæ moniali denunciare recuſanti poſſit confeſſarius protrahere terminum ultra tempus vi edicti præfixum ad denunciandum.

RESP. Non poſſe, quia nullam habet juriſdictionem ſuper legem Superiorum, ad quorum prudentiam ſpectat examinare protractionis neceſſitatem. Putant tamen Sayrus, Freitas, Achuna, & alii apud Dianam *p.* 1. *tract.* 4. *reſ.* 27. ſolummodò poſſe concedi tempus conſulendi petitiones, quod tamen præſtetur abſque longa temporis dilatione, & interim, data fide denunciandi, abſolvi poſſe; ſicuti, enim qui ob legitimam cauſam differt reſtituere, aut ſe judici præſentare, poteſt pro illa ſaltem vice abſolvi, ſuppoſito firmo propoſito reſtitunedi,vel ſe præſentandi,ut primùm poterit,ita à pari diſcurrunt citati Doctores.

QUÆR. V. An confeſſarius ſollicitans monialem in confeſſionario, ſed extra confeſſionem, neque occaſione confeſſionis, & ſine prætextu, aut ſimulatione confeſſionis ſit denunciandus.

RESP.

RESP. Diviſos eſſe de more in hac difficultate Doctores. Negant Lupus, Bonacina, Lezana, & Bordon. *in Miſcel. deciſ.* 422. quia extra occaſionem confeſſionis in quovis loco, ut confeſſarius ſit denunciandus, neceſſaria eſt ſimulatio confeſſionis, ut colligitur ex verbis Bullæ Gregorianæ, ibi. *Sive extra occaſionem confeſſionis in confeſſionario, aut in loco quocunque, ubi ſacramentales confeſſiones audiuntur, ſeu ad confeſſionem audiendam electo, ſimulantes ibidem confeſſiones audire.* Nam hæc ultima clauſula *ſimulantes ibidem confeſſiones audire* refertur ad quemcunque locum, ſive ſit confeſſionale ordinarium, ſive deputatum, aut electum pro confeſſione, ut probatur ex generali regula, quid clauſura ultimo loco poſita refertur ad omnia præcedentia. *cap. inquiſitioni 7. de oppellat.* Maximè quia ſi clauſulæ præcedentes regulantur ab eodem verbo *audire*, debent quoque cadere ſub eadem diſpoſitione ſimulationis. Affirmant alii præcipuè del Bene *de off. Inquiſit. dub.* 137. *ſect.* 11. *in Petit. n.* 5. Bordonus *in Manual. Conſult. ſect.* 25. *n.* 49. ubi priorem ſententiam retractavit, & Naldus *in Summa v. ſollicitatio in fin.* ubi teſtatur ſic ſervari in ſanctiſſima Generali Urbis Inquiſitione. Alii verò media via procedentes diſtinguunt. Si confeſſionale indifferens ſit tam ad urbanè loquendum, & de aliis tractandum, quàm ad excipiendas confeſſiones, ut moris eſt in pluribus monaſteriis, tunc confeſſarius ſollicitans

in

in tali loco indifferenti non eſt denunciandus ob rationes prioris ſententiæ, dummodò tamen abſit confeſſionis ſimulatio. Si verò confeſſionale nullatenus niſi ad confeſſionis finem aperiatur, vel, ſi etiam ob alium finem ſolet aperiri, ſollicitatio tamen fiat in diebus pro confeſſione deſignatis, tunc eſt denunciandus, quia ſemper ex circumſtantiis intervenit confeſſionis ſimulatio, licèt in confeſſario deſit animus ſimulandi. Ita Sancius *in ſelect. diſp. 11.n.68.in fine*.

Nihilominus à ſecunda ſententia non eſt recedendum, ſtante Sacræ Congregationis decreto de mandato Pauli V. emanato 10. *Julii* 1614. quod ita habet. *Facta relatione, quòd multi confeſſarii tractant cum mulieribus in confeſſionali extra occaſionem confeſſionis de rebus inhoneſtis, decrevit, ut contra hujuſmodi confeſſarios procedatur in ſancto officio*. Neque valet, quod ait Bonacina *de matrim. q.4. punc. 16.prop. 5.* ſcilicet, decretum intelligendum eſſe ex præſumptione fori externi præſumentis ex loci circumſtantia ſollicitationem factam eſſe in confeſſionario confeſſionum audiendarum occaſione; neque quod prædictum decretum utpote ante conſtitutionem Gregorii emanatum explicari debeat juxta terminos ejuſdem conſtitutionis requirentis ſimulationem confeſſionis; decretum abſolutè loquitur, & ideò abſolutè intelligendum, & quatenus etiam verſaremur in dubio, poſſeſſio ſtat pro decreto.

Præ-

Præter quam quod etiam Conſtitutio Gregorii comprehendit hujuſmodi caſum, ut advertit Bordon. *in Manua. loc. cit.* Advertit tamen ex Eminentiſſimo Albitio Dandinus *de ſuſpect. de hær. cap.* 3. *ſect.* 3. *ſubject.* 5. *n.* 5. quod ex ſollicitatione in confeſſionario, vel alio loco ad confeſſiones audiendas deputato, extra occaſionem, & ſimulationem confeſſionis, non oritur niſi ſuſpicio de levi, etiam attenta praxi Sanctæ Romanæ Inquiſitionis, quia in tali caſu non intervenit veri Sacramenti abuſus, ut notat Hurtad. *reſol. moral. tract.* 4. *cap.* 8. *reſ.* 34.

§. X.

De Confeſſario quoad Moniales ſcrupuloſas.

QUÆR. I. QVid generaliter obſervare debeat confeſſarius cum monialibus ſcrupuloſis.

RESP. Aſſuefaciat illas ut ſibi tanquam directori pareant obedientia cæca, & firmiter credant, etiam contra graviſſima, quæ habere poſſunt, argumenta peccandi. Sit unica earum ratio auctoritas confeſſarii docentis. Nec eſt neceſſe conſcientiam ſcrupoloſam deponere, cum conſcientia propriè non ſit, ſed vana quædam apprehenſio, ſed ſatis eſt quòd putent, ſe, etiam ſtante ſuo judicio, non peccare; & certè de

facto coramDeo non peccant, quia ſequentes ſui confeſſarii dictamen, quod probabile eſt, ſequntur, atque adeò prudenter Vaſq. Leſs. Coninch. & alii.

Dubitationes illarum in mitiorem partem ſemper interpretetur. Interrogationes minutiores, & fortaſſe neceſſarias pro aliis ad cognoſcendas ſpecies peccatorum, non inculcet. Unde expedit aliquando, cum illis ſſconfearium pactum inire, ut nihil ex ſe confiteantur, ſed tãtùm reſpondeant interrogationibus faciendis ab ipſo confeſſario, qui eas interrogare poterit de his, in quibus ſecundùm earum ſtatum potuerunt peccare, & ipſæ moniales per *eſt* vel *non eſt* reſpondere.

Non permittat ſuos ſcrupulos tanquam peccata confiteri, neque confeſſiones generales inſtituere, niſi certiſſimè conſtet de neceſſitate, quia experientia compertum eſt, hoc eſſe mentem potius turbare, quàm conſcientiæ fluctus componere. Quare ſuadeat, ut à peccatorum præteritorum memoria perinde à dæmonum ſuggeſtionibus abhorreant. Si aliquando quoſdam ſcrupulos audire velit confeſſarius, judicans id ad curationem, & illarum conſolationem conferre, id faciat, proteſtando tamen ſe non ad confeſſionem, ſed ad conſilium audire.

Conſulat, ut nihil judicet eſſe mortale, niſi manifeſtè, & abſque formidine cognoſcat, & aliquando etiam niſi jurare poſſit eſſe mortale. *Vaſq. p. 2. diſp.*

diſp. 67. *cap.* 72. *n.*8. & alii. Immò hæc regula fallit in aliquibus ita ſcrupoloſis, ut quidquid eis in mentem venit, etiam medio juramento judicent admiſiſſe. Unde efficacior medicina erit, ſecundùm aliquos Neotericos apud Baſſæum *v. conſcientia n.*32. nulla peccata interiora habenda eſſe à ſcrupuloſis ut talia, niſi quando prodeunt in actum externum, cùm pro illis favorabilis ſtet præſumptio, ipſas cogitare in crimen conſenſiſſe, cùm longè à committendo diſtabant.

QUÆR. II. Quas Doctorum opiniones ad ſedandam conſcientiam ſcrupuloſam poſſit eligere.

RESP. Ex Navar. Man. *cap.* 27. *num.* 287. Meroll. *t.* 1. *diſp.* 3. *cap.* 3. *n.* 385. poſſe eligere quamcunque opinionem probabilem benigniorem, & favorabiliorem. Exempli gratia, Vota dubia an ſint emiſſa, & præcepta an ſint impoſita non obligare, quamvis major ſit in obligationis partem propenſior Sanch. Rebel. Caſtro Pal. Confeſſiones abſque dolore ſufficienti non ex induſtria factas, vel dimidiatas, non eſſe repetendas. Merol. *loc. cit.* Non peccare eum, qui legem obſervat juxta communem ſenſum bonorum, licet is ſenſus laxior videatur. Leges civiles de facto, vel raro, vel certè non frequenter obligare ſub mortali; eccleſiaſticas item nec multò frequenter. Non enim debet exiſtimari legiſlator tam rigidus, ut hominibus bonæ voluntatis peccata adſcribat, pænamve decernat; neque

que

que Deum, aut Eccleſiam ſuis præceptis efficere velle, ut homo in ſtultitiam cadat, quod ſcrupoloſis facilè contingere poteſt. Ita ex S. Antonin. Layman. *lib.* 1. *tract.* 1. *cap.* 6. §. 4. Peccata dubia pro ſcrupoloſis cenſenda non eſſe peccata Lugo *de Pœnit.* atque adeò non eſſe ſub obligatione confeſſario aperienda, multò minus numerum dubium, vel dubias circumſtantias, Suar. & Granado.

QUÆR. III. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali ſcrupuloſa dubitante præteritas confeſſiones integras non feciſſe.

RESP. Prohibeat omninò ne confiteatur peccata ante ultimam confeſſionem commiſſa, quia ſcrupulus hoc illi ingerit, & præſumendum eſt, omnia peccata fuiſſe confeſſam; tum quia, ne ipſius ſcrupuli foveantur, à tali confeſſione eſt excuſanda, ut poſt Gerſon. Tamburin. & Reginald. *lib.* 2. *n.* 128. de qua re iterum *n.* 131. ubi advertit, debere confeſſarium in hoc inſiſtere, ut dictam ſcrupuloſam capacem reddat, quòd ſufficit mediocris diligentia in conſcientia examinanda, qua adhibita, non debet aliud metuere, cùm in diligentiori examine adſit periculum faciendi odioſam confeſſionem, tum periculum damni ipſius pænitentis, tum ſumma difficultas, quæ eſt moralis impoſſibilitas; unde præſtat, aliqua potius omitti, quàm intolerabilia hæc damna ſubire Tamburin. *in Meth. exped. confeſ. lib.* 2. *cap.*

*cap.*10.§.1.*n.*22.Immò, ſi ſæpe ſolet cõfiteri, debet injungere, ut nullũ cõſciẽtię examen præmittat,tum quia,ſi peccaſſet realiter,ob oculos certè peccatũ ſemper haberet, tum quia tota ſcrupuloſorum vita conſcientiæ examen eſt. Molina *tract.*4.*diſp.* 13.*in fin.*

QUÆR. IV. Quomodo ſegerere debeat confeſſarius cũ moniali ſcrupuloſa, quę ſẽper hęſitat,an in pręcedentibus confeſſionibus,vel in præſenti habuerit verum dolorẽ, firmumque propoſitum non peccandi.

RESP. Suadeat, dolorem ſufficientem in inſtanti haberi poſſe.Layman.*lib.*5.*tract.* 4.*cap.*4.& ſatis eſſe in quolibet gradu, etiam remiſſo. Suar.& Layman *ibidem*, nec requiri cordis quandam teneritudinem, aut lacrymarum compunctionem,vel dolorem alium ſenſibilem. Gerſon; quem ſequitur Reginaldus *loc. cit. n.* 127.Item ſufficere in ſcrupuloſis deſiderium doloris, vel dolorẽ, de non habẽdo dolorẽ,quia in illis deſideriũ intẽſioris doloris eſt indicium veri doloris. Layman. *loc. cit*. Quò ad propoſitũ verò ad moneat,non neceſſariò requiri explicitum, ſed implicitum ſatis eſſe,hoc eſt illud, quod involvitur in ipſo actu deteſtationis, & diſplicentiæ, non enim quis vult committere, quod ipſi diſplicet. At quia etiam ſcrupulis agi poteſt, an hoc propoſitum habeat,quia prævidet,immò certò ſibi perſuadet, ſe propter fragilitatem ſuam relapſuram, munus confeſſarii erit animũ illius erigere, oſtendendo, quod poteſt conſiſtere dubium, ac prævidentia relapſus in peccatum cum fir-

mo

mo propoſito non peccandi; quia illud eſt actus intellectus, hoc autem poſterius eſt voluntatis. Sylveſt. *v. confeſ. 1. q. 21.* Inſuper, ut quantum fieri poteſt omnis ſcrupuli occaſio tollatur, quando prædicta monialis non habet mortalia, eam inabſolutã dimittat, & communionis ſumptioné prçcipiat.

QUÆR. V. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali infidelitatis, & blaſphæmiæ ſcrupulis vexata.

RESP. Scrupulos hujuſmodi minus eſse metuendos, magiſque contemnendos, Granad. 1. 2. *tract.* 12. *diſp.* 5. *n.* 8. quia malũ illud, in quod prolabi diſtamus, minus timoris incutere conſuevit. Unde infidelitas, & blaſphæmiæ, ſicuti utpote ſpiritum reſpiſcientes non tãtum delectant, ita minus periculi ingerunt. Monialem igitur ſcrupulis hujuſmodi vexatam exprobrare expediet, quòd parum fidat, divinam potentiam præſtò eſſe omnibus nolentibus fidem deſerere. Moneat, quòd tantum abeſt, ut ex rebus divinis dubitationem nec minimam concipiat, quin potius ex angoribus animi, & voluntatis reluctantis afflictione deſumatur violenta præſumptio firmitatis fidei in ipſa.

QUÆR. VI. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali ſcrupuloſa, quæ dubitat, conſenſum cogitationibus inhoneſtis præſtitiſſe.

RESP. Suadeat, ut cum talibus cogitationibus non diſputet, nihil illis reſpõdeat, illaſque deſpiciat; horror enim erga illas, & diſplicentia ſunt ſufficiens argumentũ, conſen-

ſenſum non præſtitiſſe. Quare non ſinat monialem nimis deſcendere ad particularia, neque permittat de iſtis cogitationibus confiteri, niſi, ut ſupra diximus, adeò certa ſit de conſenſu, ut etiam jurare poſſit. Caveat confeſſarius moniali hujuſmodi imponere, ut, quando à dictis cogitationibus agitatur, ſigno crucis in corde, capitis agitatione, tunſione pectoris, vel alio corporis geſtu illas conetur depellere, quia experientia docuit, talium actuum frequentiam plurimas ad inſaniam, nullas verò ad conſcientiæ tranquillitatem adduxiſſe. Unde conſultius erit, ut diximus, quod parvipendat; Ad quod obtinendum juvabit, modò aſperis, modò blandis verbis ſuadere monialem, ut firmiter credat, quod confeſſarius, qui rationem de ea reddere debet, non parvipenderet, ſi illas gravia eſſe peccata cognoſceret.

QUÆR. VII. Quomodò ſe gerere debeat confeſſaris cum moniali ſcrupuloſa in horarum canonicarum recitatione.

RESP. Jubeat abſolutè, ut abſtineat à reiteratione officii, vel aliquam ejus partem, quam reliquiſſe putat, etiam ſi hic ſcrupulus obrepat, dum recitat officium, ſed audacter ad ſequentia pergat, Navar. & Reginal. quia ſemper minor illi tranquillitas ex ſecunda, & tertia recitatione, quàm ex prima. Suggerat, ne ſit nimis circa attentionem ſolicita, quia ipſa attentio ad diſtractionem vitandam, diſtractionem parit. Nam ut optimè advertit Cajet.

2.2.q.

2. 2. *q.*83. *ar.* 17. dum ſcrupuloſi volunt eſſe attenti, habent potius attentionem ad intentionem habendam, taliter quòd intentio ſit objectum tantum ſuæ attentionis, quam ad verba diſtinctè, & reverenter dicenda. Doceat itaque attentionem externam ſatis eſſe, unde & poſſe voluntariè diſtrahi. Coninch. Layman. Hurtad. & alii. Quod ſi iſta non juvant, ſed adhuc ſcrupulis, & anxietatibus premitur, poteſt confeſſarius præcipere, ut ab officii recitatione tantiſper ſuperſedeat, donec à ſuis anxietatibus ſit libera; Gobat. *t.* 1. *tract.* 5. *caſ.* 23. *ſect.* 2. *n.* 714. Quia graves ſcrupuli juncti magnis anxietatibus ſunt re vera magnum malum, tam animi, quàm corporis, & verè majus quàm nonnullæ ex iis infirmitatibus, quas magni nominis Doctores admittunt pro excuſantibus.

QUÆR. VIII. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali ſcrupuloſa reconfitente peccata venialia.

RESP. Ex Gerſon. & Rodriq. optimum remedium eſſe, quòd non curet, peccata hæc ſaltem particulariter confiteri, niſi aliqua, quæ videntur graviora, reliqua omnia breviter, & ſuccintè in confeſſione aperiat. Nimia enim talium peccatorum ſolicitudo animam turbat, non ſedat, ideò melius eſt dimittere conſcientiam ſuam in pace ſuper his, recogitando, quòd in præſenti ſtatu naturæ lapſæ, ſecundum communem Theologorum ſententiam,

mor-

moraliter impoſſibile eſt, ſine ſpeciali gratiæ privilegio omnia peccata venialia vitare. Prædicta igitur monialis bono animo ſit; attendat ſuam vilitatem, & miſeriam, attendat ſimul & pietatem Dei, atque immenſam miſericordiam, quæ animæ verè pænitenti,& ab omni peccato plenè averſę non poteſt nō ſuccurrere, atque ignoſcere.

QUÆR. IX. Quomodo ſe gerere debeat confeſſarius cum moniali dubitante de ſua ſalute, quia ſe carere dulcedine ſpirituali in omnibus actibus experitur.

RESP. Oſtendat confeſſarius, quod dulcedo ſpiritualis, & ſenſibilis cordis mollities non ſunt efficacia, & infallibilia ſigna charitatis, neque reddunt hominem perfectiorem. Multoties motus naturæ ſunt, & proinde etiam in peccatoribus reperiuntur. Neque è contra ariditas ſignum peccati eſt, aut reprobationis argumentum. Item, quamvis dulcedo illa, ſenſibiliſque devotio juvent ad bonum, & perfectionem; tamen propter noſtram fragilitatem ſæpe fiunt occaſiones periculi, & præſumptionis; ariditas verò animam collocando in ſpiritu humilitatis, Deo, qui humilia reſpicit, magis approximat. Immò gratior eſt illi anima in tali deſolatione, quàm ſi magna devotione afflueret; quia in preſſura non ita facile quis ſe ipſum, vel ſua quærere poteſt, ſicut in ſenſibili devotione. In hac namque ſæpe ſe natura immiſcet, & dum immodicè anima delectatur, maculam contrahit.

§.XI.

§. XI.

De Confeſſario Monialium Extraordinario.

QUÆR. I. A Quo eligi, & approbari debeat confeſſarius extraordinarius monialium, etiam regularibus ſubjectarum.

RESP. Confeſſarium extraordinarium pro monialibus Epiſcopo ſubjectis ab eodem Epiſcopo eligitur, & approbatur. Et toties approbari debet, quoties deputatur, nec ſufficit, quòd ſit ſemel approbatus, niſi pro iis, quæ obtinuerint indultum S. Pœnitentiariæ eligendi ex approbatis pro monialibus ſemel tantùm. Prò monialibus verò regularibus ſubjectis approbatur ab ordinario juxta reſolutiones dubiorum S. Congreg. ſuper conſtitutione Gregorii. XV. attamen deputatio, regulariter loquendo, debet fieri à ſuperiore regulari; nam Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 10. *de regular.* ſtatuit deputandos eſſe ab Epiſcopo, & aliis ſuperioribus reſpectivè ad monaſteria ſibi ſubjecta. Nec per Conſtitutionem Gregorii. XV. aut aliunde eſt ipſis talis facultas adempta; & ideò ſi Epiſcopus abſque juſta cauſa non approbaret, peccaret mortaliter, Paſqual. *in*

*Lauret.n.*39. Quia indirectè juriſdictionem regularium impediret. Non per hoc tamen cõfeſſarius ſic injuſtè reprobatus poſſet cõfeſſiones monialium audire, ut habetur ex propoſitione 13. in ordine inter damnatas ab Alexandro. VII.

Dixi deputationem in monaſteriis exemptis fieri debere à ſuperiore regulari *regulariter loquendo*, quia in aliquibus caſibus poteſt Epiſcopus deputare confeſſarium ſæcularem, & regularem, etiam alterius religionis monialibus exemptis; quando ſcilicet nulla ratione induci poſſunt, ut peccata ſua regularibus confiteantur, Sac. Congreg. *in Regien.* apud Pignatel. *t.*8. *conſult.*53. *n.*5. vel ſi injuſtè denegetur confeſſarius à proprio Prælato regulari, eadem Sac. Congreg. ex Naldo. *v. Epiſcopus. n.* 13. Verùm advertit Pignatel. *loc. cit.* debere Epiſcopum uti prædicta facultate cum magna diſcretione, & ubi de animarum periculo agitur, ne detur cauſa monialibus liberius agendi contra ſuos ſuperiores.

QUÆR. II. Quot vicibus in anno debeat concedi monialibus confeſſarius extraordinarius.

RESP. Ex Trident. *loc. cit.* bis, aut ter in anno debet offerri. Et hoc etiam ſi occaſione alicujus jubilæi fuerit alia vice conceſſus, quia privilegium, & gratia principis debet aliquid operari, nihil autem operaretur, ſi in illis tribus vicibus computaretur conceſſio facta virtute jubilæi; Neque Prælatus in alicujus criminis pœnam

po-

poteſt pro prædictis tribus vicibus confeſſarium denegare, cùm hoc illis competat virtute Tridentini; privilegium autem à ſuperiore conceſſum non poteſt per inferiorem neque tolli, neque reſtringi, niſi de ipſius ſuperioris interpretativa voluntate, quæ in præſenti caſu non poteſt præſumi, tum quia non deſunt aliæ penæ, quibus monialium delicta corrigantur; tum quia ordinariè loquendo, non omnes ſolent eſſe in delicto participes, atque adeò delinquentium pænam portare non debent inſontes.

QUÆR. III. An Epiſcopus poſſit per plures vices, quàm ter in anno confeſſarium extraordinarium Monialibus concedere.

RESP. Ex Bordon.& Diana *p.6.tract.8.reſ.* 28.poſse.Quia omne id cenſetur conceſsū, quod non reperitur expreſsè prohibitum, maximè quando verſamur in materia animæ favorabili. *cap.conſoluiſti.2.q.* 5. Neque Tridentinum ſtatuendo quod bis, vel ter in anno offeratur confeſsarius extraordinarius, limitat ad tres vices tantùm ſuperioris facultatem, ſed tantùm indicat, quòd per pauciores vices non debeat, non autem quòd per plures non poſſit.

QUÆR. IV. An Epiſcopus poſſit deputare confeſsarium extraordinarium pro moniali particulari.

RESP. Univerſaliter loquendo non poſſe; Sac.Congreg.Epiſc. *in Panormitana* 27. *Maii*. 1603. Neque perpetuum, neque ad

tempus; eadem Sac. Congreg. *in Januenſi*. 27. *Aprilis* 1657. Niſi per Sacram Pænitentiariā pro una vice tantùm, vel de licentia Sac. Congreg. ut declaravit *die* 1. *Septemb.* 1645. Verùm Bordonus *in Miſcel. deciſ.* 154. ſuſtinet, debere quandoque Epiſcopum concedere certæ moniali petitum confeſſarium, ut liberiùs ſuæ conſcientiæ poſſit conſulere, maxime ſi monialis rariſſimè illum petit, & petitus confeſſarius eſt vitæ ſpectatæ. Cenſetur enim juſta cauſa expurgatio proprię conſcientiæ cum majori libertate, quod precipuè attendendum eſt reſpectu monialium, quę ex verecundia ſolent ſæpe ea peccata reticere, quæ ſine verecundia commiſerunt. Hinc colligit idem Bordon. *deciſ.* 47. poſſe à fortiori concedere ſpecialem confeſſarium moniali laboranti in extremis, quia, cùm in tali periculo animarum ſaluti omnibus mediis ſit ſuccurrendū, talis ingreſsus eſt rationabilis, juxta exigentiam *cap. unde ſtatu Regul. in.* 6. & neceſſarius, juxta Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. Immò poteſt concedere, etiam ſi monialis illum petat, non pro peccatorum confeſſione, ſed pro animæ ſuæ ſolatio, quia tale periculum conſolatione indiget.

QUÆR. V. An Moniales poſſint recuſare confeſſarium extraordinarium à ſuperiore oblatum.

RESP. Si loco ipſius alium petant, non poſſunt recuſare, niſi allegata cauſa recuſationis, ut diximus, cùm de confeſſario ordinario; Si verò illum recuſent nullum a-

lium

lium loco ipſius petendo, poſſunt ſine cauſa recuſare; quia confeſſarius extraordinarius inductus eſt in earum favorem, quiſque autem juri ſuo poteſt ſine cauſa renunciare. Bordon. *ubi ſupra deciſ.* 166. Hinc ſequitur, non teneri ſingulas moniales eidem confiteri, cum verba illa Concilii, *qui omnium confeſſiones audire debeat*, non imponant obligationem; nam verbum *debet*, quādo reſpicit perſonam, de cujus favore agitur, non importat neceſſitatem, ut notant Felin. & Tuſch. relati à Paſqual. *loc. cit.* ſolummodo prædicta verba innuunt, quòd extraordinarius non poſſit deputari pro aliquibus, & non pro cæteris, ſed pro omnibus ſit deputandus, ita ut omnes, ſi velint, poſſint confiteri. Ex præcepto tamen Sac. Congreg. Epiſc. tenentur omnes coram confeſſario extraordinario ſe præſentare, ne diſcerni poſſit, quænam ſint, quę ipſo indigent, & quæ non.

QUÆR. VI. An moniales tempore Jubilæi poſſint eligere in confeſſarium Sacerdotem non approbatum in ſpecie ad audiendas monialium confeſſiones.

RESP. Non poſſe, firmant Molfeſius, Alphons. de Leon, Fauſtus, & Polac. quos refert, ſed non ſequitur Bordon. *Miſcell. deciſ.* 21. Ratio eſt, quia vigore jubilęi non poſſunt eligi ad confeſſiones monialium niſi approbati ab ordinario; ſed qui generaliter approbati ſunt ad confeſſiones ſæcularium, nequaquam cenſentur approbati ab Ordinario ad confeſſionem monialium,

... expreſsè ſtatuitur *in Conſtit. Clementis. X.* quæ incipit, *Superna*. Ergo qui generaliter ſunt approbati ad confeſſiones ſæcularium, non poſſunt virtute jubilæi eligi ad confeſſiones monialium. Quod patet etiam ex declaratione Sac. Congreg. miſſa ad Epiſcopum Abulenſem; *anno* 1593. & relata ab Arauxo *in Se lect. tract.* 1. *q.* 8. *ſect.* 3. *n.* 15. in qua habetur, quod approbatus ad audiendas confeſſiones certi generis perſonarum, vel in certa Eccleſia, non cenſetur approbatus ſimpliciter, ac proinde quod non poteſt virtute jubilæi eligi ad audiendas confeſſiones aliarum perſonarum, aut extra eccleſias ipſi deſignatas.

QUÆR. VII. An monialibus, quę ratione infirmitatis confeſſarium extraordinarium adire non potuerunt, ubi convaluerint, tenantur Epiſcopus confeſſarium extraordinarium concedere.

RESP. Non teneri contra Pellizarium; quia Concilium nihil aliud diſponit, niſi quòd confeſſarius extraordinarius omnibus offeratur; quotieſcumque autem exhibetur communitati, quæ omnes moniales repræſentat, pro omnibus exhibetur. Neque obſtat, quod prædicta diſpoſitio non poſſit ſortiri ſuum effectum quoad infirmas, utpote adire confeſſarium impeditas. Nam finis Concilii fuit conſulere quidem ſingulis monialibus, ſed non uti ſingulis, & diviſivè, ſed ut unum corpus conſtituentibus, & collectivè. Cum enim verba illa *qui omnium confeſſiones audire debeat*, ita de-

debeant accipi, ut confeſſarius ſit deputandus pro omnibus, non pro ſingulis, ut ex Paſqualigo ſupra retulimus, clarè patet, quod mens Concilii fuit providere pro omnibus collectivè, non diviſivè. Quod etiam declaratur ex praxi, nullibi enim, quod ego viderim, pro hujuſmodi monialibus, ubi convaluerint, confeſſarius extraordinarius deputatur; praxis autem eſt optima cujuſuis diſpoſitionis interpres; *l.ſi de interpretatione .ff.de legib.* Mantica, & alii apud Gonzalez *ſuper Regul.Cancell.* §.1. *n.40.* Præter quam quod diſpoſitio poteſt ſortiri ſuum effectum etiam quoad infirmas, quia infirmitatis impedimentum, eſt rationabilis, & neceſſaria cauſa concedendi confeſſario ingreſſum in clauſuram.

QUÆR. VIII. Quibus temporibus, & ad quot dies Prælati monialium debent confeſſarium extraordinarium deputare.

RESP. Cùm Tridentinum nihil determinet neque circa tempora, in quibus fieri debet deputatio, neque circa dies pro audiendis confeſſionibus concedendos, utrumque à Prælatorum pendet arbitrio. Praxis tamen ferè communis quoad primum eſt, ut dicta deputatio fiat in unoquoque quadrimeſtri, quare cujuſque diœceſis ſervanda conſuetudò, cùm hæc vim habeat legis. Ex quo fit, quòd ſi moniales tribus primis menſibus anni peterent confeſſarium extraordinarium pro illis vicibus, quibus ipſis conceditur à Concilio, non tenentur Prælati illarum annuere peti-

tic. 11. Quoad ſecundum verò non una in omnibus diæceſibus ſervatur regula; nam alicubi determinantur quindecim dies, alibi laxior dierum indulgetur menſura, & aliquibus in locis nulla fit temporis præfinitio. In hoc, crederem, monaſteriorum habendam eſſe rationem, & juxta perfectionem, & regularum obſervantiam, nec non majorem, vel minorem monialium numerum tempus eſſe indulgendum; adhoc ut confaſſarius majori diligentia, & monialium utilitate poſſit ſuum munus obire.

QUÆR. IX. An tempus. v. g. quindecim dierum conceſſum ad audiendas monialium confeſſiones incipiat currere à die expeditæ licentiæ, vel à die incepti Exercitii confeſſionum; & an illi quindecim dies debeant eſſe continui, vel poſſint ſumi interpolati.

RESP. Quando non obſtet vel conſuetudo, vel ſtatutum aliquod particulare, incipere à die cæpti exercitii. Quia tempus reſpiciens actum incipit cum ipſo actu, ut tradnnt Glos. *in cap. Anteriorum init.* 11.*q.*6. Imola, Baldus, & alii. Unde cùm tempus quindecim dierum reſpiciat exercitium confeſſionum, debet incipere ab ipſo exercitio. Non tamen per hoc quindecim dies debent ſumi interpolati, ſed continui, quia, licèt conceſſio ſit facta quoad exercitium, attamen quo ad duratione coarctat exercitium tali tempori; unde exercitium ſemel inchoatum ſequitur naturam temporis;

tem-

tempus autem de ſui natura dicit continuitatem, præcipuè quando eſt determinatum à lege, vel ſtatuto. *l. Genero. ff. de his, qui nat. infam;* & obſervant Lappus, Albert. Vela, & Bordon. Verum quidem eſt, quòd tempus quindecim dierum non eſt ita ſtrictè ſumendum, ut ad decem, & ſeptem non poſſit extendi, ob regulam illam juris communiter receptam, dies termini non computantur in termino, quæ in præſenti materia utpote favorabili animæ, eſt admittenda.

QUÆR. X. An confeſſarius extraordinarius elapſo termino poſſit abſque nova licentia audire monialis confeſſionem tempore habili incæptam, quę vel ratione alicujus caſus reſervati, vel ratione majoris diſcuſſionis, non potuit intra præfixum tempus compleri.

RESP. Poſſe, & ita tenere debent Enriq. Rodriq. Sanch. Baſsius, & alii relati à Paſqual. *de Jejun. deciſ.* 160. *n.* 5. quatenus aſſerunt, quod, quando durante jubilæo confeſsio Sacramentalis eſt incæpta, ſi confeſſarius non potuit abſolvere pęnitentem, quia habet caſus indigentes diſcuſsione, poteſt abſolvere à reſervatis elapſo jubilæo, etiam ſi prius non abſtulerit reſervationem, quia, quando cauſa eſt cæpta, partes acquirunt jus ad terminationem ipſius, non obſtante quod deberet expirare juriſdictio delegati, *cap. licet undique. cap. gratum. cap. relatam. de offic. de leg.* & notat Sanctarel. *de jubil. cap.* 8. *dub.* 7. alios citans. Cùm igi-

tur etiam in noſtro caſu acquiſitum ſit jus ad confeſsionem complendam, eo ipſo quod eſt incæpta debito tempore, poterit compleri, quia cenſetur prorogari tempus, donec confeſsio compleatur. Quod etiam poteſt præſumi ex benigna ſuperioris voluntate.

QUÆR. XI. An Confeſſarius extraordinarius poſsit abſque ſpeciali licentia celebrare in Eccleſia monialium, ad quarũ confeſsiones audiendas eſt deputatus. Immò & iis miniſtrare Euchariſtiã, & concionari, durante facultate ad confeſsiones.

RESP. Videri, quod ſic; quia cùm confeſſarius ordinarius monialium ſit illarum Parochus, & earum Eccleſia dicatur quaſi parochialis. Bordon. *Miſcel. deciſ.* 129. confeſſarius quoque extraordinarius durante illius munere, cenſendus erit pro illo tempore Parochus, cùm ſuccedat in locum, & juriſdictionem Ordinarii. Unde poterit in Monialium Eccleſia, tanquam in ſua parochiali, celebrare, Euchariſtiam miniſtrare, nec non coram illis concionem habere, cùm hæc omnia ad munus paſtorale pertineant. Nihilominus, niſi concurrat conſuetudo, & ex circumſtantiis poſsit præſumi voluntas ſuperioris, oppoſitum ſuſtinendum puto, quia celebrationis, communionis, & concionis actus ſunt diverſi ab exercitio confeſsionis; à diverſis autem non fit illatio. Et hoc præcipuè attendi debet quoad actum concionandi, ut optimè advertit Tamburin. *de Jur. Abbatis.*
diſp.

*diſp.*16.*q.*9.*n.* 1. Tum quia praxis communis eſt in contrarium, tum quia ex reprehenſione facta alicujus defectus inter concionandum, alicui moniali minus prudenti, & plus æquò ſuſpicaci, poteſt ſuſpicionem ingerere, ſe loqui ex notitia habita in confeſsione, cujus rei cavenda eſt etiam quælibet remotiſsima ſuſpicio, ne moniales neque in minimo poſsint diffidere de ſigillo.

CAPUT VII.

De Monialium obligatione quoad Clauſuram.

§. I.

De Clauſura in communi.

QUÆR. I. Quid veniat appellatione clauſuræ.

RESP. Venire totum illud ſpatium monaſterii, ad quod liber eſt acceſſus ipſis monialibus, & non ſæcularibus perſonis. Clauſura conſiſtit in indiviſibili, quare ſi monialis ad unum, vel duos pedes exeat, quamvis ſtatim regrediatur, clauſuram violat. Item ſi ambobus pedibus ſe transferat

extra januam limites clauſuræ terminantem, etiam ſi ſit intra illus ſpatium,quod eſt intra monaſterii portam clauſam, & inter aliam ſæcularibus patentem, Ita Rodriq.& Sanch. *in ſum.cap.*15.*n.*7.*lib.*6. Item ſi appenſo fune ex liminari oſtii clauſuræ monaſterii, eaque manibus apprehenſa ſe toto corpore à terra elevatam agitet motu reciproco modò intra clauſuram, modo extra. Item ſi aſcendat arborem poſitam in horto monaſterii, & procedat ad ramum omninò prominentem extra murum clauſuræ. Neque excuſari poteſt præfata monialis ratione parvitatis materiæ, quia clauſura, ut diximus, certis terminis definitur, quos æquè excedit is, qui à monaſterio longè recedit, ac qui ad duos pedes egreditur. Ita Bonac.*tract.de Clauſ.q.*1. *punt.*4.*n.*2. Contrarium docent Naldus *v. clauſura.n.*1. Graffius, & Merolla, quod non admittit Sanch. *lib.* 6. *cap.* 16.*n.*30. ubi tantùm concedit materiæ parvitatem in ingreſſu, vel egreſſu ſemipleno, nempe quando pars corporis eſt intra, pars extra, ita ut non referat, ſi major pars ſit intra, aut extra; nam cùm totum corpus non eſt intra, aut extra perfectus exgreſſus, aut ingreſſus non datur. Quare non violat clauſuram monialis, ſi aſcendat murum Monaſterii, eique virili more quaſi equitans inſideat.

QUÆR. II. An limen oſtii ſit intra, vel extra clauſuram.

RESP. Aſſerunt aliqui apud Sanch. *loc.*

cit.

cit. eſſe intra clauſuram. Negant alii, quia limen oſtii partim eſt intra, partim extra clauſuram. Diſtinguunt alii, ſi clauſo oſtio limen remanet intra, erit comprehenſum in clauſura, ſi verò extra remaneat, dicetur extra clauſuram, ut per Bartol. *in l.* 1. *ff. de cloac.* Fran. *deciſ.* 402. *n.* 11. Eodem modo aliqui diſcurrunt de Rota; Unde Monialem, quæ ſe ponens in rota eam volvit ad partem exteriorem, ad quam accedunt ſeculares, non tamen egrediendo è rota, alii abſolvunt, alii condemnant, præcipuè Comitolus apud Bonacin. *loc. cit.* ubi advertit, quòd Monialis fortè graviter peccat ratione alicujus periculi mortalis.

QUÆR. III. An tectum ſit extra clauſuram.

RESP. Negat Diana, & cum illo plures alii *p.* 5. *tract.* 13. *reſ.* 88. At affirmativè reſpondit Sac. Congreg. dum mandavit abſolvi cum pænitentiis ſalutaribus quaſdam moniales, quæ bona fide aſcenderant ſupra tectum ad ſiccanda frumenta, & paſtas ab ipſis elaboratas, ſive ad videndum quoddam feſtum, cum ſpeciali prohibitione illuc ultra aſcendendi propter quamcunque cauſam. Ita *in Comenſi* 18. *Septemb.* 1609. & *in Lyciot.* 16. *Septemb. ejuſdem anni*. Bonacina verò, & Sanchez *locis citat.* diſtinguendo ſuſtinent, quòd ſi tectum monaſterii correſpondet ſpatio extra clauſuram, cenſetur extra clauſuram, ſecus verò ſi ſpatio intra clauſuram correſpondeat; quia tunc reputatur quædam pars Monaſterii.

QUÆR. IV. An Clauſura ſit juris naturalis, divini, vel humani poſitivi.

RESP. Eſſe juris humani poſitivi, conſtat ex puluribus decretis, & conſtitutionibus ſummorum Pontificum, ut videre eſt apud Nald. *v.clauſura n.*4.& Cherubin. Et expreſsè clauſuram iſtam impoſuit Tridentinum *ſeſſ.*25.*cap.*5.*de regular.* Cùm igitur clauſura ſit juris humani, poſitivi, ſequitur, quòd à clauſuræ legibus excuſabuntur moniales in iis locis, ubi præcepta clauſuram indicentia non ſunt recepta, vel ubi contraria conſuetudine ſunt legitimè abrogata, Azor.& Sanchez,quos refert, & ſequitur Bonac. *q.*1.*punt.*3.*n.*2.Quod tamen non procedit quoad illas moniales, quæ ſub expreſſo voto ſe obligant ad clauſuram.

QUÆR. V. Quibus nam competat monialium clauſuram tam formalem, quàm materialem cuſtodire.

RESP. Jus cogendi moniales Epiſcopo ſubjectas ad obſervantiam clauſuræ ſpectare ad ipſum Epiſcopum auctoritate ordinaria. In monaſteriis verò ſedi Apoſtolicæ immediatè ſubjectis ſpectare ad Epiſcopũ auctoritate delegata. Quoad Moniales autem regularibus ſubjectas, certum eſt, Epiſcopum nullum jus habere auctoritate ordinaria; ideò enim vocantur exemptæ, quia non ſubduntur juriſdictioni Epiſcoporum ordinariæ.

QUÆR. VI. An ſaltem competat Epiſcopis cuſtodire clauſuram in Monaſteriis exem

exemptis auctoritate delegata.

RESP. Auctores Regulares rationibus, & auctoritatibus Doctorum ducti mordicus ſuſtinent, nullam Epiſcopis eſſe delegatam juriſdictionem ſuper moniales exemptas etiam in ordine ad clauſuram. Ita Navar. Sanch. Tamburin. Miranda, Pellizar. & alii; & hanc ſententiam probabilem putat Thomas Del Bene *de Immunit. cap.* 14. *dubit.*22. *n.* 20. Nihilominus certiſſimè tenendum eſt, competere Epiſcopis auctoritate delegata monialium exemptarum clauſuram tam materialem, quàm formalem cuſtodire. Clarè habetur ex conſtitutione Gregorii XV. quæ incipit *Inſcrutabili*, & Sacra Congreg. pluries cenſuit, *licere Epiſcopo, quoties opus eſſe judicaverit, monaſteria Monialium Regularibus ſubjectarum quoad clauſuram viſitare, monialeſque ipſas in his, quæ ad clauſuram pertinent, alloqui, & examini ſubiicere abſque Regularium interventu, & ipſis inconſultis*; & ſcribens Archiepiſcopo Mediolanenſi dixit. *Epiſcopus viſitans clauſuram monialium Regularibus ſubjectarũ poteſt ipſas examinare in his, quæ pertinent ad clauſuram, & poteſt etiam ſermonem habere ad Moniales intra, vel extra ad crates, & Sacramenta miniſtrare, die* 23. *Martii* 1578. *& die* 24. *Aprilis* 1579.

Quòd autem cuſtodia clauſuræ in monaſteriis exemptis demandata ſit etiam formaliter, habetur ex Sac. Congreg. Epiſc. & Regular. quæ cenſuit, quòd *Moniales Regularibus licèt ſubjectas alloqui nemo poſ-*

ſit abſque licentia Epiſcopi vel ejus deputati die 24. *Auguſti* 1594. quod cenſuit etiam in Urbinaten. *die* 13. *Martii* 1663. Cùm enim quæreretur, *an in edicto, quòd nemo ingrediatur monaſteria Monialium, vel cum ipſis loquatur ſine licentia Archiepiſcopi, poſſint comprehendi Moniales Sanctæ Claræ exemptæ à juriſdictione Archiepiſcopali*; *Sacra &c. reſpondit affirmativè*. Demum hoc declaravit Sac. Congreg. Concil. approbante Clemente IX. *die.* 11. *Maii* 1669. quod Decretum confirmatum etiam fuit ab Innocentio XI.

QUÆR. VII. An prædicta facultas competat locorum Ordinariis cumulativè quoad Superiores Regulares, vel privativè.

RESP. Spectare cumulativè. Ita Sac. Congreg. Epiſc. *in Foſſanen.* 31. *Auguſti* 1658. independenter tamen à ſuperioribus Regularibus. Ita quòd ſuperior regularis non poſſit prætendere viſitare velle clauſuram monialium ſibi ſubjectarum ſimul cum Epiſcopo, vel aſſiſtere ejus viſitationi; Eadem Sac. Congreg. *in Fulginaten.* 10. *Januar.* 1648.

QUÆR. VIII. An, ſi aliquod monaſterium habeat privilegium, quòd non poſſit niſi ſemel ab Epiſcopo viſitari, hoc tamen non obſtante viſitari poſſit, ſi occurrat aliquod fortuitum, ratione cujus probabiliter timeri poſſit, quòd clauſura paſſa ſit aliquod detrimentum.

RESP.

RESP. Poſſe viſitari. Ita Paſqual. in Lauret. n. 29. Quia privilegium, quòd poſſit tantùm ſemel viſitari non excludit caſus extraordinarios, pro quibus viſitatio clauſuræ eſt moraliter neceſſaria. Cùm enim valdè interſit monaſterio, & utilitati ſingularum monialium perfecta obſervantia clauſuræ, vergeret in detrimentum Monaſterii, ſi non poſſet applicari remedium, quod à Concilio inſtitutum eſt pro tali obſervantia, & ideò talis applicatio non excluditur à privilegio, quod cùm ſit conceſſum in commodum, & favorem Monaſterii, non debet effectum contrarium operari, juxta regulam juris *l. Nulla juriſdic. ff. de legib.*

QUÆR. IX. Quomodo Monialium clauſura debeat cuſtodiri.

RESP. Monialium clauſura ita debet cuſtodiri, ut ſit circumſepta altis mæniis, ne à vicinis, quicunque iſti ſint, & ex eorum ædibus monaſteria inſpiciantur. Et ideò pro oppo●tuno remedio poteſt Epiſcopus extollere murum viridarii regularium, ſumptibus, cui de jure, Sac. Congreg. Concil. *in Urbinaten.* 10. *Martii* 1663. & claudere feneſtras ſaltem vitreis ſpeculis, ſi non reſpondeant in clauſuram, ita ut non poſſint aperiri. Ita etiam feneſtræ omnes, & qævis alia foramina regularium reſpicentia in hortum, & clauſuram monialium, omninò claudenda ſunt. Sac. Congreg. Epiſc. *in Amerina* 23. *Decemb.* 1603. nulloque modo debet

eſſe

eſſe proſpectus in monaſteria monialium, & è contra, ne quidem à feneſtris turris campanariæ alicujus Eccleſiæ vicinæ, ut *in Portugalen.* 16. *Aprilis* 1605. ſed pleno muro feneſtræ debent obſtrui, ut *in Aquilana* 31. *Julii* 1612. etiam illæ, quæ ſunt in monaſterio monialium, per quas videre poſſunt, ac videri, ut *in Parmenſi* 28. *Novembris* 1636. Quinimmò prohibetur monialibus ſub gravibus pęnis uſus teleſcopii, ſeu conſpicilli tabulati longioris, ut *in Anconitana* 1. *Octobris* 1647. Nec alicui debet permitti ædificium tollere, ſi per illud habeatur proſpectus in Monaſterium, ut *in Interamnenſi.* 15. *Maii* 1612. ſuntque demoliendæ manſiones conſtructæ in viculo intermedio, & claudendum eſt ambulacrum, quod à tecto monaſterii imminet, eique prædominat ut *in Aſſiſien.* 11. *Junii in* 1653. Non obſtante qualibet appellatione, vel recurſu, ut *in Converſanen.* 8. *Auguſti.* 1653.

QUÆR. X. Quænam veniant nomine Monialium, quæ clauſuram ſervare debeant.

RESP. Venire omnes illas fæminas, quæ profeſſionem emittunt in religione approbata, & in congregatione vivunt, cujuſcunque ordinis ſint. Unde ſi aliquæ fæminę ſolemnem profeſſionem facerent hac conditione, ut in domo propria manerent, non tenerentur ad clauſuram, quia jura obligant ad clauſuram moniales in congregatione viventes. Contrarium dicendum eſt de illis,

lis, quæ in Congregatione vivunt, quamvis tempore profeſſionis habuerint animum non ſe obligandi ad clauſuram, cùm onus clauſuræ non oriatur à voluntate monialium, ſed ex diſpoſitione ſummorum Pontificum moniales profeſſas ad clauſuram obligantium. Videatur Miranda *tract. de monial.q.*1.*ar.*4.*conclus.* 5. Fæminæ verò, quæ non ſunt veræ moniales, quamvis aliqua vota ſimplicia emittant, clauſuræ legibus non ligantur, etiam ſi vivant collegialiter, atque ſub obedientia vel ſpontanea, vel etiam privato voto, aut pacto promiſſa; niſi tamen habuerint ſtatum ab Eccleſia pro religioſo approbatum, & in eo tria vota ſubſtantialia emiſerint. Solummodo tenentur ad obſervantiam Conſtitutionis Pii. V.

§. II.

De Licentia ad ingrediendam clauſuram requiſita.

QUÆR. V. CUinam competat concedere licentiam ad ingrediendam clauſuram.

RESP. Soli Epiſcopo competere jus concedendi licentiam ad ingreſſum auctoritate quidem propria in Monaſteria ſibi ſubjecta, auctoritate verò delegata in iis, quæ Romano Pontifici immediatè ſubſunt. Quoad monaſteria verò exempta, & Regularibus ſubjecta, licèt Franciſcus

ciſcus Leo, Quaranta, & alii, immò & Sac. Congreg. Concil. antiquitus tenuerint ad ſuperiores Regulares ſpectare licentiam hujuſmodi concedere, nihilominus eadem Sac. Congreg. *ſub die* 13. *Novemb.* 1610. ſtatuit, & decrevit, *ut deinceps intra hujuſmodi ſepta nemini ingredi, nec alloqui liceat, niſi licentiæ concedendæ in caſibus neceſſariis, quæ moniales reſpiciant, ne dum à ſuperioribus Regularibus dictorum Monaſteriorum, ſed etiam à locorum ordinariis obtentæ fuerint, non obſtantibus quibuſcunque contrariis, legibus, ſtatutis, & conſuetudinibus immemorabilibus*, Immò eadem Sac. Congreg. *ſub die* 21. *Maii* 1630. Urbano VIII. approbante ſtatuit, & decrevit, in illis locis in quibus adeſt conſuetudo, ut licentiæ hujuſmodi ab Epiſcopis tantùm concedantur, talem conſuetudinem eſſe obſervandam, & ipſorum Epiſcoporum tantummodo licentias ſufficere etiam privativè quoad ipſas Regulares. Idem fuit reſolutum *in Auximana die* 15. *Julii*, *& in Peruſina die* 12. *Auguſti* 1645.

QUÆR. II. Quinam alii poſſint prædictam licentiam concedere.

RESP. Poſſe Vicarium Generalem, ſi adhoc habeat ſpeciale mandatum, non enim ſufficit generalis facultas, ut declaravit Sac. Congreg. teſte Suarez *de Relig. t.* 4. *tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *n.* 11. Capitulum quoque ſede vacante, ejuſque Vicarium

etiam

etiam quoad monaſteria exempta, quia ſuccedit etiam in juriſdictione delegata, quando hæc eſt in perpetuum commiſſa muneri epiſcopali, ut diximus *cap.6.§.2.q.* 2. Item Epiſcopum electum, & confirmatum, quamvis non conſecratum cum poſſit juriſdictionem exercere, *cap. tranſmiſſam de elect.* tum Abbates ſæculares, tum ſimiles Abbates inferiores habentes juriſdictionem quaſi Epiſcopalem, ſi habeant monaſteria ſibi ſubjecta, Caſſian. à S. Elia *v. Clauſurà n.* 114. Ubi viget conſuetudo, quòd Superiores Regulares concedant dictam licentiam pro monialibus ſibi ſubjectis, pollent hac facultate Provinciales, quia veniunt nomine ſuperiorum, cùm ſint veluti Epiſcopi quoad juriſdictionem reſpectu ſuorum ſubditorum, non verò veniunt Prælati locales. Poterunt tamen Generales, vel Provinciales committere hanc facultatem alicui Prælato locali, qui item ſit Prælatus localis monialium; ſecus non poſſet committere, ut advertit Suar. *loc.cit. cap.* 10. *n.*14. quia Tridentinum vult, ſolis ſuperioribus hanc facultatem competere, tales autem ſimpliciter dicuntur illi, qui ſunt in capite. Oppoſitum ſuſtinet Paſqual. in Lauret.n.31.

QUÆR. III. An Abbatiſſa poſſit dictam licentiam concedere.

RESP. De jure ordinario non poteſt. Ita Monach. *cap. periculoſ.n.* 1. *&* 2. *de ſtatu regular. in* 6. Dominic. *n.* 10. Franc.

Franc. *n.* 5. & alii, quia illius eſt licentiam dare, cujus eſt clauſuram indicere, poteſt tamen ei competere per delegationem Superioris *ex cap. de ſtat. regular. in 6.* & tradunt Navar. Graff. & Manuel, quos refert, & ſequitur Sanchez *loc. cit.* Nunquam tamen ex natura rei excluditur Abbatiſſæ, aut monaſterii conſenſus ultra ſuperioris facultatem ad ingrediendam clauſuram; quamvis ſit dabilis caſus, quod Prælatus poſſit licentiam concedere, ac cogere, ne moniales ingreſſum impediant, & hoc pendet ex modo juriſdictionis, & cauſæ hìc, & nunc occurrentis. Caſſian. *ubi ſupra num.* 105.

QUÆR. IV. An licentia ingrediendi monaſteria monialium debeat eſſe in ſcriptis.

RESP. Affirmativè. Conſtat ex illis verbis Concilii, *Licentia in ſcriptis obtenta*. Et proinde deficiente ſcriptura licentia erit nulla, quia non ſervabitur forma in conceſſione à Concilio præſcripta; ablativum enim abſolutum importat conditionem, *l. a teſtatore ff. de condit. & demonſt.* & notant communiter Doctores; & proinde importat etiam formam, Bal. *in Authent. Matri, & Aviæ*. Surd. *conſ.* 361. *n.* 69. & ideò in forma ſpecifica implèri debet; ita ut ſi non impleatur, actus ſit nullus. Merlin. *deciſ.* 247. *num.* 10. Hinc ſi Superior generalem licentiam ingrediendi concedat omnibus illis, quos Abbatiſſa, vel Confeſſarius neceſſarium eſſe judicaverit, debet in ſcri-

ſcriptis hanc conceſſionem facere, quia illa conceſſio eſt vera licentia pro ingreſſu, ita Sanch. & CaſtroPal. *p.* 3. *diſp.* 4. *q.* 10. §. 2. *n.* 6. Verùm ſi quis ingrediatur cœnobia monialium cum licentia oretenus tantum conceſſa, non peccare mortaliter, nec pœnas incurrere, ſentire videtur Sonſa; quia defectus ſcripturæ cenſetur levis. Immò Homobonus, & Bellochius, quos refert, & non reiicit Diana *p.* 3. *tract.* 2. *reſ.* 129. docent abſolutè non requiri licentiam in ſcriptis niſi quoad forum exterius; nam in interiori animæ foro, in quo veritas attenditur, ſufficit, ut conſenſus jure naturali requiſitus interveniat. Quod admittit etiam Llamas *in methodo curat. in append.* §. 6. quando cauſa eſt clara, ut in ingreſſu confeſſariorum, Medici, Chirurgi, & aliorum hujuſmodi neceſſariorum monialibus, quia omnes iſti excipiuntur *in cap. periculoſo* juxta Gloſ. *v. cauſa de ſtat. Regular. in* 6. Attamen illas excipi, negat Sanch. *ubi ſupra n.* 33. quia Concilium abſque ulla exceptione licentiam in ſcriptis requirit.

QUÆR. V. An hujuſmodi licentia debeat eſſe ſpecialis.

RESP. Affirmativè, ita ut non ſufficiat, ſi facultas alicui concedatur ad quoſcunque actus, quos Superior poteſt cocedere, habetur expreſsè *in d. cap. periculoſo*, *Niſi ſpeciali licentia*. Non tamen per hoc eſt invalida licentia generalis, ut omnes Medici, Chirurgi, bajuli, aliique ſimiles in-

gre-

grediantur, quia licèt ſit generalis quoad perſonas, tamen eſt ſpecialis quoad licentiam ingreſſus. Miranda *de Monial. q. 2. art.4.*

QUÆR. VI. An in aliquo caſu poſſit quis ingredi clauſuram ſine licentia nec in ſcriptis, nec oretenus conceſſa.

RESP. Poſſe, quotieſcunque ex dictæ licentiæ expectatione grave damnum immineret. Non enim lex humana obligat cum eo rigore. Navar. Graff. & communiter. Unde ſi contingat, quod aliquis Sacerdos ſimplex ſive regularis, ſive ſæcularis vocetur ad ingrediendam clauſuram, ut confeſſionem monialis ex inopinato caſu morientis audiat, vel extremam unctionem adminiſtret, poteſt, & tenetur ingredi, confeſſionem excipere, ac extremam unctionem miniſtrare. Similiter in caſu incendii, ruinæ monaſterii, violentiæ illatæ, & ſimilium eventuum licitum eſt monaſteria ingredi abſque licentia.

QUÆR. VII. An ſaltem in prædicto caſu poſtulanda ſit licentia ab Abbatiſſa.

RESP. Si Abbatiſſæ commiſſa ſit facultas licentiam concedendi, certum eſt ab Abbatiſſa eſſe expoſtulandam. Si verò talis facultas non ſit commiſſa, variant Doctores, an ejus ſit poſtulandus conſenſus. Affirmant Rodriq. & Sanchez, quia credendum eſt, Prælatum pro his caſibus urgentibus, quibus conſuli non poteſt, vices ſuas Abbatiſſæ commiſiſſe, ut ſic majori cum decentia ingreſſus fiat, & quoad fieri poteſt,

teſt, lex de præmittenda licentia obſervetur. Sed cur in his caſibus ſuſtineri non poteſt, Superiorem, immò & Papam immediatè licentiam impertiri cuicunque alteri ad occurrendum monaſterii indigentiis neceſſario? Ideò non eſſe poſtulandam Abbatiſſa talem licentiam, docent Navar. Graſſ. & plures alii.

QUÆR. VIII. An licentia abſolutè, & indefinitè conceſſa extinguatur prima vice.

RESP. CaſtroPal. *loc. cit.* & alii putant pro unica vice tantùm valere, tum quia eſt diſpenſatio in lege, & ideò ſtricti juris, tum quia ſermo ſimpliciter prolatus præſertim in odioſis intelligitur de unica vice, *l. Boves §. hoc ſermone ff. de verb. ſignificat.* Contrarium ſuſtinent alii, præſertim Januar. *de caſib. reſervat. reſ.* 28. qui a ſermo indefinitus æquivalet univerſali. Cenſeo cum Paſqual. *in Lauret. n.*31. *§. eſt etiam*, quòd inſpicienda ſit cauſa, quæ movet ad concedendam illam licentiam, quia accipit declarationem ab ipſa, quare ſi cauſa requirit plures actus, eandem extenſionem recipiet etiam licentia. Hæc tamen doctrina non habet locum in licentiis conceſſis à Papa, quia ut plurimùm non reſpiciunt indigentiam monaſterii, ſicuti reſpiciunt licentiæ conceſſæ ab Epiſcopo, vel aliis Superioribus, quæ concedi non poſſunt niſi ex cauſa neceſſaria, unde illæ debent ſtrictè interpretari. Quare ſi Pontifex concedat alicui, quòd tribus vicibus ingredi poſ-

K ſit

ſit tria monaſteria, non poterit ingredi tribus vicibus ſingula monaſteria, ſed ſemel tantùm, quia numerus trium reſpondebit numero monaſteriorum. Ita declaravit Paulus V. in Conſtitutione, quæ incipit *Facultatum ſub die* 1. *Septemb.* 1608.

§. III.

De Cauſa requiſita ad concedendam dictam licentiam.

QUÆR. I. Quænam cauſa requiratur ad hoc, ut dicta licentia concedi poſſit.

RESP. Debet eſſe cauſa neceſſaria, ut habet Concilium, qua deficiente licentia erit nulla ex defectu poteſtatis, quia conceditur ſolùm pro caſibus neceſſariis. Iſta autem neceſſitas, non eſt neceſſarium, quòd ſit abſoluta, ſed ſufficit quæcunque neceſſitas, quæ attentis circumſtantiis, exhibeat rationabilem cauſam. Quia decretumConcilii ſumit declarationẽ à Jure cõmuni; de jure autẽ cõmuni ſufficit rationabilis cauſa, quę debet eſſe manifeſta, ut *in cit. cap. periculoſo*, & ita cum aliis notat Tamburin. *diſp.* 24. *q.* 1. *n.* 1. & Barboſ. *loc. cit. n.* 48. ubi dicit, minorem cauſam requiri pro ingreſſu fæminarum, quàm virorum, & pro ingreſſu diurno, quàm nocturno, quia minus eſt indecens; & pro ingreſſu ma-

matris, aut ſororis, vel alterius conſanguineæ, quàm extraneæ, quia magis pietatem concernit, & pro ingreſſu in priora receptacula, quàm in officinas interiores, & cubicula, quia minus caluſuram offendit. Hæc tamen non placet Bonac. *de clauſ. q.4. punc.4. n.2.* Quia monialium clauſura formaliter violatur tam ingreſſu fœminarum, quàm virorum, & tam ingreſſu ad loca prope januam, quam ad longè remota.

QUÆR. II. An neceſſitas, quæ requiritur ad concedendam licentiam, debeat ſe tenere ex parte Monaſterii, vel ſufficiat, quod ſe teneat ex parte extraneorum.

RESP. Neceſſitatem debere ſe tenere ex parte monaſterii, nulloque modo ſufficere, quod ſit ex parte extraneorum. Bonac. *lo.cit.n.8.* Quia ingreſſus in monaſteriū tantummodo permiſſus videtur ob monaſterii utilitatem, ſeu neceſſitatem, niſi jus naturale, aut divinum aliud ſuadeat. Sac. Congreg. *in Ravennaten. 9. Septemb.* 1611. Unde non licet Epiſcopis licentiam concedere, vel permittere mulieribus ex cauſa litium matrimonialium, vel adulteriorum, aut diſſenſionum inter viros, & uxores, ut ſecuritatis gratia ſequeſtrentur apud monaſteria monialium. Immò ingredientes etiam ex tali cauſa, & cum hujuſmodi permiſſione, vel licentia incidere in excommunicationem à Concilio impoſitam tradit ex Sac. Congreg. *in Salamantina* Diana *p.3. tract.2. reſ.30.* quam licentiam Sac. Congregatio rarò, & cum diffi-

cultate concedit. Pro caſibus tamen repentinis præciſæ neceſſitatis conſuevit ab ordinariis, & Legatis anticipari licentiam obtinendo pro aliquo parvo numero *in d. Ravennaten.* Neque talis licentia concedi poteſt ad effectum collocandi in monaſterio virginum aliquam mulierem, ne revertatur ad vomitum, *in Mediolanen.* 18. *Auguſti* 1588. Neque ad docendum aliquam artem, puta ſerici, vel texturæ, niſi cum converſa perita non poterit reperiri, *in Mediolanen.* 11. *Martii* 1586. *ac alibi.* Neque regulariter ad conficiendum panem, *in Ravennaten.* 15. *Julii & 19. Auguſti* 1603. Neque aquam inferendi gratia ingredientium, & egredientium mulierum continua converſatio permittenda eſt, ſed intus accomodentur ciſternæ, *in Alatren.* 3. *Maii* 1603. Multo minus videndi comædias, vel repræſentationes recitatas a monialibus, neque de licentia ordinarii, *in Ancontiana* 4. *Sep:emb.* 1627.

QUÆR. III. An qui licentiam ingrediendi obtinuit ex juſta cauſa, quæ ſuberat tempore conceſſionis licentiæ, ſed tempore ingreſſus ceſſavit, tutus ſit in conſcientia ingrediendo.

RESP. Ex Bonacina *loc. cit. n.* 19. negativè, quia ceſſante cauſa diſpenſationis, ceſſat diſpenſatio. Neque pariter eſt tutus in conſcientia ingrediens cum licentia ex falſa cauſa conceſſa, licèt tempore ingreſſus juſta cauſa ſuperveniat; quia cùm hujuſmodi licentia ob defectum cauſæ fuerit

nul-

nulla, ſuperveniente cauſa non validatur, quod enim ab initio nullum eſt, tractu temporis non convaleſcit. Neque licitus eſt ingreſſus, ſi Superior conſcius nullitatis cauſæ, nihilominus licentiam concedat. Quia ad validitatem licentiæ non ſufficit libera voluntas concedentis, ſed voluntas prudentis arbitrio accomodata, ut benè Menoch. *lib.* 1. *de arbitr.* q. 8. *n.* 45. & 49. Tum quia talis licentia eſt irrita, quia deficit conditio, ſcilicet juſta, & urgens cauſa, ſub qua conceditur Epiſcopis facultas tales licentias concedendi, *ut in cit. cap. periculoſo*, deficiente autem conditione deficit conceſſio. Menoch. *conſ.* 134. *n.* 30. Si tamen, qui licentiam obtinuit ingrediendi ſine juſta cauſa, bona fide ingreſſus eſt, excuſatur à peccato, & à cenſuris; quia bona fides ab humanarum legum tranſgreſſione excuſare ſolet.

QUÆR. IV. An qui clauſuram ingreſſus eſt cum juſta cauſa, & licentia, peccet contra obligationem clauſuræ, & cenſuris afficiatur, ſi finito miniſterio, cujus cauſa ingreſſus eſt, ſtatim non egrediatur.

RESP. Aliqui, inter quos Bordon. *reſ.* 76. *n.* 74. Sanchez, & Zerola, docent, non violare clauſuram, etiam ſi ibi multum immoretur, quia clauſura non violatur, niſi quando quis ſine debita licentia ingreditur. Alii verò peccare cenſent mortaliter, quia finito miniſterio ceſſat finis conceſſionis, & diſpenſationis præcepti; addunt tamen, non incurrere cenſuram aliquam, ſeu pæ-

nam, quia iſta eſt impoſita ingredientibus ſine legitima licentia, & juſta cauſa; Miranda, Rodriq. Barboſ. *loc. cit. n.* 56. & alii, qui volunt, hoc non eſſe ita ſtrictè intelligendum, ut quælibet brevis mora peccatum mortale conſtituat; quia hæc præcepta morali, & non metaphiſico modo ſunt intelligenda. Immò Diana *p.* 3. *tract.* 2. *reſ.* 51. cum aliis excuſat etiam à veniali breviter immorantem ex motivo curioſitatis aliquantiſper divertendo ad inviſendas officinas. Brevis autem mora cenſetur eſſe, quæ non excedit quadrantem horæ. Sic Villalob. *in ſum.t.2.tract.* 35. *diff.* 49. *n.*1.

QUÆR. V. An ingrediens cum legitima licentia ex cauſa neceſſaria, ſed ſimul habens intentionem turpiter loquendi, vel congrediendi cum moniali, delinquat contra præceptum clauſuræ.

RESP. Graviter quidem peccare, ſed contra præceptum clauſuræ non delinquere, quia prava intentio non tollit priorem cauſam ingrediendi, ob quam Superior licentiam conceſſit. Ita videntur ſentire Zerola, Sanchez, & Rodriq. apud Bonacinam *loc. cit.* ubi addit, quòd non improbabiliter dici poteſt, peccare etiam contra præceptum clauſuræ, quia licèt ingreſſus non ſit illicitus ex priori cauſa, eſt tamen talis ex poſteriori.

§. IV.

§. IV.

De Clauſura quoad ingreſſum Prælatorum.

QUÆR.I. IN quibus caſibus poſſint Epiſcopi, vel Superiores ingredi monialium clauſuram.

RESP. Viſitationis gratia, ſeu alterius rei neceſſariæ ingredi poſſunt monaſteria monialium, ſibi ſubjectarum, ſimiliter ut viſitent officinas, dormitorium, cellas, ſupellectilem, aut ad ædificium conſtruendum, vel ruinam minans. Et tandem in iis caſibus neceſſariis, & urgentibus, in quibus licentiam aliis dare poſſunt, ſi enim poſſunt in his diſpenſare cum aliis, cur etiam non poterunt cum ſe ipſis? Miranda de Monial. *q.2.ar.*14.*concl.*11.

QUÆR.II. An poſſint ingredi clauſuram ſub prætextu interveniendi electioni Abbatiſſæ, aut examinandi moniales particulares.

RESP. Non poſſe ſub pænis à ſacris Canonibus, & Conſtitutionibus Pontificiis latis, præſertim Gregor. XIII. *conſt.* 8. *&* *conſt.* 27. incipit *Deo Sacris*. Ratio eſt, quia prædicta peragi poſſunt ad monaſteriorum crates. Sac. Congreg. Concil. *in Siracuſana* 16. *Octob.* 1600. Barboſ. *v. mo-*

nialium clauſura circa ingreſſum n. 2. Limita tamen cum Lantuſca *in Theatro Regul. v. Clauſura monial. n.* 1. niſi Prælati prudenter judicent, non poſſe dictam electionem canonicè fieri ipſis non intrantibus, ob inquietudinem monialium, & ſuſpicionem ſubornationis votorum inter ipſas ſubortæ, aut ob alias cauſas juſtas à Superioribus prudenter examinandas. Ita etiam Barboſa *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *n.* 171. ubi fatetur, Sac. Congreg. *die* 13. *Novemb.* 1583. decreviſſe, non poſſe ingredi Superiores monialium monaſteria ſibi ſubjecta prætextu dandi habitum Novitiis, vel illas ad profeſſionem recipiendi, aut Abbatiſſas conſecrandi, vel ſolemniter velum concedendi monialibus. Ex quibus deducit Sanchez, non eſſe integrum Epiſcopis ingredi, ad Sacramentum Confirmationis miniſtrandum alicui moniali, niſi in periculo mortis.

QUÆR. III. An Cardinales, & Epiſcopi Ordinarii locorum ingredi poſſint clauſuram monialium ſibi non ſubditarum in eorum diœceſi ſub aliquo prętextu etiam viſitandæ clauſuræ.

RESP. Non poſſe, quod probatur *ex cap. periculoſo*, & ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de reformat. cap.* 5. Et ſignanter de Epiſcopis reſolvit Barboſ. *de Poteſt. Epiſc. allegat.* 102. *n.* 42. cum ibi adductis, & Aldan. *in compend. can. reſol. lib.* 3. *tit.* 20. *n.*8. teſtatur ſic reſolutum *in una Januen.* 10. *Maii* 1631. Neque Cardinales Legati habent

bent poteſtatem viſitandi moniales, & ingrediendi clauſuram *ut inBononien.*30.*Septemb.* 1650. approbante Innocentio X. Neque Vicelegatus poteſt ingredi ſine Epiſcopi licentia, ut declaravit Sac. Congreg. Epiſc. 9. *Martii* 1604. Neque Inquiſitores niſi ex cauſa S. Officii; ex Congreg. S. Offi. 16. *Februarii* 1628. Neque Magiſtratus, & deputati ad curam monialium debent ingredi cum Epiſcopo, niſi eos elegerit; ex eadem Sac. Congreg. 1. *Martii* 1581. Neque permittere debet Epiſcopus deputari à Civitatibus aliquos, qui comitentur Viſitatores Monialium Regularibus etiam ſubjectarum, prout decrevit eadem Sac. Congreg. 12. *Januarii* 1616.

QUÆR. IV. Quibus in caſibus Generales, Provinciales, & Viſitatores poſſint intrare monaſteria monialium ſibi ſubditarum.

RESP. Extat circa hoc Conſtitutio Alexandri VII. quæ incipit *Felici*, in qua ſic habetur. *Infra fines Italiæ, & Inſularum adjacentium Generalibus, Provincialibus, Abbatibus, & quibuſcunque aliis Superioribus Regularibus alioqui cura, & regimen monaſteriorum Sanctimonialium quovis modo incumbit; intra ſepta eorundem monaſteriorum nullatenus ingredi liceat, niſi ex cauſa Viſitationis localis, & hoc ſemel tantùm in anno, ita ut in eo anno, in quo unus ex memoratis Superioribus viſitaverit, alius Superior à Viſitatione hujuſmodi ſe omninò abſtineat. Quòd ſi ob clauſuram, quæ à San-*

Eta Tridentina Synodo, etiam in monaſteriis exemptis curæ, & vigilantiæ Epiſcopi in primis committitur, aut ob aliam urgentem, ac neceſſariam cauſam oportuerit Superiorem Regularem eodem anno pluries ingredi ſepta monaſterii, tunc non aliter ingrediatur, quàm cum præſentia Epiſcopi Diœceſani, vel alterius perſonæ Eccleſiaſticæ ſæcularis boni exempli, ac maturæ ætatis ab ipſo Epiſcopo ad hoc ſpecialiter deputatæ. Viſitet autem Superior Regularis interiorem clauſuram per ſe ipſum, non autem per alium, etiam ſi fuerit legitimè impeditus, quo caſu differatur viſitatio in aliud tempus, quo ceſſaverit impedimentum, & viſitationem celeriter, & unica die, debita tamen cum diligentia abſolvat, nec poſt occaſum protrahat, neque ipſe Viſitator, neque ejus Socii ullam ſumant in monaſterio refectionem.

Hinc clarè deducitur, non poſſe Generalem Miniſtrum Fratrum Minorum ingredi monaſteria monialium S. Claræ, quando ibidem celebrare voluerit, vel proponere Sororibus verbum Dei. Quòd etiam adnotàvit Barboſa *d. allegat.* 102. *n.* 45. tùm ex Gregorii XIII. *cit. Conſtit.* in qua revocantur omnia privilegia, tum quia celebrationem, aut prædicationem verbi Dei intra monaſteria fieri non eſt neceſſarium, ſiquidem per feneſtrellam videre, & audire poſſunt ipſæ moniales, Ingreſſus autem non conceditur niſi ex cauſa neceſſaria, quare Superiores ingredientes incurrerent pœnas, de quibus *in d.Conſtit.*

QUÆR.

QUÆR. V. Quot perſonas ſecum poſſint ducere Prælati Regulares in actu viſitationis monaſteriorum Sanctimonialium.

RESP. Ex *cit. Conſtit.* Alexandri VII. Si viſitet Generalis, poteſt ſecum habere duos Socios ſui ordinis; ſi alius à Generali, unum tantùm, excluſis omnibus aliis etiam ratione officii. Qui quidem Socii aſſumantur exemplares, & maturæ ætatis, & in actu Viſitationis à Viſitatore nunquam ſeparentur, ſed eum aſpicere, & ab ipſo aſpici ſemper poſſint. Ac præterea Viſitatori aſſiſtant quatuor moniales ex ſenioribus monaſterii, quæ ſimiliter Viſitatione durante, nunquam ſeparentur à Viſitatore, & Sociis.

QUÆR. VI. Quot, & quales perſonas ſecum ducere debeant, Epiſcopi, & alii monialium Prælati, quando in caſibus permiſſis ingrediuntur clauſuram.

RESP. Gregorius XIII. *in ſua cit. Conſtit.* in qua decernit, Epiſcopos, & Prælatos monialium debere ingredi clauſuram cum comitatu, nullum verbum facit de numero perſonarum comitantium, ſed paucos debere eſſe, ſtatuit, *à paucis, iiſque ſenioribus, ac religioſis perſonis comitati.* Miranda ad tres Socios extendit. Victorellus verò, & Bonacina quatuor, vel quinque ſocios ſeniores, & religioſos comites admittunt, & addunt, quòd ſi ratione edificii coſtruendi cum Epiſcopo, vel alio Superiore monialium architectus, vel alius ope-

rarius ingrediatur, dictis tamen ſenioribus, & religioſis comitibus uti debent Epiſcopi, vel Superiores, quia architectus, vel alius operarius non ingrediuntur tanquam comites, ſed ut artifices.

QUÆR. VII. Quinam veniant nomine perſonarum religioſarum, quas poſſunt Epiſcopi, & alii Superiores aſſumere in comites.

RESP. Non tantùm venire regulares votis religionis adſtrictos, ſed etiam ſæculares religioſis moribus, & chriſtiana pietate decoratos. Non veniunt tamen Matronæ ſeniores chriſtianis virtutibus inſignes, licèt verba *perſonis comitati* ſint apta comprehendere etiam fæminas, nullibi enim uſu receptum eſt, quod matronæ quamvis ſanctimonia claræ in comitatum adhibeantur. Ita ex Vittorello Tamburinus *diſp.* 24. *q.* 10. *n.* 4. qui *q.* 5. *n.* 6. aſſerit prædictos Prælatos in caſibus conceſſis ingredientes, ſi ducant perſonas non religioſas, nec ſenes, & plures quam quinque, aut etiam ſi ſoli ingrediantur non affici excommunicatione lata in prædicta Gregoriana, quia pænæ hujus Bullæ extenduntur tantùm ad ingredientes in caſibus non neceſſariis.

§. V.

§. V.

De Clauſura quoad Officialium, aliorumque ingreſſum.

QUÆR.I. AN, & quando Medicus, aliique Monaſterio inſervientes poſſint ingredi clauſuram.

RESP. In omnibus caſibus neceſſariis poſſe ingredi, ſervatis ſervandis, juxta dicenda, cum debita Superioris licentia, quæ ſingulis quibuſque trimeſtribus debet renovari ex decreto Sac. Congreg. Regularium 27. *Martii* 1588. & *in Placentina* 6. *Junii* 1614. Medicus debet aſſociari à duobus, vel tribus monialibus antiquioribus, debetque ingredi ſine ſocio, aut alio Medico, niſi morbus ſit valde gravis, quia in tali caſu poſſunt etiam plures intrare ad inviſendam decumbentem. Barb. *loc. cit. n.* 57. Nomine medici non venit tantùm graduatus, ſed quilibet peritus in arte ad effectum, ob quem ingreditur. Ita ex Miranda notat Barb. *n.*53. quia medicus dicitur non à dignitate, ſed à medendo. Unde ſi aliqua fœmina prægnans clauſuram ingrediatur de licentia Prælati, poterit de licentia ejuſdem ingredi obſtetrix, ad illam juvandam in partu. Portel. Tamburin. *diſp.*24. *q.*1.*n.*5. *&* alii.

QUÆR.

QUÆR. II. An Medicus ſub initium quadrageſimæ poſſit ingredi, ad cognoſcendum, quæ moniales poſſint, ac debeant diſpenſari ſuper jejuniis, & eſu ciborum quadrageſimalium.

RESP. Non poſſe; ceſſat enim in hoc caſu neceſſitas, quia hoc præſtari poteſt ad crates. Poſſet tamen ingredi ad inviſendam Monialem decumbentem in lecto, quæ de propria valetudine dubitat, ut ex ictu pulſus veritatem exploret, quamvis ſine magno ſalutis damno ipſa poſſet ad cratem deſcendere, tametſi ex ſola erubeſcientia hoc faciat. Bonac. Tamb. *q.* 6. *num.* 2.

QUÆR. III. An medicus extraordinarius poſſit ad libitum monialium loco medici ordinarii ingredi clauſuram.

RESP. Non poſſe, quia licentia limitata limitatum parit effectum; unde cùm licentia Medici extraordinarii ſit conceſſa tantùm in defectum medici ordinarii, & quando ſimul cum ordinario eſt habendum collegium, ceſſante tali cauſa, ceſſat licentia. Barchius *in Speculo Monial.c.*8.

QUÆR. IV. An, & quando Chirurgus, & Pharmacopola poſſint ingredi clauſuram.

RESP. Poſſe Chirurgum ingredi ad minuendum ſanguinem, quia eſt officium infirmæ ſatis neceſſarium, nec illud valent moniales exercere; non debet tamen ingredi niſi cum hoc medicus opus eſſe judicaverit, aut ſi aliqua monialis conſuevit ad

præ-

præcavendum morbum ſe aliquoties minuere, quod tamen fieri debet ex conſilio Præfectæ, & Diſcretarum monaſterii. Barb. *loc. cit. n.* 54. Pharmacopolæ autem rarò licet ingreſſus, cùm poſſit potionem extra clauſuram præparare, & mediis monialibus infirmæ porrigere. Si tamen aliquando opus ſit moniales docere, quomodo medicamenta aliqua ſint præparanda, idque non poſſit extra clauſuram præſtari, poſſet clauſuram ingredi, quia eſt moralis neceſſitas. Sanchez *lib.6. cap.16.n.59.*

QUÆR. V. An Oeconomi, Factores, Syndici, & Notarii poſſint ingredi clauſuram.

RESP. Poſſe, quotieſcunque neceſſitas urget, cui aliter conſuli nequeat. Hujuſmodi neceſſitas eſt, ſi quærendum eſſet aliquod inſtrumentum in Archivio adeò ſcripturis variis pleno, ut ad crates eas deferre pro recognitione moniales non poſſent ſine notabili incommodo, & ſufficiente ad diſpenſandum in legem. Idem erit in caſu magnæ neceſsitatis, puta ad judicandum de imminente periculo, ac ruina ædificii &c. ita Sanchez, & alii. Item ſi contingat Novitiam, aut puellam intra clauſuram commorantem infirmari, ideòque velit per teſtamentum de ſuis bonis diſponere, debita obtenta licentia, poterit Notarius, cum neceſſariis teſtibus ingredi. Naldus. *v. Monialis n.* 14. & Gavant. qui teſtatur ita declarare Sac. Congreg. de anno 1595.

QUÆR.

QUÆR. VI. Quid dicendum de aliis operariis ad monialium ſervitium neceſſariis.

RESP. De legitimi Superioris licentia poſſunt ingredi clauſuram ad exercenda ſuæ artis opera, quæ commodè extra monaſterium exerceri non poſſunt. Sic poſſunt ingredi fabricatores, hortulani, fabri lignarii, putearii, putatores, molitores, & ſimiles artifices. Advertendum tamen cum Tamburino *cit. q.6. n. 9.* habentem licentiam ingredi pro uno ſervitio, non poſſe ingredi ad aliud ſervitium præſtandum; cùm licentia non ſe extendat ultra opera ſuæ artis. Item ingredi poſſunt ruſtici ad deferenda ea, quæ ferri non poſſunt à monialibus. Item pictor ad pingendam ſcenam in monaſterio conſtructam, cùm enim ex conſuetudine permittantur monialibus aliquæ piæ repreſentationes, conſequenter debent etiam concedi ea, quæ ad illas ſunt neceſſaria, ut eſt in præſenti caſu opera pictoris, ſuppoſita ſcena jam conſtructa, aliàs poſſet ſcena per partes pingi extra clauſuram, antequam ſimul componatur, & ita debet communiter obſervari. Caſsianus *v. clauſura n.* 80. Marchet. *in Prax. Vic. Capit. p.* 2. *tit.* 16. *n.* 24. *&* 25. De Sutoribus, & Sartoribus dubitant Doctores an poſsint ingredi clauſuram; communis opinio ſuſtinet, non poſſe, quia ſuæ artis opera commodè ad monaſterii januam valent præſtare. Hoc non approbat Sanch. *loc. cit. n.* 3. quoad ſartores,

quia

quia putat moniali veſtes commodè aptari non poſſe niſi immediatè corpus dimetiantur, quòd extra clauſuram æque benè præſtari nequit; quæ opinio non improbabilis videtur Caſsiano *loc.cit.*ſi talis ſit uſus, ſciente, & conſentiente Superiore; quod tamen nullatenus placet CaſtroPal. *diſp.*4. *p.*3.*punct.*10.§.3.*n.*11.

QUÆR.VII.An loco bajuli deputati ad ferenda onera,quæ à monialibus geſtari nequeunt,poſsit alius intrare monaſterium.

RESP. Juxta Tamburini, Barchii, & Polacchi ſententiam non poſſe, oppoſitum tamen deducitur ex Sanchez *cap.*16. *n.*16. caſu quo in licentia data, ut bajulus ingredi poſsit, hic aut ille bajulus non exprimatur. Ratio eſt quia licentia indeterminata quoad perſonas,& determinata quoad miniſterium, non afficit perſonas, ſed miniſterium, quia conceditur ob cauſam,quę militat in tali miniſterio, unde exercentes tale miniſterium ut qualificatum tali licentia, trahunt etiam talem licentiam; Sicuti inhabilitantes locum qualificatum aliquo privilegio,trahunt etiam ipſi illud privilegium. Unde Sanch. *loc. cit.* excuſat fæminam, quæ cùm ſit nobilis, nihilominùs cùm licentia ingreditur ad exercenda ea, quæ ſunt propria vilioris famulæ, ſed monialibus neceſſaria, & re ipſa occupatur in illis, ut ſic videre poſsit curioſè monaſterium. Si verò talem prætextum aſſumeret ſine animo exequendi dictum officium, nec de facto intenderet illud præſtare,

re, illicitè ingrederetur, & violaret præceptum, quia ſic non haberet juſtam cauſam à jure petitam, ſed in fraudem faceret dicti præcepti.

QUÆR. 8. An ſi artifici concedatur licentia ingrediendi cum famulo, iſte intrare poſſit ſine domino.

RESP. Negativè, quia famulus participat licentiam dependenter à domino, & ratione attinentiæ ad illum. Ita Barch. *in Speculo. cap.* 8. qui limitat, quando ex impedimento occurrente dominus non poſſet ingredi, aut ingreſsus cogeretur egredi, dummodò non omnino deſerat opus aſsumptum, aut abeſse non debeat pro majori parte diei. Oppoſita ſententia, quam refert, nec reiicit Caſſianus *loco cit. n.* 76. non improbabilis videtur; Nam dictio illa *cum* poſita in tenore licentiæ, æquivalet dictioni *&*. *Bartol. in l. ſi quis Vitio de uſufru. acc. & not. in l. triticum de verb. ſign.* Dictio autem, &, facit copulatos æqualiter admitti ad participationem licentiæ, juxta ea, quæ notant *per text. s. reos §. cum in tabulis. ff. de duobus reis Gomez var, reſol. cap.* 11. *n.* 19. *t.* 2. Gonzal. *ad regul.* 8. *Caneſſ. glos.* 3. *n.* 16. Cened. *Singul.* 50. *n.* 20. Et ideò Dominus, & famulus tanquam æqualiter participantes poterunt uti licentia abſque dependentia ad invicem, & ſolùm erit diſcrimen, quòd dominus participabit licentiam independenter à famulo tam quoad conceſſionem, quàm quoad uſum, famulus verò participabit

pabit dependenter à domino quoad conceſsionem, independenter verò quoad uſum.

QUÆR. 9. An ſi deficiat, qui habet licentiam deferendi onera intra clauſuram, & dictorum onerum geſtatio non poſſit æquè bene differri, liceat abſque ſuperioris venia alium ſubſtituere.

RESP. Non licere, quia ex una parte ſumus in materia zeloſa, periculoſa, & delicata, & ex alia parte non videtur ſubeſſe juſta cauſa utendi Epicheja, præſertim in re, ad quam jura requirunt licentiam in ſcriptis.

QUÆR. 10. An ad expellendum malefactorem poſſit judex, & quilibet alter ingredi clauſuram.

RESP. Poſſe; dedecet enim, illum in virginum ſocietate manere, & ex alia parte monialibus non ſuppetunt vires ad expellendum. Ita Sanch. Tambur. & Bonac. cum Rodriq. qui addit, quòd ſi periculum ſit in mora, non erit in tali caſu neceſſe recurrere ad Superiorem longè abſentem, ſed Abbatiſſæ, & Diſcretarum conſenſus ſufficiet; Advertit tamen Tamburinus, quòd, ſi præfatus reus extractus à monaſterio gaudeat immunitate, reponendus erit in Eccleſia, neque ſpoliandus ſuo jure.

QUÆR. XI. An infantes nondum doli capaces, & amentes poſſint admitti in clauſuram.

RESP. Quoad infantes affirmat Barboſ. *allegat.* 102. *n.* 32. ubi quindecim alios Docto-

ctores adducit pro ſua ſententia. Ratio eſt; quia prohibitio monialibus facta eſt acceſſoria prohibitioni ingredientium, ut manifeſtè colligitur ex Tridentino dicente, nemini liceat intra ſepta monaſterii ingredi. Cùm ergo hi infantes nulla ingreſſus afficiantur prohibitione, quia nullius præcepti ſunt capaces, neque moniales tenentur eos non admittere. Nihilominus moniales introducentes infantes cujuſvis ſexus, vel ætatis incurrere in cenſuras violatæ clauſuræ ſæpius declaravit Sac. Congreg. præcipuè *in Tudertina 7. Aprilis 1679. in Neapolitana* 22. *Maii* 1580. *in Taurinenſi* 10. *Junii* 1650. Unde tolerari non debet, quod puellæ licèt parvulæ ingrediantur, & egrediantur ad libitum *in Piſtorien. 24. Februarii* 1579. Et Abbatiſſa, quæ hoc permittit privatur officio, voceque paſſiva, *S. Severi* 8. *Maii* 1595. Amentes verò nullatenus ſunt admittendi, quia ad peccatum movere poſſunt, unde *in cap. periculoſo* dictum eſt, nulli inhoneſtæ, vel honeſtæ perſonæ ingreſſus pateat, ut ſic non tam liberè ingredientes, quàm etiam permittentes ingreſſum comprehenderentur; & quidem manifeſtum eſt, ſub perſona honeſta, vel inhoneſta hos amentes intelligi, qui & monaſteria perturbare poſſunt, & vanis locutionibus ad malum provocare. Ita Navar. Barboſ. *loc. cit.* Rodriq. & alii.

§. VI.

§. VI.

De Clauſura quoad ingreſſum Confeſſarii.

QUÆR.I. IN quibus caſibus poſſit Confeſſarius ingredi clauſuram?

RESP. In pluribus, quorum aliquos in hoc paragrapho recenſebimus. Poterit igitur ingredi, ſi moniali ægrotanti miniſtrandum eſt Sacramentum confeſſionis, Euchariſtiæ, vel extremæ Unctionis. Et quidem ſi eſt periculum mortis, nemini eſt dubium, licere ingredi etiam de nocte, immò Superiorem ad eum ingreſſum obligari, ſi non poſſet aliter ea Sacramenta ſubditis Monialibus miniſtrare. Secluſa verò hac extrema neceſſitate licitus eſt ingreſſus ob miniſtrandú infirmæ Sacramentum confeſſionis, & Euchariſtiæ, quoties ex præſcripto regulæ aliis monialibus miniſtratur, quia ob infirmitatem deterioris conditionis eſſe non debet, cùm eo tempore magis indigeat; Item illis temporibus, quibus ſolita erat, Sacramenta ſupradicta frequentare, quia æquum non eſt, eo ſubſidio tempore majoris neceſſitatis privari. Sic Rodriq. Miranda, Sanch. & Barboſa *loc. cit. n.* 49. Sac. Congreg. Concil. 13. *Septemb.* 1583.

QUÆR.

QUÆR. II. Quid obſervare debeat Confeſſarius ingrediens in ſupradictis caſibus clauſuram.

RESP. Debet ingredi ſuperpelliceo, & ſtola indutus, & ita debet ibi morari. Barb. *loc. cit.* Abſque diverticulo eat, & redeat, nec ad aliam monaſterii partem divagetur, etiam occaſione viſitandi alias infirmas, quibus ſacramentorum adminiſtratio minimè eſt neceſſaria. Sine ſocio ingrediatur tam in adminiſtratione Sacramenti pœnitentiæ, quàm Euchariſtiæ, & extremæ Unctionis. Ita ex Sac. Congregatione Pignatellus *t. 6. conſult.* 85. *n.* 231. At oppoſitum de Confeſſario regulari ſtatuit Alexander VII. in cit. Conſtit. ubi habet. *nunquam ingrediatur niſi cum Socio, qui ſit probatæ vitæ & maturæ ætatis, ſemperque maneat in ea parte Monaſterii, qua Confeſſorem videre, & ab eo videri ſemper poſſit.* Quod præſtare etiam debent Comitatrices. Unde dum Confeſſarius audit infirmarum confeſſiones, cellæ janua remanere debet aperta, & ambæ comitatrices ad eandem cellæ januam, ita ut ibi manentes Confeſſarium, & infirmam commodè cernere poſſint, audire tamen non poſſint. Si infirma ad confeſſionale Eccleſiæ accedere commodè poteſt, nullo modo audeat confeſſarius monaſterium ingredi, ut ei Sacramentum Penitentiæ adminiſtret. Sac. Congreg. 13. *Septemb.* 1583.

QUÆR. III. An poſſit ingredi ad aſſi-

ſten-

ſtendum morienti, ejuſque animam ritè Deo commendandam.

RESP. Poſſe. Tanta eſt enim neceſſitas exiſtentium in articulo mortis, ut ei nulla diligentia par eſſe poſſit, Sac. Congreg. Epiſc.*in Lucen.*29. *Martii* 1589. & 22. *Decemb.* 1620. Ad quem effectum, cùm aliqua monialis laborat in extremis, conceditur confeſſario pernoctatio in ſua ſolita manſione extra clauſuram, ut ingruente neceſſitate illicò præſtò eſſe poſſit. Eadem Sac. Congreg. 22. *Decembris* 1592. Poteſt ſæpius ingredi, ſi moniali ſuperveniunt plura ſimptomata, per quæ probabiliter creditur mox moritura, & iis ceſſantibus tempus agoniæ ulterius protrahatur; & poteſt diuturniori tempore continuato, etiam per integram noctem aſſiſtere, ſi judicio medici credatur brevi moritura.

QUÆR. IV. An confeſſarius ad exequias peragendas poſſit ingredi clauſuram.

RESP. Hanc eſſe juſtam cauſam ingreſſus, docent Sanch. Portel. & Tamburin. *diſp.*24. *q.*5. Attamen Pignatel. *t.6.conſult.*85.*n.*234. refert, Sac. Congregationem declaraſſe, non licere confeſſario, neque Regularibus ingredi Monaſterium ſub prætextu tradendi ſepulturæ cadaver alicujus monialis, aut officia funeralia peragendi; ſed hoc officium, ſi intra clauſuram peragendum eſt, ab aliis monialibus, vel à duobus operariis ab Ordinario approbandis peragi debere, vel ſi in exteriori Eccleſia humanda ſit, cadaver ad portam clauſuræ eſſe dæferendum,

dum, receptumque à Regularibus ibi ſepeliendum. Quòd ſi in aliquibus locis inducta eſt conſuetudo, ſcientibus, & conſentientibus Ordinariis, ut Confeſſarius ingrediatur, cenſet Tamburin. *loc. cit.* eſſe ſervandam, quia habet vim legis, & eſt maximè rationabilis, & hæc conſuetudo attendi debet etiam quoad ſecum ducendum ſocium, vel plures alios. Et hoc practicari in Galliis, & Portugallia tradunt Portel. & Victorellus.

QUÆR. V. An Confeſſarius poſsit ingredi clauſuram ad effectum exorcizandi monialem energumenam.

RESP. Sacram Congreg. *ſub die* 10. *Novemb.* 1582. reſcripſiſſe Epiſcopo Viterben. quòd Sacerdos timoratæ conſcientiæ, & probatæ vitæ poſſet ingredi clauſuram ad hunc effectum præcisè exorcizandi monialem. Retractavit poſteà hoc decretum *ſub die* 1. *Julii* 1606. & ſtatuit, quòd nulla monialis energumena intra monaſterii ſepta à quocunque præsbytero ſæculari, vel Regulari, etiam Confeſſario exorcizetur, ſed ad Eccleſiam exteriorem ejuſdem monaſterii (obtenta prius à Sac. Congreg. licentia) ea de cauſa deducatur, vel transferatur. In translatione autem hujuſmodi, ſicut & in actu exorcizationis honeſtæ perſonæ conſanguineæ, vel aliæ mulieres provectæ ætatis, ac probæ converſationis energumenam comitentur. Exorciſta ſit ad actum hujuſmodi ab Ordinario approbatus. Exorcizatio minori,

quo

quo fieri poteſt, fiat ſtrepitu. Eccleſiæ janua occluſa remaneat, quouſque exorcizatione completa, ad Monaſterium Energumena reducatur. Cæterùm tam in reditu, quàm in acceſſu ad Eccleſiam, & monaſterium reſpectivè rectà, & ſine diverticulo tendatur.

QUÆR. VI. An Confeſſarius poſſit ingredi clauſuram, ad ibi celebrandum coram infirmis, aut convaleſcentibus.

RESP. Affirmant Rodriq. Mirand. & Bonac. *q.* 4. *de clauſ. p.* 4. *n.* 4. Saltem iis diebus, in quibus tenentur ex præcepto audire Miſſam, quòd præcipuè habet locum, ut notat Barboſ. *loc. cit. n.* 49. in illis feſtivitatibus, in quibus moniales ex regula tenentur communicare; major enim reſultat decentia, & reverentia Euchariſtiæ, dum Sacerdos celebrans eodem loco communicat infirmas, quaſi ex alio loco deſumat, & clauſuram aſſociatus, ut decet, ingrediatur. In tali caſu debere ingredi cum ſocio, tenet Bonacin. *loc. cit.* quia non decet fœminam ad altare accedere, & celebranti inſervire. At non poſſe Confeſſarium ob Miſſam celebrandam ingredi clauſuram, Sac. Congreg. pluries declaravit, præcipuè *in Lancianenſi, & Piſtorienſi* 16. *Julii* 1585. *& in Bononien.* 2. *Januarii* 1601. Et in hoc Sac. Congreg. regulariter diſpenſare non ſolet, *in Mantuana* 13. *Junii* 1591.

QUÆR. VII. An Confeſſarius poſſit ingredi clauſuram ad ſumendam particulam conſecratam ipſi in actu communi-

candi moniales in Eccleſiam interiorem, elapſam.

RESP. Tradit negativam ſententiam Biſſus *in Hierurg. Sac. t. 2. v. Particula n.* 45. §. 12. qui vult particulam eſſe colligendam à Monialibus, vel Abbatiſſa, & Sacerdoti porrigendam. Idem tradit Caſtaldus, cui adhæret Quartus *in Rubr. Miſſal. p. 2. tit.* 10. *ſect.* 3. *dub.* 3. *diff.* 4. hac ratione ductus, quòd ingreſſus in monaſterium ſtrictius prohibetur, quàm tactus hoſtiæ conſecratæ in caſu neceſſitatis. Nihilominus oppoſitam ſententiam docent alii, inter quos noviſſimè Clericatus *de Euch. Sacramen. deciſ.* 44. Quia ſtrictiùs obligat reverentia erga Sanctiſſimum hoc Sacramentum, quam clauſura, hæc enim habetur ex præcepto Eccleſiaſtico, illa verò ex præcepto divino, ut ex D. Tho. 3. *par. q.* 83. *ar.* 3. Tum quia ſi fœminæ excluduntur à ſervitio ſacrificii, ut tradunt communiter Doctores, multo magis excludentur à contactu Corporis Chriſti, quòd offertur in Sacrificio. Hoc ſolùm admitti poſſet cum dicto Clericato, & Quarto *loc. cit.* quòd ſi unica particula caderet in terram intra clauſuram, & præſens eſſet monialis communicanda, poſſet ipſa genuflectere; ac reverenter eam ſumere, & ſic communicare.

QUÆR. VIII. An Confeſſarius ingredi poſſit ad benedicendum monaſterium à ſpiritibus infeſtatum.

RESP. Poſſe obtenta tamen ad hoc ſpeciali

ciali facultate, cùm non comprehendatur hic caſus in generali licentia. Si enim poteſt quilibet ingredi ad expellendum malefactorem, qui virgines ſacras turbare poteſt, cur non cenſebitur licitus, & rationabilis ingreſſus ad expellendos generis humani hoſtes quietem monialium perturbantes? Non eſt tamen juſta cauſa ingreſſus ad aſpergendum monaſterium aqua luſtrali in Sabbato Sancto, ex Sac. Congreg. decreto 4. *Septembris* 1596. teſte Gavanto, & Naldo. *v. Clauſura*.

QUÆR. IX. An Confeſſarius ingreſſus clauſuram ad excipiendam monialis infirmæ confeſſionem, poſſit ea occaſione ibi præſtare aliquod munus, pro quo præciſè exercendo ingredi non potuiſſet.

RESP. Affirmativè, & ſic poſſe benedicere ædificium recens conſtructum, deferre moniali infirmæ inſignem reliquiam alicujus Sancti, quam ſumma devotione proſequitur, & his ſimilia, quia ſicuti ex ſuperiùs dictis, & Doctoribus ibi citatis, poteſt quis expleto opere, ad quod ex juſta cauſa eſt ingreſſus, brevi tempore immorari inviſendo officinas ob curioſitatem; à fortiori poterit Confeſſarius expleto ſuo munere ibi aliquantiſper inſiſtere ad opus pium, licèt minus neceſſarium, exequendum. Immò poterit monialis ad hunc effectum advocare confeſſarium ſub prætextu confeſſionis faciendæ, etiam ſi aliàs non faceret, dummodò tamen verè con-

L 2 fitea-

fiteatur. Quia monialis habet jus faciendi confeſſionem, & ſic vocandi ad talem effectum confeſſarium. Neque hoc eſt in fraudem legis, quia non dicitur operari in fraudem, qui utitur jure ſuo. Unde ob hanc rationem poteſt modo dicto advocare confeſſarium etiam animo tractandi cum eo de aliquo negotio temporali, dummodò verè intendat confiteri.

§. VII.

De Clauſura quoad Mulierum ingreſſum.

QUÆR. I. An, ſi monaſterium careat monialibus converſis, poſſint intromitti fæminæ, quæ monialibus inſerviant.

RESP. Affirmat contra Suar. Bonac. *de clauſ. q.* 3. *punc.* 4. *n.* 10. quia moniales choro deputatæ, ſi ad hujuſmodi famulatum adſtringerentur, ad durum onus, & ab earum profeſſione alienum obligarentur, ex quo conſurgit juſta cauſa dictas fæminas introducendi. Verùm pluries Sac. Congregat. præcipuè *ſub die* 12. *Auguſti* 1605. cenſuit loco ancillarum ſæcularium potiùs introducendas eſſe converſas; nec poſſe ordinarium concedere, ut mulieres

ſæcu-

ſæculares inſerviant intra dicta monaſteria; immò Sedem Apoſtolicam talem licentiam denegare, teſtatur Nicolius *in Floſcul. v. Ancilla n.* 2. docens poſteà *n.* 6. ex aliis decretis, poſſe concedi Ancillam Moniali ſeni, & infirmæ, ſi una ex converſis Monaſterii applicari non poſſet. Non conceditur tamen per Ordinarium, ſed per Sac. Congregat. quæ *in Abulen.* 20. *Februarii*, decrevit, dictis ancillis, durante ſervitio, pro libito ſuo ingredi, & egredi non licere.

QUÆR. II. An, ſi Sac. Congregatio concedat nobili fæminæ ingreſſum in monaſterium monialium, & ibi degat cum una famula, & iſta ſemel electa velit poſt tempus exire, poſſit domina aliam loco primæ cum iiſdem qualitatibus ſubſtituere.

RESP. Poſſe, dummodo licentia non fuerit limitata ad certam numero perſonam, & hoc procedit, etiam ſi talis famula dimittatur invita, eo quòd minus benè munus ſuum impleat; & hoc toties, quoties oportuerit, ſecluſo tamen quocunque dolo. Ratio eſt, quia ſic præſumi poteſt de mente Sac. Congregationis, dum illimitatè conceſſit unam famulam, cum hujuſmodi famulæ mercenariæ ſoleant mutare voluntatem, & reſilire; quod utique cenſetur non ignoraſſe Sac. Congregationem. Nec obſtat, quòd licentia indefinitè conceſſa extinguatur prima vice, quia fallit hæc regula, quando ex primo actu non eſt

ſatisfactum menti diſponentis, ut in caſu noſtro. Caſſian. *loc.cit. n.*81. ubi addit, dictas famulas quoaduſque perſeverant in famulatu teneri è monaſterio non egredi, & ſi egrediantur, non poſſe abſque nova Superioris licentia introire.

QUÆR. III. An Reginæ & Imperatrices poſſint monialium ingredi Monaſteria.

RESP. Negat Bonacina *loc. cit. n.* 4. quia *Cap.periculoſo*, & Tridentinum generaliter,& abſolutè loquūtur de perſonis cujuſcunque generis,&conditionis.Sed poſſe Reginas,& Reges, Imperatrices, & Imperatores eorumq; filias, & filios ingredi monialium monaſteria,docent Sanch.Rodriq. & Bordon. *variar. reſ.p.2.reſ.26. n.*35. eo quia hujuſmodi perſonæ ratione excellentiæ, & dignitatis non comprehenduntur in diſpoſitionibus odioſis, niſi exprimantur, & idem eſt de illarum filiis.

QUÆR. IV. An aliæ nobiles fæminæ poſſint admitti intra monaſteria monialium ad converſandum, immò etiam pro certis vicibus ad refectionem corporalem ſumendam.

RESP. Poſſe,ſed de licentia Papæ,& non alterius, quam ille non ſolet concedere niſi cum certis limitationibus; videlicet quòd fæmina licentiata non ingrediatur niſi aſſociata à tribus matronis modeſto, ac decenti habitu indutis, quas ſemel electas, nec variare, nec mutare poſſit, niſi alicujus earum obitu eveniente. Requiritur

tur inſuper conſenſus Monialium capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtandus, & pariter Superiorum. Prohibetur ingredi feſtivis, aut vigiliarum diebus, quadrageſimæ, vel Adventus temporibus; viſitare monialium cellas, præter eas, quarum cauſa monaſterium ingreditur, nec non ibi pernoctare.

QUÆR. V. Circa prædictæ conceſſionis intelligentiam, An fæmina modo ſupradicto licentiata poſſit matronas ſemel electas mutare.

RESP. Non poſſe, quia verba privilegii caſum mortis tantùm exprimunt, undè alii excluduntur; maxime quia caſu mortis inducit neceſſitatem mutationis, quòd non faciunt alii caſus. Ita Bordon. *in Miſcell. deciſ.* 85. & Diana *in opere coord. t.* 7. *tract.* 1. *reſ.* 321. *n.* 3. Oppoſitum tradit Peyrin. *in Formul. litt. m. cap.* 3. *n.* 4. ubi docet, fieri poſſe mutationem, quando aliqua ex electis eſt abſens, aut ægrota, aut nolens, quia privilegium favorabile eſt latè interpretandum, ac proindè excluditur tantùm mutatio voluntaria, non neceſſaria, per quam dicendum eſt potiùs loco alicujus ex ſociabus aliam ſupplere, quàm mutari.

QUÆR. VI. An fæmina ſupradicta poſſit cum duabus tantùm matronis ingredi.

RESP. Non poſſe, quia reſcriptum exprimit tres matronas de neceſſitate aſſumendas; aliter non ſervata illius forma ingreſſus eſt malitioſus, & fæmina ſic ingre-

diens incurrit pænas contra ingredientes clàuſuram monialium ſine licentia; cùm reſcriptum non ſervata forma ſit nullum, quia fines mandati, & reſcripti ſunt diligenter obſervandi, aliter factum non tenet. *Cap.cum dilecta* 22.*de reſcrip.* & tradit Bordon. *in Miſcel.deciſ.* 87.

QUÆR. VII. An monialis, quæ ex uno ad aliud monaſterium transfertur, ſi in via accedat ad locum, in quo exiſtit monialium monaſterium, poſſit ibi hoſpitio recipi.

RESP. Affirmat Llamas *in Method. curat. in append.* §. 11. *in fine*, quia ſic ingrediens ſervat clauſuram eo modo, quo poteſt & recipientes fovent hanc obſervationem; neque credendum eſt, Pontificem hunc ingreſſum ita honeſtati monialis convenientem interdixiſſe. Diſtinguit Sanchez *lib.* 6. *Sum. cap.* 6. *n.* 10. poſſe ingredi, ſi monaſterium ſit ejuſdem ordinis, & habitus, ſecus ſi diverſi, quia lex clauſuræ excludit extraneam, monialis autem ejuſdem ordinis, & habitus non eſt extranea à conventu, ſed moraliter propria illius. Negat abſolutè CaſtroPal. *par.* 3. *diſp.* 4. *p.* 10. *n.* 4. ſive monaſterium ſit ejuſdem ordinis, ſive diverſi, quia unum monaſterium non communicat cum alio in clauſura. Quod eſt de mente Sac. Congreg. quæ conſulta an moniales advenæ eſſent admittendæ intra clauſuram reſpondit. Negativè *in Piſtorien.* 16. *Julii* 1585. Concedit tamen citatus CaſtroPal. de Superioris licen-

cen-

centia poſſe ingredi, ſi in eo loco non adſit hoſpitium, in quo commodè noctem ducere poſſit, quia eo caſu honeſtati monialis, & decentiæ religioſi habitus conſulitur, ac proinde conſurgit legitima cauſa concedendi.

QUÆR. VIII. An viduæ ingredi poſſint monaſterium, ut ibi vitam degant honeſtam, & à ſæcularibus ſeparatam.

RESP. De Epiſcopi, vel Prælati Monaſterii licentia tantùm non poſſe, ſed requiri Pontificis conceſſionem. Quia caſus hic non neceſſitatis eſt, ſed utilitatis, & proinde ſub poteſtate Epiſcopi, vel monaſterii non cadit. Ita referunt deciſum à Sac. Congreg. Miranda, Campan. Homobon. & Barboſ. *allegat.* 102. *n.* 67. Sicuti pariter dicti Doctores referunt deciſum ab eadem Sac. Congreg. non poſſe matribus concedi licentia ingrediendi clauſuram ad inviſendas proprias filias morti proximas; quia talis ingreſſus non eſt medium adeò neceſſarium ad medendum ægrotantibus filiabus, quibus matrum præſentia præ amoris teneritudine poſſet eſſe nociva,

§. VIII.

De Clauſura quoad Puellas in educationem recipiendas.

QUÆR. I. AN puellæ educationis cauſa poſſint recipi in Monialium monaſteria.

RESP. Admitti poſſe, ut cenſuit Sac. Regularium Congregatio, ſed cum his legibus, videlicet; quod accedat Superioris, nec non Monialium conſenſus capitulariter præſtandus, & inſuper ejuſdem Sac. Congregationis licentia reponenda in regiſtris Cancellariæ Epiſcopalis, aliàs invalida redderetur. Ita eadem Sac. Congreg. 27. *Maii* 1603. Quòd Monaſterium ſoleat hujuſmodi educandas habere, quare Monaſteria mulierum pænitentium, vulgò Convertitarum puellas ad educationem recipere neque ſolent, neque poſſunt, Sac. Congreg. 12. *Maii* 1619. Puella ingrediatur ſola abſque ullo famulatu, ſit major ſeptem annis, minor verò vigintiquinque; habitu, cultuque utatur modeſto, ſine iocalibus, auro, vel ſerico; ſervet locutorium, & clauſuræ leges, & quidquid pro ſuis ſumptibus monaſterio erogandum erit, principio cujuslibet ſemeſtris elargiatur, & pro tali ſolutione debet idonea ſecuritas

con-

conſtitui, Sanch. & Barboſ. nec debet permitti, victum dietim à parentibus, vel conſanguineis ſubminiſtrari. Sit in novitiatu cellula pro ea vacua, & numerus puellarum in eo monaſterio educandarum non ſit expletus, à quo monaſterio puella ipſa nunquam exeat animo revertendi; niſi habitum monachalem ibi ſuſceptura.

QUÆR. II. An Puella educanda exiens è monaſterio abſque Superioris licentia, incidat in excommunicationem.

RESP. Non incidere, quia Bulla Pii V. loquitur de profeſſis. Ita Lugo, & Giballinus *de clauſ. diſp.* 1. *cap.* 8. *n.* 4. qui debent intelligi de excommunicatione papali, ſecus de impoſita ab Epiſcopo, in quam profectò incidit, ſi exeat abſque licentia, & in hoc ſenſu, ut advertit Clericus *de Sacram. Euch. deciſ.* 18. *n.* 25. intelligendi ſunt Polac. & Tamburin. docentes, ſupradictas puellas egredientes abſque licentia è monaſterio excommunicationem incurrere. Si tamen educationis gratia in idem, vel aliud monaſterium ingredi cupiat, licentiam novam à Sacra Congregatione petere debet, exprimendo ſe prius extitiſſe in eodem, vel alio monaſterio eadem educationis cauſa; qua pariter licentia indiget quælibet alia, quæ valetudinis gratia ad balnea egreſſa reverti velit in clauſuram, teſte Tamburin. *diſp.* 1. *q.* 2. *n.* 15.

QUÆR. III. An annus ſeptimus re-

quiſitus in puella ad educationem recipienda, debeat eſſe completus.

RESP. Quòd ſic, quia in licentiis à Sac. Congregatione pro puellarum educandarum receptione expediri ſolitis præſcribitur, quòd puella ſit major ſeptem annis; hic autem modus loquendi requirit exceſſum ſupra annum ſeptimum, qui proinde debet neceſſariò eſſe completus. Neque in hoc poſſunt diſpenſare locorum Ordinarii, quia nullus inferior in lege Superioris quidquam poteſt. Sicuti ob eandem cauſam neque poſſunt diſpenſare, quòd puella commoretur ultra annum ætatis vigeſimum quintum completum intra monaſterium, licèt agatur non de ingrediendo, ſed de permanendo poſt ingreſſum; ſed debent conſtituere præfixum terminum ſive ad exeundum à monaſterio, ſive ad religioſum habitum ſuſcipiendum. Qualis autem debeat eſſe hic terminus, arbitrio Ordinariorum relinquitur ex æquo, & bono ſecundùm ſubiectam materiam, Gloſſ. *in cap. quicunque v. ſtatim*, *d*. 77. Per hoc tamen quod puella non ſtatim egreditur, non incurrit excommunicationem commorando intra clauſuram, ſicut nec eam incurrunt Abbatiſſæ monaſteriorum illam poſt dictum tempus retinentes, quia excommunicatio ligat illicitè ingredientes, aut detinentes illicitè ingreſſam.

QUÆR. IV. An dictæ puellæ manentes in monaſteriis exemptis ſubjaceant Epiſcopo.

RESP.

RESP. Negativam ſententiam docet Ceſpedes cum aliis ab ipſo relatis *de dub. Regular. cap.* 33. *dub.* 337. exceptis tamen caſibus,in quibus moniales exemptæ ſubduntur Epiſcopo. Ratio fundamentalis eſt, quia locus exemptus, & extra diæceſim æquiparantur, Gloſs. *in Clement.* 1. *de foro compet.* Et juxta hanc doctrinam ſuſtinent prædicti Doctores, non ſubiacere caſibus reſervatis ordinario, quod deſumitur etiam *ex cap.* 1. *de privileg. in* 6. ubi delictum in loco exépto commiſſum ſupponitur extra juriſdictionem ordinarii. Attamen abſolutè ſuſtineo,dictas puellas quoad caſus reſervatos ſubjectas eſſe Epiſcopo loci, ubi habitant. Colligitur ex Diana *par.* 7. *tract.* 12. *reſ.* 14. & tenet in terminis Nogueira *quæſt. ſingular. diſp.* 1. *q.* 8. *n.* 8. cujus fundamentum eſt, quia non ſubjacent monialium reſervatis, cùm non ſint Religioſæ, nec cum approbatis tantùm à Superiore Regulari confiteri poſſunt, nec ſunt perſonaliter privilegiatæ, quia non ſunt propriè commenſales, cùm ex ſuis vivant, ut rectè docet Diana *loc. cit.*

QUÆR. V. An dictæ puellæ, quæ in monaſteriis exemptis educationis gratiâ degunt, ſi contingat eas mori, nulla electa ſepultura, debeant in Eccleſia Monialium, an in Parochia, in qua domicilium retinent,ſepeliri.

RESP. Eſſe in monialium Eccleſia ſepeliendas, ſuſtinet acriter Bordon. *in Miſcel. deciſ.* 128. Tum quia partes ſunt ejuſ-

dem

dem corporis monaſtici, licèt imperfectæ, conſequenter eodem jure cenſendæ ſunt; tum quia id colligitur ex Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.* 11. *& ſeſſ.* 25. *cap.* 11. in quibus locis perſonæ commenſales actu Regularium, apud quos domicilium, & habitationem contraxerunt, gaudent eorum juribus, & privilegiis. Immò addit idem Bordonus, quòd ſi dictæ puellæ eligerent in aliena Eccleſia ſepulturam, funus eſſet ducendum à confeſſario, non à Parocho, quia ad illum ſpectat funus perficere, ad quem pertinet ejuſdem funeris inchoatio; ad ſolum autem Confeſſarium ſpectat initium funeris, & cadaveris levatio ex monaſterio, quia nemo præter ipſum ibi jus habet, cum locus ſit omninò exemptus à jure parochiali. Quare Confeſſario etiam debetur quarta funeralis, quæ datur propter onus, quod ſuſtinetur in adminiſtratione Sacramentorum ex officio, *cap.* 1. *Relatum capit. de his de ſepult.* Unde cùm confeſſarius non minus adminiſtret Sacramenta ſuis Monialibus, mulieribus, & puellis exiſtentibus intra clauſuram, ac faciat Parochus quivis reſpectu ſuarum ovium, eidem pari ratione debetur quarta funeralium.

Oppoſitam ſententiam tuetur mordicùs Pignatellus *t.* 7. *conſult.* 65. Probat, quia puellæ, quæ ad tempus cauſa educationis ſunt hoſpites in monaſterio, dicuntur peregrinantes, deſumitur *ex l.* 1. §. *hoc autem de his, qui dejecerint*, ibi. *Tantum autem intereſt inter habitatorem, & hoſpitem,*

quan-

quantum intereſt inter habitatorem, & peregrinantem. Si igitur ſunt peregrinantes, non amittunt parochiam, & ideò ſi contingat eas mori in monaſterio, non electa vel à ſe ipſis, vel à parentibus ſepultura, debent in propria eccleſia parochiali ſepeliri. Immò ſi dictæ puellæ nullum in aliqua parochia retinent domicilium, jus ſepulturæ ſpectat ad Parochum illius parochiæ, in qua ſitum eſt monaſterium; quia ſi contingat celebrari illarum puellarum matrimonia, Parochus dictæ parochiæ intereſt illorum celebrationi, ergo intereſſe debet & funeri, quia jus illius funerandi, competit ei eodem jure, quo ei competit jus celebrandi matrimonia, utrumque enim eſt jus parochiale.

§. IX.

De Clauſura quoad Monialium egreſſum.

QUÆR. I. Ob quas cauſas poſſint Moniales egredi è Monaſterio.

RESP. Cauſas legitimas, ob quas moniales exire poſſunt, declaravit Pius V. & ad tres reduxit *in ſua conſt*. quæ incipit, *Decori edita Kal. Februarii* 1569. nempe grave incendium, Lepram, & Epidemiam.

Nomi-

Nomine magni incendii communiter Doctores intelligunt incendium, cui ſuccurri non poteſt abſque periculo pereundi moniales, ſi intra clauſtra commorentur. Caſus incendii non reſpicit tantùm communitatem, ut communitas eſt, ſed etiam omnes ejus perſonas ut ſingulas, atque adeò ſi una tantum periclitetur, cui aliter ſuccurri non poſſit, erit licitus egreſſus è clauſura. Ita Suar. *t.* 4. *de relig. trac.* 8. *lib.* 1. *cap.* 9. *n.* 11. Sub lepræ nomine venit infirmitas contagioſa, ob quam ea infectus à communi omnium conſortio ſeparatur. Non erit tamen legitima cauſa exeundi, ſi monaſterium ſit ita capax, ac ea ſit medendi eidem infirmitati commoditas, ut nullum immineat aliis monialibus periculum. Quia in hoc caſu ceſſat exeundi neceſſitas, quæ hujus conceſſionis eſt cauſa, ut cum aliis notat Sanch. *lib.* 6. *cap.* 15. *n.* 32. Nomine Epidemiæ non venit morbus popularis de facili ſanabilis, ſed infectio peſtilentialis malignam quantitatem præſeferens, quæ facilè ad alios diffunditur cum manifeſto mortis periculo. Zachias *lib.* 8. *tit.* 3. *q.* 1. *n.* 7. *& ſeqq.* & Doctores apud Navar. *in Summa Bullar. p.* 2. *com.* 37.

QUÆR. II. An poſſint Moniales exire ob alias cauſas ſimiles expreſſas à Pio V.

RESP. Affirmant ſexdecim Doctores, quos refert, & approbat Paſqual. *in Lauret. n.* 30. Quia licèt Pontifex utatur dictione *Niſi*, quæ videtur excludere omnes alias cauſas. Verùm hæc dictio non excludit

caſus ſimiles, ut *in l. ſi mora v. dumtaxat ff. ſoluto matrim.* ubi Caſtren. *n.* 9. Jaſon. *n.* 5. & alii; ideò nec etiam in præſenti caſu excludet. Neque obſtat quædam declaratio Sac. Congreg. quæ habet, ***nomine epidemiæ eam tantùm epidemiam intelligere, quæ eſt vera, & realis peſtis, ita ut ob alias infirmitates huic aliquo pacto conſimiles, ſed tamen benigniores, etiam ſi Epidemiæ nòmine nuncupentur, nullo pacto monialibus profeſſis ex monaſterio exire liceat.*** In qua declaratione notandum eſt, quod non dicit abſolutè *ſimiles, ſed aliquo pacto conſimiles*, quòd eſt valdè diverſum, & proindè dum declarat, quòd Conſtit. Pii V. non ſe extendit ad infirmitates aliquo pacto ſimiles, non ſequitur, quòd non ſe extendat ad ſimiles; in ſimilibus enim militat ratio finalis legis, & ideò ipſa quoque lex locum habet. At in aliquo pacto ſimilibus non militat abſolutè ratio legis, quia non ſufficit aliqualis ſimilitudo ad trahendam rationem legis. Ad caſus formaliter ſimiles reducuntur imminens bellum, fluminis inundatio, ædificiorum ruina. Navar. Barboſ. Bonac. relati à Paſqual.

QUÆR. III. An ſit licitus egreſſus è Monaſterio, ſi monialis laboret morbo ita periculoſo, ut deſperetur ipſius ſalus, niſi è monaſterio egrediatur.

RESP. Affirmant aliqui penes Paſqual. *loc. cit.* Tum quià caſus iſte eſt urgentior expreſſis in Conſtitutione Piana; tum quia lex eccleſiaſtica, qualis eſt hæc de monia-

lium

lium clauſura, cum periculo vitæ non obligat. Negant alii; quia hic caſus eſt valdè diſſimilis illis tribus expreſſis in citata Conſtitutione. In illis enim ſolùm communis boni aliarum monialium ratio habetur, præſens autem caſus ſolùm reſpicit utilitatem monialis particularis, atque adeò caſus excepti in dicta conſtitutione cum dictione taxativa ratione boni communis non ſunt extendendi ad caſum utilitatis privatæ. Ita Sanch. Gutier. Barboſ. & alii relati à Pignatel. *t.* 9. *conſult.* 190. *n.* 10. ubi etiam *n.* 5. addit, quòd cum in Sac. Congreg. Concil. eſſet dubitatum, an monaſterium ſitum in loco paludoſo, propter quem aer ſit inſalubris, & periculoſæ infirmitates moniales invadant, comprehendatur in Conſtit. Pii V. adeò ut moniales exire non poſſint ad curandas dictas infirmitates, Sac. Congreg. cenſuit comprehendi, caſum tamen eſſe dignum proviſione ſpeciali.

QUÆR. IV. An in prædictis caſibus requiratur ad egrediendum licentia Superioris, & cujus.

RESP. Requiri, & patet ex Concil. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 6. & ex ſuperius citata conſtit. Pii V. Probatio cauſæ, & licentiæ conceſſio ſpectat ad Epiſcopum in Monaſteriis ſibi ſubjectis; in monaſteriis verò ſub Regularium cura degentibus debent cauſæ probari, & licentia concedi ab Epiſcopo, & Monialium Superioribus conjunctim, ut conſtat ex dictione illa *&*

ſimul

ſimul poſita in citata Conſtit. ita enim habet, *ſitque cauſa hæc cognita, probata, atque etiam inſcriptis expreſſa per Superiores, & ſimul per Ordinarium*. Hæc enim dictio importat ſimultatem, & conjunctionem juxta ea, quæ habent Bald. & Rolland. & ideò, ſi aut Superiores, aut Ordinarius diſſentiant, nec putant cauſam ſufficientem, non poterit concedi licentia, quæ debet eſſe in ſcriptis, ut ex cit. Conſtit. *in ſcriptis expreſſa*. Nomine Epiſcopi, qui approbare cauſam debet, venit Vicarius generalis, non verò Foraneus, quia non hic, ſed ille eſt verè Ordinarius, & unum cum Epiſcopo tribunal conſtituit. Barboſ. *cit. allegat. n. 29.* Sanch. & Bonac. qui etiam extendunt ad Vicarium Capitularem Sede vacante, ſi ei à Capitulo expreſsè hæc poteſtas ſit demandata, etiam quoad monaſteria exempta, ut ſuperius diximus *cap.6.§.2.q.2.*

QUÆR. V. An ſtante cauſa legitima egreſſus, poſſit monialis abſque licentia exire, ſi nolit Epiſcopo, vel prælatus eam licentiam concedere.

RESP. Poſſe, ſi conſtet evidentér de cauſæ legitimitate, ſive teneatur ad clauſuram ex ſola lege eccleſiaſtica, ſive ex voto, quia neque lex eccleſiaſtica, neque votum, quod ejus obligationem imitatur, cenſetur per ſe obligare cum gravi detrimento propriæ vitæ, & boni communis. Sanch. *lib. 6. cap. 15. n. 51.* & Layman. Si verò legitimitas cauſæ ſit dubia, Superio-

ris

ris judicio ſtandum eſt, atque adeò exire non poterit; quod pariter aſſerendum, caſu, quo ex egreſſu orirentur ſcandalum, & religionis infamia, ut frequenter contingit ex reſiſtentia Prælato facta. Suar. *t.* 4. *de Relig. tract.8. lib.1.cap.9.n.12.*

QUÆR. VI. An dentur aliæ cauſæ, ob quas moniales poſſint abſque licentia egredi è clauſura.

RESP. Quòd ſic; ſcilicet, ſi monialis eſſet injuſtè damnata ad perpetuum carcerem; ſecùs verò ſi eſſet juſtè detenta, nam tunc teneretur proprii delicti ſubire pænam, niſi fortè adeò malè tractaretur à cuſtode, ut denegaretur cibus, veſtitus, aut ignis, ſeu neceſſaria ad vitam ſuſtentandam. Ita Doctores citati à Sanch. *lib.* 6. *ca.*8.*n.*14. Vel niſi ageretur de vitanda mutilatione, aut morte violenta infligenda vel per judicis ſententiam, ut de ſæculari aſſerunt Leſſius, & alii cum D. Thoma, vel per injuſtam hoſtis aggreſſionem, ut in puncto firmant Sanch. & Tamburin. *diſp.* 20. *q.* 7. *n.*2. qui pariter docet *diſp.* 19. *q.* 5. *ad* 8. eſſe licitum egreſſum, ſi periculum vitæ certò immineat Moniali ob graves moleſtias, & vexationes, quas injuſtè patitur, & habere non poteſt Epiſcopum, aut Superiorem, à quo ſubleuetur, quia hoc eſt veluti ab extrinſeco occidi; & hoc extendit etiam ad caſum, in quo monialis effecta gravida timeret cum famæ propriæ, ac monaſterii, etiam vitæ jacturam. Ratio in omnibus prædictis caſibus eſt, quia jus natu-

naturæ cuique competens ad conſervandam vitam, nullo religioſorum voto abdicatur. Huic doctrinæ ſubſcribit etiam Del Bene *de Immunit.Eccleſ.t.2.cap.19. dub.* 17. ubi. *n.*7. aſſignat diſcrimen, quare licitus ſit egreſſus, quando periculum vitæ eſt ab extrinſeco, non autem ab intrinſeco; nam in primo caſu periculum facilè vitatur per fugam, non ſic in ſecundo; cùm enim ſit intrinſecum, comitatur ipſam monialem, & ſic per fugam non ceſſat, unde viget ſemper obligatio certa de clauſura.

QUÆR. VII. An monialis poſſit egredi ad habendam curam nepotum omni auxilio carentium.

RESP. Non poſſe niſi ſummi Pontificis licentia interveniente; Sac.Congreg. apud Armend. *in Addit. lib.* 2. *tit.*10.*lib.*7.*de Relig. n.* 105. Neque ad habendam curam conſanguineorum infirmorum, Tamburin.& Bonac. *ubi ſupra*. Neque ad ſuccurrendum in extrema neceſſitate parentibus; aut filiis; & ſi alii contrarium ſentiant, cum in tali caſu quam maximè urgeat jus naturæ, & obligatio charitatis. Ita del Bene *loc. cit.* qui *dub.* 21. advertit, quòd in caſibus, in quibus monialis egreditur ſine licentia, tenetur poſteà id ſuperiori ſignificare. Quod intellige, ſi poſſit, & duret egreſſus; quia egreſſu adhuc durante, poteſt ſuperior illum emendare, ſi cauſam, cujus cognitio pertinet ad ipſum, non approbat. At non tenetur ſi jam egreſſus ceſſavit. Vide Bonac. *de clauſ.*

q. 1.

q. 1. *punc.* 8. ubi notat, monialem ad tempus legitimè egreſſam teneri ſtatim redire finito negotio, ad quod exivit; quia ceſſante cauſa conceſſionis egreſſus, ceſſat conceſſio. Hoc autem præceptum de ſtatim redeundo, cùm ſimus in moralibus, moraliter eſt intelligendum, ita ut monialis illud non violet, ſi per unum, vel alterum diem alicubi moretur, vel ad clauſuram rediens in itinere aliò divertat ad viſendam imaginem Sacram, cognatam, vel amicam; Ita del Bene *loc. cit. dub.* 20. *n.* 4. alios citans.

QUÆR. VIII. An monialis poſſit egredi, ut ſit Abbatiſſa alicujus monaſterii, & ob alias ſimiles cauſas.

RESP. Ex communi Doctorum affirmativè; diſcrepant tamen in hoc, quod eorum aliqui cenſent licitum eſſe egreſſum cum ſola Ordinarii, & Prælati Regularis approbatione, & conſenſu, nulla Sedis Apoſtolicæ, & Sac. Congregationis interveniente facultate, quia hic etiam, ſicuti in caſibus in cit. Conſtit. Pii V. expreſſis, militat ratio boni communis Religionis, ad quam ſpectat bonam Prælatam præficere. Requirunt tamen, quòd iſte tranſitus fiat ad monaſterium ejuſdem ordinis, & habitus. Et ita tenent decem & ſeptem Doctores apud del Bene *loc. cit. dub.* 14. qui ob eandem rationem aſſerunt poſſe concedi moniali egreſſum, ut ſit Magiſtra Novitiorum, quin & ut præſit portæ, vel rotæ in alio monaſterio ſimiliter ejuſ-

dem

dem ordinis, & habitus; immò ad novum monaſterium ejuſdem ordinis fundandum, vel etiam reformandum. Alii verò ſuſtinent in ſupradictis caſibus non licere egreſſum abſque Sedis Apoſtolicæ, vel Sac. Congregationis licentia; & ita docent Savar. Zerola, Barboſ. Tamburin. & Diana ex pluribus Sac. Congregat. declarationibus, & ita abſolutè eſt obſervandum præcipuè ex Decreto Pauli V. *ſub die* 27. *Decembris* 1617. publicato, & generalibus Ordinum Procuratoribus intimato. Unde neque cauſa correctionis ſine tali licentia poſſunt transferri de uno monaſterio ad aliud, quamvis in primo corrigi non poſſint cognatorum timore, vel alia ſimili cauſa. Quòd ſi aliqua monialis ſit adeò incorrigibilis, ut in nullo monaſterio correctio ſperari poſſit, non per hoc erit eiicienda, ſaltem inconſulto Pontifice, utpote quid novum, & inuſitatum, atque adeò ſcandalum generans, quapropter in tali caſu carceri potius, ne alias inficiat, includi debet, quàm cum tanto ſcandalo, & præjudicio boni communis monaſterii expelli, idque ex Sac. Congregat. *in una Redoven.* 1617. *& altera* 1603. ſentiunt Barboſ. Gavant. Lezan. & Riciul. qui advertunt, quòd monialis, cauſa fundationis, reformationis &c. egreſſa poſſit de conſenſu utriuſque monaſterii finito negotio ad primus monaſterium redire, etiam ſi ſocia, cum qua egreſſa fuit, redire nolit.

QUÆR.

QUÆR. IX. An moniali concedi poſſit egreſſus ad ſtrictius monaſterium.

RESP. Poſſe, & hoc ex declarationibus Sac.Congregat. quæ *in una Nanaten.* 1613. *& in una Rodonen.* 1617. expreſsè decernit, quod non obſtãte rigoroſa clauſura monialium, poſſit adhuc monialis, ſervatis ſervandis, tranſire de una religione ad aliam, at in caſu, quo tranſeat, debet in Religione, ad quam tranſit, Novitiatum facere, & profeſſionem emittere. Ad talem egreſſum requiritur ordinarii, & Superiorum licentia, quæ ſufficit ſi ſit petita, licet non obtenta, ſicuti de religioſis viris dicitur; ita del Bene *ubi ſupra dub.*19. *n.*7. Quod tamen non videtur admittendum, quia hìc non agitur de egreſſu ſimpliciter, ſed de egreſſu qualificato obligatione clauſuræ, ad quam requiritur diſpenſatio, & licentia, quæ licèt poſſit concedi ab Epiſcopo, conſultiùs tamen eſt, ut petatur à Sac. Congreg. ut advertit Barb. de jur. Eccleſ. *lib.*1. *cap.*44. *n.*76.

In hujuſmodi translatione ſequentes ſunt obſervandæ conditiones, videlicet quòd antequam monialis è primo monaſterio egrediatur, aliud ſit paratum, in quo benevolas habeat receptrices, & etiam capitulariter, & per ſecreta ſuffragia recipiatur; deinde ut dotem ſolitam ab aliis præſtari ſolvat, & ſpes illi auferatur ad primum monaſterium redeundi; inſuper quòd translatio fiat comitantibus matronis conſanguineis gravibus ab uno ad aliud monaſterium, recta via, abſque di-

ver-

verticulo, ac nullibi pernoctetur, niſi cauſa hoſpitii, idque nonniſi apud honeſtas perſonas, ut pluries fuit obſervatum ab eadem Sac. Congreg. & præcipuè *in una Nanaten.16.Januarii* 1615.

QUÆR. X. An monialis, quæ à monaſterio aufugit, timens juſtè, ac probabiliter à monialibus ſui monaſterii mortem ſibi veneno inferendam, poſſit tranſire ad aliud monaſterium diverſæ regulæ, etiam laxioris.

RESP. Affirmativè. Nam cum in præfato monaſterio tutè manere non poſſit propter odia, & perſecutiones, neque in aliis monaſteriis ejuſdem ordinis abſque moleſtia vivere queat propter infamiam, & pudorem, quo continuò ſuffunderetur; tamque in aliis monaſteriis diverſi ordinis tranquillum cum ingenti bono, & augmento ſpirituali vitam abſque animi ſolicitudine ducere poſſit, utique licita eſt translatio etiam ad Ordinem laxiorem, ob majus bonum ſpirituale, quod præcipuè attendi debet. Ita D. Tho. 2. 2. *q.* 189. *ar.* 8. & cum eo Suarez. Quare injuncta prius moniali pænitentia ſalutari, cum obligatione relinquendi dotem priori monaſterio, & ſolvendi novam ſecundo, hujuſmodi translatio indulgenda videtur. Atque ita reſolvit Sac. Congregat. Epiſcop. *in una Meſſanen. die* 29. *Aprilis* 1603. *& in una Cæſaraguſtana tranſitus* 1636. teſte Pignatel. *t.*1. *conſult.* 120.

QUÆR. XI. An caſu quo totum ali-

M quod

quod monaſterium transferri debeat in aliud monaſterium de novo conſtructum talis translatio fieri poſſit inconſulta Sede Apoſtolica.

RESP. Non poſſe, & hoc ex praxi Sacræ Congregationis, quæ in hujuſmodi caſibus ſolet expreſsè hanc facultatem concedere, ut cum aliis obſervat Caſſianus *v. Clauſura n.* 197. Nihilominus non deſunt oppoſitum ſentientes ex Barboſ. *allegat* 102. *n.* 27. cum ibi relatis, & colligunt ex quadam declaratione Sac. Congregat. edita 17. *Julii* 1615. in qua habetur, quòd auctoritas Sedis Apoſtolicæ requiritur tantùm ad conſtructionem novi monaſterii non verò in monialium translatione, unde eo ipſo quòd intervenit in conſtructione, non eſt opus alia facultate in translatione, quia hæc conſequitur ad conſtructionem, quare ſubintrat regula, quòd conceſſo principali, conceduntur ea omnia, quæ veniunt in conſequentiam ad ipſum. *Cap. prudentiam* §. *ſi verò de off. deleg.* Hoc autem eſt conforme diſpoſitioni Concilii *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 5. ubi ſtatuit, quòd monaſteria Sanctimonialium extra mænia urbis, vel oppidi, curent Epiſcopi, vel alii Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut ad nova vel antiqua monaſteria intra urbes, vel oppida reducantur. Hæc autem translatio, niſi nova monaſteria erigantur, fieri debet ad monaſteria ejuſdem ordinis, applicatis ipſis redditibus monaſterii trans-

lati

ſlati, ut refert deciſum Zerola *par.* 1. *Praxis v. Monialis*. An autem Epiſcopi poſſint monaſteria exempta transferres, affirmat Uveims. *conſtit.* 15. *n.*47. quia etiam ipſa quoad clauſuram ſubduntur Epiſcopo tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato.

QUÆR. XII. An monialis cum licentia egreſſa ad curandam infirmitatem, & intra domum privatam incluſa violet clauſuram, ſi huc, & illuc vagetur.

RESP. Non violare. Ita Navar. Sanch. & Tamburin. quia monialis non ligatur lege clauſuræ niſi intra proprium monaſterium; & cum obligatio clauſuræ ſit odioſa, ultra limites monaſterii non eſt extendenda. Si tamen Superior moniali in domo privata commoranti præſcribat clauſuram, tunc eam tenetur etiam in privata domo ſervare, quia tale præceptum eſt à Superiore potente clauſuram indicere.

QUÆR. XIII. An liceat mittere extra clauſuram moniales converſas ad quæritandas eleemoſynas.

RESP. Doctorum aliquos concedere, alios negare, ut videre eſt apud Donatum *rer. Regular. t.* 4. *tract.* 3. *q.* 18. Conſuetudini ſtandum eſſe non dubito, obſervatis tamen conditionibus per Sac. Congregationem præſcriptis, nimirum. Quòd Converſæ extra caſum quæſtuandi non egrediantur, neque ad alia monaſterii negotia peragenda. Saltem binæ ſimul incedant, ſint ætatis non minus annorum qua-

draginta, & vitæ exemplaris, bonæque ædificationis. Extra monaſterium nullo modo pernoctent, neque extra Civitatem, terras, & loca, in quibus monaſteria conſiſtunt, egrediantur; niſi ex loci anguſtia, & paupertate ſecùs Epiſcopo, vel miniſtro provinciali viſum fuerit eſſe neceſſarium. Quòd ſi hac de cauſa neceſſe eis fuerit extra monaſterium pernoctare, nonniſi in domibus perſonarum probatæ vitæ, & famæ hoſpitentur.

§. X.

De Clauſura quoad acceſſum Extraneorum.

QUÆR. I. QUid importet de ſuo formali acceſſus ad monaſteria interdictus.

RESP. Duo copulativè importare, videlicet locum, ad quem fit acceſſus, & collocutionem. Ita ex Januario *de caſib. reſervat. reſ.* 29. *n.* 15. & Pace Jordano *tom.* 2. *lib.* 7. *tit.* 12. *n.* 57. & deſumitur ex Sac. Congregationis decretis editis juſſu Sixti V. *anno* 1590. & Urbani VIII. *anno* 1623. in quibus de acceſſu, & colloquio ſemper copulativè fit mentio. Neque valet, quòd acceſſus ad monaſteria non prohibetur per ſe, ſed tantùm ut medium ad locutionem,

unde

unde tota ratio prohibitionis conſiſtit formaliter in ſola locutione, atque adeò, id, quod formaliter prohibetur, eſt ſola locutio. Nam falſum eſt, quòd acceſſus ad monaſteria non prohibeatur per ſe, ſed tantùm ut medium, quia non tam ex acceſſu poſſunt oriri verba turpia, quæ ſpectant ad locutionem, quàm ex colloquio tactus inhoneſti, qui pertinent ad acceſſum; Cùm igitur finis Sac. Congregationis fuerit utrumquæ præcavere, dicendum eſt, utrumque per ſe prohibuiſſe; ſed quia prohibuit copulativè, ideò utrumque ad violandam legem, utpote pænalem, neceſſe eſt intervenire.

Hinc eſt, quòd qui tantùm accedit, ſed non loquitur, vel tantùm loquitur ſine acceſſu, non facit contra legem, nec pænas incurrit, quia ad has contrahendas debent concurrere omnes qualitates à decretis requiſitæ. *cap.* 1. *de homicidio in* 6. & notant Jo: Andreas *ibid,* per illum textum, Jul. Clar. *lib.* 3. §. *fin. q.* 83. *n.* 9. Quare locutio cum monialibus in domibus propinquis non comprehenditur ſub prohibitione. Diana *p.* 3. *tract.* 2. *reſ.* 48. Tamburin. Lezana, Januar. contra Merol. & Paſqual. *in Lauret. n.* 1124. Neque vi dictæ prohibitionis eſt interdictum ſcribere monialibus, non quia ſcribere non ſit formaliter loqui, ſed quia deficit ratio acceſſus. Ita Ricius, Barboſa, Januar. Tamburin. & alii. E contra verò contra prohibitionem facit, qui loquitur per nutus, & ſigna; quia ex

una parte adeſt ratio acceſſus, & ex alia intervenit etiam locutio, nam verè explicat moniali ſuos internos conceptus, in qua manifeſtatione conſiſtit formaliter locutio; in nullo refragante, quòd talis manifeſtatio fiat per nutus, non verò per verba, quia differentia ſe tenet penes modum, non penes ſubſtantiam. Ita Graffius, & plures alii, quos, refert, & ſequitur Philippin. *de Privil. ignorant. in Append. ad cap.* 4. *num.* 284.

Rurſus non facit contra prohibitionem, qui loquitur cum moniali idiomate ab ipſa non percepto, quia deficit collocutio, non enim dicitur loqui cum moniali, ſed loqui coram ipſa, nam locutio, ut ſit completa, debet tranſmittere conceptus loquentis ad audientem, & eos illi communicare, quo ſecluſo, non habetur formaliter locutio. Ita Merol. Paſqual. *n.* 1120. & Januar. qui addit, quòd, ſi quis loquatur per intermediam perſonam, non facit contra prohibitionem, nam tunc explicat ſuos conceptus alteri, & hic moniali. Hoc tamen non approbat idem Paſqualig. quia ſi locutio eſſet directa ad monialem, verè ipſam alloqueretur, & finis ipſius eſſet communicare ſuos ſenſus moniali, & ſolùm eſſet facere fraudem legis, & proinde legem violare. Ita Graff. & Lezana *in Sum. v. Moniales* 20. Quod pariter dicendum eſt de eo, qui loqueretur cum moniali, ipſa nihil reſpondente, quia finis legis eſt tollere commercium locutionis, quod habetur,

ſive

ſive monialis reſpondeat, ſive non: ſecus dicendum, ſi monialis loqueretur, religioſus verò nihil reſponderet, quia non eſt prohibita auditio, ſed locutio. Paſqual. *loc. cit. n.*1123.

QUÆR. II. An alloquentes cum Monialibus ſine licentia peccent mortaliter.

RESP. Peccare mortaliter contra Bordon. *in Conſ. Regul. reſ.* 7. *n.* 81. del Bene *t.* 1. *de Immunit. cap.* 14. *dub.* 5. *n.* 25. Si quidem Sac. Congregatio prohibet tanquam aliquid grave, & imponit transgreſſoribus pænam valde gravem, quæ non ſolet imponi niſi pro peccato mortali, ut notant communiter Doctores. Unde hanc ſententiam ſuſtinet Merol. Coriolan. Nald. & alii penes Paſqual. *loc. cit. n.* 1117. & hoc habet locum etiam ſi locutio ſit de rebus indifferentibus, quia finis legis eſt tollere commercium præſentiale propter pericula, quæ inde oriri poſſunt, hoc autem commercium exercetur in quacunque locatione, de quacunque materia ſit, & proinde militat ſemper eadem ratio finalis. Neque valet quòd lex iſta, utpote fundata in præſumptione colloquii ad malum finem, & in periculis annexis tali collocutioni, ceſſet obligare, ceſſantibus periculis, & prædicta præſumptione. Lex enim ſemper obligat, quamvis in aliquo caſu non adſit periculum, quod intendit vitare, quia non ceſſat finis adæquatus ipſius. Unde matrimonium clandeſtinum ſemper eſt invalidum, quia in modo illo contrahendi præſumitur,

ſeu judicatur periculum eſſe fraudis, eſto quod in hoc, vel illo caſu particulari nullum ſit hujuſmodi periculum; ſemper enim verum eſt dicere, talem contractum ſic factum eſſe periculoſum.

QUÆR. III. An detur parvitas materiæ, ſeu collocutio ad breve tempus excuſans à peccato mortali.

RESP. Quamplures Doctores parti affirmativæ adhærere, inter quos Graff. & Diana. Siquidem non magis obligat lex humana, quàm obliget lex divina; ſi igitur in tranſgreſſione legis divinæ datur parvitas materiæ excuſans à mortali, debet etiam admitti in tranſgreſſione legis humanæ. Diſcrepant tamen in aſſignando, quænam in hoc caſu cenſenda ſit parva materia. Graffius putat, tranſeunter monialem ſalutare, & parum colloqui eſſe parvitatem materiæ. Quartus quadrantem horæ, Diana ſpatium unius miſerere in materia parva conſtituunt. Hæc tamen ſententia de parvitate materiæ omninò eſt reiicienda, ſicut eam rejecit ſpeciali ſuo decreto Sac. Congregatio Concilii, Clemente IX. approbante, eſtque ſequentis tenoris.

Die 11. *Maii* 1669. *Sacra Congregatio Eminentiſſimorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Concilii Tridentini interpretum. Habita notitia, quòd nonnulli Regulares abſque licentia crates monaſteriorum Monialium adire, & frequentare non dubitent, prætendentes non eſſe interdictum per bre-*

breve tempus, etiam uſque ad quadrantem horæ cum dimidio, quod horologio arenario aliquando metiuntur, moniales, aliaſque perſonas intra clauſuram exiſtentes alloqui, & hanc opinionem tanquam tutam affirmant, diſſeminant, & forſan etiam evulgant, proprias graviter illaqueantes conſcientias, ſcandala confoventes; ad hujuſmodi perniciosos errores eliminandos, opinionem prædictam improbans, reiiciens, ac damnans declaravit. Regulares cujuſcunque ordinis, militiæ, Societatis, Congregationis, & Inſtituti, etiam de quibus ſpecialis mentio foret habenda, qui ad monaſteria monialium, quamvis ab ordinarii jurisdictione quomodolibet exempta, & etiam ipſis Regularibus ſubjecta, vel aliàs ſpeiali mentione digna, abſque legitima facultate accedunt, colloquendo etiam per quodcunque modicum temporis ſpatium cum monialibus, aut aliis contra clauſuram degentibus, peccare mortaliter, eoſque ſub excommunicationis, privationis vocis activæ, & paſſivæ, aliiſque contra Regulares accedentes ſine licentia ad monaſteria monialium, ſtatutis pœnis, poſſe ab Ordinario, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato coerceri. Et die 7. Junii ejuſdem anni facta relatione SS. Domino Noſtro, Sanctitas ſua præſentem declarationem approbavit, ac typis dari, ſervarique juſſit.

QUÆR. IV. Quo jure ſive ſæcularibus, ſive Regularibus prohibeatur acceſſus ad monaſteria monialium.

RESP. Eſſe prohibitum jure antiquo.

Cap. Monaſteria de vita, & honeſt. Cleric. & *Cap. periculoſo de ſtatu Regular. in 6.* Idem ſpecialiter prohibetur Religioſis *Cap. definivimus* 18. *q.* 2. & extant duo decreta, unum ſub Sixto V. *Nonis Maii* 1590. alterum ſub Urbano VIII. *duodecimo Kal. Decembris* 1623. Advertendum tamen eſt, quòd prohibitio colloquendi moniales non ſolet comprehendere ſæculares conjunctos in primo, vel ſecundo gradu, *Peruſina* 18. *Januarii* 1618. *Monopolitana* 6. *Maii* 1625. excepto caſu, in quo ex conſtitutionibus Monaſterii, vel ſpeciali Epiſcopi decreto prohiberentur etiam conjuncti in primo gradu moniales alloqui ſine licentia, quæ tamen, niſi aliud obſtet, ipſis concedi debet ad annum pro alloquendis monialibus ſibi conjunctis ſemel in menſe, *Verulana* 10. *Februarii* 1599. Conceſſa licentia ſemel in menſe, non eſt neceſſe, quòd inter unam, & aliam viſitationem tranſeat menſis integer, ſed poterit accedere v. g. die 27. Aprilis, deinde die ſecunda Maii, dummodò nec in Aprilis, nec in Majo alia vice accedat. Sanchez.

QUÆR. V. An prohibitio alloquendi moniales extendatur ad Abbatiſſam.

RESP. Doctores aliquos negare. Ita Lezana, Tamburin. Januar. & Zambel. penes Paſqual. *loc. cit.* Cùm enim ſit lex odioſa, nomine monialium non venit Abbatiſſa; & quidem rationabiliter, quia, cùm Abbatiſſa ſit perſona gravis, provectæ ætatis, & probatæ vitæ, ceſſant quoad ipſam

illa

illa pericula, propter quæ eſt facta prohibitio. Oppoſitum tamen tenendum cum Merol. Megalio, & Squillant. præcipuè ob decretum Clementis ſupra relatum, in quo prohibetur allocutio *cum quacunque perſona intra Monaſterium degente*. Dictio *quicunque* eſt univerſalis, & omnes comprehendit, ut cum multis tradit Barboſ. *de diction. dict.* 310. per conſequens venit ſub prohibitione etiam Abbatiſſa. Quòd expreſsiùs habetur ex declaratione Alexandri VII. in ſua Conſtit. *Sacroſancti*, in qua apertè declarat, quòd ſub nomine Monialium in hac materia locutionis veniunt *Abbatiſſæ, Prioriſſæ, aut officiales Monaſterii*.

QUÆR. VI. An dicta prohibitio afficiat Epiſcopos extra ſuam diæceſim commorantes.

RESP. Si loquamur de prohibitione facta in Conſtit. Bonifacii VIII. relata *in cap. periculoſo*, & innovata per Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 5. dicendum eſt afficere etiam Epiſcopos, & Prælatos, immò etiam Cardinales, extra diæceſim commorantes, ut probat Donatus *in Praxi t.* 4. *tract.* 5. *q.* 21. & 24. ubi tamen ſubdit, quòd prædicti loquendo cum monialibus ſine licentia, ex tacita, ſeù præſumpta licentia ordinarii ſcientis, & non contradicentis, poſſunt excuſari. Si verò loquamur de prohibitione Ordinarii contra alloquentes cum monialibus ſubjectis, non ſubjici tali prohibitioni, neque pænis in ipſa conten-

tis defendunt Graff. & Diana, quia dicti Epiſcopi, & Prelati ſunt exempti ab omni juriſdictione Epiſcopi loci, ad quem divertunt. Nihilominus probabilius eſt oppoſitũ, tutius in conſcientia, & in praxi ſervandum. Ita Doctores relati, & approbati à Philippin. *de Privil. ignorant. in append. cap.* 4. *n.* 269. Quia Epiſcopus, & Archiepiſcopus in alieno territorio cenſentur ut privatæ perſonæ, ex Panormit. Ancharan. Hoſtien. & aliis; unde tenentur, ſicut quælibet alia perſona, locorum leges ſervare, & ſic tenentur ad jejunia, ac feſta, aliaque omnia pro bono communi, & ſalute animarum ab aliis Epiſcopis in eorum diæceſibus indicta. Præter quam quod Epiſcopus diæceſanus in caſibus concernentibus monialium clauſuram quoad perſonas exemptas procedit ut Sedis Apoſtolicæ delegatus, undè ejus auctoritas extenditur ad omnes perſonas quovis titulo in ſua diæceſi repertas. Quòd autenticè fuit declaratum à Sac. Congregat. *in Baren.* 20. *Maii* 1619. quam declarationem per extenſum refert Navar. *Sum. Bullar. p.* 1. *com.* 43. *num.* 10.

QUÆR. VII. An in illis diæceſibus, in quibus collocutio prohibetur ſub excommunicatione ordinario reſervata pueri, & puellæ impuberes tali pæna afficiantur.

RESP. Affirmant Graffius, dummodò ſint doli capaces, quia ſicut poſſunt mortaliter peccare, ſic etiam poſſunt cenſura puniri, quæ fertur in pænam delicti. Negant probabiliùs Bonacina, Diana, & alii, quia

quia reſpectu eorum, qui annos pubertatis nondum attigerunt, ceſſat cauſa finalis prohibitionis, quæ eſt, ut vitetur occaſio luxuriandi, quod non poteſt habere locum in impuberibus, ut expreſsè colligitur *ex Cap. Pueris* 1. *de delict. pueror.* An autem pueri in dubio, an ætatem expleverint, peccent colloquendo cum monialibus, & excommunicatione ligentur, negant Diana, & Quartus, quia in dubio melior eſt poſſidentis conditio, pro libertate autem pueri ſtat poſſeſſio.

QUÆR. VIII. An Advenæ, & Peregrini ligentur excommunicatione lata ab ordinario contra hujuſmodi alloquentes.

RESP. Negant Diana, Januarius, & del Bene, quia Peregrini, & Advenæ non ſubiiciuntur juriſdictioni, & legibus loci, in quo obiter reperiuntur, & per quem tranſeunt, quod patet *ex Cap. a Nobis* 1. *de ſent. excom.* ubi habetur, exteros furantes in diæceſi, in qua furtum eſt prohibitum ſub pæna excommunicationis ipſo facto &c. in hanc non incidere, cùm non ſint de juriſdictione Epiſcopi excommunicantis. Diſtinguit Donatus *in Praxi tom.4. tit. de Acceſſu ad Monial. trac.6. q.22. n.3.* & admittit hanc opinionem quoad monaſteria immediatè Epiſcopo ſubjecta, non verò quoad exempta, quia quoad prima Epiſcopus procedit poteſtate ordinaria, cui non ſubduntur Advenæ, & Peregrini; quoad ſecunda verò procedit auctoritate Apo-

Apoſtolica delegata, ſecundum quam ſibi ſubiicit etiam Advenas, & Peregrinos, quia edicta condita ab Epiſcopo cum tali facultate cenſentur condita ab ipſo Pontifice, cui omnes Chriſtifideles in his, quæ ſpectant ad bonum animæ, tenentur ubique obedire. Ego abſolutè, & ſine limitatione cenſeo, Advenas, & Peregrinos ligari excommunicatione lata ab ordinario contra hujuſmodi alloquentes, ſivè in monaſteriis exemptis, ob rationes adductas à Donato, ſive in immediatè ſubiectis, quia Epiſcopus non tantum procedit auctoritate Apoſtolica delegata quoad loca, ſed etiam quoad perſonas, ut patet ex declarat. Sac. Congregat. *in Baren.* 20. *Maii*, ſuperius adducta. Unde ratione talis poteſtatis ſubiicit ſibi perſonas independenter à loco, & per conſequens ligantur excommunicatione. Adde, quod etiam ſi non recurratur ad poteſtatem delegatam; Peregrini, & Advenæ ſubduntur legibus loci, ut habetur *in Cap. conſilium de obſervat. ieiunior.* & Gloſſ. *ibi*, & docent Pontius, Meroll. Molfeſius, aliique permulti.

QUÆR. IX. An afficiantur ſupradicta excommunicatione ſæculares colloquentes cum monialibus exemptis.

RESP. Viſum eſt aliquibus, non affici, quia locus exemptus, & locus extra diæceſim æquiparantur. Nihilominus oppoſitum aſſerendum, ſive in edicto fiat mentio de monaſteriis exemptis, ut tenent Rolland. Genuen. & Belloch. ſive nulla fiat men-

mentio, ut tenet Bariola. Quia, ut diximus in ſuperiori reſponſione, Epiſcopus in ordine ad clauſuram exemptarum procedit ut Sedis Apoſtolicæ delegatus. Vide Dianam *p.* 10. *trac.* 14. *reſ.* 50. ubi utramque ſententiam vocat probabilem, at verior eſt ſecunda, quod noviſſimè declaravit Sac. Congregat. *in Urbinaten. die* 10. *Maii.* 1663. & *in Viterbien.* quam referemus in reſponſione ſequenti.

QUÆR. X. An Regulares, & moniales exemptæ, ſi de ipſis mentio fiat, afficiantur cenſuris; & pœnis ab Epiſcopo indictis contra alloquentes ſine licentia.

RESP. Affici; habetur *in Viterbien. die* 26. *Junii* 1627. his verbis. *Sacra Congregatio &c. ſæpius cenſuit, Epiſcopum ad clauſuram cuſtodiendam etiam in monaſteriis Regularibus ſubjectis poſſe excommunicationis latæ ſententiæ pœnam ſibi reſervatæ imponere circa aperitionem oſtii clauſuræ extra caſus indigentiæ, nec non circa acceſſus, & colloquia cum monialibus, ac dictam excommunicationem ligare ne dum Regulares accedentes, verùm etiam moniales, ſi de ipſis mentio fiat, adeò, ut Superior Regularis ab eadem excommunicatione abſolvere nequeat. Cap. Monaſteria de vita, & honeſt. cleric.* Limitant hanc reſponſionem Sanchez, Barboſ. & Tamburin. *diſp.* 25. *q.* 9. & volunt, affici Regulares exemptos; ſed non privilegiatos, non verò exemptos ſimul, & privilegiatos; & pro hujus dictinctionis fundamento afferunt quandam declarationem

Sac.

Sac. Congregat. 9. *Aprilis* 1583. quæ ſic habet, *Regulares adeuntes monaſteria monialium ſine licentia Epiſcopi incidunt in pœnam excommunicationis, quam Epiſcopus ſuo edicto propoſuit, niſi Regulares illi habeant ex privilegio, quod non poſſint excommunicari, & tunc debent puniri à Superioribus alia pœna.*

QUÆR. XI. An eadem cenſura afficiatur, qui conſulit, vel cooperatur, aut iubet alterius acceſſum.

RESP. Negativè, quia pœna lata eſt contra accedentes, & cùm ſimus in odioſis, non eſt extendenda ad conſulentes &c. Famulus tamen miſſus, quia propriè accedit, cenſuram incurrit, niſi fortè ipſi immineat grave damnum, ſi non obtemperat domino præcipienti, quia in tali caſu ratione metus cadentis in conſtantem virum non incideret in excommunicationem, quia leges eccleſiaſticæ non obligant cum tanto rigore, non tamen excuſaretur à culpa contra jus naturale. Ita Diana, & del Bene *t.* 2. *cap.* 14. *dub.* 5. *ſect.* 3. *n.* 4. ubi concludit, quod fortaſſe eſſet abſolvendus ad cautelam.

QUÆR. XII. An dicta cenſura afficiantur pauperes oſtiatim mendicantes accedentes ad moniales cauſa quærendi eleemoſynam.

RESP. Non affici, quia rationabiliter præſumi poteſt Ordinariorum licentia; cùm in tali caſu non militent rationes, ob quas indicta eſt præfata prohibitio. Et

ob

ob hanc rationem excuſari fortaſſe poſſunt famuli, & famulæ accedentes ad moniales, ut ipſis deferant conſanguineorum munuſcula, maximè quoad illa monaſteria, in quibus non perfectè ſervatur vita communis; cùm enim dictæ moniales multis indigeant, opus illis eſt extra quærere, & recipere, quod tam frequenter habere non poſſunt per proprios inſervientes, unde præſumendum eſt, Prælatos tacitè conſentire, quod per exreros hoc præſtetur. Attamen inſpicienda eſt cujuſcunque loci conſuetudo, & ſervanda.

QUÆR. XIII. Ad quem ſpectet concedere licentiam accedendi ad moniales tam exemptas, quàm non exemptas.

RESP. Videantur quæ diximus ſupra *hoc capite* §. 2. *q.* 1. ubi etiàm diſſeruimus, an licentia indefinitè conceſſa extinguatur prima vice *q.* 8. Non eſſe hanc licentiam alloquendi de neceſſitate in ſcriptis concedendam, aſſerunt Doctores, quos citat, & ſequitur Diana *p.* 3. *tract.* 3. *reſ.* 129. oppoſitum ſentiunt Suarez, & Sanchez.

QUÆR. XIV. An Epiſcopi poſſint prædictam licentiam Regularibus concedere.

RESP. Poſſe Epiſcopo concedere Regularibus, ut quater ad ſummum in anno alloqui poſſint moniales conſanguineas in primo, & ſecundo tantùm gradu. Sac. Congregat. *anno* 1623. Urbano VIII. annuente, cum his tamen limitationibus, ſcilicet, quòd non alloquantur in Feſtis,

Ad-

Adventu, Quadrageſima, feria ſexta, Sabbato, & Vigiliis, ac præſente Confeſſario, dataque licentia pro die, & hora, quæ in libris Epiſcopi notentur. Nomine feſtivorum dierum veniunt Dominica, & alia feſta ex præcepto abſtinendi à ſervilibus, & non alia. Sub nomine Vigiliarum veniunt etiam Quatuor tempora, ita Diana contra Bordon. Sub nomine Adventus venit Romanus, non Ambroſianus. Quadrageſima verò incipit à die cinerum. Sub nomine Religioſi, cui Epiſcopus non poteſt concedere facultatem alloquendi niſi quater in anno, non venit Novitius, quia in odioſis habetur adinſtar ſæcularis. Portel. & Squillante apud Caſſian. *v. Colloqui num.* 13.

QUÆR. XV. An Epiſcopus denegare poſſit licentiam, quam concedere poteſt Regularibus juxta formam ſupradicti decreti.

RESP. Poſſe, ex Bordon. *in Miſcel. deciſ.* 222. Ducitur, quia in dicto decreto dicitur, quod Epiſcopi *poſſint*, non verò quòd *debeant*. Verbum autem *poſſint* importat actum voluntarium non neceſſitatis, Bartol. *in l. Gallus ff. de liber. & poſth. n.* 4. Negat Paſqual. *loc. cit. n.* 1134. poſſe Epiſcopum licentiam ſine cauſa denegare, quia agitur de gratia ſolita concedi; gratia autem concedi ſolita non poteſt ſine injuria denegari, *argum. ex l.* 1. §. *penult. de aqua quotid.* & notant Bartol. Gabriel. & Puteus. Concludit tamen ex cauſa rationabili

nabili poſſe denegare, & ſubdit ex Bordon. cit. quòd ſi urgeat aliqua neceſſitas alloquendi monialem nullo gradu conjunctam, ut eſſet celebratio alicujus contractus, aut alia ſimilis, poteſt ordinarius concedere licentiam toties, quoties neceſſitas urgebit, quia non prohibetur collocutio neceſſaria, ſed tantum vitioſa, ut colligitur *ex cap. Monaſt. de honeſ. Cler.*

QUÆR. XVI. An Regularis habens licentiam alloquendi monialem pro certa die, alloquatur alia diea præſcripta, peccet mortaliter, & incidat in pænas decreti.

RESP. Bordon. Paſqualig. & Dianam *t.9. tract.7. reſ.* 33. excuſare à peccato, quia manet licentia quoad ſubſtantiam, & variatur tantùm quoad modum. Hinc infert idem Diana *loc. cit. reſ.* 34. neque peccare, ſi colloquatur abſentibus Auſcultatricibus, & Confeſſario, quia hæ circumſtantiæ ſunt extrinſecæ, & ſecundùm has non videtur decretum Urbani uſu receptum. Ubi tamen hæc laudabilis viget conſuetudo, omnimodò ſervanda.

QUÆR. XVII. An Regularibus ex Prælati licentia miſſis ad crates monialium pro munere prædicationis obeundo, prohibitum ſit ſub peccato mortali, cenſuris, & pænis, immediatè poſt cum ipſis monialibus, abſque expreſſa licentia ad colloquendum, immiſcere ſermones, cum quæſtionibus, vel dubiis ſpiritualibus, aut materiis ipſius concionis.

RESP.

RESP. Sacra Congregat. Concil. *die* 21. *Maii* 1678. reſpondit affirmativè, tam de collocutione cum aliquibus monialibus, quàm cum una tantùm (omnibus tamen audientibus) immediatè poſt concionem.

QUÆR. XVIII. An licentia conceſſa Regulari ad colloquendum, extendatur ad ſocium.

RESP. Cum Diana, del Bene, & aliis negativè contra Riccium, Tamburin. & Peyrin. qui partem affirmativam defendunt hac ratione, quia nimirum in connexis idem eſt judicium, & ſic quod conceditur Regulari, conceſſum cenſetur etiam ſocio. Sed falluntur; quia illud principium de connexis deſumptum *ex cap. tranſlato* locum habet, ſi connexa ſe habeant inſeparabiliter, non ſic ſi ſeparabiliter. Ita communiter Doctores. Regularis autem, & ſocius non ſunt connexi in ordine ad locutionem, ſi quidem unus loqui poteſt, altero nihil loquente.

§. XI.

§. XI.

De Pænis, quibus ſubiiciuntur violantes Clauſuram.

QUÆR.I. QUas pænas incurrant Prælati ingredientes monaſteria monialium ultra caſus neceſſitatis.

RESP. Prælati ſæculares pontificali dignitate præditi pro prima vice incurrunt interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ; pro ſecunda contrahunt ſuſpenſionem à munere pontificali, & à divinis; pro tertia verò vice, & deinceps afficiuntur excommunicatione nemini reſervata. Prælati Regulares incurrunt excommunicationem, & ſimul privationem omnis officii, & miniſterii, & quidem toties, quoties ultra caſus neceſſitatis ingrediuntur, ut notat Sanchez ex motu Gregorii XIII. *ſub die* 23. *Decemb.* 1581. Juxta Conſtitutionem verò Alexandri VII. quæ incipit *Sacrarum Virginum*, ipſo facto pænam excommunicationis, & privationis omnium officiorum, quæ obtinent, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vel alia inpoſterùm obtinenda, vociſque activæ, & paſſivæ abſque alia declaratione incurrunt, & ab Epiſcopo loci tanquam ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato

quan-

quando, & quoties opus fuerit corrigi, & puniri valent.

QUÆR. II. Quænam pœnæ impoſitæ ſint ingredientibus clauſuram ſine licentia.

RESP. Per Concilium Tridentinum impoſita eſt excommunicatio ingredientibus ſine licentia in ſcriptis, idem dicendum de ingredientibus cum licentia vi, dolo, aut ex falſa cauſa impetrata. Excommunicatio hæc nemini reſervatur, niſi fiat ad malum finem, nam in hoc caſu reſervatur Pontifici, & nemo virtute privilegiorum poteſt abſolvere, prout declaravit Sac. Congregatio. Alia excommunicatio Papæ reſervata lata eſt à Gregorio XIII. in ſua Conſtit. quæ incipit *Ubi gratiæ*, contra quaſcunque perſonas etiam Comitiſſa, Marchioniſſa, aut Comites, Marchiones, Duces ingredientes clauſuram monialium prætextu facultatum ibi revocatarum, ſive tales facultates conceſſæ fuerint ab ipſo Pontifice, ſive à Legatis, ſive ab Epiſcopis, vel aliis. Excommunicatio quoque ſimili tenore lata eſt à Paulo V. & licèt hæ Conſtitutiones videantur loqui de ingredientibus tantùm prætextu dictarum facultatum, tamen ex ſtylo Curiæ intelliguntur generaliter etiam de intrantibus ſine tali prætextu. Ita Navar. Beia, Villagut. Azorius & Graff. & ſi contrarium ſentiant Suar. Sayrus, & Sanchez.

Unde in Excommunicationem Papæ reſervatam incidunt, qui ſine neceſſaria licen-

centia intrant in clauſuram, licèt id faciant propria auctoritate, & ſine prætextu privilegiorum, ut declaravit Sac. Congregat. Epiſ. *in Comen.* 15. *Septemb.* 1578. & *in Mediolanen.* 19. *Maii* 1579. & etiam cum licentia in caſibus non neceſſariis, puta ad viſitandas moniales conſanguineas, etiam infirmas, & illæ mulieres, ſeu viri, qui cum uno ſaxo vel ligno, vel qualibet alia re intrant ſub prætextu deferendi neceſſaria pro fabrica, & moniales, quæ tales introducunt 11. *Junii* 1583. & qui licentiam habet ingrediendi pro uno ſervitio, ſi poſteà intret pro alio 6. *Auguſti* 1601. & 14. *Junii* 1630. Puella verò, vel vidua, quæ temerè ingreditur ad ſuſcipiendum habitum, & Abbatiſſa recipiens incidunt in cenſuras. Hæcque debet graviter puniri, illa expelli, nec amplius admitti ſine licentia ſpeciali Sacræ Congregationis. 8. *Novemb.* 1601. & 5. *Februarii* 1649. Si tamen ingreſſa fuit non ad malum finem, poſtquam exivit, abſolvitur cum pænitentia ſalutari abſque ulla pæna pecuniaria, 20. *Novemb.* 1654. Ingredientes peculiaria monaſteria monialium contrahunt etiam alias antiquiores excommunicationes, ſcilicet Gregorii IX. & Eugenii IV. præſumentes ingredi monaſteria S. Claræ: Bonifacii IX. præſumentes ingredi monaſteria ordinis Prædicatorum; & Julii II. ingredientes monaſteria Conceptionis.

QUÆR. III. Quibus pænis afficiantur moniales, ſeu alii exterum introducentes, vel

vel intrare permittentes in clauſuram ſine licentia legitima.

RESP. Nullam incurrunt excommunicationem ex vi decreti Concilii Tridentini, quia de iis nulla eſt facta mentio, ſed tantùm de intrantibus. Verùm ex Bulla Gregorii XIII. *Ubi gratiæ* fertur excommunicatio Papæ reſervata, & pœna privationis dignitatum, beneficiorum, officiorum, & inhabilitatis ad hujuſmodi contra Abbatiſſas, Abbates Conventus, & alios Superiores utriuſque ſexus monaſteriorum monialium, & perſonas quocunque nomine vocentur, ſi quemquam prætextu licentiarum, quas ibi revocaverat Papa, ingredi faciant, vel permittant, & omnes iſtæ pœnæ ſunt latæ ſententiæ. Item ex Bulla Pauli V. *Monialium* fertur excommunicatio Papæ reſervata, & privatio officiorum, ac inhabilitas contra monialium Abbatiſſas, Prioriſſas, & Superiores alias, ſi quemquam prætextu licentiarum ibi revocatarum, introducere, admittere, vel admiſſum quocunque modo detinere auſæ fuerint, aut præſumpſerint.

QUÆR. IV. An dictas pœnas incurrant ſolum ſuperiores viri, vel fœminæ introducentes, an aliæ etiam perſonæ religioſæ particulares, maſculi, aut fæminæ.

RESP. Superiores tantùm, non verò privatas perſonas affici dictis pœnis, aſſerunt Sanchez, Miranda, Roderic. & Dian. *t.* 1. *reſ.* 33. *&* 24. quia illam particulam *& perſonas quocunque nomine vocentur* in Bulla Gre-

Gregorii poſitam, putant, intelligi de perſonis eorum Superiorum; in Bulla verò Pauli ſolùm ſuperiores fœminæ exprimuntur. Nihilominus tenendum eſt, etiam moniales particulares ſubdi prædictis pænis extraneos admittendo in clauſuram; patet ex motu Gregorii, nam clauſula illa *& perſonas quocunque nomine vocentur* utpote univerſalis comprehendit etiam moniales particulares, maximè quia Pontifex in antecedentibus de ſuperioribus ſufficienter diſpoſuerat. Et ita tenent Llamas apud Sanchez, & Filliucius, quam ſententiam videtur ſequi Sac.Cong.*in Aſſiſien.* 4.*Auguſti* 1602. *& in Cremonen.* 17. *Septemb. ejuſdem anni*.

QUÆR. V. Quid veniat nomine admiſſionis in monaſteria, ut moniales admittere præſumentes, dicantur incidere in pænas in ſupradicto motu Gregorii inflictas.

RESP. Venire cooperationem tantùm ſive directam, ſive indirectam ad ingreſſum; quatenus ſcilicet exercet actionem poſitivam, vel negativè ſe habet ad ingreſſum, quem impedire tenetur ex officio, quia alterutro modo tantùm cenſetur admittere ad ingreſſum. Suarez, Miranda, Coriolanus, Bonacina, & alii. Ita ut monialis, ſi ad ipſam non ſpectet impedire ex officio, v.g. non ſit Prælata monaſterii, nec præſit portæ, non incurrat dictas pænas non impediens, etiam impedire cùm poſſit; quia in tali caſu nec directè, nec

N indi-

indirectè cenſetur cooperari ad ingreſſum. Ita del Bene *t. 2. de immunit.cap.19.dub. 67.* ubi *n. 5.* addit, monialem confabulantem, vel concomitantem perſonas illicitè ingreſſas, non affici dictis pœnis, etiamſi colloquendo ſit cauſa, quòd illæ diutiùs immorentur, quod ſuſtinet etiam Sanchez, quia verè non dicitur admittere ad ingreſſum, cùm jam ſint ingreſſæ; tamen licèt non ſubiiciatur pœnis ipſa monialis, peccat contra obligationem clauſuræ. Ita Bonacina, qui cenſet, Prælatam, vel aliam, cui incumbit onus impediendi ingreſſum ſubiici præfatis pœnis, non ſolùm ſi ſua locutione detineat diutiùs ingreſſum, verùm etiam ſi non expellat, cùm poſſit.

QUÆR. VI. Quas pœnas incurrant moniales illicitè egredientes è monaſterio.

RESP. Moniales clauſuram violantes ſive parùm, ſive multùm, dummodo egreſſus ſit completus, peccare graviter, & ipſo facto contrahere excommunicationem Papæ reſervatam ex Conſtit. Pii V. quæ incipit, *Decori*, quam excommunicationem contrahunt etiam licentiam egreſſus quomodocunque concedentes aliter, quàm in conſtitutione permiſſum eſt. Item lata eſt excommunicatio adversùs concomitantes, ac illarum receptatrices perſonas laicas, ſive eccleſiaſticas, conſanguineas, vel non. Inſuper adversùs egreſſas, & Superiores licentiam concedentes ſtatuit Pontifex privationem dignitatum, officiorum,

& ad-

& adminiſtrationum, quæ eo tempore obtinent, redditque inhabiles ad ea, & alia in poſterùm obtinenda.

QUÆR. VII. Quinam comitatus, & receptio neceſſarii ſint, ut comitantes, & recipientes monialem iniquè egreſſam, excommunicationis cenſuram incurrant.

RESP. Debere eſſe comitatum, vel receptionem, quæ eum egreſſum, vel illius perſeverantiam foveant; aliàs non eſt formalis comitatus, vel receptio monialis è monaſterio egreſſæ, ita del Bene *loc. cit.* Quare pænas non incurrunt monialem comitantes, vel recipientes poſt egreſſum illicitum, ut ejus honori, & honeſtati conſulant, immò ob ſolam urbanitatem, amicitiam, aut cognationem, dummodo non faveant illicito egreſſui, nec perſeverantiæ in illo. Llamas. Rodriq. & alii.

QUÆR. VIII. An prædictæ pænæ afficiant monialem legitimo titulo egreſſam, ſed ceſſante egreſſus cauſa, iniquè extra clauſtra commorantem.

RESP. Negat Sanch. *lib. 6. cap. 15. n. 70.* Quia Pontifex has pænas indixit egredientibus aliter, ac ipſe diſpoſuerat, hæc autem monialis non aliter egreſſa eſt, eſto aliter poſt egreſſum commoretur. Oppoſitum docent Llamas, & Caſtropal. quia Pontifex imponens prædictas pænas non uſus eſt verbo *egredientes*, ſed *egreſſas*, ut tacitè innueret ſpectare non phyſicum egreſſum tantùm, ſed etiam moralem, & continuatum.

QUÆR. IX. Quibus pænis afficiantur accedentes ad colloquendum cum monialibus ſine licentia.

RESP. Contra laicum, & Clericum monaſteria frequentantes, & præmiſſa Epiſcopi monitione ab acceſſu non deſiſtentes, *in cap. monaſteria*, *& cap. ut Clerici de vita*, *& honeſt. Cleric.* ſtatuitur pæna. Ille debet excommunicari; iſte verò non tantùm excommunicari, ſed etiam ab officio ſuſpendi, & deponi. Contra utrumque procedere poteſt Epiſcopus, ſi poſt præmiſſam monitionem ſemel tantùm accedant, quia ſunt ſufficienter contumaces, & ſemel tantùm accedendo dicuntur non deſiſtere, Bonac. *de clauſ. q.* 3. *p.* 4. Per quot autem actus inducatur frequentia acceſſus, diſcrepant de more Doctores. Per duas vices ſuſtinent in terminis Coſm. & Gratian. quidus aſſentitur Llamas, ſi fiant una die, vel duobus diebus continuis, negat tamen de toto menſe. Per trinum acceſſum tribus diebus continuis frequentiam haberi defendunt Manuel, & Navarrus, quibus adhæret Sanchez, qui addit, unicum etiam acceſſum ſingulis menſibus frequentiam nuncupari. Placet ſententia Barboſæ *allegat.* 102. *n.* 70. hoc relinquendum eſſe prudentis arbitrio.

Contra Regulares verò ad monialium monaſteria accedentes impoſita eſt pæna privationis officiorum, vocis activæ, & paſſivæ ipſo facto incurrenda; ut patet ex decretis Sac. Congregat. juſſu Sixti V. & Ur-

Urbani VIII. editis, & ex Conſtitutionibus Gregorii XV. & Alexandri VII. Poſſunt quoque ab Epiſcopo excommunicari, ut ex Sac. Congreg. Decreto approbante Clemente IX. & etiam carcerari, ut tradunt Boer. & Guid. Pap. quos refert, ſed impugnat Paſqual. *loc. cit. n.* 1139. & prædictis pænis ſubduntur Regulares etiam ob unicum acceſſum, quia de accedentibus, non de frequentantibus loquuntur decreta, ſub quibus etiam Equites Hieroſolomitani ex ejuſdem Sac. Congregationis declaratione comprehenduntur.

QUÆR. X. An prædictæ pænæ obligent in conſcientia ante judicis declarationem.

RESP. Excepta excommunicatione, alias pænas non obligare in conſcientia, affirmant Suar. *t.* 4. *de relig. lib.* 1. *cap.* 7. *in fin.* qui de magis communi teſtatur, quamvis alii doceant, pænam inhabilitatis obligare ante declaratoriam criminis commiſſi, quia hæc pæna eſt purè privativa non requirens factum hominis poſitivum ad ſui executionem. Cajetanus, & plures alii adducti à Sanchez *lib.* 2. *cap.* 39. *n. ult.* Alii verò diſtinguunt; Si pæna inhabilitatis apponatur ſimul cum aliis pænis, quæ non obligant in conſcientia ante declaratoriam, tunc neque hæc obligabit; aliàs ſecùs, ſi ponatur per ſe, vel cum aliis merè privativis. Covar. & Filliuc. Media tamen ſententia ex ſtylo curiæ magis recepta ſuſtinet, dictam privationis officiorum pænam obligare in conſcientia, quando caſus eſt ma-

N 3 niſe-

nifeſtus, quia tunc ſuperioris acta incipiunt eſſe nulla ceſſante titulo colorato ob privationis notorietatem; at quandiu privatio eſt occulta, non videtur obligari in conſcientia, quia ejus acta ratione publici officii ſunt valida manente titulo colorato.

QUÆR. XI. Quinam à prædictis cenſuris, & pænis poſſint abſolvere.

RESP, Ab excommunicatione, quam incurrunt ingredientes ſine neceſſitate, & licentia in ſcriptis ex decreto Tridentini, cùm nulli ſit reſervata, jure ordinario Epiſcopi, & Prælati ſuos ſubditos, & omnes confeſſarii approbati ſuos pænitentes, *Cap. nuper de ſent. excommuni.* Ab excommunicatione verò contracta in terminis Conſtit. Gregorii XIII. utpote reſervata Pontifici ipſe ſolus poteſt abſolvere, & ejus Pænitentiarii, & (ſi caſus ſit occultus) etiam Epiſcopi, & Prælati, qui habent privilegium abſolvendi ſuos ſubditos à caſibus papalibus occultis; Regulares quoque virtute privilegiorum ſuæ religionis. Limitandum tamen, niſi ingreſſus fuerit ad malum finem, ſcilicet ad malum finem luxuriæ, ſic reſponſum Romæ, ut teſtatur del Bene; nam in hoc caſu, licèt occulto, quoad Epiſcopos derogatum fuiſſe decreto Tridentini *ſeſſ. 24. de reformat. cap. 6.* tradit Sanctarel. in *tract. de hæreſi cap. 5. dub. 1. n. 1.* ubi affert decretum Sac. Congregat. quæ cenſuit approbante Gregorio XIII. Bullam Pii V. etiam in occultis procedere; at oppoſitum ſentit cum Bonacina

del

del Bene, qui de tali declaratione aſſerit, autenticè non conſtare; Quoad Regulares verò ex decreto Sac. Congregat. ſub Clemente VIII. revocata ſunt privilegia. Intelligunt tamen quoad pænitentes ſæculares tantùm, non verò regulares, Naldus *v. reſervatio*, Vecchius, & Bordonus, qui quandam Sac. Congregat. declarationem adducunt.

In reliquis autem cenſuris, & pænis inflictis, vel contra Prælatos illicitè monaſteria ingredientes, vel contra cæteros, de quibus dictum eſt ſupra, poteſt, ſi occultæ ſint, Epiſcopus abſolvere, & reſpectivè diſpenſare; hæc enim facultas ei competit quoad ſuos ſubditos ex Trident. *ſeſſ. cit.* ſicuti etiam competit ſuperiori religionis, etiam locali ex privilegio circa ſuos religioſos, cùm hic quoque circa prædictos juriſdictionem quaſi epiſcopalem exerceat. Non poteſt tamen in inhabilitatibus in foro externo diſpenſare, cùm nullum circa hoc appareat privilegium, ut probabilius contra Rodriq. ſentiunt Lezana, Peyrinus, & Bonacina; quod à fortiori tenendum eſt, ſi fuerit judicis ſententia ſubſequta. Quomodo ſupradicta facultas competat etiam confeſſariis regularibus, qui vigore ſuorum privilegiorum poſſunt abſolvere toties, quoties ab omnibus caſibus, & cenſuris, ac pænis conſurgentibus ex eis, præter quam à contentis in Bulla cænæ, & Decreto Clementis VIII. & à ſpecialiter reſervatis ab ordinario, videa-

tur del Bene *t.* 2. *de Immunit. cap.* 15. *dub.* 81. *num.* 3.

CAPUT VIII.

De præcipuis Monialium obligationibus.

§. I.

De Horarum Canonicarum obligatione.

QUÆR. I. AN moniales teneantur publicè officium divinum in Choro perſolvere.

RESP. Teneri tum ex antiqua Eccleſiæ conſuetudine, tum ex ſtatutis ferè omnium Religionum, tum *ex Clement.* 1. *de celebrat. Miſſar.* tum ex communi Doctorum; & talis obligatio eſt ſub mortali, præcipuè reſpectu Abbatiſſæ, quia, quando obligatio cadit in corpus myſticum alicujus communitatis, ad caput talis corporis pertinet præcipuè curare hujuſmodi oneris ſolutionem. Obligantur quoque moniales collectivè ſumptæ, quia hæc obligatio afficit communitatem, quam ipſæ conſtituunt; diviſivè tamen acceptæ non teneantur, niſi magnam jacturam officium pateretur;

retur; quia ad intereſſendum in choro obligantur juxta menſuram regulæ, quæ ad penam tantummodo obligat, non ad culpam ſaltem mortalem, & eſt communis ſententia. Immò Emanuel Rodriq. *t.3.qq.regul.q.6. art.6.* affert privilegium Leonis X. qui indulſit, & decrevit moniales etiam ſanas Sanctæ Claræ non teneri officium divinum ſemper in choro perſolvere; ac diſcretioni Abbatiſſarum commiſit, ut, quando, & quomodo, ſive cum quibus hæc remiſſio ſit toleranda, ſolerter invigilent, & prudenter concedant. Suſtinet tamen Peregrin. *in comment. ad conſtitut. ſui ordinis. p. 1. lit. b.*§.3. moniales peccare mortaliter, ſi à choro abſint ex conſuetudine, etiamſi privatim officium divinum perſolvant. 18.

QUÆR. II. An moniales teneantur recitare in choro officium parvum B. Virginis, & Defunctorum, ſeptem Pſalmos pænitentiales, ac graduales, quando à rubricis præſcribuntur.

RESP. Officium parvum B. Virginis in iis Eccleſiis, qæ illud ante Breviarium Pii V. recitabant ex conſuetudine, non debet omitti in recitatione publica, cum hec conſuetudo expreſsè fuerit præſervata, aliis verò Eccleſiis proponitur tantùm de conſilio. Ad officium defunctorum ſingulis menſibus, Pſalmos pænitentiales, & graduales non tenentur neque ex vi regulæ, quæ, ut ſuppono, non obligat in conſcientia, neque ex Breviarii rubricis, quia Summus Pontifex admonet, ſed non obligat. Suarez.

Rodriq. & Bonacina. In die verò ſecunda Novembris, in Feſto S. Marci, & Rogationibus tenentur in choro, vel, ſi a choro abſint, privatim recitare ex pręcepto officium defunctorum, & litanias, quia ſunt pars officii illius diei. Ita Doctores communiter, licèt non deſint aliqui apud molfeſium *t.* 1. *tract.* 5. *cap.* 1. *n.* 57. oppoſitum ſentientes; alii verò, quos refert, & reiicit Diana, putant, omittentem die ſecunda Novembris utrumque officium, defunfunctorum ſcilicet, & Octavæ, unicum tantum peccatum cõmittere, cum illa duo officia per modum unius præcipi videantur.

QUÆR. III. An Moniales canentes in Choro ſatisfaciant obligationi, ſi partem ſuam recitent, ad partem antem alterius chori non attendant.

RESP. Non ſatisfacere, quia in tali caſu habentur ut abſentes, nam præſens non dicitur, qui licèt ſit præſens corpore, ad aliud tamen attendit. *l. coram Titio*. 209. *ff. de verb. ſignif.* Ita Tambur. *lib.* 2. *in decal. cap.* 5. §. 4., ubi pro oppoſita ſententia adducit Caramuel. Filliuc. & Tancredi. Concedunt tamen Navar. Sanch. & Lezana, ſatisfacere monialem, quæ dum in choro recitatur divinum officium, occupatur in aliquo neceſſario ad ipſum, ut prævidendo lectiones &c., quia, cum chorus reputetur unum corpus, quod dixit unus, cenſetur dictum ab alio, qui detentus fuit occupatione neceſſaria ad ipſum chorum; quod intellige quando ante officium talem oc-

cu-

cupationem prævenire vel non potuit, vel non debuit. Similiter ſatisfacit monialis, quæ, quantum moraliter poteſt, attendit, quamvis propter culpam chori nihil percipiat ex iis, quæ aliæ recitant, quia hoc modò præſtat id, quod poteſt, nec per ipſam ſtat, quin audiat; quare per recitationem ſuæ partis, addita aſſiſtentia ad chorum, & ſua attentione pro alia parte, ſatis ſibi communem in re morali facit eam chori orationem. Quod dicendum eſt ob eandem rationem de moniali ſurdaſtra, & cæca, quæ poſſunt ſuam partem recitare, & eam recitant, ad aliam verò, quantum poſſunt, attendunt. Non ſic de omninò ſurda, quæ nihil percipit, neque cæca, quæ nihil recitat, dum choro aſſiſtunt. Tamburin. *loc.cit.* qui docet, teneri aſſiſtentes in choro ſubmiſſa voce recitare ea, quæ organum, vel inſtrumenta muſica pulſant, quia organi ſola pulſatio non eſt oratio, quod negant Sanchez, & alii, quia talis ſonus habetur ab Eccleſia ut pars divini officii.

Monialis, quæ ad chorum pergit hora jam cæpta, poteſt cum aliis cantando pergere, immò debet, ne ſua privata recitatione alias diſtrahat, poſtea verò, quæ omiſſa ſunt, ſuppleat, ſicut ex communi docet *Sà.v.hora.n.*8. Quinimmò Henricus, & Major, quos ſequitur Layman, probabiliter docent, nihil ſupplendum eſſe, ſi non multum in choro proceſſum eſt, quia, ſicut in miſsæ auditione, ita in officio canonico omiſſio modici æſtimari non ſolet, præſertim cum

propter ſocietatis vinculum alii cantantes unius defectum ſupplere teneantur.

QUÆR. IV. An Moniales teneantur ad privatam horarum canonicarum recitationem ſub mortali.

RESP. Negant duodecim Doctores relati, & approbati à Philippin. *de Privil. ignorant. Append. ad cap.* 4. *n.* 192. Ratio eſt, quia moniales non tenentur ad horas canonicas aliquo voto, neque ex vi ſuæ profeſſionis, ut paſſim fatentur Doctores, neque ex aliquo eccleſiæ præcepto, neque ex vi alicujus ſtatuti, aut regulæ, ſed ſolum conſuetudine, ex communi Doctorum. De hac autem conſuetudine non conſtat an ſit inducta animo obligandi ad culpam, potuit enim induci vel ex errore, vel ex devotione, vel ad præſcriptum regulæ, vel animo obligandi tantùm ad pænam; unde ſtante hoc dubio favendum eſt poſſeſſioni libertatis, quæ conſuetudinem dubiam præcedit, & ſic tenendum non obligare. Maxime quia moniales, ſicuti non poſſunt condere legem ex defectu poteſtatis in fæmina, ſic neque introducere conſuetudinem, quæ vim habeat obligandi. Ita Bartol. *conſ.* 136. *n.* 12. & Rolland; qui teſtatur de communi *conſ.* 5. *n.* 74.

Contra hanc ſententiam reclamant communiter Doctores, & meritò, atque adeò peccare mortaliter moniales privatam horarum canonicarum recitationem omittẽtes, defendunt præcipuè Malderus, Gavant. Belloch. & Portel. Quia cùm in

ve-

vetuſtis ſciri non poſſit, à quo ſit orta conſuetudo, *l. ſi arbiter 28. ff. de probat.* attendenda eſt obſervantia, quæ declarat ejuſmodi conſuetudinem obligare; immò poteſt obſervantia conſtituere jus, & facere, quòd id obligêt, quod de ſe non obligat *l. de quibus, & l. nulli ff. quod cujuſque univerſ.* Unde licèt non conſtet, an conſuetudo prædicta recitandi horas canonicas ſit introducta animo obligandi, obligat nihilominùs, quia obſervantia ità declarat, & decernit. Neque valet, quod moniales non poſſint introducere conſuetudinem, quia, ut notat Monteſin. *p. 2. t.2. diſp.23. q. 13. n. 220.* quamvis verum ſit, quòd mulieres regulariter non poſſunt introducere conſuetudinem generalem, obligantem omnes etiam viros, ſicut regulariter non ſunt habiles ad condendas leges. Poteſt tamen per mulieres introduci conſuetudo, quæ vim habeat legis obligantis ipſas, non viros, maximè acceptante, & approbante ſuperiore, ut notat Villalob. & concedunt Suar. Caſtropal. Salas & alii.

QUÆR. V. An moniales utentes Breviario Monaſtico poſſint in privata recitatione uti Romano.

RESP. Ex Soto, & Bellar. decere, moniales etiam in privata recitatione Monaſterii ritum ſervare; admittunt tamen alii graves Doctores, licitum eſſe, ſecluſo ſcandalo, poſthabito ſui monaſterii Breviario, uti Romano; ſicuti etiam poſſe Ro-

ma-

mano uti Calendario epiſcopali, quia nulla adeſt in contrarium prohibitio, concedit Bordon. *conſ. Regul. reſ.* 30. *n.* 19. qui addit *n.* 23. occurrentibus eodem die duobus feſtis Sanctorum ejuſdem, & æqualis ordinis, unum Breviarii Romani, ſeu Calendarii Epiſcopalis, & alterum Religionis, de hoc eſſe faciendùm officium, quia quilibet in domo ſua præſumitur major. Rota *coram Veropſio 9. Januarii* 1614. Verùm obſtat Sac. Congreg. decretum *ſub die* 27. *Septemb.* 1698. in hæc verba. *Si occurrerint, vel fuerint traſferenda duo feſta ejuſdem ritus, quæ unica die occurrebant, quorum unum ſit univerſale, & alterum particulare alicujus diæceſis, vel Religionis, priùs fiat de univerſali, deinde de particulari, niſi obſtet ratio majoris dignitatis.*

QUÆR. VI. An Moniales poſſint, & teneantur recitare officia propria Sanctorum ſui Ordinis.

RESP. Teneri, ſi immediatè ſubiiciantur Regularibus, quia ratione hujuſmodi ſubjectionis tenentur implere ea, quæ præſcribuntur à Prælatis. Verùm admittit Bordon. *Conſil. Regular. loc. cit.* quod, ſi recitent ex privilegio aliqua officia infra annum, v. g. officium SS. Corporis Chriſti ſingulis quintis feriis feſto novem lectionum non impeditis, poſſunt aliquando illa omittere, dicendo de ſimplici, ſeu de feria, quia nullus cogitur uti ſuo privilegio, cum in invitum non conferatur. Si verò à poteſtate ſui ordinis ſint exemptæ, ad-

adhuc teneri, docet Bordon. *in Miſcell. deciſ.*452. quia exemptio à regularium poteſtate eſt quoad regimen tantùm, non quoad regulæ, & ſtatutorum obſervantiam. Veriùs tamen eſt non teneri, quia exemptio tollit obligationem obſervandi conſuetudines ordinis, & ſtatuta; Poſſunt tamen recitare, cum enim profiteantur ordinis regulam & conſtitutiones, decet ejuſdem privilegiis gaudere. Unde notat ex Quintanaduena Paſqualig. de Sacrif. *nov. leg. q.* 275. *n.* 5. quod poſſunt ſemel in menſe celebrare officium Fundatoris Ordinis; ſi in eodem ordine adſit privilegium. Dum enim Regulam talis Fundatoris profitentur; habent ipſum pro fundatore, quamvis ab aliis ſint inſtitutæ.

QUÆR. VII. An moniales teneantur recitare extra chorum officia defunctorum quæ pro benefactoribus ſolent recitari in choro, ſi tunc abſint vel ex culpa, vel ex impotentia.

RESP. Non teneri, etiam ſi dicta officia recitari debeant ex juſtitia, quia obligatio hæc non afficit ſingulas moniales, uti ſingulas, ſed ut faciunt unum corpus morale, quare plenè ſatisfit obligationi, ſi chorus adimpleat, eſto omnes non interſint. Quod pariter dicendum eſt de officio pro monialibus defunctis in die obitus recitari ſolito; ſufficit enim, quòd recitetur in choro, privatim nulla in rigore eſt obligatio niſi ex charitate, ita Peregrin. *in adnotat. ad conſtit. ſui ordin. p.* 1. *cap.* 10. Idem

dic

dic de aliis orationibus, quæ privatim pro monialibus defunctis præſcribuntur, quia obligatio hæc regulæ obligationem non tranſcendit. Timeant tamen moniales in hoc negligentes, ne eadem menſura remetiatur eis.

§. II.

De obligatione quoad Miſſam.

QUÆR. I. AN Moniales teneantur audire Miſſam frequentius, quàm alii fideles.

RESP. Quòd quamvis communiter in regulis, ſeu conſtitutionibus religionum præſcribi ſoleat quotidiana miſſæ auditio, & maximè deceat moniales frequenter tanto ſacrificio intereſſe, ob maximum fructum inde provenientem; nihilominus ſtando in jure communi non tenentur audire miſſam frequentiùs, quàm alii fideles, quia nullum apparet præceptum, à quo oriatur talis obligatio; niſi fortè nimia in hoc negligentia ſcandalum præberet communitati.

QUÆR. II. An ſi aliqua monialis haberet commoditatem confeſſarii, vel qui abſolveret à reſervatis, vel quo indigeret ratione doctrinæ in ordine ad directionem ſpiritualem, vel ad ſedandos ſcrupulos, vel ad quid ſimile, poſſet in die feſto ob confitendum omittere auditionem miſſæ.

RESP.

RESP. Poſſe, dummodò non eſſet poſteà habitura commoditatem ejuſdem confeſſarii, nam in tali caſu adeſt moralis neceſſitas confitendi, quia ſi omitteretur occaſio, reſultaret incommodum ſpirituale notabile, quod proinde magis excuſare debet, quàm excuſet notabile incommodum temporale, quod tamen ſecundùm communem ſententiam excuſat. Ita Paſqual. *de Sacrif. nov. leg. q.* 1342. *n.* 5. Ubi addit, moniale quæ indiget confeſſione pro communione, quando ſolent omnes juxta regulam ſumere Euchariſtiam, poſſe omittere auditionem miſſæ, ſi anteà non potuit præmittere confeſſionem, ut ſimul cum aliis poſſit communicare. Et hoc non tantum ob utilitatem ſpiritualem, quæ percipitur in Euchariſtiæ ſumptione, ſed etiam ob incommodum, quod ipſi ſequeretur; cauſaret enim admirationem, & proferret etiam occaſionem ſiniſtrè opinandi de ſe ipſa, quo incommodo ſtante, excuſatur ab auditione miſſæ.

QUÆR. III. An moniales teneantur procurare quotidie in ſuis Eccleſiis miſſæ conventualis celebrationem.

RESP. Affirmant Rodriq. Portel. & Tamburin. quia *in cap. cum creatura de celebrat. miſſ.* juxta *Rubr.* ponitur obligatio celebrandi quotidie miſſam conventualem in Eccleſiis collegiatis, inter quas annumerari poſſunt Eccleſiæ monialium, quia habent Prælatum. Verùm non adeſſe obligationem in Eccleſiis monialium cele-

bran-

brandi quotidie, & multo minus miſſam conventualem teſtatur praxis, atque communis obſervantia, & ſuſtinet Paſqual. *loc. cit. q.* 878. *n.* 2. Deſumitur *ex eodem cap. cum creatura de celebrat. miſ.* ubi dicitur *celebrent*; quod non poteſt convenire monialibus, cùm celebrare non poſſint; neque injungitur ullo modo procuratio celebrationis, quæ ſola poteſt monialibus convenire.

QUÆR. IV. Qualem miſſam celebrare debeant Capellani monialium non utentium Breviario Romano.

RESP. Debent celebrare miſſam correſpondentem officio à monialibus recitato, ſed cum Miſſali Romano. Fraxinel. Quart. Paſqual. & ita declaravit Sac. Congreg. *die* 20. *Novemb.* 1628. teſte Gavanto. Quod ſi nulla eſt miſſa in Miſſali Romano, quæ cum officio monialium concordet, ut quando recitant de Nomine Jeſu, aut de Spinea Corona in eo caſu miſſam de Circumciſione Domini, & de Cruce, vel de Paſſione poterunt celebrare. Paſqual. & Gavant. qui addit, quod prima Dominica Octobris in Eccleſiis monialium celebrantium feſtum SS. Roſarii miſſa dicenda eſt de B. Virgine, vel ut in die Nativitatis ejuſdem, mutatis verbis incongruis, vel potiùs ut in feſto ad Nives. Extendit ſupradictam doctrinam Leander *p.* 6. *in decal.* 1. *tract.* 8. *diſp.* 4. *q.* 56. & alii apud ipſum dicentes, Capellanos monialium non ſolùm debere recitare Miſſas, ſed

ſed etiam poſſe recitare officia Sanctorum Ordinis, ſed cum Breviario Romano. At hæc opinio non videtur admittenda niſi quoad eos, qui quaſi collegialiter vivunt expenſis monialium, vel quibus adminiſtratio Sacramentorum, & animarum cura eſt commiſſa: Quintanad. *tra.* 8. *ſingul.* 7. *n.* 3.

QUÆR. V. Quot miſſæ poſſint quotidie celebrari in Eccleſiis monialium.

RESP. Sac. Congregat. *in Lucana* 22. *Decemb.* 1628. decrevit, quòd Moniales ſingulis miſſis pro ſingulis diebus debent eſſe contentæ, exceptis diebus celebrationis propriorum feſtorum, vel exequiarum alicujus monialis. Poſſunt etiam permitti duæ in monaſteriis ita numeroſis, ut omnes eidem miſſæ nequeant intereſſe. Ratio hujus prohibitionis eſt, ne detur anſa turbandi pacem, & quietem monialium ex quotidiana plurium Sacerdotum celebratione. Quare ſancitum fuit in Conſtit. Clementis VIII. relata à Moſconio, quòd nulla monialis, vel alia perſona ſæcularis audeat celebrare facere in Eccleſiis monialium privatas miſſas, præter eas, quæ à Capellanis celebrari ſolent ſine licentia ordinarii. Putat tamen Ceſpedes *de exempt. Regular. dub.* 341. ſufficere licentiam tacitam, & implicitam, quæ circa hoc debet ſemper adeſſe, & vult hanc poſſe cõcedi à Prælato Regulari ad celebrandum in monaſteriis exemptis, quod abſolutè non admitto, cùm verſemur in materia ſpe-

ſpectante ad clauſuram, circa quam conceſſio licentiæ etiam quoad exemptas pertinet ad Epiſcopum, ut diximus ſupra. Unde eadem Sac. Congregat. *in Placent.9. Decemb.* 1651. cenſuit, per Epiſcopum fieri poſſe præceptum Regularibus, ne abſque ſua licentia accedant ad Eccleſias monialium pro celebrandis ibidem miſſis.

§. III.

De obligatione quoad Confeſſionem, & Communionem.

QUÆR.I. AN Moniales teneantur ſub mortali ſingulis menſibus ad Confeſſionem, & Communionem.

RESP. Negant quamplures, & graves Theologi apud Tamburin. quia confeſſio menſtrua, & communio ſunt tantùm inditæ de conſilio, unde Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 10. hanc in monialibus frequentiam deſiderans non præcipit, ſed hortatur; & ſi quæ eſt obligatio, tota oritur ex regula, quæ ut plurimum non obligat ad peccatum, ſaltem mortale. Nec pro obligatione allegabilis eſt Clement. *Ne in agro de ſtat. Monach.* quia cùm ſit edita pro monachis, & ſit odioſa, non eſt ad moniales extendenda. Verùm plures Doctores aſſerunt, in dicta Clement. comprehendi etiam moniales, quia in materia æquè adapta-

ptabili viris, & fæmin s etiam in odioſis maſculinum concipit fæmininũ, Jaſon cum pluribus congeſtis à Paſqual. *in Lauret. n.* 660. Unde diſpoſitũ de uno, de altero quoque cenſetur diſpoſitum. Cum ergo neceſſitas, & finis frequentandi Sacraměta æquè adaptentur viris, & fæminis, utraſque debet afficere diſpoſitio. Et ideò Moniales teneri ſub mortali ad confeſſionem menſtruam, & communionem, tradunt Cajet. Navar. Dicaſtil. & alii, quos refert, & ſequitur Clericatus *de Euchar.* Sacr. *deciſ.49.n.*14 & quidě negari non poteſt, ex diuturna Sacramentorum omiſſione maximum oriri ſcandalum, morum corruptelam, diſciplinæ regularis relaxationem, & religioſæ communitatis detrimentum, quare ſaltem ex hoc capite monialem notabiliter negligentem à peccato mortali non excuſarem.

QUÆR. II. An monialibus communio quotidiana ſit indulgenda.

RESP. Poſſe indulgeri, ſed fervore ſpiritus, & mentis puritate bene perpenſis. Extat Sacræ Congreg. decretum emanatum *die* 12. *Februarii* 1679. in quo habetur. *Itidem Moniales quotide ſacram communionem petentes admonendæ erunt, ut in diebus ex earum Ordinis inſtituto præſtitutis communicent. Si quæ verò puritate mentis, & fervore ſpiritus ita incaluerint, ut dignæ frequentiori Sanctiſſimi Sacramenti perceptione videri poſſint, id illis à ſuperioribus permittatur,*

Nul-

Nullatenus tamen permitti debet in feria ſexta Paraſceve ex decreto ſuperius relato, in quo præcipitur, quod miſſalis rubricæ, & Eccleſiæ Romanæ uſus ſerventur; miſſalis autem rubrica in feria quinta majoris hebdomadæ præſcribit, quod referventur aliquæ particulæ conſecratæ, ſi opus fuerit, pro infirmis; ergo non pro ſanis; unde ex intentione Eccleſiæ in illa die Euchariſtia non eſt ſanis adminiſtranda. Ita Paſqual. *de Sacram. nov. leg. q.* 357. *n.* 7. ubi duo alia affert Sac. Cong. decreta, unum *ſub die* 9. *Maii* 1606. alterum 19. *Februa.* 1622.

An autem in Sabbato Sancto ſit permittenda communio, reſolvendum eſt negativè. Quia per Sac. Rit. Congregationis Decretum *ſub die* 11. *Februarii* 1690. Alexandro VIII. approbante, prohibentur omninò in Sabbato Sancto miſſæ privatæ etiam poſt pulſationem campanarum in quacunque Eccleſia, aut oratorio privato. Ergo pariter prohibetur Euchariſtiæ perceptio. Sicut enim, ut notat Paſqualig. *loc. cit. n.* 9. ex eo quod non poteſt niſi ſemel in die celebrari, infertur, quòd non niſi ſemel in die liceat communicare; ita etiam ex eo quod in aliqua die non liceat celebrari, inferri debet, quod neque in tali die liceat communicare. Undè pariter ex eo quod in Sabbato Sancto prohibeatur Sacerdotibus, etiam privatim, Miſſæ celebratio, non obſtante anticipatione in celebrando Dominicæ Reſurrectionis myſterio, prohibita cenſenda eſt in Sabbato Sancto

ćto Euchariſtiæ perceptio. Hanc ſententiam ſuſtinent Gavant. Coton. Volp. Azor. Arnaud. Francolin. & alii, quos refert, ſed non ſequitur Clericatus *de Euchariſt. Sacram. deciſ.* 15. ubi pro oppoſita, quam tuetur, undecim allegat Doćtores.

QUÆR. III. An Epiſcopus poſſit monialibus præſcribere dies, & locum recipiendi Sacram communionem.

RESP. Videri quod non, quia Trident. *ſeſſ.* 22. *cap.* 6. ait. *Optaret quidem Sanćta Synodus, ut in ſingulis miſſis fideles adſtantes non ſolùm ſpirituali affećtu ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, ut ad eos ſanćtiſſimi hujus ſacrificii frućtus uberior perveniret.* Affirmativè nihilominus reſpondendum. Habetur diſertè ex eodem Concilio *ſeſſ.* 22. *de obſerv. & evit. in celeb. miſſ.* & alibi. Quibus in locis tribuitur ordinariis etiam uti Sedis Apoſtolicæ delegatis facultas circa Sacramentorum tum adminiſtrationem, tum ſuſceptionem. Quod præcipuè curandum eſt in Sacræ Euchariſtiæ frequentatione, ut æmulationes, & ſingularitates, unde certa Congregationibus imminet ruina, evitentur, & impediantur, dum communicantes non communicantibus ſe putant meliores, & ſanćtiores, ſuoq; exemplo alias ſæpè non debitè præparatas vel emulatione, vel alio reſpećtu ad communicandum indignè incitant, & quaſi inducunt. Atque ita Sac. Congreg. Concil. *die* 7. *Maii* 1652. *in una Gandavenſi* declaravit Monialibus diſpo-

diſpoſitionem Concilii *ſeſſ.* 22. *cap.* 6. non ſuffragari. Ordinarioque licere præſcribere illis dies, & locum accipiendi Sacram communionem.

§. IV.

De obligatione quoad Jejuniorum, & Feſtorum obſervantiam.

QUÆR. I. AN moniales teneantur ſervare jejunium in Adventu.

RESP. Olim in Adventu ab omnibus jejunebatur, ut deſumitur *ex can.* 6. Concilii Matiſconen. primi. His temporibus nulla adeſt obligatio jejunandi in Adventu, ut conſtat ex praxi, & tradunt communiter Doctores. Quare neque moniales ad hoc jejunium tenentur ex præcepto, cùm teneantur tantùm ad ea, ad quæ tenentur reliqui fideles, & non ad alia, nam in jure communi non reperitur ullum jejunium peculiariter regularibus injunctum. Excipiendæ tamen ſunt moniales illæ, quæ ex ſuis conſtitutionibus, & ſtatutis tenentur jejunare. Hæc tamen obligatio non eſt ab Eccleſia impoſita, licèt approbata, ſed ab ipſa religione. Secluſa obligatione regulæ non tenentur moniales ad tale jejunium ratione conſuetudinis, quia non eſt conſuetu-

ſuetudo ſervata ab ipſis ex animo ſe obligandi, ſed ex devotione, & regulari obſervantia. Tamburin. *de jure Abbat. diſp.* 12.*q.*2.*n.*3.

QUÆR.II. An moniales teneantur ad jejunia indicta ab Epiſcopo.

RESP. Si ſint exemptæ ab Ordinario non teneri, quia tam quoad perſonas, quàm quoad loca ſunt extra territorium, ſi non materialiter, ſaltem quoad effectum juriſdictionis, & ideò ſtatutum Epiſcopi non poteſt parere effectum aliquem circa ipſas. Ita Azor. Tamburin. & alii adducti à Paſqual. *de jejun. deciſ.*196. Si verò ſint ſub regimine Ordinarii, certum eſt teneri, ſi Epiſcopus intendat eas obligare, atque intentionem ſuam manifeſtet, quia cùm ipſi ſubiiciantur, poteſt eiſdem imponere ea onera, quæ expedire judicaverit. Quòd ſi in edicto nulla fiat de monialibus ſpecialis mentio, neque ullum ſignum appareat, quod Epiſcopus voluerit illas ſpecialiter obligare, exiſtimat Paſqual. *loc. cit. deciſ.* 197. ad hujuſmodi jejunia non teneri, quia non militat eadem ratio de ſæcularibus, & monialibus; nam hæ habent plura onera, & jejunia ratione regulæ, & exercent plura opera bona, quibus poſſunt ſatisfacere fini, pro quo imponitur jejunium ſæcularibus, unde nec poteſt quoad ipſas adeſſe idem motivum ad imponendam legem, & præceptum.

QUÆR. III. An moniales teneantur ad jejunia loci, quæ ex conſuetudine

O obli-

obligant tam laicos, quàm Clericos.

RESP. Negat cit. Paſqual. *deciſ.* 185. *n.*8. non ſolùm quoad exemptas, ſed etiam quoad non exemptas. Quia licèt ſimul cum laicis, & Clericis uniantur ſub Epiſcopo tanquam capite, uniuntur tamen ſecundùm propriam regulam, atque adeò ut faciant diſtinctam communitatem à laicis, & Clericis. Unde quando Epiſcopus conſentit in conſuetudinem ipſorum, non conſentit ut caput monialium, & proinde non refundit conſuetudinem in moniales. Immò addit citatus Doctor *deciſ.* 187. neque teneri, licèt conſuetudo ſit univerſalis, quod tamen negant alii quamplures penes ipſum, etiam quoad moniales exemptas, quia tanquam communicantes cum cæteris ſub eodem Paſtore, & capite debent etiam in obligatione generalis conſuetudinis communicare.

QUÆR. IV. An moniales ante annum vigeſimum primum teneantur ad jejunia ſuæ Regulæ.

RESP. Partem affirmativam approbari à vigintinovem Doctoribus relatis à Paſqual. *deciſ.* 254. quia adoleſcentulæ profitentes poſſunt ſe obligare, & de facto profitendo ſuſcipiunt in ſe obligationem regulæ, & proinde manent obligatæ ad ſervanda ieiunia. Sed hoc fundamentum non eſt ſatis firmum, quia licèt adoleſcentulæ profitentes actu ſuſcipiant obligationem, illam tamen ſuſcipiunt pro ut intendit obligare, unde conſtare debet, quod regula in-

ten-

tendat obligare etiam adoleſcentulas. Sic adoleſcens converſus ad fidem ſuſcipit in ſe obligationem ſervandi præcepta Eccleſiæ; & Eccleſiæ præceptum de jejunio ponitur indifferenter abſque excluſione alicujus; & tamen non tenetur ante annum vigeſimum primum jejunare, quia non eſt intentio Eccleſiæ obligare ante illam ætatem. Examinanda igitur eſt regula, etſi aliquod continet, per quod oſtendat ſpecialem intentionem obligandi etiam adoleſcentulas, tunc procul dubio obligabuntur; at ſi non oſtendat talem ſpecialem intentionem, ſed tantùm in generali obliget omnes, tunc adoleſcentes non obligari cenſet Paſqual. *loc. cit.* quia militat eadem ratio, ob quam poſſimus eam interpretari, ſicut interpretamur præceptum Eccleſiæ. Quod abſolutè defendunt Graffius, Medina, Tamburinus, & quidam alii.

Advertit tamen Paſqual. quod ſequendo opinionem aſſerentem adoleſcentulas profeſſas obligari ad jejunia religionis, poſſunt in his jejuniis diſpenſari à Prælato principaliter, ab Abbatiſſa verò miniſterialiter, ut videbimus *cap.* 10. §. 1. *q.* 5. immò benè facient diſpenſando, & non cogendo ad omnia jejunia, ut conſervatis viribus melius ſerviant religioni, quod notavit etiam Ledeſma.

QUÆR. V. An moniales ſexagenariæ teneantur ad jejunia regulæ.

RESP. Non liberari moniales ſexagenarias, docent Ludovic. à S. Io: & Bordo-

nus, quia obligatio regulæ eſt voluntariè ſuſcepta. Oppoſitum tradunt Rodriq. & Tamburin. quia præceptum regulæ obligat adinſtar præcepti eccleſiaſtici, & per conſequens ob eandem rationem, ob quam ceſſat lex eccleſiaſtica, debet etiam ceſſare lex religionis. Et ob eandem pariter rationem Sanchez, Bonacina, Diana, & Tamburinus eximunt à jejunio moniales ſexagenarias, quæ voverunt certis diebus toto vitæ ſuæ tempore jejunare, quia nimirum vota obligant juxta menſuram præceptorum eccleſiaſticorum; niſi aliter conſtet ex intentione voventis.

QUÆR. VI. An moniales in jejuniis ex præcepto regulæ, vel Eccleſiæ indictis, poſſint extra quadrageſimam uti lacticiniis in illis locis, in quibus apud ſæculares viget conſuetudo.

RESP. Inſpiciendam eſſe regulam, quæ, ſi aliquod particulare circa hoc præſcribat, erit ſervanda; ſi verò nihil decernat, poterunt juxta morem ſæcularium loci conſuetudine gaudere. Non tamen juxta conſuetudinem univerſalis Eccleſię poſſunt comedere carnes & jejunium frangere in die Natalis Domini, ſi contingat, feria ſexta, vel Sabbato celebrari, niſi id expreſsè indulgeatur in regula, quia *in cap. fin. de obſerv. jejun.* qui ex voto, vel regulari obſervantia ſunt adſtricti, ſignanter ab hujuſmodi conſuetudinis participatione excluduntur.

QUÆR. VII. An moniales in diebus

bus jejunii poſſint horam prandii conſuetam anticipare.

RESP. Poſſe ex Filliuc. & Diana juxta privilegium Leonis X. Minoribus conceſſum, de quo moniales quoque participant. Et hoc privilegium locum habet etiam, ubi adeſt conſuetudo comedendi ante meridiem, quia poſſunt ſimul frui loci conſuetudine, & privilegio, nam Pontifex, qui hoc conceſſit, voluit eas poſſe comedere, antequam comedant ſæculares, ut notavit Paſqual. *deciſ.* 150. *n.*3.

QUÆR. VIII. An monialibus in jejuniis lætitiæ liceat ſumere ampliorem refectiunculam veſpertinam.

RESP. Negant Villalob. Boſſius, & Diana *par.* 1. *tract.* 9. *de jejun. reſ.* 35. ubi hoc ſæcularibus concedit. Affirmant nihilominus alii, quia ad illa jejunia non magis obligantur moniales, ac ſæculares, cùm talis obligatio oriatur in utriſque ab eodem præcepto; ab utriſque igitur poterit cum lætitia æqualiter celebrari. Ita Llamas, Turianus, Paſqualigus, & Sanchez, qui hoc admittit; licèt moniales teneantur etiam ex voto, vel præcepto regulæ jejunare, quia hoc eſt privilegium talis jejunii pro tali feſto, unde ut magis dignum trahit ad ſe alia jejunia. Quod tamen intelligendum eſt, niſi aliter intellexerunt ſe obligare, vel regula aliter diſponat.

QUÆR. IX. An moniales teneantur obſervare feſta ab ordinario loci præſcripta.

RESP. Teneri ex decreto Trident. *ſeſſ.* 25. *de regular. cap.* 12. ubi licèt non fiat expreſſa mentio de monialibus, illæ tamen in dicto decreto ſub nomine regularium comprehenduntur, quod eſt commune tam monialibus, quàm viris religioſis. Hæc obligatio ſe extendit etiam ad feſta, quæ obligant ex conſuetudine, quia cum obligent ex conſenſu Epiſcopi, ita ſe habent, ac ſi eſſent indicta ab Epiſcopo, ut optimè advertit Paſqual. *ubi ſupra deciſ.* 186. *n.* 8. ubi notat, non improbabiliter dici poſſe, quod cum Concilium loquatur de feſtis, quæ ſervanda præcipiuntur ab Epiſcopis, non tenentur regulares (idem dic de monialibus) ad ea, quæ ſunt ex conſuetudine, quia non ſunt propriè præcepta ab Epiſcopo, unde non comprehenduntur in Concilii decreto, quod tanquam odioſum, quia eſt contra exemptionem regularium, eſt ſtrictè interpretandum de feſtis propriè præceptis. A prima tamen opinione non recedendum ſaltem ratione ſcandali, quod poſſet oriri.

QUÆR. X. An monialibus licitum ſit in die feſto acu pingere, vulgò *riccamare*.

RESP. Eſſe licitum diſcendi cauſa, docent Sà, Armilla, & alii quamplures; ut abſolutè licitum tradit Joannes à Cruce, & probabile putat Auctor caſuum conſcientiæ Bononiæ diſcuſſorum *anno* 1635. *Menſe Martio caſ.* 2. Quia acu pingere non cenſetur opus ſervile, non ſolùm quia à no-

à nobilibus hujuſmodi exercitium ſolet uſurpari, ſed etiam quia in exercitiis propriis mulierum debent dari aliqua, quæ non ſint ſervilia, ut habeant, in quibus juxta ſexum muliebrem poſſint ingenuo modo ſe exercere. Quod maximè admittuut Sylveſter, Margarita, Villalob. & Marchant. ſi fiat ad evitandam otioſitatem, quia cum intendatur ad evitãdum peccatum, non videtur imputandum ad peccatum. Et ob hanc rationem excuſari debent Moniales conficientes in die feſto thecas ex ſerico cum cera ſancta collo geſtari ſolitas, aliaque ſimilia. Immò opera ſervilia pertinentia ad ornatum, & cultum Eccleſiarum, ut ornare Altaria, mundare &c. eſſe illis licita ex rationabili cauſa, aſſerunt Cajetan. Sot. Navar. & Bonacina, qui, rationabili cauſa ceſſante, eſſe peccatum veniale tantùm, admittunt.

CAPUT IX.

De Obligationibus Monialium quoad electionem Abbatiſſæ.

§. I.

De qualitatibus eligendæ in Abbatiſſam.

QUÆR. I. QUot annos ætatis, & profeſſionis habere debeat eligenda in Abbatiſſam?

RESP. Ex Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 7. Abbatiſſa non minor eligenda eſt annis quadraginta, & quæ octo annis poſt emiſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Hæc ætas debet eſſe completa de momento in momentum. Paſſerin. *de elect. cap.* 40. *n.* 17. Ita quod ſuper hac neque Epiſcopus, neque Nuncius Apoſtolicus, vel alius Superior poſſit diſpenſare, quòd certum ait Tamburin. Nemo enim Summo Pontifice inferior poteſt diſpenſare in lege conciliari. Facilius tamen, ut notat Suarez, & cum minori cauſa eſt diſpenſabile tempus religionis, quàm ætatis, quia plus confert ad alios regendos ætatis maturitas,

ritas, quàm religionis antiquitas. Non attenta ætatis qualitate à Concilio requiſita electio eſt ipſo jure nulla; Tamburin. Barboſ. Aldan. aſſerens ita fuiſſe declaratum à Sac. Congregat. *in Viterbien.* 16. *Maii* 1623. & moniales aliter eligentes privari pro illa vice facultate eligendi, tradunt Lavor. & quidam alii; quod negat Paſſerinus, quia non levis pæna eſt irritatio electionis.

QUÆR. II. Quid faciendum ſi non adſit in monaſterio habens ſupradictam ætatem requiſitam à Concilio.

RESP. Ex eod. Concil. Aliqua ex alio ejuſdem ordinis monaſterio eligi poteſt; nullatenus tamen ex alio ordine, niſi ex Summi Pontificis indulto, ut notat Paſqual. *in Lauret. n.*680. quia tanquam alienam regulam profeſſa, ad regendas diverſi ordinis moniales non reputatur idonea. Non eſt tamen neceſſe, quòd deficiente quadragenaria, alia eligatur ex alio monaſterio, ſed eligi poterit ex eodem monaſterio habens triginta annos ætatis, & quinque profeſſionis. Quia Concilium hoc relinquit arbitrio illius, qui præeſt electioni. Verùm ſi in monaſterio adſint moniales quadraginta annorum, & octo profeſſionis, non poterit eligi aliqua, quæ deficiat à dicta ætate, aut tempore etiam per menſem, licet habilior cenſeatur; aut quæ deficiat ab ætate triginta annorum, & quinque profeſſionis in concurſu illius, quæ habet dictam ætatem & tempus, ut

notant Lavor. & Tamburin. & declaravit Sac. Congreg. *in Viterbien. S. Roſæ* 25. *Martii* 1623. Quare ſi una tantùm in monaſterio reperiatur habens ætatem præſcriptam à Concilio, & tempus profeſſionis, debet eligi, niſi eſſet inhabilis ex alio capite; quia cæteræ, quamvis quoad prudentiam, eſſent habiliores, eſſent tamen poſitivè inhabiles ratione impedimenti ætatis, & temporis à profeſſione, quia Concilium hoc ſolùm concedit, quando in eodem monaſterio nulla cum præſcriptis qualitatibus reperitur. Unde ſi expediret vel ob pacem monaſterii, vel ob alias cauſas aliam eligi, recurrendum eſſet ad Sac. Congregat. ut juxta indigentiam monaſterii provideret.

QUÆR. III. An carens debita ætate, & tempore profeſſionis eligi poſſit in Vicariam.

RESP. Non poſſe, ſi non habeat ſupra ſe aliam Superioriſſam, & gubernet in capite, quia fieret fraus legi, nam re vera eligeretur ad exercendum munus Abbatiſſæ ſub alio nomine, & Concilium requirit has qualitates tanquam neceſſarias pro munere ritè obeundo, non pro nomine obtinendo. Ita Tambur. & Paſqual. *loc. cit. n.* 658. ubi addit, quòd quando adeſſet aliqua difficultas, ita ut eſſet neceſſariò per aliquòd tempus protrahenda electio, poteſt tunc pro interim eligi in Vicariam, quia tunc regimen monaſterii tranſeunter ipſi imponitur.

QUÆR.

QUÆR. IV. An illegitimæ eligi poſſint in Abbatiſſas.

RESP. Quod poſſint eligi ſine diſpenſatione, tenent Miranda, Rodriq. Portel. Diana, & Lavor. adducens decretum S. Congreg. *die* 4. *Octob.* 1594. Communior tamen ſententia negat. Ita Navar. Majol. Homobon. & Aldan. qui refert ita fuiſſe deciſum à Sac. Congreg. *die* 27. *Aprilis* 1630. Unde hæc declaratio utpote poſterior allegata pro prima ſententia, eſt tenenda. Favet quoque ratio; eſt enim regula, quod maſculinum concipit fœmininum interveniente identitate rationis. Cum ergo jura arceant illegitimos intuitu illegitimitatis *cap.* 1. *& cap. fin. de fil. præſbiter.* arcebuntur etiam fœminæ tanquam in maſculino conceptæ, quia ratio illegitimitatis eſt communis, ſeu potius eadem in utriſque. Hinc neque eligi poſſe in Abbatiſſas infames infamia juris, vel facti, tradunt Majol. Vivald. Navar. & Barboſ. Neque deſcendentes intra quartum gradum ex maculato genere ex Conſtit. Pauli IV. innovata à Gregorio XIII. diſpoſitio enim in utroque caſu procedit etiam in fœminis ex identitate rationis.

QUÆR. V. An corrupta eligi poſſit in Abbatiſſam.

RESP. Negativè cum vigintinovem Doctoribus, quos refert, & ſequitur Paſqual. *loc. cit. n.* 690. fundamentum deſumitur *ex cap. Juvenculas* 20. q. 1. & *cap. ſi quis omnem* 1. q. 7. & affertur declaratio Sac.

Congreg. *die* 15. *Julii* 1616. & in hanc ſententiam videtur inclinare Lezana, qui tamen concludit ſtandum eſſe conſuetudini. Docent alii, poſſe eligi corruptam, quando Abbatiſſæ non impertitur benedictio ſpecialis Virginum. Ita Rodriq. Portel. Sanch. & D. Antonin. Et quidem ſi conſideretur diſpoſitio Concilii, non videtur excludi corrupta, nihilominus Sac. Congreg. Epiſc. ſervari vult, quòd non eligatur niſi prævia diſpenſatione.

Non videtur tamen obſtare corruptio ſecreta, & occulta, ſed tantùm publica, qualis eſt in viduis, de quibus tantùm procedit declaratio Sac. Congreg. Incorruptio enim ſolùm requiritur ob quandam externam decentiam, cui ſolùm obſtat corruptio publica, & nota. Unde ſi aliqua eligatur, cujus corruptio ſit ſecreta, non debet renunciare, ſaltem quando renunciatio poſſet aliquam corruptionis ſuſpicionem generare. Bigamiam non obſtare electioni Abbatiſſæ, tenet Rodriq. quia, ſicuti fæminæ ſunt incapaces ordinum, ita ſunt incapaces irregularitatis ex bigamia, quæ poſita eſt tantùm reſpectu ordinum, ad quos inhabilitat. Oppoſitum docent Majol. Vivald. & Tamburinus.

QUÆR. VI. An poſſit immediatè eligi Soror antecedentis Abbatiſſæ.

RESP. Poſſe, niſi ordinis obſtent Conſtitutiones. Videtur haberi ex declaratione Sac. Congreg. Epiſc. apud Novar. *in Lucerna Regular. v. Abbatiſſa.*

§. II.

§. II.

A quibus, & quomodo eligenda ſit Abbatiſſa.

QUÆR.I. A Quibus eligi debeat Abbatiſſa.

RESP. Eligi debet à monialibus ejuſdem monaſterii tacitè, vel expreſsè profeſſis. Inter moniales, quæ admittuntur ad electionem, non enumerantur Converſæ, ſive hoc ſit ex conſuetudine, ſive ex ſpecialibus monialium conſtitutionibus, ſive ratione ſtatus ipſarum; recipiuntur enim, ut ſerviant, non ut honorifica jura exerceant. Ita Suar. Lezan. Tambur. Neque apud quaſdam moniales admittunt omnes choro deputatæ, quamvis profeſſæ, ſed ſolùm certo tempore à profeſſione elapſo. Unde Portel. habet, ſtatuta Franciſcana Romæ edita 1621. requirunt quatuor annos à profeſſione. Moniales Ordinis Prædicatorum non habent vocem in electione Abbatiſſæ niſi poſt duodecim annos elapſos à profeſſione, ut refert Caſtellin. Quare ſemper conſideranda ſunt ſtatuta, conſtitutiones, & conſuetudines Monaſteriorum, quas ſervari jubet Trident. *ſeſſ. 25. de regular. cap. 7.*

QUÆR. II. Quomodo debeat ferre

ſuffra-

ſuffragium monialis infirma, ſi ad locum electionis convenire non poteſt.

RESP. Cum ex alibi traditis, & ex declaratione Sac. Congreg. *die* 20. *Junji* 1595. non poſſit Preſes electionis ingredi ad ſcrutandum ſuffragium monialis infirmæ, poterit, ſi monialis non renunciet juri ſuo, mittere duas moniales, quæ fideliter ſcrutentur votum ipſius, & referant Præſidi; aut poterit ipſa mittere ſcriptum, & ſigillo munitum ſuum ſuffragium. Neque enim debet contemni, cùm jus habeat ad electionem non minus, quàm cæteræ.

QUÆR. III. An Epiſcopus, vel Superior Regularis, aut Scrutator etiam in diſcordia eligentium poſſint ferre ſuffragium in electione Abbatiſſæ.

RESP. Negativè ex Lavorio, Caſtellin. Tamburin, & aliis, & ita pluries declaravit Sac. Congreg. Epiſc. *die* 5. *Martii* 1619. & Concilii Trident. *die* 23. *Maii* 1621. in quibus irritatur electio tanquam à non legitimis electoribus celebrata. Unde eſt reiiciendus Portel. *in dubio regular. v. Abbatiſſa n.*9. ſuſtinens Prælatum ordinarium electioni preſidentem poſſe ferre ſuffragium. Quod ſi contingat moniales non eſſe concordes in eligenda Abbatiſſa, quia Monaſterium manere non debet ſine capite, Epiſcopus, ſive alius Superior præfigere debebit certum tempus, in quo concordent; quod ſi eo elapſo non conveniant in eligenda, nominabit eam,

quam

quam judicaverit magis idoneam, & deputabit in Abbatiſſam. Ita Sac. Congreg. *die 22. Octob.* 1592. *in una Cremonen.* & *die* 20. Novemb. 1595. in Aſſiſien. apud. Piaſec. *in praxi p. 2. cap. 3. n.* 57.

Hic notandum ſingulare privilegium conceſſum à Gregorio XIII. *in ſua Conſtit.* 15. *ſub die* 16. *April.* 1574. Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis Monialium ordinis S. Benedicti, nempè, quod ſi in electione Abbatiſsarum pro tempore contingat, quod moniales in duobus ſcrutiniis non eligant, poſſunt proponere duas, vel tres ejuſdem monaſterii, quas habiliores judicaverint, & ex propoſitis illa cenſeatur legitimè electa, quæ in ſcrutinio plura vota habuerit, & proinde confirmanda ſit. Hoc privilegio uti non poſſunt Epiſcopi quoad moniales dicti Ordinis S. Benedicti ſibi ſubjectas, quia talis conceſſio facta eſt Prælatis religioſis, nam verba antecedentia nempe *Viſitatores*, *Abbates* declarant de quibus Prælatis Pontifex loquatur, & coarctat ad Prelatos regulares juxta doctrinam Surdi *decis.* 124. *n.* 8.

QUÆR. IV. Quomodo eligi debeat Abbatiſſa.

RESP. Tribus modis eligi poſſe, ſcilicet per modum ſcrutinii, inſpirationis, & compromiſſi. Quamvis enim Triden. *ſeſs.* 25. *cap.* 7. *de reformat.* præſcribat modum ſcrutandi vota monialium in ordine ad electionem Abbatiſſæ, & proinde diſpo-

ſponat per viam ſcrutinii de electione, non tamen prohibet, ne aliis modis à jure conceſſis eligatur Abbatiſſa; ut inter alios notant Lavor. & Tamburin. Unde moniales compromittere poterunt in ſuperiorem præſidentem electioni, ſeu in Confirmatorem, ut tradunt iidem Doctores. Quod ſi Compromiſſarius ſemel pronunciaverit Abbatiſſam, quam elegit, non poterit variare diſcedendo ab ea, etiam ſi cognoſceret poſtea ſe malè elegiſſe, quia error debet corrigi ab alio, non ab ipſo compromiſſario, quia jam ceſſavit ejus facultas. *Cap. in litteris de off. deleg.* ubi Doctores communiter cum Gloſ.

QUÆR. V. An, quando eligitur Abbatiſſa per viam ſcrutinii, vota debeant eſſe ſecreta.

RESP. Quòd ſic, ita ut eligentium nomina nunquam publicentur. Ita præcipit Concilium *ſeſſ.* 25. *cap.* 7. Et proinde electio eſt nulla, ſi vota non ſint ſecreta, ut notant Garzias, Zerola, Rota *coram Durano decis.* 232. *n.* 1. Immò etiam ſi ex ignorantia vota non exhibeantur ſecreta, adhuc electio eſt nulla, Zerola, Tamburin. & Riccius referens ita reſolutum fuiſſe a Sac. Congregatione. Per hoc tamen quod Præſes electionis excipiat vota oretenus exhibita præſente Notario, & aliquibus aliis ad quatuor, aut quinque, qui audiant, non tollitur ſecretum, ita Garzias, qui addit, ex decreto Sac. Congreg. electionem fore ſecretam, & canonicam, etiam ſi juxta *Cap.*

quia

quia propter de elect. exciperent vota aliquę ſcrutatrices de gremio capituli.

QUÆR. VI. Quot ſuffragia requirantur pro electione Abbatiſſæ.

RESP. Duas partes requiri tradunt Barboſa & Tamburinus ex reſcripto Sac. Congreg. *die* 20.*Novemb.* 1585. At ſufficere majorem partem habito reſpectu ad totum capitulum tenent cum communi Miranda, Cuchus, & Rodriq. Quia de jure communi ad electionem canonicam ſufficit major pars *cap. quia propter de elect.* unde ſufficit etiam pro electione Abbatiſſæ, cùm nihil in jure adſit in contrarium.

QUÆR. VII. Quo in loco fieri debeat electio Abbatiſſæ.

RESP. Regulariter loquendo fieri debet in tali loco, ut is, qui debet præſidere electioni, non adſtringatur ingredi clauſtra Monaſterii; habetur expreſsè ex Concilio *loc. cit.* Poteſt tamen Præſes electionis introire clauſtra, ſi aliàs prudenter judicet, electionem non poſſe canonicè fieri, aut ex aliis juſtis cauſis. Cauſa autem debet eſſe valdè urgens, cùm debeat facere ceſſare diſpoſitionem Concili in oppoſitum. Quod ſi circa neceſſitatem Præſes Regularis & Epiſcopus non conveniant, preferendum eſſe judicium Superioris regularis, tradit Paſqual. *loc. cit. n.* 720. quia ipſe melius cognoſcit Moniales tanquam ſuæ curæ ſubjectas, & proinde me-

lius

lius judicare poteſt de cauſis, quæ exigunt ingreſſum.

QUÆR. VIII. Quinam debeant præſidere electioni.

RESP. Si Monaſterium ſit immediatè ſubjectum Epiſcopo, aut ſedi Apoſtolicæ, debet idem Epiſcopus præſidere; ſi verò ſit exemptum, præſidet Prælatus Regularis unà cum Epiſcopo ut ex conſtitut. Gregorii XV. Quare Regulares ex eadem conſtitutione ita demum tenentur Epiſcopo ſignificare diem electionis Abbatiſſæ, eumque uſq; ad præfinitum tempus expectare, ſi anteà expreſsè declaraverit, ſe uti velle facultate ſibi hac parte attributa, ut liceat animadvertere in Regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt. Ita declaravit Sac. Congreg. Concilii, cujus reſcriptum reperitur *in 4. par. Bullarii* poſt declarationes dubiorum Conſtitutionis ſupradictæ. Attamen quamvis poſſit Epiſcopus intervenire electioni, non per hoc poteſt exquirere, & excipere vota eligentium, ut decrevit Sac. Congregat. Concil. *die* 10. *Septembrls* 1636. apud Paſqual. *loc. cit. num.* 688.

QUÆR. IX. An Prælatis habentibus juriſdictionem quaſi epiſcopalem teneantur Regulares notificare electionem Abbatiſſæ faciendam.

RESP. Non teneri. Quia facultas, quæ per Conſtitutionem Gregorii XV. *de exem-*

exemptorum privilegiis tribuitur Epiſcopo quoad Regulares exemptos, non competit talibus Prælatis, ut reſpondit Sac. Congrg. *ad dubium* 4. ipſi propoſitum ſuper eadem Conſtit. Ex quo colligit Paſqual. *loc. cit. n.* 727. quod prædicta facultas conceſſa fuerit Epiſcopo intuitu dignitatis, atque adeo privativè quoad alios, unde concludit electionem Abbatiſſæ non eſſe notificandam Vicario Capitulari Sede vacante, neque Vicario Epiſcopali, exiſtente Epiſcopo extra diæceſim. Quia tamen Sac. Congregat. *in Avenion.* 13. *Decemb.* 1639. declaravit, notificandam eſſe electionem Abbatiſſæ etiam Vicario, ipſi ſtandum erit, ſi declaratio ſit univerſalis.

§. III.

Per quot annos eligi debeat Abbatiſſa.

QUÆR. I. AN Abbatiſſa eligenda ſit ad triennium.

RESP. Affirmativè. Ita Gregorius XIII. in ſua Conſtit. quæ incipit, *Expoſcit*, & ſi fiat ultra triennium, eſt nulla etiam pro toto triennio, quia ſtante decreto irritante tota electio annullatur, juxta doctrinam Romani *conſ.* 66. Quamvis tamen Pontif. prohibeat eligi Abbatiſsã ultra triennium, non per hoc præcipit, quòd eligatur

per

pit elapſo triennio ſui officii ut *omni prorſus careat auctoritate*. Quæ verba excludunt Vicariam, quæ in defectum Abbatiſſæ, quando vel ratione infirmitatis, vel ex alia cauſa non eſt præſens, fungitur munere Abbatiſſæ, unde non omni prorſus caret auctoritate. Hæc autem non habent locum in Abbatiſſis, quæ non ſunt triennales, ſed annuales, aut biennales, iſtæ enim poterunt eligi in Abbatiſſas, quoad uſque compleant triennium, quia triennium integrum pro tali officio conceditur *in cit. Conſtit.* Alia verò officia habentia annexam auctoritatem, regimen, & adminiſtrationem poſſe conferri Abbatiſſis annalibus, aut biennalibus expleto munere, tradit Paſqual. quia *d. Conſtit.* diſponit ſolùm de Abbatiſſis triennalibus.

QUÆR. III. An ſi expleto triennio Abbatiſſa ex diſpenſatione eligatur ad aliud triennium, poſſit rurſus expleto ſecundo triennio de novo eligi abſque diſpenſatione ad tertium triennium.

RESP. Non poſſe, ob rationem quam adduximus eùm de Confeſſario *cap. 6. §. 6. q. 4.* Vide etiam Paſqual. *loc. cit. n.* 717.

§.IV.

§. IV.

De Confirmatione, & Benedictione Abbatiſſæ.

QUÆR.I. A Quo ſit confirmanda Abbatiſſa.

RESP. Confirmationem Abbatiſſæ juxta diſpoſitionem *Cap. Indemnitatibus de elect. in 6.* fieri debere à Superiore monaſterii. Quare ſi monaſteria ſubiiciuntur ordinario, debet ab ipſo confirmari Abbatiſſa electa; ſi ſubiiciuntur immediatè Sedi Apoſtolicæ, debet confirmatio peti per procuratorem à Summo Pontifice, vel ejus Legato juxta *cap. ſi Abbatem de elect. in 6.* Si verò monaſteria ſubdūtur Regularibus, confirmatio ſpectat ad ipſos, ita ut Prelatus pro ipſis deputatus debeat confirmare, ut deſumitur *ex Cap. Monachi*, & *Cap. Monaſterium de ſtatu Monac.* Et quidem confirmatio ſpectat ad Regulares privativè quoad Epiſcopos, ut declaravit Sac. Congreg. *in reſolutione dubiorum ſuper Conſtit.* Gregorii XV. *Inſcrutabili*, & ita etiam notat Tamburin. *de jure Abbatiſ. diſp. 29. q. 1. n. 2.* ubi advertit, electionem Abbatiſſæ, niſi aliud obſtet, eſſe ſtatim confirmandam à Superiore, qui prefuit electioni, & confirmationem eſſe faciendam in loco, in quo eſt publicata. Addit tamen Miranda *q. 2. de Monialib. ar. 15.* poſſe confirmantem ingre-

ingredi clauſtra, ſi timeat aliquod periculum, aut ſcandalum ob moniales reſiſtentes electioni, quia hæc eſt rationabilis cauſa, & neceſſaria ingrediendi.

QUÆR. II. An ſtante oppoſitione electio ſit confirmanda.

RESP. Si electio facta ſit per compromiſſum, & minor pars collegii, ſeu aliquæ tantùm opponant, tunc non obſtante oppoſitione eſſe confirmandam, tradunt Rodriq. & Layman. *de elect. q.* 232. aſſerentes id colligi *ex cap. Indemnitatibus* §. *Porrò de elect. in 6.* Si verò electio facta ſit per ſcrutinium, & duæ partes conſenſerint, aut electæ à majori parte aliæ accedant uſque ad duas partes, electio erit confirmanda, ut decernitur *in d. cap. Indemnitatibus*. Item ſi electio ſit celebrata tantùm à majori parte, & nulla monialium opponat, erit confirmanda; at ſtante oppoſitione erit ſuperſedendum, donec ſuper objectis fiat inquiſitio, & cauſa examinetur.

QUÆR. III. An Prælatus abſens poſſit electionem confirmare.

RESP. Poſſe, quia nihil videtur obſtare. Nam *in cap. qua fronte de appellat.* non reprehenditur Epiſcopus Cantuarienſis, quia abſens confirmaret electiones, ſed quia non confirmaret in Eccleſia, aut in ſuo palatio, vel ſaltem in ſua camera, ſed in camera regis. Ita contra Tamburin. Paſqual. *n.* 702. qui *n.* 703. aſſerit, Prælatum poſſe confirmare electionem etiam ex-

quia, eo ipſo quod electioni non opponitur, per tacitum conſenſum confirmatur.

QUÆR. V. An Abbatiſsa debeat benedici.

RESP. Affirmativè *ex Clement. Attendentes §.ſtatuimus de ſtatu. Monachor.* ubi apponitur pœna amiſſionis muneris, & juris requiſiti contra negligentes petere benedictionem ultra annum, niſi tamen ulterius differant ex cauſa rationabili, quam probare ad ipſas ſpectabit. Nec ſufficit, quod petant, ſed neceſsarium eſt, quòd ſuſcipiant, quia textus habet, *Munus benedictionis ſuſcipiant*. Hoc tamen non habet locum quoad omnes Abbatiſsas, ſed tantùm quoad illas, quæ conſueverunt benedici, unde non omnes benedicendæ ſunt, ſed attendenda eſt conſuetudo monaſterii; ut notant Navar. Miranda, Azor. Tamburin. qui advertunt, Abbatiſsam ſemel benedictam, iterùm benedici non poſse.

QUÆR. VI. Quo die, & loco Abbatiſsa ſit benedicenda.

RESP. Poſse benedici qualibet die, ut notat G.oſ. *in d. Clement. Attendentes*, exceptis tamen diebus luctus ex ritu eccleſiaſtico, quales ſunt illi, in quibus celebratur memoria paſſionis Domini, quia benedictio Abbatiſsæ eſt actus lætitiæ, & ſolemnitatis. Benedici autem debet in eccleſia exteriori, adhibitis iis tantùm monialibus, quæ ſunt neceſsariæ in miniſterio, ita ex declaratione Sac. Congregat. Paſqual. *loc. cit. n.* 713.

QUÆR. VII. Ad quem ſpectet Abbatiſſarum benedictio.

RESP. De jure communi ſpectare ad Epiſcopum, Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.* 27. *n.* 51. Quòd tamen modò procedit tantùm quoad Abbatiſſas ſubjectas ordinario, nam exemptæ, & immediatè ſubjectæ Sedi Apoſtolicæ, ſicut confirmandæ ſunt à Summo Pontifice, vel ejus Legato, ita etiam benedicendæ. Subjectæ verò Abbat. Regul. benedicendæ ſunt ab ipſis, ut tradit Tamburin. *de jure Abbat. t.* 1. *diſp.* 22. *q.* 8. *n.* 2. Extant enim privilegia hoc concedentia, quorum primum eſt Innocentii VIII. *ſub die* 9. *Aprilis* 1489. alterum Clementis VIII. *ſub die* 24. *Iulii* 1599. conceſſa Abbati monaſterii Ciſtertii.

QUÆR. VIII. An hæc facultas poſſit delegari.

RESP. Poſſe committi non ſolùm Abbatibus benedictis, ſed etiam non benedictis, quia hi ex conceſſione Pii V. 17. *Kal. Februar.* 1566. facti à Abbatibus Canonicorum Regularium ſe habent in omnibus, ac ſi eſſent benedicti. Immò cùm hæc ſit ſimplex benedictio, nec excedat poteſtatem ſacerdotalem, fortè committi poterit ſimplici Sacerdoti, præſertim quia Clemens VIII. in privilegio præallegato concedit, quòd Abbas Generalis poſſit deputare Vicarios pro hoc munere, nec requirit, quod ſint Abbates. Paſqual. *n.* 715.

CA-

CAPUT X.

De Monialium Privilegiis.

QUÆR. I. AN moniales exemptæ gaudeant privilegiis ſui ordinis, quibus gaudent Regulares exempti.

RESP. Gaudere illis privilegiis, quorum ipſæ ſunt capaces ratione ſtatus, & ſexus. Ita Rodriq. D. Antonin. Paludan. & alii, quos refert, & ſequitur Tamburin. *de jure Abbatiſ. diſp.* 17. *q.* 1. contra Barboſ. Sanchez, & alios. Ratio eſt, quia ferè omnes moniales regularibus ſubjectæ communicationem privilegiorum propriæ religionis ſortitæ ſunt, ut videre eſt apud Tambur. *loc. cit.* Tum quia maſculinum præcipuè in materia favorabili, & ex identitate rationis concipit fæmininum in iis, quæ fæminis poſſunt adaptari, *l.* 1. *ff. de verb. ſignificat.* & ibi communiter ſcribentes. Tum quia, cùm vivant ſub eadem regula, ſunt pars ordinis ipſorum, & ideò tamquam pars gaudere debent privilegiis totius.

QUÆR. II. An hujuſmodi privilegiis gaudeant moniales Epiſcopo ſubjectæ.

RESP. Gaudere. Ita CaſtroPal. cum relatis à Ceſpedes *de exempt. Regular. cap.* 23. *dub.* 344. Ratio eſt, quia, licèt regantur ab Epiſcopo, non deſinunt eſſe pars or-

P 2 dinis,

dinis, quia dum regulam talis Fundatoris profitentur, habent ipſum pro fundatore, quamquam ab aliis ſint inſtitutæ. Si igitur ſunt pars, debent communicare cum ſuo toto, atque adeò de privilegiis totius participare. Neque Moniales per hoc, quod priventur privilegio exemptionis per ſubjectionem Epiſcopo, amittunt privilegia ſui Ordinis, quia per mutationem non extinguuntur privilegia, quæ ſunt compatibilia cum ſtatu mutato, Seraph. *deciſ.* 1414. præſertim cum privilegium tollens unum nõn tollat aliud *l. ſi domus tua ff. de ſervitut. præd. urban. & cap. Paſtoralis de privil.*

QUÆR. III. An moniales diverſorum ordinum, qui ſimul communicant in privilegiis conceſſis unicuique illorum, participent per eandem communicationem de ipſis.

RESP. Participare. Ita Doctores relati à Pignatel. *t.* 10. *conſult.* 1. *n.* 24. Quia Regulares, qui communicant in privilegiis eodem modo ipſa participant, ac ſi eſſent ipſis per ſe primò conceſſa, quia eſt communicatio abſoluta, & perfecta, ita ut non redundet ex alio in ipſos, ut redundant privilegia religionis in familiares, & mariti in uxorem, ſed poſſint uti ex propria perſona, tanquam ſi nulli alteri eſſent conceſſa. Nam privilegia tali pacto communicata ſe habent ut privilegia ad inſtar, ita ut concedant omnem favorem, & effectum, quem ſecum habet privilegium alteri conceſſum, ut firmant Doctores relati à Pignatel.

gnatel. *loc. cit. n.* 25. Privilegia autem immediatè conceſſa etiam à Monialibus participantur, ut probatum eſt ſupra. Ergo etiam de communicatis uniçuique Ordini participabunt.

QUÆR. IV. Quomodo moniales immediatè ſubjectæ ordinario poſſint uti, & frui privilegiis illis Regularium, ad quorum uſum requiritur miniſterium Prælati, cujuſmodi v. g. eſt privilegium abſolvendi, diſpenſandi &c.

RESP. Ex Ceſpedes *loc. cit.* cum diſtinctione: Si in tenore privilegii, & conceſſionis habeatur, præfata privilegia ſuffragari Regularibus per miniſterium proprii Prælati, abſtrahendo, quòd Prælatus ſit regularis, vel non, tunc poſſunt uti, etiam ſi conceſſio detur ab Epiſcopo, & proprio ordinario, qui eſt proprius Prælatus monialium non exemptarum. At ſi in tenore conceſſionis, & privilegii habeatur, dicta privilegia ſuffragari Regularibus per conceſſionem ſolùm Prælati Regularis, tunc à ſolo Prælato Regulari recipere poſſunt hoc commodum fruendi dictis privilegiis.

QUÆR. V. An, & quomodo moniales per Miniſterium Abbatiſſæ poſſint uti, & frui illis privilegiis, ad quorum uſum requiritur factum ſuperioris habentis poteſtatem ſpiritualem, ut eſt privilegium diſpenſandi in jejuniis, officio &c.

RESP. Poſſe uti per miniſterium Abbatiſſæ, quia licèt defectu poteſtatis ſpiritualis non poſſit diſpenſare auctoritativo mo-

do, poteſt tamen ex commiſſione ſui Prælati, ut notat cum aliis Lezana *t.* 1. *qq. regular. cap.* 26. *n.* 16. Quæ commiſſio utique præſumitur in ipſa, ſtatim ac eligitur in Abbatiſſam, debet enim habere totum id, quod requiritur ad rectè, & rationabiliter ſuum munus exequendum. Unde moniales poſſunt uti dictis privilegiis per miniſterium Abbatiſſæ, quia tunc cenſetur diſpenſare ipſe Prælatus, & Abbatiſſa ſolùm exequi diſpenſationem, nec uti aliqua ſpirituali juriſdictione. Paſqual. *loc. cit. n.*749.

QUÆR. VI. Quibus privilegiis gaudeant moniales tempore interdicti, & ceſſationis à divinis.

RESP. Gaudere illis omnibus, quibus gaudent viri religioſi ſui Ordinis, juxta ſuperiùs dicta. Unde poſſunt moniales tempore interdicti generalis in ſuis Eccleſiis divina officia recitare, ſubmiſſa tamen voce, januis clauſis, non pulſatis campanis, & excluſis omnibus, qui cauſam interdicto dederunt, vel nominatim interdictis. Ita Collect. *Privileg. Mendic. v. interdictum* . 3. ibique Capuc. *annol. verſ. tertiò tempore intedicti* . Rodriq. & alii. Poſſunt inſuper, cum præfatis tamen limitationibus facere celebrare miſſas ſive per ſacerdotes ſæculares, ſive regulares, cùm de utriſque ſit par ratio, ita concedente Bonifacio VIII. *in cap. Alma mater de ſent. excommunic. in* 6. Hæc omnia militant etiam proportionaliter tempore ceſſationis à divinis ex privilegio Leonis X. con-

X. conceſſo monachis S. Benedicti *Peyrin. t. 1. de privil. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. n. 52.* & alio etiam privilegio Nicolai V. de eligendis ſex perſonis, quæ tali tempore aſſiſtant miſſis, & divinis officiis, recipiantque Sacramenta, poſitis tamen quibuſdam conditionibus. Caſarub. Sorb. & Lezana.

QUÆR. VII. An tempore interdicti gaudeant ſupradictis privilegiis famuli, aliique monialium officiales.

RESP. Gaudere. Quare famuli, familiares, Syndici, Advocati, Procuratores, & officiales ordinarii poſſunt per moniales, quibus inſerviunt, ad divina admitti. Rodriq. *t. 2. q. 114. art. 1. & ſeqq.* Idem de laboratoribus, & aliis ſalario, vel gratis, ſive obſequio tantùm inſervientibus, aſſerunt Suar. & Tamburin. *de jure Abbat. diſp. 6. q. 16. n. 8.* Nam familia gaudet privilegio Domini. Zerol. *in Prax. p. 3. v. Epiſcopi n. 4.* Item puellæ educationis gratia, aliæque fæminæ titulo famulatus, aut ex juſta alia cauſa in monaſterio degentes dicto gaudent privilegio ex conceſſione Eugenii IV. facta Cirſtentienſibus, & relata à Sayro *t. 5. de cenſur. cap. 7. n. 22.*

Adnotandum tamen diligenter, ut rectè monet Lezana *t. 1. qq. Regular. cap. 21. n. 20.* an quando ponitur ceſſatio à divinis, vel interdictum auctoritate Apoſtolica, revocentur privilegia regularium, quia tunc non licebit illis frui; ſicuti neque quando ſcandalum aliquod inde exurgeret propter ſingularitatem; nec ſi talia privilegia non

P 4 ſint

ſint in uſu, neque ſi ſolùm ſint vivæ vocis oracula, ut eſt illud Nicolai Franchi Sedis Apoſtolicæ Legati de admittendis quindecim perſonis tempore interdicti, quia ſunt abrogata.

QUÆR. VIII. An moniales tempore interdicti generalis poſſint aliquando publicè divina peragere.

RESP. Poſſe, pulſatis campanis, voce alta, apertiſque januis divina facere in feſtivitatibus Natalis Domini, Paſchæ, ac Pentecoſtes, & Aſſumptionis B. Mariæ. Ita *in cit. cap. Alma Mater.* Sorb. *in addit, ad compend. v. interdictum* 3. §. 3. qui etiam hoc extendit ad feſtum SS. Sacramenti, & per totam octavam illius, per unam extravagan. Martini V. Immò ex ſpecialibus Regularium privilegiis etiam in feſto Conceptionis Nativitatis B. Virginis, & S. Jo: Baptiſtæ, ac in feſtis Sanctorum, & Sanctarum, ſub quorum invocarionibus Eccleſiæ ſunt erectæ, ſeu quorum corpora in ipſis Eccleſiis recondita exiſtunt; nec non in feſtis Sanctorum reſperctivè ſuarum Religionum, & per octavas earundem omnium feſtivitatum; nec non quoties aliquam ex monialibus Monaſterii ad profeſſionem admitti, aut in Eccleſia ſepeliri contigerit. Ita Leo X. ſupra adductus, Peyrin. Caſarub. Lezan. *loc. cit.* & alii. Semper tamen excluſis nominatim interdictis, aut interdicto cauſam præbentibus.

QUÆR. IX. An vigore Concilii Trident.

dent. *ſeſſ.*25. *de Regular. cap.* 12., & Conſtitutionis Gregorii XIII. cujus initium *In tanta rerum*, revocata ſint privilegia Regularibus conceſſa ad celebrandum tempore interdicti januis apertis.

RESP. Non eſſe revocata. Ita Doctores, quos plena manu congerit, & ſequitur Peyrin. *loc. cit. n.* 51. contra Navar. Garziam, & Barboſ. Quia mens Concilii fuit, ea tantùm revocare privilegia, quæ à quibuſdam vigore quorundam ſpecialium privilegiorum prætendebantur de nullo modo interdictum ſervando, inter quos Milites Hieroſolymitani, & Fratres Miniſtri. Ita Sorb. & Peyrin. *locis cit.* Et per Conſtitutionem Gregorii non revocantur niſi illa privilegia, quæ Concilio adverſantur. Medina, Rodriq. & de la Cruz. & redditur omninò certa hæc ſententia ſaltem pro feſtis ſuorum Ordinum per Conſtitutionem Clementis VIII. editam *die* 17. *Octob. anno* 1595. Ita enim habet. *Ut temporibus interdicti quacunque, etiam Apoſtolica auctoritate appoſiti, feſta Sanctorum Ordinis S. Franciſci &c. ſolemni ritu celebrentur, perinde ac ſi interdictum hujuſmodi minimè appoſitum eſſet. Non obſtantibus conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Univerſalibus, & Provincialibus Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus.* Unde per hanc Conſtitutionem corruit etiam declaratio Sac. Congregat. in oppoſitum relata à Barboſa *in Collect. Bullar. v. Privilegium.*

QUÆR. X. An Moniales virtute ſuorum privilegiorum poſſint in propria Eccleſia exteriori admittere perſonas laicas ad ſepulturam.

RESP. Ex Pignatel. *t.4.conſult.*177.non poſſe, niſi hujuſmodi Eccleſiæ habeant jus ſepulturæ vel ex particulari privilegio, vel ex indulgentia ſpeciali. Deſumitur *ex cap. in noſtra de ſepult.* Illudque concedere ſpectat ad Epiſcopum ex jure communi, Abbas, & alii *in cap. penult. eod. cap.* & reſolvit Rota coram Cavaler. *deciſ.*15.*n.*2. ubi ſubdit, Legatum à Latere id poſſe. Et in ſpecie quòd laici, ſive viri, ſive fœminæ non queant ſepeliri in Eccleſia Monialium exteriori, licèt ſolvere vellent pœnam ſynodalem, declaravit expreſsè Sac. Congregat. Epiſc. *in Maceraten.* 8. *Novemb.* 1652. Etiamſi eſſent Principes, & eorum majores ibi tumulati fuiſſent, *in Gravien.* 1. *Octob.* 1650. Ac niſi de ſcientia ejuſdem Sac. Congregationis, & conſenſu Monialium, ut *in Feretrana* 21. *Novemb.* 1603. *& in Vercellen.* 18. *Maii* 1696. Quam licentiam requiri etiam pro ibi conſtruendo ſepulcro, decrevit eadem Sac. Congreg. *in Ferrarienſi* 12. *Julii* 1604. illamque concedere ſolet perſonis benemeritis, & cum eleemoſyna competente, ut *in Meſſanen.* 6. *Auguſt.* 1601.

Neque refragatur cap. ubicunque 13.*q.*2. Concilii Triburienſis. Nam ceſſant modò rationes Canonis, quia loquitur de facultate eligendi ſepulturam in Eccleſiis Monialium ſtante neceſſitate temporum, vel loco-

locorum. Et ſecundùm hanc explicationem repellitur objectio deducta ex declaratione Gregorii XIII. quam refert Marzil. & ex eo Portel. ex quo Pellizar. *de Monial. cap.* 7. *n.* 10. dicentes illum declaraſſe, corpora volentium ſepeliri in Monaſterio Monialium debere ſepeliri in Eccleſia exteriori, & non intra clauſtra; Nam talis declaratio intelligenda eſt juxta *d. cap. in noſtra*, dummodo ſcilicet ex neceſſitate temporum, vel locorum, aut ex particulari privilegio, vel indulgentia ſpeciali liceat Eccleſiis Monialium ad Eccleſiaſticam ſepulturam recipere laicos, qui apud ipſas eligunt ſepeliri. Tum quia dicta declaratio eſt revocata poſterioribus decretis ſupracitatis, per quæ decreta impeditur etiam quoad hoc Monialibus participatio privilegiorum cum Regularibus, qui habent ex privilegio jus ſepulturæ *ex Clement. Dudum de ſepult.*

QUÆR. II. An Moniales gaudeant aliquo privilegio, per quod excuſentur à recitatione Officii Divini.

RESP. Clemens VII. ut *in Compend. privil. v. Moniales* §. 30. indulſit Monialibus Clariſſis ſub cura Fratrum Minorum degentibus, quòd propter imperitiam, judicio Prælatorum, Confeſſorum, vel Abbatiſſarum ſatisfaciant dicendo officium laicarum. Idem Clemens conceſſit Regularibus, qui occupantur infirmitate propria, aut infirmorum fratrum curatione, quod ſatisfaciant pro horis canonicis, re-

citandos certos pſalmos per ſuperiorem eis aſſignandos, numero non minus ſeptem, aut ſex cum devotione, & Orationem Dominicam ſepties, & Symbolum Apoſtolicum bis. Graviter verò ægrotantes Orationem Dominicam ſepties in die recitando, ſeptem horis canonicis pariter ſatisfaciant.

QUÆR. XII. An vigore privilegii Leonis X. poſſint Moniales ſatisfacere præcepto recitandi horas canonicas, ſi illas tantùm mentaliter dicant.

RESP. Affirmant ſine ulla diſtinctione Jo: de la Cruz, Sanctorius, Perſicus, & Tamburin. *Opuſc. de ſacrif. Miſſæ lib. 2. cap. 9. §. 3.* Limitat Peyrin. *De Privil. Minim. ad Conſtit. 28. Leonis X.* quo ad ſcrupuloſos, & ſecundùm illam partem tantùm, quæ ſecretè eſſet dicenda. Negant abſolutè, & meritò Baldellus, Lezana, & Diana, quia dictum privilegium utpote vivæ vocis oraculo conceſſum modò, ſublatum eſt per Conſtitutiones Gregorii XV. & Urbani VIII.

QUÆR. XIII. An Moniales gaudeant aliquo privilegio pro ſupplendis defectibus in officio divino commiſſis.

RESP. Innocentium VIII. & Alexandrum VI. conceſſiſſe, quòd, quando Regulares aliquid dimittunt in divino officio, non ex dolo, poſſint ſupplere cum aliquo pſalmo, vel dicendo Orationem Dominicam, vel Ave Maria. Et Sixtus IV. indulſit non valentibus perſolvere dininum officium

officium benè, ac diligenter in choro, pro ut tenentur, vel ex defectu viſus, aut auditus aliquid prætermiſerint, non teneantur illud omiſſum iterùm perſolvere, ſed dicant unum pſalmum in fine horarum, & ſufficiat. Quæ privilegia locum habent, ut advertit Navarrus, quando agitur de parte non notabili. Alia etiam privilegia ad hanc materiam ſpectantia refert Caſarub. *in compend. v. officium divin. n.* 1. 5. *&* 6.

QUÆR. XIV. Quid indulgeat Leo X. per orationem illam *Sacroſanctæ* in fine officii ſolitam recitari.

RESP. Indulgere, ut poſſint acquirere remiſſionem omnium defectuum ex humana fragilitate in divini officii recitatione commiſſorum. Ad hanc autem remiſſionem conſequendam requiritur primò, quòd ille defectus contractus ſit tantùm culpa venialis, quia ea oratio non poteſt habere tantam efficaciam, ut deleat mortalia, etiam ex voluntate Papæ. Secundò requiritur, quod illam recitans non ſit in peccato mortali, aliter oratio illa nihil prodeſſet, quia venialia non remittuntur remanentibus mortalibus, ut omnes docent Theologi cum D. Thoma. Tertiò requiritur, quod ad illorum remiſſionem ſe diſponat ſaltem per actum attritionis ſufficientem ad deſtruendum peccatum veniale, nam hæc oratio delet prædictos defectus veniales, quatenus eſt ſacramentale, ſacramentalia autem non remittunt peccata venialia ex opere operato, quia non ſunt

insti-

inſtituta à Chriſto, ſed ex opere operantis, qui proinde debet eſſe diſpoſitus ſaltem per actum attritionis excitatum per ſacramentalia, & hæc eſt communior opinio de ſacramentalibus. Vide Fabrum *diſp.* 42. *de Pænit. num.* 54.

QUÆR. XV. An moniales ſive exemptæ, ſive ordinario ſubjectæ gaudeant omnibus indulgentiis non ſolum proprii ordinis, ſed etiam aliorum ordinum Regularium.

RESP. Gaudere. Philippin. in Filiat. *Spirit. n.* 438. cum communi, & clarè habetur ex Bulla Pauli V. §. 8. ubi ait. Volumus autem, ut omnes ſupradictæ indulgentiæ, & gratiæ Religioſis Regularibus unius ordinis tam monaſtici, quàm mendicantis dumtaxat conceſſæ, etiam omnibus monialibus cujuſvis regulæ approbatæ, & intra clauſtra cum tribus votis ſolemnibus viventibus, & perpetuam clauſuram ſervantibus tam ordinariis locorum, quàm etiam Regularibus cujuſcunque ordinis, regulæ, & inſtituti, ſuffragentur.

QUÆR. XVI. An moniales immediatè Sedi Apoſtolicæ, aut ordinario ſubjectæ poſſint in ſuis templis exponere indulgentias Eccleſiis ordinis pro Sæcularibus conceſſas, v. g. indulgentiam Portiunculæ, loquendo de monialibus Ordinis Minorum.

RESP. Negat Pellizar. *de monial. cap.* 19. *n.* 40. quia tenor conceſſionis præcisè loquitur de eccleſiis ordinis, templa autem monia-

monialium Sedi Apoſtolicæ, vel ordinario immediatè ſubjectarum verè Eccleſiæ ordinis dici non poſſunt, utpote à poteſtate ordinis exempta. Affirmat nihilominùs Nogueira *diſp.* 1. *q.* 10. *n.* 14. & ſuadet ratio; ſicut enim moniales, ut diximus, per hoc, quod ſubdantur ordinariis, non deſinunt eſſe moniales ſui ordinis; ita neque earum Eccleſiæ per hoc, quòd ſint ordinariis ſubjectæ, deſinent eſſe Eccleſiæ ſui Ordinis, nam locus, & perſona ambulant pari paſſu, ut notat Sperel. *deciſ.* 3. *nu.* 4. & ideò hanc ſententiam in terminis Indulgentiæ Portiunculæ ſuſtinet aliis relatis Gobat *t.* 2. *par.* 2. *cap.* 9. *n.* 354. §. 3. quia Sixtus IV. hanc indulgentiam ad omnes S. Franciſci Eccleſias extendit ſine aliqua exceptione, ut tradunt Miranda, Emanuel, & Hieronymus Rodriq. adducti à Nogueira *loc. cit.*

Alia plura extant pro monialibus privilegia, quorum aliqua ſparſim in hoc tractatu referuntur, reliqua verò penes privilegiorum Regularium Collectores videri poſſunt.

C A-

CAPUT XI.

De Particularium Monialium obligationibus, & Privilegiis.

§. I.

De obligationibus, & Privilegiis Abbatiſſæ.

QUÆR. I. AN Abbatiſſa teneatur ſub mortali tollere tranſgeſſiones regulę, quæ in ſubditis non ſunt peccatum mortale.

RESP. Videri quod non. Non enim poteſt eſſe urgentior obligatio vitandi, vel tollendi alienas tranſgreſſiones, quàm proprias; ſed ad vitandas, vel tollendas proprias tranſgreſſiones Abbatiſſa non tenetur ſub gravi, quia regula tam ſtrictè non obligat; ergo neque ad tollendas alienas. Ita Lorca *in* 2. 2. *D. Tho. diſp.* 45. *n.* 4. Verùm oppoſita ſententia ſuſtinenda. Nam ad decorem, & perfectionem religionis multæ obſervantiæ inſtitutæ ſunt, quæ vel non obligant ſingulas, vel obligant tantùm ad culpam venialem, ut ſilentium, jejunia &c. quæ tamen ſi deficerent, grave detrimentum pateretur religio. Unde cum Abbatiſſæ incumbat conſervare religionis inte-

te-

tegritatem, ſi negligat hæc inſtituta inviolata cuſtodire, in re magni momenti deeſt ſuo muneri, & peccat mortaliter. Ita Trullenc. & alii, quos refert, & ſequitur Bartholomæus à S. Fauſto *q.* 152. *n.* 3.

QUÆR. II. An licitum ſit Abbatiſſæ, moniales errantes aliquando conviciis increpare.

RESP. Affirmant ex D. Tho. Peyrinus *t.* 2. *de Prælat. q.* 2. *cap.* 3. §. 16. *n.* 147. Quia ſi licitum eſt, illas diſciplinæ cauſa verberare, cur non licebit ob eandem rationem illas conviciis reprehendere? Ad hoc tamen ut reprehenſio contumelioſa fiat ſine peccato, debet fieri cautè, modeſtè, & cum magna neceſſitate, & ſolùm debet ſignificari vitium, cujus emendatio prætenditur, non alia vitia jam correcta, & emendata. Cavendum inſuper eſt, ne fiat ex ira, alioquin peccaret mortaliter Abbatiſſa. Navar. Sylveſt. & Peyrin. *loc. cit. n.* 148. Sicuti pariter peccaret reprehendendo monialem coram ſæcularibus, vel etiam Novitiis (niſi fortè coram ipſis peccaſſet) quia monialis ſic objurgata multùm apud illos gravaretur.

QUÆR. III. An Abbatiſſa ſit capax poteſtatis ſpiritualis.

RESP. Negativè. Ita communiter cum D. Tho. *in* 4. *diſt.* 19. *q.* 1. *ar.* 1. Immò eſſe incapacem juriſdictionis ſpiritualis etiam delegatæ, tradunt, Sotus, Victoria, Abbas, & alii, contra Salas, Bonac. & Tamburin. Sicut enim, quia eſt incapax ordinis,

nis, neque ex delegatione poteſt ei competere poteſtas ordinis; ita quia eſt incapax juriſdictionis ſpiritualis ordinariæ, erit etiam incapax delegatæ. Hinc eſt, quod ex defectu poteſtatis ſpiritualis, non poſſit in ſignum ſuperioritatis benedicere in loco publico neque aquam, neque veſtes in forma Eccleſiæ; poteſt tamen moniales benedicere ad modum, quo parentes ſuos filios benedicunt, Sylveſt. Mirand. Tamburin. & Paſqual. *in Lauret. n.* 743. Nec poteſt docere in Eccleſia, aut concionari, neque ex Summi Pontificis diſpenſatione, quia hoc mulieribus prohibetur divino præcepto. *Ad Timoth.* 1. *cap.* 2. Neque declarare Evangelia, aut ſuper iis verba facere, neque inſtruere moniales ſuper caſibus conſcientiæ: quare ſi in hoc contraveniret, mortaliter peccaret, quia in re gravi faceret contra præceptum divinum, niſi excuſaretur ratione parvitatis materiæ, quæ attendenda eſt quoad quantitatem ſermonis, non quoad numerum, quia ſemel uſurpare ſibi munus prohibitum, ſufficeret ad peccatum mortale. Solùm igitur poterit habere hortatorios ſermones ad moniales, etiam in Capitulo, ita tamen, ut non utatur teſtimoniis Sacræ Scripturæ, quia tunc non purè hortaretur, ſed inſtrueret, & doceret. Ita Paſqual. *loc. cit.*

QUÆR. IV. An Abbatiſſa poſſit diſpenſare moniales ſubditas quoad edendas carnes, ſeu lacticinia, quoad jejunia, & cæte-

cæteras religionis obſervantias.

RESP. Non poſſe, quia hoc quoque dependet à juriſdictione ſpirituali, qua caret. Ita Enriq. Sanch. Fauſt. & alii. Verùm, licèt non poſſit diſpenſare auctoritativo modo; poteſt miniſterialiter, & ex commiſſione ſui Prælati, ut notant Tamburin. Lezana *t.* 1. *qq. regal. cap.* 26. *n.* 16. & alii. Quia tunc cenſetur diſpenſare ipſe Prælatus, & Abbatiſſa ſolùm exequi diſpenſationem. Rurſus poteſt etiam declarare, quod hìc, & nunc jejunium, ſeu aliquod præceptum ceſſet obligare. Et in hoc ſenſu accipienda ſunt privilegia, quæ videntur concedere Abbatiſſæ facultatem diſpenſandi.

QUÆR. V. Quid poſſit Abbatiſſa circa monialium ſubditarum vota.

RESP. Ob deficientiam poteſtatis ſpiritualis neque poſſe in votis monialium diſpenſare, ut tradunt communiter Doctores. Hujuſmodi tamen vota, ſi non ſint reſervata, diſpenſari, & commutari poterunt ab earundem Prælatis, etiam Regularibus, ſi ipſi ſubiiciantur. Ita Richard. Sotus, Sylveſt. & alii. Ab Abbatiſſa verò poterunt ſolummodò irritari, in quo conveniunt omnes Doctores. Quia Abbatiſſa habet poteſtatem dominativam ſupra moniales ſibi ſubditas, quæ major eſt, quàm ſit parentum ſupra filios, cum monialium voluntas ratione voti obedientiæ ſit translata in voluntatem Abbatiſſæ, & ideò, ſi parentes

tes poſſunt ratione poteſtatis dominativæ vota filiorum irritare, poterit à fortiori monialium vota irritare Abbatiſſa. Et hoc habet locum non ſolùm quoad vota, quæ verſantur circa materiam ſupererogationis, ſed etiam quoad vota de materia, quæ concernit regulam, quia etiam in iis voluntas ſubditi ſubordinatur voluntati Superioris, & ab illa dependet. Sylveſt. Navar. Sot. & Tamburin. quos adducit Paſqual. *loc. cit.* ubi ſubdit, hanc facultatem extendi etiam ad votum tranſeundi ad ſtrictiorem, contra Leſſium, Tambur. & Pellizar. quia hujuſmodi votum ante executionem non immutat ſubjectionem, quam habet religioſus ex natura religionis, unde ſemper remanet votum voluntatis ſubordinatæ, & proinde ſemper ſtat ſub poteſtate dominativa Superioris.

QUÆR. VI. An Abbatiſſa poſſit irritare vota emiſſa cum ipſius conſenſu.

RESP. Negat Richard. quia dum Prælatus conſentit voto, non pendet ampliùs ab ejus poteſtate, nec habet amplius tacitam conditionem, ſi Prælatus velit. Affirmant Cajetan. Sylveſt. & Armilla. Quia per hoc, quod Prælatus conſentiat, ſicuti non tollitur ſubjectio religioſi, ſed manet in eodem ſtatu priori, ita etiam voluntas ipſius quoad omnes ſuos actus remanet dependens à voluntate Superioris, & ipſi ſubordinata, & proinde retinet poteſtatem dominativam ſupra voluntatem ſubditi, & conſequenter facultatem irritandi votum.

Verum

Verum tamen eſt, quòd ad irritandum votum emiſſum de ſuperioris conſenſu, exigitur ſufficiens cauſa, alioquin Abbatiſſa, ſeu quivis ſuperior peccaret; ut ſpecialiter tradunt Panormit. Cajet. Rodriq. & Tamburin. Quia, cùm ſemel conſenſerit, non poteſt ampliùs ſine juſta cauſa recedere; irrationabiliter enim ſubtraheret Deo obſequium illud, quod per executionem voti reſultat, & quod ipſe obtulerat in voluntate ſubditi. Si verò Abbatiſſa non conſentit in votum, poteſt illud abſque cauſa irritare, etiam ſi ſit de materia concernente regulam, quia eſt ſatis juſta cauſa irritandi, quod ſubdita conſervetur in illo ſtatu obligationis, quam habet ratione regulæ, nec ejus onera augeantur. Paſq. *loc.cit.*

QUÆR. VII. An Novitiarum vota poſſit irritare Abbatiſſa.

RESP. Non poſſe. Palud. Sylveſt. & Leſſius. Quia cum nondum emiſerint votum obedientiæ, earum voluntas eſt adhuc ſui juris. Et hoc valet tam quoad vota emiſſa ante ingreſſum, quàm quoad emiſſa poſt ingreſſum; ſolummodò poterunt illa quoad executionem ſuſpendi, ſi officiant probationi, ut notant Leſſius, & Sylveſt. citati, quia, quod non impediatur exercitium probationis, eſt cauſa valdè juſta differendi executionem voti. Vota verò, quæ à Novitia fuerunt emiſſa, dum erat ſub poteſtate parentum, poterit irritare Abbatiſsa, quia in ordine ad regendam novitiam inparentum locum ſuccedit, & proinde

etiam

etiam in eorum poteſtatem dominativam.

QUÆR. VII. An Abbatiſſa poſſit inſtituere beneficia, & capellanias conferre.

RESP. Poſſe. Deducitur *ex cap. dilecta de Maior. & obedient.* & docent Felin. Gonzal. & alii; hoc enim præſtat Abbatiſſa quoad titulum, & poſſeſſionem tantùm, non autem quoad poteſtatem, quam habet beneficiarius quoad juriſdictionem fori externi, nam hanc accipit ab eo, qui admittit, & authorizat collationem, & inſtitutionem, ut notat aliis relatis Tamburin. *de jure Abbatiſ. diſp.* 33. *q.* 12. Unde tota inſtitutio, & collatio in nominatione conſiſtit juxta *cap.* 1. *de Monach.* ut tradit Felin. Quare Abbatiſſa in ſupradictis actibus ſe habet tantùm miniſterialiter, & exequitur tanquam procuratrix, quæ ſunt juriſdictionis, ut notat Gloſ. *in cap. Novam de pænit. & remiſ.*

QUÆR. X. An Abbatiſſa habeat jus ſuſpendendi clericos ſuæ juriſdictioni ſubjectos.

RESP. Non poſſe, prout ſuſpenſio eſt cenſura eccleſiaſtica, quia caret ſpirituali juriſdictione. Ex quo ſequitur, quòd neque à fortiori poſſit interdicere, aut excommunicare, ut habetur *ex cap. dilecta de Major. & obedien.* & docent communiter Doctores in materia de cenſuris. Poterit tamen privare illos beneficiis, auferendo, quod dedit, ſcilicet titulum, & poſſeſſionem,

nem, nam poſita hac oblatione, cenſetur Summus Pontifex auferre jus ſpiritale; quia, ſicuti beneficium confertur dependenter à deſignatione Abbatiſſæ, & collatione tituli, & poſſeſſionis, ita etiam cenſetur conſervari juriſdictio à Summo Pontifice dependenter ab iiſdem, quibus ſublatis, reliqua caduca fiunt. Paſqual. *loc. cit. n.* 741 Poterit etiam, Capellanum per Patronum monaſterii præſentatum impedire, ſi ſit juvenis, vel non ſit idoneus. Immò invito Patrono etiam amovere ex facilioribus cauſis, quàm amoventur alii inſtituti. Feder. de Senis *conſ.* 95. *n.* 3. ubi, quod amovere illum non poſſit, etiam cum Conventu, ſi dignus non ſit amotione, quòd ſi vel non admittat, vel amoveat ſine cauſa, poteſt per Superiorem compelli etiam cenſuris eccleſiaſticis.

QUÆR. X. An Abbatiſſa habeat liberam bonorum ſui monaſterii adminiſtrationem.

RESP. Habere quoad omnia, quorum fæmina eſt capax. Ita omnes ferè Doctores *in cit. cap. dilecta*, juxta Gloſ. Quod intelligendum eſt juxta Conſtitutiones, & ſtatuta religionum. Sanch. in Decal. *lib.* 7. *cap.* 19. *n.* 44. ubi addit, propterea poſſe Abbatiſſas dare monialibus ſibi ſubditis facultatem habendi peculium, & convertendi in proprios uſus, quæ labore manuum acquirunt, dummodò conſuetudo, aut Conſtitutiones religionis non obſtent. Sicuti etiam poſſunt ſuis monialibus licen-

tiam

tiam concedere, dandi, & recipiendi, quam ſuis ſubditis dare poſſunt etiam Prælati, niſi jure, vel conſuetudine ſit illis prohibitum. Quare non poſſunt licentiam concedere faciendi munera immoderata, & maximè quibuſdam perſonis ad moniales non pertinentibus, id vetante obligatione conſervandi votum paupertatis.

QUÆR. XI. An Abbatiſſa teneatur omnes ſuperabundantes redditus in eleemoſynam elargiri.

RESP. Affirmant Sanch. Rodriq. Sotus, & Reginal. Verùm circa præſentem quæſtionem placet Dianæ opinio Suarez, qui ait in hoc non poſſe aſſignari regulam generalem. Regulariter tamen loquendo, neceſſarium non eſſe, neque conveniens, redditus ſuperabundantes in eleemoſynas elargiri; quia melius eſt, ſi commodè poteſt, augere, & perficere monaſterium ipſum vel quoad ea, quæ pertinent ad cultum divinum, aut habitationem, vel quoad perpetuos redditus, ut ex eis plures moniales ſuſtentari poſſint, vel ſaltem perfectiùs vita communis conſervari, quod majus Dei obſequium eſt, quàm eleemoſyna, quæ tamen in aliquibus circumſtantiis non tantùm laudabilis eſt, ſed etiam ſub præcepto eſſe poteſt, quod pendet ex occurrentibus proximorum neceſſitatibus.

QUÆR. XII. An Abbatiſſa jure ſuo poſſi applicare bona opera monialium ſubditarum perſonis extraneis, iis tribuendo litteras communicationis.

RESP.

RESP. Poſſe. Colligitur ex Navar. quem citat, & ſequitur Lezana, conſentit Sorbus, & in terminis tradunt Baſſæus *v. Abbatiſſa n.*22.& Philippinus *in Filiat.Spiritual.n.*199. Ratio eſt, quia, ſicuti quælibet monialis tanquam domina poteſt applicare ſua bona opera communicabilia quibuſcunque voluerit, ita idem poterit Abbatiſſa, cum hæc communicatio proveniat à poteſtate dominativa, ex vi voti obedientiæ, ut habetur ex Rodriq. aliiſque Doctoribus relatis à Philippin. *loc. cit. n.* 141. quæ poteſtas reſidet penes Abbatiſſam, undè competit illi libera adminiſtratio, cura, & authoritas ordinaria diſpenſativa bonorum ſpiritualium ſub ipſius regimine, & propria congregatione contentorum. Ex quo etiam fit, quod Abbatiſſa poſſit indicere ſuis Monialibus certas preces pro benefactoribus, maximè ſi occurrat cauſa, v.g. ad implendam obligationem impoſitam Monaſterio ex juſtitia. Baſſæus *loc.cit.*

QUÆR. XIII. An Abbatiſſa teneatur tranſgreſſiones monialium occultas inquirere, ut corrigat.

RESP. Teneri. Ita D.Tho.2.2.*q*.33.*ar*. 2.*ad* 4. Si enim hoc negligeret, moniales faciliter impunè regulam tranſgrederentur, cùm facilè ipſis eſſet cavere, ne in conſpectu Abbatiſſæ ſtatuta violarent. Atque ita cum maximo boni communis detrimento omnia tranſgreſſionibus ſcaterent, ut vigor diſciplinæ omninò diſſolveretur. Verùm, quamvis hæc ſit Abbatiſſæ obligatio, tamen,

men, ut optimè advertit Lorca; prudentiæ moderamine eſt temperanda; ne ſcilicet ſit nimia ſollicitudo, aut intempeſtiva inquiſitio, quia hujuſmodi exceſſus non ſolùm eſſet inutilis, ſed moleſtus etiam monialibus, & odibilis, poſſetque detractiones ſovere, paſſiones accendere, & rixas excitare.

QUÆR. XIV. An Abbatiſſa poſſit licentiam monialibus concedere, ut pueros ſuſcipiant in Baptiſmo, aut Confirmatione.

RESP. Non poſſe; quia hoc monialibus eſt prohibitum *in cap. pervenit* 1. *diſt.* 18. *q.* 2. *cap. non licet*, *& capit. Monachi diſt.* 4. *de conſecrat.* Et licet in prædictis locis fiat tantùm commemoratio de Monachis; communiter tamen à Doctoribus ad quoſcunque religioſos extenditur prohibitio. Ita Ledeſma, Sanch. & Barboſa *de poteſt. Epiſc. allegat.* 30. *n.* 36. ubi adducit Rituale Romanum, quod de hujuſmodi Patrinis agens, inquit. *Ad hoc admitti non debent monachi, vel Sanctimoniales*. Ex quo colligit prædictus Doctor, monialem ſuſcipientem peccare mortaliter, quia violat prohibitionem. Concedit tamen, contrahere cognationem ſpiritualem, quia in illis textibus nullum eſt verbum irritans factum, & ſubdit, poſſe monialem ſuſcipere in Confirmatione, ſi monialis pariter ſit confirmanda. Verùm moniales mortaliter non peccare ſuſcipiendo pueros in Baptiſmo, aut Confirmatione,

do-

docet cum aliis Ceſpedes *de Exempt. regul. cap.* 6. *dub.* 134. *n.* 4. quia in textibus præallegatis nulla ſunt verba, quæ contineant prohibitionem ſtrictam, & rigoroſam.

§. II.

De Vicariæ, & Diſcretarum, ſeu Decanarum Obligationibus.

QUÆR. I. AN Vicaria poſſit dici Prælata.

RESP. Negativè; quia inſtituta eſt tanquam coadjutrix Abbatiſſæ, nec ullam habet juriſdictionem; quare facere non poteſt, quod poteſt exequi Abbatiſſa. Lezan. *qq. Regul. t.* 2. *cap.* 13. *n.* 40. Unde non poteſt concedere licentiam monialibus aliquid recipiendi, expendendi &c. cùm penes ipſam non reſideat poteſtas neque domeſtica, neque œconomica, niſi hoc ſpecialiter à Superioriſſa indulgeatur. Barchius *in Specul. Religioſ. cap.* 17. Quòd ſi contingat, Abbatiſſam decedere, putat Lezana *loc. cit. n.* 41. poſſe ea facere in caſibus occurrentibus, quæ ipſa faceret Abbatiſſa, ſi viveret, quia eo tempore prædicta Vicaria vel eſt Prælata, vel quaſi, cùm

non deceat, monaſterium eſſe pro illo tempore ſine capite.

QUÆR. II. An Vicaria poſſit monialibus præcipere ex vi voti obedientiæ.

RESP. Non poſſe; quia, ut diximus, non eſt monialium Prælata, cui ſit votum obedientiæ. Tenentur tamen moniales ipſi parere ex poteſtate civili, & politica, quæ utique competit Vicariæ, cùm & ipſa ſit ſuperioriſſa monaſterii, quamvis ſubordinata, quod ſufficit, ut moniales obligentur ad obediendum ſub peccato, etiam mortali, ſi res præcepta ſit ex objecto gravis, & modus præcipiendi indicet intentionem præcipientis eſſe obligare ſub gravi.

QUÆR. III. An Vicaria poſſit eligi in Abbatiſſam.

RESP. Quoad Moniales Ordinis Minorum negat Miranda *de Monial. q.7. ar.9. concluſ.* 2. propter quandam conſtitutionem Sixti V. quæ id prohibet, & etiam propter quoddam decretum Cardinalis Matthæi Protectoris Ordinis Minorum *ſub die* 13. *Junii* 1592. At in cæteris monialibus hoc non habet locum, unde ſive perfuncta ſit vicariatus munere, ſive in eo duret, eligi poteſt Vicaria in Superioriſſam Conventus. Quia Conſtit. Gregorii XIII. ſolùm prohibet, ne perfunctæ Abbatiſſatus munere permaneant in aliquo officio, in quo habeant auctoritatem, & regimen, aut adminiſtrationem. Non autem hoc prohibet Vicariis, cùm ſit diverſa ratio, quia ſcilicet officium Vica-

riatus eſt ſubordinatum Abbatiſſæ, adeòque ad Vicarias non eſt extendenda Conſtitutio.

QUÆR. IV. An Vicaria, & quælibet Diſcreta teneantur cum aliis intereſſe, quando convocantur ab Abbatiſſa ad conſulendum, ſeu decernendum aliquid ſpectans ad bonum regimen Monaſterii.

RESP. Teneri, niſi aliquo legitimo impedimento detineantur. Ratio eſt, quia, quando ad Vicariæ, vel Diſcretæ munus eliguntur, ſuſcipiunt in ſe obligationem procurandi bonum communitatis; unde quotieſcunque de communitatis bono agitur, tenentur ex officio intereſſe, adhoc ut poſſint promovere. Ita ex Molfeſio Duardus *in cap. Omnis utriuſque Sexus t. 2. diſp. 16. ſect. 20. n. 4.* Et licèt quilibet poſſit favori ſuo renuntiare, hoc tamen non habet locum, quando agitur de favore mixto, ſcilicet, quando id, quod renuntiatur non ſolùm proprium ipſius renuntiantis, ſed etiam favorem alterius, ſeu publicam utilitatem reſpicit. Felin. *in cap. ſi diligenti n. 16. de for. compet.* Caſtren. Calderin. & alii. Unde neque Vicaria, neque alia Diſcreta poterunt ab aliarum congreſſu ſe ſubtrahere, quando de monaſterii ſit agendum utilitate.

QUÆR. V. An Vicaria, & Diſcretæ poſſint ſine ſcrupolo tacere, quando Abbatiſſa vult aliquid non bene determinare.

RESP. Si quod vult Abbatiſſa decernere, eſt evidenter contra monaſterii utili-

tatem, mortaliter peccant tacendo, quia qui de collegio ſunt, in his, quæ ad univerſale commodum pertinent, ex vi officii ſui tacere non poſſunt, *arg. cap.* 1. *de his, quæ fiunt à majori par.capit.* Nec valet dicere, quòd Abbatiſſa, vel major diſcretarum pars eſt determinata exequi, quod decernit, & ſic, quòd vana foret oppoſitio; Nam confidere debet ſe invictam veritatem proferentem, alias quoque, vel etiam Abbatiſſam in ſuam ſententiam adducturam, veritas enim omnia vincit. *cap. conſuetudo* 8.*diſt.* Si verò dubium ſit tantùm, an Abbatiſſa non benè determinet, tunc, præcipuè majori Diſcretarum parte in Abbatiſſæ placitis conſentiente, poterunt aliæ quoque tuta conſcientia vel tacere, vel approbare, quia in dubiis prudenter aliorum ſequimur conſilium. Azor.*t.*2.*lib.*4.*cap.*3.*q.*17.

QUÆR. VI. An Vicaria, & Diſcretæ poſſint ſaltem tacere, ſi prævideant, quòd contradicendo, vehementer contriſtabitur Abbatiſſa, atque adeò illas torvis oculis aſpiciet.

RESP. Non poſſe, quando agatur de rebus ad bonum commune maximè conducentibus; nam ut dici ſolet, ſcandalum potius permittendum eſt, quàm veritas deſerenda. Debent tamen tale medium adhibere, ut contradicendo, humaniter, & ſuaviùs procedant. Unde ſi aliqua ratione res verborum lenitate temperari valet, integra tamen, & illlæſa ſemper veritate, id

id omni conatu debent procurare. Rodriq. *qq. Regular. t.* 2. *q.* 45. *art.* 4.

QUÆR. VII. An excuſentur tacendo, quando prævident, Abbatiſſam irritandam, & magis ex contradictione in ſua ſententia obfirmandam.

RESP. Videri, quòd ſic. Quia ſicuti correctio fraterna tunc intermittenda eſt, quando timetur, ne ob illam frater fiat deterior, juxta tradita à D. Tho. 2. 2. *q.* 32. *art.* 6. Ita Vicaria, & Diſcretæ, quando rationabiliter ſuſpicantur, earum conſilium potius obfuturum, quàm profuturum, prudenter agent tacendo, aut in tempus opportunius differendo. At contrarium eſt tenendum. Nam correctio duplex eſt, quædam, quæ provenit ex charitate, & tunc tantùm exercenda eſt, quando fructus ſperatur. Altera, quæ ex juſtitia proficiſcitur, quæ nullo pacto eſt omittenda, etiam ſi nulla futuræ emendationis ſpes proponatur, bono publico id exigente. Unde cùm in noſtro caſu conſilium, quod à Vicaria, & Diſcretis præſtatur, ad actum potius juſtitiæ pertineat, non videtur prætermittendum, quamvis ex illo nullus fructus ſperetur. Ita Rodriq. *loc. cit. art.* 7. Quod ſi prævideant bonum publicum magis periclitari loquendo, non peccant, ſi taceant, quia hoc non eſt damno communitatis cooperari, ſed ipſius majus damnum avertere. Verùm diligenter attendant, ne his inanibus ſuſpicionibus, & humanæ imbecillitatis commentis ſui officii partes omittant.

QUÆR. VIII. An Vicaria, & Diſcretæ peccent mortaliter de monialium tranſgreſſionibus Abbatiſſam non admonentes.

RESP. Peccare; quia ſi in hac parte nimiùm diſſimulent, religioſa obſervantia in communitate labefactatur, quare graviter peccant, ſicut peccaret Abbatiſſa ſciens tales tranſgreſſiones, & non corrigens, cùm poſſet; nam etiam ipſæ ratione muneris tenentur communitatis bono conſulere. Ita Suarez, & Ægidius.

§. III.

De Obligationibus Magiſtræ Novitiarum.

QUÆR. I. A Quo, per quod tempus, & cujus ætatis eligi debeat Novitiarum Magiſtra?

RESP. Inſpicienda eſſe cujuſque Religionis ſtatuta. Secundùm Regulam S. Benedicti electio Magiſtræ ſpectat ad Abbatiſſam; Superior tamen ex juſtis cauſis ad ſe talem electionem avocare poteſt, ac decernere, ut electio poſtea facta per Abbatiſſam ſit nulla. Sac. Congregat. *in Florent.* 14. *Novemb.* 1603. Eligi debet ac mutari quotannis; nec conſanguineæ, vel aliæ moniales ſe ingerant in inſtruendis Novitiis, *in Piſan.* 13. *Julii* 1618. Sit maturioris ætatis, & quæ ſaltem trigeſimum quintum annum expleverit, ut de Novitiorum ma-

magiſtro ſtatuitur in Decreto Clementis VIII. *ſub die* 19. *Maii* 1603.

QUÆR. II. Ad quid teneatur magiſtra, ut rectè ſuum munus obire poſſit.

RESP. Tenetur experiri Novitias quoad conſtantiam in vocatione, quoad capacitatem ad ſpiritualia exercitia, & etiam ad corporales labores juxta varietatem perſonarum decenti modo, & unicuique accommodato, & etiam juxta ſtatutum vel Choriſtarum, vel laicarum, quem intendunt aſſumere. Illas in cultu Dei, & religionis obſervantia, debet erudire, ſicut præcipit Concilium Provinciale mediolanenſe 1. ſub D. Carolo Borromæo *p.* 2. *de Monial.* §. *de Præfectis*. Aſſiduis admonitionibus ita eas inſtruere ſatagat in ſpiritualis, & ſanctæ vitæ ratione ut progredientes Deo adjutore, perfectæ ejus ancillæ poſſint evadere.

QUÆR. III. Quomodo Magiſtra inſtruere Novitias debeat circa Regulam.

RESP. Debet illas inſtruere in his, quæ ad regulæ ſubſtantiam ſpectant, ideſt ſecundùm ſignificationem generalem, & ſimplicem verborum cujuſcunque voti, obligationis, aut præcepti in regula contenti. Nam Novitiæ ad profeſſionem admitti non poſſunt, niſi de regula, quam profiteri volunt, notitiam habeant, quia juxta D. Tho. 1. 2. *q.* 76. *ar.* 2. communiter receptum, quiſque addiſcere tenetur, & noſcere pertinentia ad ſuum ſtatum, ideſt leges

univerſales ſtatus, ſeu officii, quod aſſumere intendit, ut benè declarant Vaſq. Azor. & Sanch. *in decal. lib.* 1. *cap.* 16. *n.* 35. Cùm ergo Novitiæ aſſumere intendant religionis ſtatum, patet, teneri ad præfatam regulæ intelligentiam, priuſquam profeſſionem emittant; unde tenebitur magiſtra ex vi muneris illas inſtruere, cùm Novitiæ ſint ejuſdem curæ ad hunc effectum commiſſæ. Duard. *loc. cit. diſp.* 16. *ſect.* 34. *n.* 2.

QUÆR. IV. In quibus præcipuè debeat Magiſtra Novitias exercere.

RESP. In oratione, & meditatione, cùm hæc ſit medicina malorum, quibus ægrotant; in lectione librorum ſpiritualium, ut diſcant, quid agendum ſit, quid vitandum; nullo modo libri prophani ſunt permittendi; in Sacramentorum frequentia, quia ſummoperè conducit, ad comparandam animæ puritatem; in jejuniis, vigiliis, ciliciis, & diſciplinis, maximè à regula præſcriptis. Debent arceri à converſatione ſæcularium, etiam conſanguineorum, & non niſi valdè raro, & ex cauſa graviori permittendus acceſſus; ſiquidem non ſolùm diſtrahuntur, & amore eorum, quæ reliquerunt, iterum ad mundana reſiliunt, ſed etiam graviſſimis tentationibus exponuntur.

QUÆR. V. An Magiſtra debeat in ſpiritu lenitatis, vel rigoris Novitias regere.

RESP. Cum Rodriq. *qq. Regular. t.* 3. *q.* 26. *a rt.* 10. rigore potius, quàm lenitate eſſe edu candas. Quia *Proverbior.* 10. præcipi-

tur.

tur. *Noli ſubtrahere à puero diſciplinam, ſi enim percuſſeris eum virga, non morietur: tu, virga percuties eum, & animam ejus de inferno liberabis*. Cautè tamen procedat, ne Novitiæ tædio religionis affectæ ad ſæcularem libertatem reſiliant.

QUÆR. VI. An magiſtra correctionis cauſa Novitiam percutiens, excommunicationem canonis contrahat.

RESP. Titulo correctionis licitum eſſe Novitiarum Magiſtræ, illas caſtigatione moderata punire prout ratio culpæ, & qualitas perſonæ exigit, ac conſuetudine receptum eſt. Quare nullam incurrere excommunicationem tradit aliis relatis Diana *t.*5. *in opere coord. tract.*2.*reſ.* 14. Ubi ex Sylveſtro, & Toleto docet, canonis excommunicatione affici magiſtram, ſi percutiat prætextu correctionis, non tamen ex fine corrigendi, ſed ex odio, quia ex fine correctionis tantùm eſt conceſſa facultas ad percutiendum. Notat tamen Turrianus *de cenſ. lib.*3. *diſp.*29. *d.* 2. tale odium, à quo movetur, debere aliquo ſigno externo manifeſtari, aliàs non poteſt Eccleſia eum actum punire.

QUÆR. VII. An prædictam cenſuram incurrat Magiſtra excedens modum percuſſionis relatæ ad correctionem.

RESP. Affirmant Gloſ. *in cap. Univerſitatis de ſent. excommunic.* Negat pariter eademmet Gloſ. *in cap. cum voluntate eod. tit.* Hanc contrarietatem conciliat Diana ex Sylveſtro, Toleto, & Tabiena, docens, non

non contrahi hanc cenſuram, quando exceſſus eſt venialis, quia ſine mortali culpa non infligitur gravis pæna; contrahi verò, quando exceſſus eſt gravis, quia ſub gravi, & irrationabili modo non cenſetur conceſſa talis facultas.

§. IV.

De Novitiarum obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR.I. An Novitiis debeat conferri Sacramentum Confirmationis, antequam ſuſcipiantur ad probationem.

RESP. Quod ſic, ſi commodè fieri poteſt; habetur ex decreto Sac. Congregat. apud Gavant. *Manual.Epiſc. v. Moniales* §. *Monial. recept. n.* 36. Quod ſi non conferatur ante ingreſſum, debet poſteà miniſtrari per feneſtellam, per quam moniales Euchariſtiam recipiunt. Nec poteſt Epiſcopus ob hanc cauſam ingredi clauſuram, niſi monialis eſſet in periculo mortis, & ſubinde non poſſet ad feneſtellam ibi confirmanda accedere, & periculum eſſet decedendi abſque illo Sacramento. Sanch. *lib.6.cap.16.n.54.*

QUÆR.II. An Novitiæ obligentur ad obſervantias regulares.

RESP.

RESP. Ex juſtitia non obligari, quia cùm nondum religioni ſint incorporatæ, illius legibus per ſe, & directè non ſubiiciuntur. Quia tamen in regularum experimento verſantur, illas debent ex convenientia ſervare, tú ut probent, an poſteà futurę ſint potentes ſervare ex debito, qui fuit finis illarum ingreſſus, tum ne aliis ſint ſcandalo. Ita Roſel. Tabien. Sylveſt. penes Peyrin. *de Prælat. q.* 3. *cap.* 1. §. 4. *n.* 106.

QUÆR. III. An Novitiæ teneantur profiteri ſecundùm rigorem Regulæ.

RESP. Non teneri. Ideò enim regula non obligat moniales profeſſas ad ſui ipſius obſervantiam in ſuo primo rigore, quia, ex quo per contrariam conſuetudinem fuit legitimè mitigata, quoad hoc amiſit vim obligandi. Ergo neque obligabit Novitias ad profitendùm ſecundùm ſe ipſam in ſuo primo rigore, quia potentia ſemel extincta, nullum poteſt parere effectum. Ita Bordon. *de Paupert. Relig. cap.* 21. *n.* 43. *ubi n.* 45. ſubdit. quod, ut Novitiæ ſint tutæ in conſcientia, non requiritur expreſſa intentio profitendi ſecundùm regulam mitigatam, ſed ſufficit implicita virtualiter contenta in conſuetudine ſic vivendi, quia eadem eſt virtus taciti, & expreſſi.

QUÆR. IV. An Novitia frequentes ſtimulos, & lapſus carnis experta, poſſit religioſa vota emittere.

RESP. Videri, quod non. Quia votum eſt de meliori bono, reſpectu autem talis Novitiæ ſtatus religionis non poteſt eſſe me-

melius bonum, atteſtante Apoſtolo, quod *melius eſt nubere, quàm uri*. Nihilominus affirmandum cenſeo cum Lugo *in reſp. moral.l.1.dub.28.* Quia Novitia poteſt prudenter credere ſibi expedire magis ad ſalutem ſtatum religioſum, in quo tranſacta tentationis vehementia, facilius poterit reſipiſcere, & corrigi, cum habeat optima Sociarum exempla, & diſciplinæ obſervantiam. Nec facile ſibi poteſt perſuadere minorem ſe habituram in ſæculo occaſionem peccandi contra caſtitatem, quàm in religione, præſertim ſi nubere non poſſit juxta ſtatus decentiam, & ſine gravi incommodo.

QUÆR. V. An Novitia delicatæ complexionis, quæ religionis auſteritates ita ſanitati obeſſe experitur, ut medicorum judicio vita ſit notabiliter abbrevianda, teneatur deſerere religionem.

RESP. Viſum eſt aliquibus teneri religionem deſerere, quia vitam ſibi abbreviando directè ſe ipſam occidit, quod eſt illicitum. At poſſe permanere, & profiteri, ſuſtineo cum Gobat. *t.* 1. *tract.*5. *cap.* 1. *n.* 54. Quia præceptum de conſervanda vita obligat ſolùm ad evitanda pericula, quando non adeſt rationabilis cauſa ad illa ſubeunda, ſecus autem quando adeſt; unde vita poteſt exponi pro ſalute ſpirituali proximi. Cur igitur ob tam nobilem, & rationabilem cauſam, qualis eſt ſpirituali propriæ ſaluti conſulere, non poterit novitia religionis auſteritates etiam cum periculo

riculo vitæ ſubire? Maximè quia in præſenti caſu periculum non eſt inevitabile; fieri enim poteſt, quod tractu temporis prędictis incommodis aſſueſcat, & vires reddantur, ad ferenda religioſæ obſervantiæ onera, promptiores.

QUÆR. VI. An novitia peccet egrediendo.

RESP. Si egrediatur ex minus juſta cauſa, non peccare docet Suarez. Quia ad hunc finem inſtitutus eſt annus probationis, ut religio experiatur novitiam, & novitia religionem. Si exeat ex levitate, vel religionis tædio, peccare venialiter, affirmat Sanchez, quia cum hic egreſſus fiat ſine fine honeſto, atque adeò ſit deordinatus non poteſt excuſari à veniali peccato. Si verò Novitia priùs voto religionis erat adſtricta, peccare mortaliter docet Peyrin. cum aliis ab ipſo relatis *loc. cit.* Licèt oppoſitum ſuſtineant Gandav. Navar. & alii, & quidem probabiliter, teſte Sanch. *lib.4.cap.16. n.89.* Quia votum intelligi debet juxta canones annum probationis concedentes, cùm igitur canones probationis annum concedant ad experiendam religionem cum omnimoda libertate, cum eadem libertate exeundi intelligendum eſt votum ingrediendi religionem.

QUÆR. VII. An Novitia egrediens teneatur ſolvere expenſas factas à Monaſterio.

RESP. Non teneri, tradunt communiter Doctores, quià multoties poſſet con-

tin-

tingere, ut impotentia ad ſolvendum, libertatem tolleret ad egreſſum. Fallit tamen concluſio, quando intervenit pactum ſolvendi expenſas, vel Religionis conſuetudo, quæ eſt conformis Concilio Trident. *cap.* 16. *de regul. ſeſſ.* 25. ubi præcipit omnia reſtitui Novitiis abeuntibus *exceptó victu, & veſtitu*. Et proinde Sac Congregat. Epiſcop. *die* 2. *Martii* 1635. decrevit expenſas eſſe ſolvendas monaſterio à conſanguineis cujuſdam novitii, qui ante profeſſionem habitum exuerat. Lezana *t.* 1. *qq. Regular. cap.* 24. *n.* 3.

QUÆR. VIII. An Novitia volens diſcedere, ſit impedienda ex titulo, quod non ſolverit expenſas debitas vel ex pacto, vel ex conſuetudine Monaſterio.

RESP. Non poſſe, ut notant Doctores *in cap. non ſolum. de regular. in* 6. per illum textum, qui prohibet ſub pæna excommunicationis impediri novitias, ne redeant ad ſæculum. Poſſunt tamen repeti poſt diſceſſum, & actio inſtituenda eſt contra ipſius bona, vel eorum, ad quos ſpectat eas ſolvere. Ita Doctores relati à Paſqual. *in Lauret. p.* 2. *q.* 50. *n.* 4. ubi ſubdit, neque poſſe denegari profeſſionem novitiæ nolenti ſolvere expenſas debitas ex pacto, vel conſuetudine, quia non ſolvere expenſas non detrahit de habilitate, cùm ſit quid extrinſecum, & habilitas attendatur ſecundum perſonalia; judicium autem, & deliberatio de admittendo, vel non admittendo ad profeſſionem regulari debet ſe-

cun-

cundùm menſuram qualitatum perſonalium. Quod tamen limitandum eſt, niſi non ſolutio argueret aliquod vitium perſonale, quia tunc ratione talis vitii poſſet reiici.

QUÆR. IX. An Novitiæ egredienti ſit reſtituendus habitus factus ſuis expenſis.

RESP. Omnes veſtes eſſe reſtituendas per verba illa *omnia reſtituantur*, quibus utitur Concil. *d. cap.* 26. *in fin.* Dictio enim *Omnis* eſt univerſalis, ut cum aliis citatis probat Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.* 101. *n.* 39. ubi refert, Sac. Congregationem cenſuiſſe, habitum religioſum non eſſe exeunti reſtituendum, ſed tantùm ei ſolvendum ejus pretium, habita ratione valoris illius temporis, quo eum deponit, non quo factus eſt, ut notat Peyrin. *loc. cit.* ſubdens *n.* 108. quod ſi dictus habitus emptus ſit non pecunia novitiæ, ſed eleemoſynis devotorum, eo fine datis, ut religionem ingrederetur, tunc non venit ex juſtitia reſtituendus; cùm enim convenire non poſſit novitiæ niſi quatenus religioſæ, cenſetur datus intuitu religionis, & per conſequens religioni. Sicuti, licèt legatum factum Epiſcopo ab ejus conſanguineo cenſeatur intuitu perſonæ relictum, *cap. requiſiſti de teſtament.* ſi tamen eſt de re convenienti Eccleſiæ, eccleſiæ acquiritur, quia ex qualitate rei donatæ præſumitur intuitu Eccleſiæ relictum, Sanch. *de matrim. lib.* 6. *diſp.* 26. *n.* 15.

QUÆR.

QUÆR. X. An Novitiæ poſſint ſibi eligere ſepulturam.

RESP. Poſſe, quia cùm nondum ſint obedientiæ voto adſtrictæ, habent proprium velle, & nolle, unde etiam teſtari poſſunt, & alia ſimilia exercere, in quibus requiritur proprium velle, & nolle. Ita Armil. Tabien. Villalob. & Diana *p.* 5. *tract.* 3. *res.* 109. contra Lavor.

QUÆR. XI. Ubi ſepelienda ſit novitia ſi decedat non electa ſepultura.

RESP. Eſſe ſepeliendam in Monaſterio. Ita Sanch. Grat. Lavor. & Peyrin. *loc. cit. n.* 130. Quamvis enim novitia non ſit incorporata religioni, eſt tamen ipſi aggregata in ordine ad experiendum, & eſt religioni addicta in ordine ad Sacramenta, etiam quæ à Parocho miniſtrari debent, ut Viaticum, Extrema Unctio, & Communio paſchalis. Unde cùm non ſit amplius ſubdita Parochi, ſed religionis ſubiectione voluntaria, quoad ſepulturam quoque ſpectabit ad Monaſterium.

QUÆR. XII. Quid agendum, ſi novitia eſſet in propoſito redeundi ad ſæculum.

RESP. Non eſſe in monaſterio ſepeliendam, ſuſtinet Sylveſter, quia ex voluntate redeundi ad ſæculum reſultat evidenter, quod velit in ſæculo mori, & per conſequens, quod eligat in ſæculo ſepulturam. Oppoſitum tamen tradit Paſqual. *loc. cit. q.* 57. *n.* 3. Nam hoc propoſitum non extrahit Novitiam à ſtatu novitiarum, ſicuti neque

vo-

voluntas mutandi parochiam ſubtrahit à jure parochiali, ſed acquiritur factum ſolvens illum contractum, quo novitia ſe tradidit experiendam religioni, ſiquidem actualis reditus, non voluntas redeundi ad ſæculum facit redire. Unde non ſufficit in hoc velle, ſed requiritur executio. *l. quidam cum filium ff. de hæred. inſtit.* ubi Imola, Bartol. & cæteri Doctores.

QUÆR. XIII. Quibus expenſis ſepelienda ſit novitia.

RESP. Ex Peyrin Layman, Samuele, & Lezana, ſi ex pacto, & conſuetudine tenetur novitia ſolvere expenſas alimentorum, tunc manebit obligatum ejus patrimonium, ſeu bona ipſius ad expenſas pro ſepultura, quia expenſæ pro ſepultura ſunt acceſſoriæ ad expenſas alimentorum, & qui tenetur alere, tenetur etiam curare ſepulturam. Si verò Novitia non tenetur ad expenſas alimentorum, tunc, quia Monaſterium recipiens novitiam ſe obligat ad alendum, manet etiam obligatum ad ex penſas ſepulturę.

QUÆR. XIV. An Novitiæ gaudeant privilegio canonis, & fori.

RESP. Gaudere; quia in favorabilibus novitius venit appellatione monachi, & quamvis ſit tantum in via ad monachatum, reputatur tamen pro perſona eccleſiaſtica, ut tenet Glos. *in cap. religioſo* §. *quamvis de ſent. excom. in 6.* ubi Geminian. & cæteri Canoniſtæ. Nec refragatur quod novitiæ poſſint redire ad ſæculum, nam etiam clerici

rici in minoribus redire poſſunt ad ſtatum laicalem, & tamen quandiù in ſtatu clericali vivunt, cenſentur perſonæ eccleſiaſticæ. Hinc eſt quod Novitiæ ex receptiſſimo uſu immunes ſunt ab onere quoad perſonas, & quoad bona, ut docent Molina cum aliis relatis à Pignatel. *t.4. conſult.* 119. *n.*6. Ubi ex probabiliori ſententia extendit ſupradicta privilegia etiam ad novitias impuberes, quia verè ſunt Deo dicatæ; nam ſunt acceptatæ ad religionem per legalem, & juridicam ſuſceptionem habitus regularis, juxta morem, & preſcriptum religionis. Atque adeò, licèt non ſint propriè novitię, quatenus non ſunt intra annum probationis, ſunt tamen cooptatæ ad communicandum in habitu religioſo.

QUÆR. XV. An Novitiæ gaudeant privilegiis religionis.

RESP. Gaudere; ſunt enim etiam ipſę pars, & membrum religionis, unde debent cum ſuo toto communicare; & ſi religionis ſuſtinent onera, ęquum eſt, ut ſentiant etiam favores, & privilegia. Ita aliis relatis Diana *p.* 3. *tract.* 2. *reſol.* 73. contra Rodriq., & Portel. negantes gaudere privilegiis, quæ conceduntur religioſis profeſſis, niſi id ipſum in conceſſione exprimatur, uti de facto interdum exprimitur. Gaudere quoque religionis indulgentiis ſicut moniales profeſſæ, tradunt Caſarub. Portel. & Rodriq.

§. V.

§. V.

De Sacriſtanæ obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. AN Sacriſtana peccet mortaliter, ſi negligat conſervare lampadem accenſam coram Sanctiſſimo.

RESP. Affirmativè; Quia eadem reverentia debet Euchariſtia in ciborio cuſtodiri, ac in ſacrificio offerri, cùm ſit idem Corpus Chriſti, quod cuſtoditur in cibario, & offertur in ſacrificio. Si igitur peccaret graviter, ex communi Doctorum ſententia, offerens Corpus Chriſti ſine lumine in miſſa, peccabit quoque graviter cuſtodiens illud ſine lampade accenſa. In utroque enim caſu lęditur maximè cultus divinus, Eccleſiæ conſuetudo antiquiſſima, & lex canonica impoſita *in cap. ſanè de celebrat. miſſar.* Quare cùm cura, & obligatio, ut lampas ſemper colluceat coram Sanctiſſimo, Sacriſtanæ moniali ſit ſpecialiter demandata, peccat mortaliter negligendo. Ita Quintanadven. Volpi. Gobat. & Diana *t. 2. in opere coard. tract.* 1. *reſol.* 154. Ubi tamen à peccato gravi illam excuſat, ſi per dimidiam, vel unam horam, aut etiam

etiam aliquid ampliùs lampas non ardeat ex negligentia.

QUÆR. II. An peccet Sacriſtana exponendo Capellanis celebraturis veſtes ſacras laceras, aut immundas.

RESP. Peccare, & quidem mortaliter, ſi notabiliter ſint immundæ, aut laceræ. Deſumitur ex Stephano Papa relato *in cap. Veſtimenta de conſecrat. diſt.* 1. ibi *Veſtimenta eccleſiaſtica, quibus Domino miniſtratur, & ſacrata debent eſſe, & honeſta*. In eo autem conſiſtit honeſtas ipſorum, quod ſint decentia pro functione, cui debent inſervire; non ſunt autem decentia, ſi ſint lacera, vel immunda. Quod expreſſius habetur ex Innocentio III. in Concil. Lateranen. relato *in cap. 2. de cuſtod. Euchariſt.* ubi præcipit, veſtimenta &c. munda, & nitida conſervari, reddens rationem: *Nimis enim videtur abſurdum in ſacris ſordes negligere, quæ dedecerent etiam in prophanis*. Hanc ſententiam ſuſtinent Suar. Facund. & alii.

QUÆR. III. Quando nam veſtes ſacræ cenſendæ ſint notabiliter laceræ, aut immundæ.

RESP. Non poſſe certam regulam definiri, ſed hoc prudentis arbitrio eſſe relinquendum. Cenſet tamen Paſqual. *de Sacriſ. nou. leg. q.* 185. *n.* 5. tunc eſſe notabiliter immundas, aut laceras, quando ſi tales eſſent veſtes communes, ut virum nobilem dedecerent. Et ſubdit, quòd in judicando, quando ſint, vel non ſint notabiliter

liter laceræ, aut immundæ, habenda eſt ratio qualitatis Eccleſiæ, pro qua inſerviunt, nam quæ tales erunt reſpectu Eccleſiæ, in qua nobiliori modo tractari ſolet cultus divinus, non erunt tales reſpectu eccleſiæ pauperis, reſpectu cujus immunditia, & attritio magis conſpicua eſſe debet. Advertit inſuper, quòd, quàm difficile eſt, in hac materia mortaliter peccare, tam facilè eſt peccare venialiter; quia quęlibet indecentia, quę inſurgat ex veſtibus immũdis, aut laceris ſufficit pro veniali peccato.

QUÆR. IV. An Sacriſtana peccet convertendo veſtes ſacras in uſus prophanos, dum retinent propriam formam.

RESP. Peccare, ex Paſqual. *loc. cit. q.* 821. Quando enim res ſacræ convertuntur in uſus prophanos, ſuo modo violantur, & fit Deo iniuria, & ideò tanquam violatæ remanent indecentes reſpectu cultus divini. Hinc peccati quoque eſt damnanda, ſi prædictas veſtes concedat pro recitatione alicujus comædiæ ſacræ à monialibus in monaſterio repræſentandæ, Quia, licèt comediæ argumentum ſit ſacrum, & in loco religioſo recitetur, ipſa tamen recitatio eſt prophana, atque adeò dictarum veſtium violativa, unde excluditur hujuſmodi uſus. Verùm excuſari in hoc caſu à peccato docet Dicaſtillus *tract.* 5. *de Sacram. diſp.* 4. *dub.* 11. *n.* 231.

QUÆR. V. An ſupellectilem ſacram poſſit convertere in uſus profanos, poſtquam amiſit formam.

RESP.

neceſſitate officii, ratione cujus mutare debet dicta vaſa, & corporalia, quod ſine tactu non poteſt præſtare, unde conſurgit tangendi rationabilis cauſa. Ita in terminis Paſqual. *loc.cit.q.*839.*n.*9.ubi adducit Quintanad. & Suarez. Ceſſatque omnis dubitatio attento Privilegio Sixti IV. ordini S. Auguſtini Congregationis Lombardiæ conceſſo, in quo indulgetur, quòd omnes laici profeſſi dum Sacriſtarum officium exercent,poſſint tangere calices,patenas &c. Poterunt igitur & moniales, cum & ipſæ gaudeant Regularium privilegiis etiam per viam communicationis, ut dictum eſt ſuo loco, licèt Epiſcopis ſint ſubjectæ. Hinc eſt, quod etiam poſſint lavare corporalia, & purificatoria;quòd debet intelligi de corporalibus, & purificatoriis inſervientibus propriæ Eccleſiæ, quia privilegium eſt conceſſum ratione officii, & officium tale non exercetur niſi ratione propriæ Eccleſiæ.

QUÆR. VIII. An peccet Sacriſtana, ſi aquam,in qua primùm lavantur corporalia, & purificatoria,non proiiciat in ſacrarium.

RESP. Non peccare, ſecluſo contemptu, & dummodò in decenti loco proiiciatur. Ita Ludovic. à S. Joan. *in ſum. q.* 11. *de Euchar. ar.* 2. *dub.* 1. *difficul.* 4. *app.* 1. Nam circa hoc nullum adeſt præceptum, cum Canon. *Nemo per ignorantiam de conſecrat. diſt.* 1. quoad hanc partem lotionis ſit ſolùm directivus, & ideò ſolùm

R ſer-

ſervari debet, quod exigitur ex natura rei, nempè ut non proiiciatur in loco immundo.

QUÆR. IX. An poſſit aliquid dare proprio ordinario occaſione ſuarum feſtivitatum.

RESP. Negant Berti, & Hieronymus Sorbo; concedit Valerus *in ſuis differ. utriuſque fori v. munera n.* 81. quia Bulla prohibens largitionem munerum intelligit, quando darentur pro pretio rerum ſpiritualium, non autem ſi dentur in quandam remunerationem incommodi ſuſcepti, & honoris præſtiti.

§. VI.

De Infirmarum obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. AN monialis infirma teneatur juſſis medici obtemperare.

RESP. Salas *de legibus* relatus à Diana *in opere coord.t.8.trac.*8.*reſ.*1.*n.*3. putat, teneri ſub mortali, quia quilibet infirmus tenetur ad omnia ſimpliciter ob conſervationem ſuæ ſalutis neceſſaria cùm nemo ſit dominus ſui corporis, unde quidquid à medico præſcribitur tanquam neceſſarium ad ſalutem tenetur exequi. Oppoſitum ſuſtinet Duardus *in cap.omnis utriuſq.ſexus t.*2. *diſp.* 25.*ſect.*

25.*ſect*.3.*n*.3. aſſerens, quodquamvis bonum ſit medicis fidem adhibere, quia unicuique experto in propria arte credendum eſt, nihilominus non tenetur infirma obedire medico ex præcepto, quoniam non eſt ipſius Prælatus. Hinc deducit, quod quamvis medicus decernat ſecundum regulas artis neceſſariam eſſe infirmæ ad conſervationem vitæ ſectionem membri, ſi tamen ex cauſa talis ſectionis eſſent ingentes cruciatus tolerandi, poteſt infirma ſectionem recuſare, eſtò ex ejuſdem omiſſione credat certò ſe morituram; ſi quidem nemo tenetur cum tanto cruciatu vitam ſuam ſervare ùt habetur ex Azor. Leſſ. Molfeſ. & Diana, qui tamen id limitant non procedere, quando medici judicarent ſectionem eſſe neceſſariam ad vitæ conſervationem, nec magnos dolores eſſe perferendos; in hoc caſu teneretur ipſis parere non diſtincto præcepto obedientiæ, ſed tantùm præcepto, quo quiſque adſtringitur propriam vitam conſervare.

QUÆR. II. An monialis cancro, vel alio morbo graviſſimo in verendis laborans, teneatur chirurgi curam ſubire.

RESP. Non teneri. Tum quia nemo tenetur admittere curationem, à qua non minus abhorret quàm ab ipſo morbo, vel morte. Tum quia cum pudicitia ſit grande bonum, poteſt illam vitæ præferre, licèt etiam poſſit ſine peccato curationem permittere quamvis prævideat ex contactu

pravos aliquos motus ſuborituros; iſti enim ſunt planè involuntarii, & contactus moraliter honeſtus, quia cùm fiat cauſa medendi, eſt conſentaneus rectæ rationi. Ita Navar. Sà, Leſſ. & alii relati à Diana *in opere coord. t.* 8. *reſ.* 2. ubi addit, quòd ſi medicamenta poſſent adhiberi à fæminis, tunc utique tenetur monialis illa ſufferre, & verenda prædictis fæminis oſtendere, nam ceſſant in hoc caſu rationes pro affirmativa ſententia adductæ, ſcilicet ratio verecundiæ, & periculum motus ſenſualis, qui à chirurgi contactu poſſet oriri.

QUÆR. III. An peccet monialis, quæ reſpuit humanum remedium, quod facilè haberi poteſt ſoli ſe Divinæ Providentiæ committens.

RESP. Peccare, quia graviter delinquit contra præceptum *Non tentabis Dominum Deum tuum;* Deum enim tentat, qui habens quod faciat, ſine ratione exponit ſe periculo, experiens utrum liberari poſſit à Deo. Ita D.Tho. 2.2.*q.*97.*art.*1.& Cajetan. ibi. limitans, quod ſi citra mortis periculum reſpuatur medicina ad experiendos dolores, & ſuſtinenda incommoda ob carnis mortificationem, & Jeſu Chriſti Paſſionis participationem, tunc laudabile eſt, & meritorium.

QUÆR. IV. An poſſit reſpuere ad abbreviandam vitam, ut citiùs ab hujus vitæ ærumnis ſit libera.

RESP. Non poſſe; quia præſentium ærumnarum evaſio non eſt bonum tanti

mo-

momenti quod bono vitæ valeat comparari, multò minus rationabiliter anteferri. Ita Victoria, Ledeſma, & alii apud Sanch. *Opuſc. lib.* 5. *cap.* 1. *dub.* 33. *n.* 9. Quouſque igitur adeſt ſpes vitæ, non poteſt medicamenta reſpuere, quia nemo eſt dominus ſuæ vitæ. Non per hoc tamen, ut benè advertit Duard. *loc. cit. n.* 6. debet monialis pluſquam par eſt, eſſe ſollicita, ut advocentur inſignes medici, & pharmaca ſubminiſtrentur pretioſa, quia hoc eſſet in grave monaſterii damnum, & voti paupertatis detrimentum; eo vel maximè, ſi monialis infirma talis eſſet, quæ, ſi moraretur in ſæculo, ad ſuas infirmitates vix ordinarium medicum adhiberet.

QUÆR. V. An monialis infirma laborans ſiti maxima in febris acceſſu, peccet, ſi bibat.

RESP. Si non advertat potum eſſe nociturum, vel ſi advertens putet, quod ex illo non eveniet niſi dolor aliquis capitis, vel moleſtior tantùm febris, non peccat mortaliter, parvitate nocumenti excuſante. Ita cum Navarro, & Cajetano, Sanchez *loc. cit. n.* 7. & 8. Mortaliter verò peccaret, ſi evidens mortis periculum conſurgeret, vel infirmitas per longum tempus protraheretur cum gravi monialium incommodo, & monaſterii detrimento.

QUÆR. VI. An, & quando monialis infirma excuſetur à recitatione officii.

RESP. Excuſari, ſi ita laborat, ut non poſſit ſine gravi incommodo, aut damno officium recitare; ſecùs ſi ægritudo ſit levis, neque ullum, aut ſaltem leve incommodum allatura. Ita communiter Doctores. In dubio ſtandum eſt judicio medici, non quia medicus diſpenſet in obligatione, ſed quia declarat morbi gravitatem, qua poſita, ex ſe ipſa ceſſat obligatio. Quod ſi contingat.ut etiam medicus de hujuſmodi gravitate ſit dubius, vel ſimpliciter conveniri non poſſit, obligari ægrotam ad horas canonicas tradit Suarez, quia obligatio recitandi horas canonicas eſt certa, dubia autem excuſatio. At ab omni onere eam liberat Bonac. *de Hor.can.diſp.*1.*q.*6.*punc.*2.*n.* 5. quia licèt ſit dubium an nocitura ſit illa recitatio, tamen periculum an ſit nocitura certum eſt. Quoniam ergo poſſeſſio, quam habet homo, non ſe exponendi periculo gravi, eſt prior præcepto recitationis officii, illa prævalet, & excuſat. Sed multò tutiùs eſt in tali caſu conſulere Abbatiſſam, quæ ex vi privilegii miniſterialiter diſpenſet.

QUÆR. VII. An, ſi infirma poſſit inſumere, & de facto inſumat bonam diei partem familiariter colloquendo, aut libros recreationis cauſa lectitando, vel acu pingendo, debeat inferri, quod etiam poſſit officium recitare.

RESP. Cum Baldel. *t.*2. *lib.*3. *diſp.*37. *n.* 16. negativè. Illa ſi quidem non requirunt ſetietatem, & attentionem, ſed potiùs animum

mum recreant, unde non poſſunt morbum gravare; e contra verò res ſeria eſt oratio, & recitatio, & ex ſui natura animum colligit, moleſtiam adducit, & mentem gravat. Neque ex eo quod morbus aliquis, v. g. febris jam ceſſavit, ſtatim ad horas canonicas obligari debet infirma ſi poteſt timeri ne morbus iterum revaleſcat, vel adhuc remaneat virium debilitas ex præcedenti morbo relicta, nam debilitas illa infirmitas quædam eſt, & excuſat.

QUÆR. VIII. An dolores, & ægritudines, quæ certis temporum intervallis recurrunt, & non durant tota die, ut eſt febris quartana, aut tertiana levis, ab horis canonicis ſimpliciter excuſent.

RESP. Non excuſare, quia illarum recitatio poteſt, immò debet anticipari, aut poſtponi pro aliis partibus diei, quibus ægritudo non urget. Ita Doctores relati à Baldel. *loc. cit. n.* 19. Quod intelligendum ſemper eſt, dummodò anticipatio, aut poſtpoſitio nocere non poſſint vel acceſſioni ſuperventuræ, vel debilitati à præteritâ febri relictæ: qua in re ſi infirma ſit dubia, medicum conſulat, & quieſcat.

QUÆR. IX. An monialis infirma, quæ non poteſt recitare matutinum, & laudes, dubitat autem an poſſit reliquas horas, teneatur ad illas.

RESP. Si verè dubia ſit, an poſſit, dicendum eſt de parte, quod ſuperius diximus de toto officio. Quod ſi certò conſtet ægrotam poſſe ſinè gravi incommodo recitare

aliquas horas, tenetur ad illas. Ratio eſt, quia materia præcepti indicentis horas canonicas eſt diviſibilis, unde etiam præceptum ipſum eſt diviſibile, atque adeo, qui non poteſt implere majorem partem præcepti, tenetur ad minorem, quam poteſt. Neque ſubſiſtit, quod major pars trahit ad ſe minorem, & per conſequens ſi deſit potentia ad majorem officii partem, ceſſet obligatio ad reliquam, ad quam fortè eſt potentia. Hæc enim doctrina remanet proſcripta *in propoſitione* 54. inter damnatas ab Innocentio XI.

Verum tamen eſt, quòd ſi infirmitas impediat indefinitè divinum officium, ut eſt febris gravis, vel aliquid ſimile, non eſt ſcrupuloſè inquirendum, an poſſit infirma unam, vel alteram horam legere, ut notat Suarez *t.* 2. *de Relig. tract.* 1. *lib.* 4. *cap.* 28. *num.* 27. quia excuſatio ex ſe indefinita æquivalet univerſali, ita enim conſuetudo hanc legem interpretatur. Et fortaſſe ratio eſt, quia eſt valde difficile in hujuſmodi occaſionibus attingere punctum in judicando, quid poſſit homo dicere, vel non dicere ſine gravi incommodo, & ideò ſatis eſſe creditur, quòd officium ipſum dici non poſſit ſine notabili damno.

QUÆR. X. An infirma, quæ ex ſe quidem totum non poteſt officium legere, poteſt autem cum ſocia, teneatur, vel ſociam quærere, vel admittere ſi ſe offerat. Ad neutrum teneri, tradit Dia-

na

na *in opere coord. t.* 3. *tract.6. reſ.* 97. *num.* 3. Quia recitare cum ſocia, privilegium, & favor eſt, quo non uti liberè poteſt, alioquin, contra commune axioma, favor in gravamen verteretur.

QUÆR. XI. An moniales infirmæ excuſentur à jejuniis tam Eccleſiæ, quàm regulæ.

RESP. Excuſari ex communi Doctorum ſententia, ita Eccleſiæ legem, & præceptum regulæ interpretante; idque habere locum, etiam ſi infirmitas ex propria culpa contigerit, quacunque enim ex cauſa proveniat, ſemper corpus eſt tale, ut caſtigatio ipſius per jejunium ſemper evadat irrationabilis, & indiſcreta. Ita Maſtr. Palud. & Sanch. Sub nomine infirmarum veniunt etiam illæ, quæ licèt nullo actuali morbo laborent, ſunt tamen complexionis malè affectæ, & proinde etiam iſtæ à jejunio excuſantur, non ſolùm quia tenentur morbum præcavere, ſed etiam quia illa prava affectio æquiparatur morbo continuo. Paſqual. *de jejun. deciſ.* 261. *num.* 7.

QUÆR. XII. Quanta debeat eſſe infirmitas, ut cenſeatur ceſſare obligatio jejunandi.

RESP. Communiter Doctores hoc remittunt prudentis judicio. Sed hæc reſponſio difficultatem non tollit; ſemper enim dubitare poteſt confeſſarius, an nimis laxè ſe gerat, vel nimis rigidè; ideò tradenda regula eſt, ſecundùm quam pru-

denter valeat judicare. Cenſeo itaque, tunc morbum, aut debilitatem ex convaleſcentia eximere à jejunio, quando impedit conſuetas functiones; tunc enim morbus, aut debilitas ſunt alicujus conſiderationis, & ideò eſt habenda ratio ipſorum, nec corpus ulteriori afflictione debilitandum. Hoc autem impedimentum non debet neceſſariò eſſe tale, ut abſolutè impediat, ſed ſufficit quomodocunque impediat. Ita Paſqual. *loc. cit. n.* 5. qui etiam tradit *deciſ.* 256. *n.* 9. quod ſi quis ex aliqua infirmitate ſit adeo debilitata, ut remaneat in ſtatu ſimili ſenectuti, ita ut fiat in ipſa continua virium, & roboris naturalis diminutio, libera ſit ab onere jejunii; ſicuti enim ex morbo ſtatus ſenectutis, ita etiam anticipat exemptio à jejunio.

QUÆR. XIII. An laborantes febri tertiana, vel quartana præcipiente medico ne cænent, ut dieta morbus vincatur, peccent contra præceptum jejunii, ſi comedant.

RESP. Contra præceptum jejunii non peccare tradit ex Sanchez Paſqual. quia morbus eſt talis, ut de ſe liberet à jejunio, affligit enim, & debilitat corpus, & conſequenter incapax efficitur obligationis jejunandi. Peccare tamen contra naturale præceptum temperantiæ, notat Sanch. atque adeò aut venialiter, aut mortaliter juxta quantitatem damni, quod inde ſequitur.

QUÆR.

QUÆR. XIV. An, & quando moniales infirmæ excuſentur ab audienda Miſſa.

RESP. Non tam facilè moniales ab audienda miſſa excuſari, quia intra monaſterium audire poſſunt, & proinde habent faciliorem acceſſum. Paſqual. *de ſacrif. nov: leg. q.* 1327. *n.* 5. Nihilominus non tam decumbentes in lecto, quàm illas etiam, quæ adire Eccleſiam non poſſunt ſine probabili ſalutis detrimento eximunt communiter Doctores. Quanta verò debeat eſſe infirmitas, ut excuſet, aut quantum nocumentum, quod timetur, videtur poſſe conſtitui hæc regula, ut nimirum, quando infirmitas impedit conſueta exercitia, aut egreſſum è cubiculo, ita ut hoc exiſtimetur congruere in ordine ad curam infirmitatis, & ad ſalutem corporalem, afferat etiam ſufficientem excuſationem in ordine ad audiendam miſſam, attenta ſemper diverſitate complexionis, & qualitate perſonæ. Hinc convaleſcentes, & debiles de facili poſſunt excuſari præſertim hyemis tempore, & quando aeris intemperies nocere poteſt capiti; ut notant Præpoſitus, & alii relati à Paſqual. *loc. cit.* ubi idem concludit de ſenibus, ſi tales ſint, ut debilibus valeant comparari. In dubio ſtandum eſt judicio medici; Addunt tamen Leander, & Garzia, quod manente dubio, poſſunt illud practicè deponere, & ab auditione miſſæ abſtinere. Laborantes febri tertiana, aut quartana, non dubito, quoad illos dies, in quibus febri corripiuntur,

excuſari, in reliquis verò diebus conſideranda eſt ipſarum complexio, & quomodo remaneant affectæ ex præcedenti febri, & ſecundùm hoc judicandum ut ſupra; regulariter puto non excuſari.

QUÆR. XV. An liceat monialibus infirmis celebrari facere ſuper Altari portatili in ſuis cellis vel devotionis gratia, vel ad ſatisfaciendum præcepto in diebus feſtis.

RESP. Affirmat Paſqual. *in deciſ. Moral. deciſ.* 176. *n.* 3. Superioris tamen, ad quem ſpectat, obtenta licentia pro ſacerdote celebraturo ingrediendi clauſuram. Fundatur in Privilegio Pii IV. Canonicis Regularibus Sancti Salvatoris conceſſo *ſub die* 18. *Maii anno* 1565. & licèt hoc limitet ad illas tantum moniales, quæ vivunt ſub eodem ipſorum Regularium regimine, & inſtituto, nihilominus *deciſ.* 178. extendit etiam ad quaſcunque moniales ſubjectas regularibus communicantibus in privilegiis. At hæc opinio eſt reiicienda, prout poſteà illam rejecit idem Paſqual. in opere *de ſacrif. nov. leg. q.* 480. *n.* 3. Quia per Bullam Gregorii XIII. circa clauſuram monialium, quæ eſt 28. *ejuſdem Pontificis, t.* 2. *Bullar.* ſtatuitur, quod urgentibus tantum neceſſitatibus poſſit concedi licentia ingrediendi monaſteria. Unde cùm uſus prædicti privilegii dependeat ex una parte à relaxatione legis clauſuræ, & ex alia pro celebranda miſſa in cubiculis infirmarum non interveniat illa urgens neceſſitas, quæ requiritur

à Gre-

a Gregorio ad concedendum ingreſſum, ſequitur, quòd non poſſit quoad Moniales ſortiri ſuum effectum.

Adde, quòd Regularium privilegia celebrandi ſuper altari portatili hodie ſunt omninò adempta per nuperrimum Decretum Sac. Congregat. Concil. emanatum *ſub. die* 15. *Decembris* 1703. & publicatum *die* 8. *Januarii* 1704. Clemente XI. approbante. In quo decreto pariter declaratur, non licere Regularibus cujuſvis ordinis, & Inſtituti, ſeu Congregationis &c. aut aliis quibuſcunque ſacerdotibus, etiam ſi eſſent Epiſcopi in Oratoriis privatis celebrare in diebus Paſchatis Sanctiſſimæ Reſurrectionis, Pentecoſtes, Nativitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti, aliiſque anni feſtis ſolemnioribus, ac diebus in Indulto exceptis. In reliquis verò diebus prædictis Regularibus, ſeu Sacerdotibus quibuſcunque, etiam Epiſcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica Miſſa, quæ in Indulto conceditur, celebrata fuerit, atque illa etiam in caſibus permiſſis celebrari nequeat poſt meridiem.

QUÆR. XVI. An Monialis infirma dubitans an teneatur recitare officium, jejunare &c. teneatur obedire Abbatiſſæ præcipienti ne officium perſolvat, ne jejunet &c.

RESP. Quod ſic, ex Salas, Soto, & Lezana *t.* 1. *qq. Regular. cap.* 4. *n.* 28. Quia in his caſibus tenetur credere, quod præcipiendo illam rem diſpenſet miniſterialiter

ter in regula, in officio &c. ac per conſequens, quod poteſt diſpenſare, quod debeat ipſi ſe conformare. Idem dicendùm ſi eſſet dubia, an Abbatiſſa diſpenſaret ex juſta cauſa. Ita Navar, & Leſſiùs apud Lezan. *loc. cit.*

QUÆR. XVII. An Moniales infirmę, quę non poſſunt Eccleſiam adire ad lucrandas indulgentias à Paulo V. Regularibus conceſſas, poſſint eas conſequi in lecto.

RESP. Poſſe, dummodo agant aliquod opus pium arbitrio confeſſarii imponendum. Ita Peyrin. *de Privileg. pag.* 331. ex declaratione Pauli V. Congregationi S,M. Fulien. anno 1609. ut habetur *in compend. ſuorum Privil. tit. Infirmi.*

§. VII.

De Infirmariæ obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. QUa diligentia, & cura debeat Infirmaria vacare ſuo miniſterio.

RESP. Teneri vacare ea diligentia, ac cura quam miniſtri infirmorum paſſim ſolent adhibere; ad inſolitam & extraordinariam non teneri; quia talis præſumitur ejus intentio, dum ſuſcipit tale munus, ne alioquin nimis ſe gravet, ſibimet imponen-

nen-

nendo onera importabilia. Tum quia ubi agitur de obligatione, ſtricta adhibenda eſt interpretatio, unde etiam obligatio infirmariæ debet interpretari, ita ut obliget minus quam fieri poſſit, atque adeo non debet extendi niſi ad diligentiam communem, & ordinariam.

QUÆR. II. In quibus præcipuè Infirmaria poſſit peccare.

RESP. Ex Villalob. & Caſtropal. peccare mortaliter, quando relictis remediis aſſignatis a Medico, aliis pro ſua voluntate utitur, & aquam, aut vinum infirmis propinat, ut earum voluntati ſatisfaciat. Exponit enim infirmas abſque ratione manifeſto periculo moriendi, ſaltem citiùs. Item ſi tempus pro tradendo pharmaco, vel cibo præſcriptum à medico, non ſervet, aut indigentiis infirmarum non provideat, vel Abbatiſſam dæ prædictis indigentiis non admoneat, ſi inde damnum, vel incommodum aliquod notabile infirmis emergat. Barchius *in Specul. Relig. cap.* 25. Quia cum ratione muneris teneatur medico obedire, & infirmis providere, eſt cauſa indirecta damni, vel incommodi, quod conſequitur ex omiſſione.

QUÆR. III. An Infirmaria teneatur cum periculo vitæ parere Abbatiſſæ præcipienti, ut monialibus contagioſo morbo laborantibus inſerviat.

RESP. Videri quod non, ob rationem D. Tho: 2. 2. *q.* 104. *ar.* 5. Quia in pertinentibus ad corporis ſuſtentationem omnes homi-

mi-

mines natura ſunt pares. Nihilominùs in contrarium facit, quòd ſuperior poteſt præcipere omnes illos actus exteriores, neceſſarios ad commune illud bonum, cujus curam gerit, & tunc ſubditi etiam cum periculo vitæ tenentur obedire; ſicut Rex pro civitatis defenſione poteſt ſubditis præcipere præliationem, quæ ſemper eſt cum periculo vitæ. Tum quia malè proviſum eſſet in religione fraternæ charitati, ſi tempore contagioſæ infirmitatis poſſent ſanæ ſe ſubtrahere, deſertis infirmis ſine remediis, & ſervitute. Ita Cajet. Rodriq. Peyrin. & Sanch. *in decal. lib. 6. cap. 2. n. 56.* Quod tanto certiùs procedit in Monialibus Oblatis, quæ inſerviunt infirmis, & ſine dote ad hunc effectum ſunt ad Monachatum admiſſæ, & receptæ, ut toto vitæ ſuæ tempore infirmis deſerviant. Tamburin. alios referens *de jur. Abbatiſ. diſp.* 12. *q.* 2. *n.* 25. Qui tamen excipit ab hac regula monialem illam, quæ eſſet admodùm infirmæ valetudinis, vel cujus vita eſſet valde utilis bono communi religionis.

QUÆR. IV. An Infirmaria poſſit licitè egredi e clauſura ad vocandum medicum, vel Confeſſarium ex repentina oborta neceſſitate alicujus monialis infirmæ ad extremum vitæ a morbo adductæ, & alius non adſit, qui poſſit vocare.

RESP. Affirmat Caſſian. a S. Elia *v. clauſura n.* 161. modò ſit ſpes, medicum eſſe profuturum, aut probabiliter timeatur eam eſſe in mortali peccato. Ratio eſt. Quia

præ-

præcepra Eccleſiæ non impediunt majus bonum, quia ita præſcribunt bonum, ut ſi hoc bonum ſit impeditivum alterius boni majoris,ceſſet ipſorum obligatio ex generali intentione ejuſdem Eccleſiæ. Unde cùm in præſenti caſu ſubventio proximi extremè indigentis ſit majus bonum, quàm obſervantia clauſuræ,illa enim provenit à virtute charitatis,hęc obedientię,obligatio primæ prævalere debet,& ſecundæ ceſſare.

QUÆR. V. An, & quibus in caſibus Infirmaria excuſetur ab audienda Miſſa.

RESP. Excuſari, ſi illius aſſiſtentia eſt ſaltem neceſſaria, ne infirma notabiliter triſtetur, nec habet, quas ſubſtituat. Ita communiter Doctores, quos approbans refert Paſqual. *de Sacrif. nou. leg. q.* 1328. qui hoc admittit etiam ſi aſſiſtentia non eſſet neceſſaria, ſi tamen bona fide putaretur neceſſaria, cum ſufficiat, ut apprehendatur ut talis, nam tunc formatur recta conſcientia, quod liceat omittere auditionem miſſæ. Subdit inſuper, idem dicendum, ſi infirma pro ſua ſatisfactione vellet, Infirmariam ſibi aſſiſtere, quamvis aliæ ſubſtitui poſſent, ſi non obſequi illius voluntati eſſet cauſa, quod triſtaretur, vel indignaretur, cum excitatio harum paſſionum poſſit infirmæ notabiliter nocere. Neque infirma in tali caſu peccaret impediendo Infirmariæ pro tunc non ſibi neceſſariæ auditionem miſſæ; quia complacentia illa, quam percipit ex ipſius præſentia, affert illi aliquod ſolamen, abſentia verò triſtitiam,

ſiam, & ideo habere poteſt motivum ſufficiens, ut detineat ab audienda miſſa.

QUÆR. VI. An Infirmaria poſſit in diebus prohibitis comedere aliquid carnium, ut excitet in infirmis appetitum, & inducat ad comedendum.

RESP. Affirmant Navar. Sanch. & Diana par. 5. tract. 5. reſ. 32. Quia ſtante parvitate materiæ non adeſt materia integra prohibita, atque adeo nec materia peccati mortalis; quia verò apponitur finis honeſtus, & quem charitas imperat, definit etiam eſſe materia peccati venialis, quia ex fine appoſito ſubtrahitur a ratione ſub qua prohibetur, & conſtituitur in ratione honeſti.

QUÆR. VII. An occupatio in deſerviendis pluribus infirmis ſit cauſa ſufficiens excuſandi Infirmariam a jejunio.

RESP. Ex Paſuqal. *de Jejun. deciſ.* 339. *n.* 5. affirmativè, quia tale ſervitium exigigit continuam aſſiſtentiam, quæ ſecum trahit magnum laborem. Hoc autem eſt intelligendum de ea, quæ parat cibos pro infirmis, & in cæteris ſervitiis neceſſariis ipſis miniſtrat, non de ea, quæ ſolum aſſiſtit. Neque pariter tenetur ad jejunium die ſequenti, ſi per totam præcedentem noctem, vel majorem partem aſſiſtat alicui infirmæ; talis enim aſſiſtentia, quia privat debito ſomno, cauſat magnam debilitatem, unde ſuperveniens jejunium eſſet nimis oneroſum. Ita ex Ledeſma, & Rodriquez Paſqual. *loc. cit. n.* 6.

§. VIII.

§. VIII.

De Cellerariæ Obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. AN Celleraria, cui bonorum Monaſterii incumbit adminiſtratio, poſſit aliquid de eiiſdem bonis in juſtam donationem, aut alienationem expendere.

RESP. Non poſſe niſi id, quod ab Abbatiſſa illi commiſſum eſt. D. Thom. 2. 2. *q.* 32. *ar.* 8. *ad.* 1. Ex quo fit, eam mortaliter contra votum paupertatis peccare, ſi in alios uſus, præter deputatos, quantumvis illi liciti ſint, & communitati deſerviant, rem expendat, abſque expreſſa, vel præſumpta Abbatiſſæ voluntate; quia exercet actum dominii, & ſibi commiſſæ adminiſtrationis metas excedit. Manuel. Sanch. & Peyrin. *t.* 1. *de ſubd. q.* 2. *cap.* 2. §.9. qui tamen putat non peccare mortaliter ſubminiſtrans moniali indigenti aliquod neceſſarium injuſtè ab Abbatiſſa denegatum, quia in eo caſu Abbatiſſæ ſupplet defectum.

QUÆR. II. An de præſumpta Abbatiſſæ licentia poſſit remunerare merita, & obſequia ab extraneis adminiſtrationi præſtita, & aliàs non debita.

RESP.

datarius enim debet diligenter obſervare fines mandati *l. diligenter ff. mandati*. Undè ſi aliter adminiſtraret, iis uteretur, ac ſi eſſent propria, atque adeò ſecundùm hoc cenſeretur proprietaria. Si verò Abbatiſſa eſt invita quoad modum tantùm, non peccat niſi venialiter. Et ſi irrationabiliter ſit invita, nullam culpam committit, quia tunc utiliter Monaſterii negotium gerit, & operatur ex voluntate præſumpta ſuperioris Prælati, qui ſi adeſſet, illam expenſam fieri omninò vellet.

QUÆR. V. An peccet, ſi monialibus tam ſanis, quàm infirmis neceſſaria abundanter non provideat juxta religionis ſtatuta.

RESP. Ex Peyrino *t.* 2. *q.* 1. *cap.* 5. §. 1. *n.*. 58. affirmativè; ex quo enim Moniales per profeſſionem religioni nomen dederunt, eique incorporatæ ſerviunt juxta vocationem ſuam, dignæ ſunt ex juſtitia mercede ſua, & jure naturæ ſunt participes quoad neceſſaria bonorum temporalium, & ſpiritualium ipſius religionis. Excuſari ſolùm poteſt a neceſſariis miniſtrandis propter monaſterii inopiam, & tunc communis paupertas eſt ab omnibus toleranda.

QUÆR. VI. An de Monaſterii bonis poſſit largiùs diſtribuere amicis monialibus animo illas gratificandi, & quidem propria auctoritate.

RESP. Ex dictis non poſſe, & contraveniendo peccare, cùm enim ſit ſimplex

bono-

bonorum Monaſterii adminiſtratrix, non poteſt adminiſtrare bona commiſſa niſi juxta voluntatem Domini, qui in caſu noſtro eſt Abbatiſſa. Hinc a fortiori dicenda eſt peccare ſi ita abundanter aliquibus provideat,ut ab aliæ ea de cauſa graviter indigeant, quia fit aliis iniuria, cum communitatis bona pro indigentibus ſint communia. Rodriq. & Peyrin.

QUÆR. VII. An Celleraria poſſit ſibi aliquid applicare de bonis monaſterii ob labores officii.

RESP. Non poſſe, quia ex vi profeſſionis,& contractus initi cum monaſterio tenetur ex juſtitia inſervire. Imò neque ob labores extraordinarios, & ultra obligationem ſuſceptos, quia ſemper talis applicatio eſt actus dominii, cujus eſt incapax ratione voti.

QUÆR. VIII. An poſſit de bonis monaſterii aliquas eleemoſynas erogare.

RESP. Poſſe facere eleemoſynas illas, quæ conſueverunt per Cellerarias diſpenſari. Quia Abbatiſſa committens officium cenſetur eo ipſo committere conſueta in illo officio exerceri. Ita Azor, & Tamburin ex D. Thom. 2. 2. *q.* 32. *art.* 8.

§. IX.

§. IX.

De Janitoriæ, Rotariæ, & Auſcultatricum obligationibus.

QUÆR. I. Quales eſſe debeant Præfectæ Rotæ, & Ianuæ.

RESP. Debere eſſe irreprehenſibilis vitæ, diſcretas, prudentes, & quæ ſæcularium oculis bonis moribus ſint ſpectabiles. Oſtiaria ſit ſupra 40. annos, Sac. Congreg. *in Bononien.* 30. *Junii* 1617. ejuſdem quoque ætatis Rotaria, niſi aliter prudentiæ Epiſcopi viſum fuerit. Ità in edicto Viſitationis Apoſtolicæ apud Pignatel. *t.6. conſult.* 85. *n.* 95. Neque Rotaria, neque Portinaria monialem ullam ad crates, aut rotas vocare debent, niſi perſona extranea habeat licentiam ſubſcriptam ab Epiſcopo, vel ejus deputato; & niſi monialis collocutura licentiam pariter obtinuerit ab Abbatiſſa. Aliter contravenientes ſint ipſo facto privatæ voce activa, & paſſiva per tres menſes. Sub iiſdem pænis prohibetur eiſdem Rotariæ, & Portinariæ, ne mittant, aut recipiant litteras, munera, aut alia niſi præcedente inſpectione Abbatiſſæ, & ejus licentia. Sac. Congreg. 20. *Se-*

ptemb.

ptemb. 1593. apud Pignatel. *conſult. cit. n.* 179.

QUÆR. II. An peccent Portinaria,& Rotaria januam, & rotam reſpectivè non cuſtodientes.

RESP. Si faciant ex inadvertentia, certum eſt non peccare, immò addit Ceſpedes *de dub. milit. dub.* 16. *neque ſi advertere teneatur*. Sic nauta, cui navis gubernium commiſſum eſt, non peccat ſi ex inadvertentia omittat, licèt teneatur advertere. Hoc tamen non placet Zumul. Valent. & aliis, quia advertere, & debere advertere, ſicut ſcire, & debere ſcire ſunt paria. Si verò omiſſio cuſtodiæ procedat ex negligentia, ex qua maximè moniales captent occaſionem colloquendi cum extraneis,& extra mittendi res prohibitas cum periculo earum ſpirituali, talem omiſſionem mortaliter peccaminoſam eſſe non dubito, quia omnibus exercentibus aliquod officium hæc communis obligatio eſt, ut illud cum debita cautela, & diligentia exerceant, ut habetur ex Panormit. *in cap. ad aureſ. n.* 3. *de ætat. & qual.*

QUÆR. III. An Portinaria non impediens ingredientem intra clauſuram ſub prætextu facultatum peccet, & incidat in excommunicationem.

RESP. Affirmativè ex Gregorii XIII. Conſtit; quæ incipit *Ubi gratiæ*. Quia cum ex officio teneatur impedire, & non impediat, indirectè cooperatur, conſequenter ingredientem admittere cenſetur. Bo-

nacina

nacina *de clauſ. q.*1.*pun.* 6. *n.* 25. qui pariter ſuſtinet in eandem excommunicationem incidere, quamvis nullo modo cooperaverit ingreſſui, ſi tamen perſonam ſic ingreſſam vel non expellat; cùm poſſit, vel diutiùs ſua locutione detineat, idem enim eſt, ac ſi admitteret, nam *admittere* in ſua propria, & rigoroſa ſignificatione importat etiam approbare jam factum, ut teſtatur Rebuſſus *l.* 14. §. *rem admiſiſſe videtur ff. de verbor. ſignific.* Excommunicatio hæc eſt Summo Pontifici reſervata. Neque ad ipſam incurrendam requiritur præſumptio, cùm in præfata Gregorii Conſtitutione nullum adhibeatur verbum præſumptionem importans, ſicut in motu proprio Pauli V. adhibetur. Bonac. *loc. cit. num.* 18.

QUÆR. IV. An peccet, & in eandem incidat excommunicationem admittendo, vel non impediendo ingredientes non ſub prætextu facultatum, ſed abſolutè ſine licentia.

RESP. Quod ſic. Quia Pontifex ſub iiſdem terminis eandem excommunicationis pœnam ſtatuit contra admittentes, ac contra ingredientes, ibi, *ſub eadem excommunicationis pæna*. Cùm igitur excommunicatio contra ingredientes afficiat non ſolùm ingredientes prætextu facultatum, ſed etiam ingredientes ſine ulla prorſus licentia, ut ex ſtylo curiæ, Sac. Congregat. decretis, Doctorum auctoritate probavimus *ſupra cap.* 7. §. 9. *q.* 2. eadem excommuni-

catio afficiet etiam Portinariam non ſolùm admittentem ingredientes prætextu facultatum, ſed etiam ingredientes ſine licentia. Immò puto eadem excommunicatione ligari admittendo taliter ingredientes, etiam ſi exiſtimet ipſos ingredi cum legitima facultate. Quia cum ex officio teneatur inquirere de licentia, ſi omittit, tam eſt in dolo, quàm ſi ſciens ſine licentia admitteret *Cap. fin. de clandeſt. deſponſat. l. quod te. §. idem de reb. credit.* & ibi Gloſſ. Bart. Bald. & cæteri Doctores. Nec poteſt juvari à bona fide, quia, dum omittit inquiſitionem, quæ ei incumbit ex officio, ſubintrat negligentia craſſa, & affectata, quæ non excuſat, ſed habetur pro ſcientia. *Clement. 1. v. ſcienter de conſanguinit. & affin.* Gloſ. *ibidem*. Anchar. & Tiraquel. Unde non poteſt excuſare, nec inducere bonam fidem. Paſqualig. *in qq. Moral. juridic. q.* 162. *n.* 8.

QUÆR. V. An peccet Portinaria admittens aliquem intra ſepta monaſterii ſine licentia, ad tuendum illum à gravi damno in vita, bonis, aut honore.

RESP. Non peccare; quia ſicuti ingrediens in dictis caſibus non peccat, cùm lex poſitiva de clauſura non obliget ad ſui obſervantiam cum tanto rigore; ita neque Portinaria permittens ingredi perſonam illam peccabit, cum actio cooperantis bona dicatur, aut mala juxta bonitatem, vel malitiam actionis ejus, cui cooperatur. Duard. *in cap. omnis utriuſque ſexus t. 2. diſp.* 16. *ſect.*

16. *ſect.* 36. *n.* 5. & reſumitur ex Bordon. *reſ.* 76. *n.* 89. ubi habet, quòd ſi religioſus actu à ſatellitibus curiæ laicalis inſecutus ſe reciperet intra clauſuram, eumque Portinaria admitteret, ibique per aliquot dies maneret, alíud ſecuriùs refugium non habens, & moniales id ignorarent excepta dicta Portinaria, quæ illum occultaret, nullum peccatum committeret tum religioſus ingrediens, & manens, tum Portinaria recipiens, quamvis aliàs talis religioſus eſſet culpabilis. Ratio eſt, quia ad laicos non ſpectat capere, aut corrigere religioſos, ſed ad ſuos Superiores. Neceſſe tamen eſt quod inſecutio ſatellitum ſit actualis, & nullum aliud ſit effugium.

QUÆR. VI. An Auſcultatrices propalantes, quæ occaſione ſui officii audierunt, peccent mortaliter.

RESP. Si id, quod propalant, vergat in grave alterius detrimentum, non eſt dubium peccare mortaliter, quia tam ex parte materiæ, quam ratione officii ex pacto tacito ineſt gravis obligatio tacendi. Si verò leve alterius damnum ſequatur ex revelatione, dicendæ ſunt mortaliter non peccare, parvitate materiæ excuſante. Si prævideant, monialem ex revelatione etiam rei ex ſe indifferentis eſſe contriſtandam, peccant contra charitatem. Si detegant audita non ex animo lædendi, reverà tamen lædant, peccant mortaliter, vel venialiter juxta negligentiam, vel inconſiderationem; ſi enim hæc fuit gravis, erit mor-

tale, veniale verò ſi levis. Baſſæus. *v. ſecretum n.* 3. Tenentur tamen revelare Abbatiſſæ, ſi quæ viderint, vel audierint religioſis moribus diſſona, & regularis obſervantiæ deſtructiva. D. Thom. 2. 2. *q.* 70. *art.* 1. *ad* 2. Auſcultatrices enim ſunt oculi Abbatiſſæ, adeòque ex officio tenentur explorare, & explorata referre, alioquin omittentes officio ſuo non ſatisfacerent, eſſentque cauſa indirecta ſcandalorum, quæ ex tali omiſſione poſſent oriri.

QUÆR. VII. An Auſcultatrices, quando ratione officii aſſiſtunt collocutionibus, poſſint colloqui cum Regularibus accedentibus ad alloquendum cum moniali aliqua particulari.

RESP. Affirmat Pellizarius ex Bonacina, quia præſumitur tacita Superioris licentia ex regula connexorum, de quibus idem eſt judicium. Oppoſitæ tamen ſententiæ adhæreo. Quia principium illud de connexis locum habet quando connexa ſunt inſeparabilia, non ſic ſi ſeparabilia, ut communiter ſcribentes. Moniales autem cum licentia colloquentes, & Auſcultatrices non ſunt connexæ in ordine ad locutionem, ſi quidem loqui optimè poſſunt moniales aliæ, Auſcultatricibus ſilentibus.

§. X.

§. X.

De Converſarum obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. Quænam in Converſarum receptione ſint obſervanda?

RESP. Tam quoad receptionem, quam quoad profeſſionem ea omnia eſſe obſervanda, quæ ſuprà de Novitiis choriſtis recipiendis, & admittendis ſunt dicta; eadem enim praxis in utriſque ſervanda, ex Sac. Congregat. præter quam in conſtitutione dotis; nam moniales velatæ tam intra, quàm ſupra numerum abſque dotali eleemoſyna non debent admitti: in monialibus verò Converſis non ſemper ſpectatur dos, ſed aliquando neceſſitas monaſterii, ex declaratione ejuſdem Sac. Congreg. *die* 20. *Martii* 1596. qua neceſſitate ceſſante, exigendam eſſe à ſupranumerariis Converſis dotem duplicatam perſolvi ſolitam, cenſet Tamburin. *de jure Abbatiſ. diſp.* 5. *q.* 7. *n.* 1. juxta decretum Sac. Congreg. *die* 6. *Maii* 1604.

QUÆR. II. An Converſæ ſint veræ religioſæ?

RESP. Quod ſic; emittunt enim tria religionis vota, quæ religioſi ſtatus eſſentiam conſtituunt. Quare ſunt incapaces

proprii, & quidquid acquirunt, acquirunt monaſterio, ipſiſque eſt prohibitum teſtari. Gaudent privilegio Canonis, & fori, quia ſunt perſonæ eccleſiaſticæ, & fruuntur omnibus Religionis privilegiis, quorum ratione ſui ſtatus ſunt capaces; quia verè per profeſſionem ſunt religioni incorporatæ. Lezana *t.* 2. *qq. Regular. cap.* 8. *n.* 29.

QUÆR. III. An Converſæ teneantur ad perpetuam clauſuram.

RESP. Teneri, ex Bonifacio VIII. *cap. periculoſo de ſtat. regular. in* 6. Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de regular. cap.* 5. & ex Conſtitut. Pii V. quæ incipit *Circa paſtoralis*. Ita quod neque poſſunt egredi ad ornandum Altare in Eccleſia exteriori. Sac. Congreg. 27. *Octobris* 1592. Neque ad effectum claudendi, vel aperiendi januam monaſterii, ſed hoc munus alteri extra clauſuram degenti eſt demandandum. Eadem Sac. Congreg. apud Barboſ. *de jur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *n.* 44. Si tamen alicubi vigeat conſuetudo prædictas converſas egrediendi pro quæſtu, poterit tolerari, ita tamen ut ceſſante monaſterii neceſſitate, ipſæ quoque ceſſent à quæſtu. Sac. Congreg. 14. *April.* 1615. & ſervatis conditionibus pro egreſſu ibi præſcriptis, & a nobis ſupra relatis *cap.* 7. §. 9. *q.* 13. quò Lectorem brevitatis gratia remitto.

QUÆR. IV. Utrum Converſæ teneantur ex præcepto recitare orationes, quæ ſunt eis per regulam præſcriptæ, ſicut moniales choriſtæ horas canonicas.

RESP.

RESP. Non teneri, quia regula, univerſaliter loquendo, non obligat ad culpam. Neque eadem eſt ratio de monialibus choro addictis, quia iſtæ non ſolùm tenentur ex vi conſtitutionum recitare horas canonicas, ſed etiam ex conſuetudine univerſalis Eccleſiæ, quæ obligat illas ſub gravi, ut diximus ſuo loco. Ita Peregrin. *ad Conſtit. ſui Ordin. par.* 2. *cap.* 5. *litt. r.* Ubi ſubdit, quod, quamvis Converſæ teneantur de jure Divino preces ad Deum fundere pro benefactoribus, poſſunt tamen aliis orationibus, & piis operibus ſatisfacere. Immò ſuo modo pro benefactoribus orare cenſentur, dum monialibus orantibus inſerviunt. Barthol. à S. Fauſto *lib.* 6. *q.* 170.

QUÆR. V. An monialis profeſſa, & choro addicta poſſit de Superioris auctoritate ad ſtatum Converſarum transferri.

RESP. Contra Navar. *in cap. quando de conſecrat. diſt.* 1. *q.* 21. *n.* 20. poſſe transferri, quia non variatur religionis ſtatus, ſed illæſus manet. Debet tamen intervenire juſta cauſa, quæ eſſe poſſet, vel punitio gravis delicti, vel ineptitudo ad alia munera. Ita Sotus, Aragon. Ledeſ. & Barthol. à S. Fauſto *in ſuo Theſauro lib.* 6. *q.* 178. ubi addit, quòd monialis ſic translata à divini officii recitatione fit libera. Quia hæc recitandi obligatio oritur ex conſuetudine generali, in quantum eſt deputata ad chorum; unde eo ipſo, quòd ex juxta cauſa, & Superioris auctoritate à chori obligatione eſt liberata, ab obligatione pariter of-

ficii debet cenſeri abſoluta.

QUÆR. VI. An Converſæ teneantur ſub mortali exercere ea, ad quæ ex officio ſunt deputatæ in monaſterio.

RESP. Peccare mortaliter, ſi notabiliter ſint negligentes, quia in profeſſione fit contractus inter religionem, & ipſas, per quem contractum religio illis omnia neceſſaria ad decentem ſtatum promittit, ipſæ verò exhibent ſe religioni paratas ad ea munera, ad quæ per profeſſionem ſunt deputatæ. Quare ex juſtitia tenentur talia munera exhibere, alioquin peccabunt mortaliter contra juſtitiam. Peregrin. *loc. cit. litt. q.* ubi advertit non eſſe tam faciliter de peccato mortali damnandas, vel quia ad tam gravem obligationem non advertunt, vel quia Superiores tam rigorosè non exigunt: vel quia negligentia non eſt adeò notabilis, ut cenſenda ſit conſtituere læthale peccatum.

QUÆR. VII. An peccent Converſæ negligendo conſervationem illarum rerum, quæ ſunt earum curæ commiſſæ.

RESP. Peccare, quia tenentur ex juſtitia non ſolùm non diſſipare, ſed etiam conſervare res, quæ earum curæ mandantur. Tum quia contra votum paupertatis eſt, bona monaſterii ex negligentia diſpergere; nam ut notat Layman *lib. 4. trac. 5. cap. 7. n. 6.* poſſe rem arbitratu ſuo deſtruere, eſt actus proprius dominii; dominium autem repugnat paupertati.

QUÆR. VIII. An excommunicatio lata

lata ab Epiſcopo contra moniales cum extraneis colloquentes, vel ad januam, aut locutorium accedentes, afficiat Converſas.

RESP. Videri, quòd non, quia ut aſſerit Tuſchus *litt. M. v. Moniales, concl.* 333. Converſæ non ſunt verè moniales, quamvis Profeſſionem emittant; differunt enim in multis nempè nomine, exercitio, & in aliquibus locis non ſervant rigorosè clauſuram; non habent vocem, non tenentur ad divinas preces, & multas differentias congerit Federicus de Senis *conſ.* 213. Afflict. Franc. Abb. quos refert & ſequitur Marcus Vidal *in Arca Theolog. Mor. de Monialibus Inquiſit.* 2. *n.* 91. Sed oppoſitum omninò ſuſtinendum. Quia ſecundùm formalem ſignificationem nomine Monialium veniunt etiam Converſæ. *can. ut lex* 27. *q.* 1. *cap. non dubium de ſent. excommunicat.* Emittunt enim tria religionis vota, quæ eſſentiam religioſi ſtatus conſtituunt. Neque differentiæ adductæ extrahunt illas à formali ſtatu monialium, quia ſunt religioſo ſtatui extrinſecæ, & accidentales, atque adeò non mutant naturam rei. Abb. *conſ.* 62. *In controverſia n.* 8. *in fin. & n.* 9. *ver. de jure commun. lib.* 2. *& n.* 10. Januarius, & Diana *in opere coord. t.* 5. *tract.* 1. *reſ.* 88. *n.* 2.

§. XI.

De Tertiariarum obligationibus, & Privilegiis.

QUÆR. I. Quænam mulieres veniant nomine Tertiariarum.

RESP. Pro ut ad pręſens noſtrum inſtitutum facit, venire mulieres illas, quæ vota eſſentialia non emittentes Regulam alicujus Religionis approbatæ ſervant in propriis domibus, & quandoque etiam in communi aliqua domo habitantes, ejuſdemque Religionis habitum deferentes; quarum aliquæ juxta proprium profitendi modum à Summis Pontificibus approbatum emittunt votum ſimplex caſtitatis, vel obedientiæ, aliæ nullum niſi forſan obedientiæ, Caſarub. *in Compend. privileg. mendic. v. Tertiarii n.* 24. Non ſunt veræ religioſæ, nec illarum vivendi modus appellari poteſt religio, quia tribus votis eſſentialibus non ligantur. Caſarub. Rodriq. Lezana *t.* 2. *qq. regular. cap.* 14. *n.* 7. Atque adeò dici non poſſunt Apoſtatæ, ſi ab eo ſtatu recedant, matrimonio ſe copulantes, aut habitum deferentes. Peccabunt tamen in dimiſſione habitus, ſi illum per totam vitam voverunt geſtare.

QUÆR. II. A quibus ſint admitten-

dæ

dæ ad habitum, & profeſſionem.

RESP. Admittendas eſſe ad habitum à Superioribus Regularibus ad id privilegium habentibus, quales ſunt Minores S. Franciſci, Dominicani, Auguſtiniani, Carmelitani, Servitæ, & Minimi, Lezana *loc. cit. n.* 8. *& ſeqq.* Debet tamen intervenire ordinarii loci licentia, qui non aliter eam concedet, quàm ſi ei de qualitatibus ad id requiſitis diligenti prævio examine conſtiterit. Sac. Congreg. 20. *Decembris* 1616. Non per hoc explorare debet earum voluntates, ſi domi degunt, & ibi cælibatus votum emittunt, ut ex Sac. Congregat. refert Barboſa *in Collect. Bullar. v. Tertiariæ*. In manibus quoque alicujus Superioris eorum Ordinum, vel habentis à Superiore aliquo auctoritatem emitti debet profeſſio, quam præcedere debet aliquod tempus probationis; cùm enim facultas recipiendi Tertiarias Prælatis Regularibus conceſſa intelligi debeat de perſonis idoneis, & pro talibus habitis, ad judicandum de illarum idoneitate, tempus aliquod eſt neceſſarium, Lezana *loc. cit. n.* 22.

QUÆR. III. Quænam qualitates in admittendis ad habitum requirantur?

RESP. Inter qualitates requiſitas computandas eſſe illas, quas Sac. Congregatio Epiſcop. & Regular. 20. *Decemb.* 1616. obſervari præcepit. Prima, quòd non recipiantur ad habitum *niſi ſpectatæ vitæ fuerint*, ideſt bonis moribus, ſeu virtutibus ornatæ. Secunda, quòd habeant *de pro-*

prio, ut inde ſufficienter vivere poſſint. Tertia, quòd ſint *annorum ſaltem* 40. Quarta, quòd non habitent *cum aliis viris quàm cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantùm gradu*. Quinta, quòd non recipiantur, ut diximus ſupra, niſi *ab Ordinario loci licentia prius impetrata*. Sexta, quòd *in habitu deferendo omninò abſtineant à velo ſupra caput, quod ſuperjutum vocant, & à pectorali vulgo ſottogola, & à patientia*. Nulloque modo tolerari debet, quòd, licèt domi habitantes, comam nutriant, cum habitus indecentia, & ſcandalo populi. Sac. Congregat. *in Hydruntina* 4. *Auguſti* 1625.

QUÆR. IV. An defectus hujuſmodi qualitatum irritet receptionem, ſeu profeſſionem prædictarum mulierum.

RESP. Videri quòd non, quia in decreto non apponitur clauſula irritatoria, neque Sac. Congregatio utitur verbo *non poſſint*, aut ſimili, ſed ſolùm *non admittantur*, bene verò peccare mortaliter decreti hujuſmodi tranſgreſſores. Lezana *loc. cit. n.* 40. Hæc tamen doctrina non eſt abſolutè admittenda, ſaltem quando deficeret ordinarii loci licentia. Cum enim Sac. Congregatio utatur ablativo abſoluto *ab ordinario loci licentia prius impetrata*, inducit conditionem, ut notant communiter Doctores, & proinde etiam formam, Bald. Surd. relati à Paſqual. *in Lauret. n.* 31. unde ſi non impleatur, admiſſio erit nulla.

QUÆR. V. Quibus Prælatis Tertiariæ ſubiiciantur.

RESP.

RESP. Si loquamur de Tertiariis vitam cælibem virginalem, & caſtam non ducentibus ex voto ſubiici ordinario ex declaratione Sac. Congregat. apud Gavant. quem refert Lezana *loc. cit. n.* 35. qui *n.* 41. addit ſubiici pariter gubernationi Superiorum ordinum, quarum ſunt Tertiariæ quoad curam ſpiritualem tantùm, cùm enim ſint aliquo modo membra religionum, quarum deferunt habitum, ſpecialem diligentiam de ſalute illarum ſpirituali tenentur habere. Caſarub. & Miranda apud d. Lezanam. Illas tamen punire non poſſunt, nec illæ peccant non obediendo.

Si verò ſermo ſit de Tertiariis vitam cælibem virginalem, & caſtam ducentibus ex voto, quia per declarationem Leonis X. *die* 1. *Martii* 1518. & decretum Sac. Congregationis ab ordinarii juriſdictione ſunt exemptæ, conſequens eſt, ut Prælatis ſuorum ordinum plenè ſubiiciantur, ne dicamus eas ſub nullius juriſdictione eſſe; atque ita poſſunt illas ſicut alios religioſos corrigere, & punire. Hinc Theodorus Stratius plura deducit, ſcilicet; Tertiarias hujuſmodi caſibus Epiſcopo reſervatis non ſubjacere, poſſe tamen Prælatos, quibus ſubſunt, quoad illas, ſicut quoad ſuos fratres, caſus aliquos reſervare, eaſque, ſaltem in foro conſcientiæ, ab omnibus criminibus, & exceſſibus, ac etiam cenſuris, & pœnis Sedi Apoſtolicæ reſervatis (exceptis contentis in Bulla Cœnæ) abſolvere; nec non earum vota commutare, & cum illis in

omni-

omnibus votis ſimplicibus, in quibus poſſunt Epiſcopi cum ſuis ſubditis diſpenſare, quia hoc ſpectat ad poteſtatem juriſdictionis, & illi habent juriſdictionem quaſi epiſcopalem. Hæc tamen de mente Stratii ſint dicta.

QUÆR. VI. Qualiter peccent Tertiariæ ſuam profeſſionem tranſgredientes.

RESP. Delinquentes contra vota emiſſa peccare peccato ſacrilegii, non eſt dubitandum. Tranſgredientes verò ea, quæ in profeſſione promittunt, nullum peccatum committere, etiam ſi obligatio regulæ reſpectu religioſorum aliquam culpam ſaltem venialem inducat, tradit Lezana *loc. cit. n.* 19. Quia etſi in profeſſione utantur verbo *promitto*, nulla per hoc inducitur obligatio, praxi ita interpretante intentionem Pontificum talem modum vivendi approbantium, & Prælatorum ordinum profeſſionem hujuſmodi ſuſcipientium. Obligantur tamen ex Summorum Pontificum declarationibus apud Lezan. *loc. cit.* ad ſubeundam pœnam, ſibi ob tranſgreſſiones regulæ à Superioribus ſuorum ordinum infligendam.

QUÆR. VII. Quibus gaudeant privilegiis.

RESP. Gaudere ſuorum Ordinum privilegiis, quorum ipſæ ſunt capaces, ex indultis Summorum Pontificum apud Lezan. *loc. cit. n.* 11. *&* 26. & præcipuè ex decreto Sac. Congregat. tenoris ſequentis. *Sacra Congregatio cenſuit &c. hujuſmodi mu-*

lie-

lieres, ſi vitam virginalem, aut cælibem ſimpliciter expreſsè voverint, etiam in conſanguineorũ, & affinium ſuorum, aut propriis domibus, vel ſeorſim habitantes, privilegiis ordinis, cujus Regulæ habitum deferunt, exemptionemque ab ordinarii juriſdictione frui debere. Undè gaudere privilegio fori affirmant Sylveſter, Alterius, Duardus, & Pignatel. & ita declaravit Sac. Congreg. Immunit. *in Aſſiſien.* 16. *Novemb.* 1655. & canonis, Gratian. Caſſarub. Portel. & Lezana; præſertim, quia hoc non tam eſt privilegium, quàm jus commune competens cunctis perſonis Deo dicatis; Ac etiam exemptione à gabellis, eadem Sac. Congregat. *in Tudertina* 4. *Auguſti* 1627. Nec non indulgentiis conceſſis ordini, cujus ſunt Tertiariæ, ut conſtat ex conceſſione bullata Sixti IV. relata à Lezana *loc. cit. n.* 26. Quæ omnia intelligenda ſunt concurrentibus qualitatibus juxta declarationem Sac. Congreg. Concilii requiſitis, nempe ſi habitum aſſumpſerint, & virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto vitam elegerint. An autem prædictæ qualitates in hujuſmodi Tertiariis concurrant, Ordinarii judicium ſpectetur. Sac. Congreg. Epiſc. 2. *Octobris* 1616.

QUÆR. VIII. A quibus recipere debeant Sacramenta.

RESP. Licèt Tertiariæ virginalem, cælibem, aut caſtam vidualem vitam ex voto ducentes poſſint quoad Sacramentorum receptionem uti privilegiis ſuorum ordinum,

num, Lezana *loc. cit. n.* 34. Si tamen ordinarii, vel Parochi jus illis adminiſtrandi Sacramenta etiam tempore Paſchatis, vel aliàs in eis juriſdictionem acquiſiverint, non poſſe ipſas de cætero adversùs Ordinarios, vel Parochos exemptione uti, ſed obſervandam eſſe conſuetudinem, cenſuit Sac. Congregatio apud Pignatel. *t.* 4. *conſult.* 119. Sicut etiam fæminæ prædictam vitam non gerentes Euchariſtiam in die Paſchatis, extremam unctionem, & alia eccleſiaſtica Sacramenta (Sacramento pænitentiæ dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote ſuſcipere tenentur; ita enim decernitur in prædicta Bulla Leonis X. & Concilio Lateranenſi.

QUÆR. IX. Quo in loco ſint ſepeliendæ.

RESP. Tertiariæ, ſepulturam, *ubi voluerint, eligere valent*, ut habetur in Bulla Leonis X. & Concilio Lateranenſi. Quòd ſi de illis ſint, quæ nec virginalem, cælibem, aut caſtam vidualem vitam ducant ex voto, & non electa ſepultura decedant, in earum parochiis ſunt ſepeliendæ Parocho interveniente, qui pariter intervenire debet, etiam quando in Regularium Eccleſiis tradendæ ſunt ſepulturæ, ſi, dùm vixerint, in ipſis elegerint tumulari, Barboſa *in Collectan. v. Tertiaria*, e contra ſi de illis ſint, quæ virginalem, cæli-

cælibem, aut caſtam vidualem vitam traducant, poſſunt in Eccleſiis ſuorum Ordinum ſepeliri à ſolis Regularibus, Parocho minimè requiſito, immò contradicente Sac. Congreg. Epiſcop. *in Nepeſina* 11. *Decemb.* 1615. apud Sell. *in ſelect. canon. cap.* 35. *n.* 20. & Sac. Congregat. Rit. *in ſpoletana Terræ Viſſo* 20. *Junii* 1609. apud Barboſ. *in Collectan. v. Regulares quoad ſepulturam*. Etiamſi ſine ſepulturæ electione deceſſerint, quando tamen in dictis eccleſiis communis ſepultura pro ipſis reperitur, Sac. Congregat. *anno 1616.* Ita ut ſi communis ſepultura in Eccleſiis ordinum, quorum ſunt Tertiariæ, non reperiatur, ſepeliri debeant in parochiis, quando contigit, eas ſine ſepulturæ electione decedere, ut habetur in eodem decreto.

QUÆR. X. An Tertiariæ conſequi poſſint legatum factum pro monachata.

RESP. Poſſe dummodò habeant qualitates, *ut ſupra* in decreto Sac. Congregationis requiſitas. Ita Diana *in opere coord. t.* 9. *tract.* 2. *reſol.* 175. alios citans, & ratio deſumitur tum ex §. *ſed hoc præſenti. Authen. de Sanct. Epiſc. coll.* 9. Tum ex eo, quod iſtæ ſunt de ordine, ac modo vivendi approbato à Summis Pontificibus *in Clement.* 1. juncta Gloſſa *de relig. Domib.*

&pro-

& promittunt obedientiam, ut inquit Gloſſa *in d. Clement. v. obedientiam*, unde iſtæ ſunt in aliquo ſenſu non improprio religioſæ. Hæc omnia juxta brevitatis noſtræ inſtitutum hucuſque tradita S.R.Eccleſiæ cenſuræ omninò volo eſſe ſubjecta.

FINIS.

I N-

INDEX

RERUM NOTABILIUM.

Prior numerus indicat caput, ſecundus paragraphum, tertius quæſitum.

A

Abbatiſſa tenetur ſub mortali tollere tranſgreſſiones regulæ. c.11.§.1.q.1. Poteſt aliquando moniales errantes conviciis increpare. ibid. q. 2. Non eſt capax poteſtatis ſpiritualis. ibid. q. 3. Unde non poteſt benedicere in loco publico neque aquam, neque veſtes. ibid. Nec docere in eccleſia, aut concionari, neque ex Summi Pontificis diſpenſatione. ibid. Poteſt ſolùm habere hortatorios ſermones, ita tamen ut non utatur teſtimoniis Sacræ Scripturæ. ibid. Non poteſt diſpenſare moniales auctoritativè, benè tamen miniſterialiter. ibid. q. 4. Non poteſt diſpenſare circa monialium ſubditorum vota, ſed tantum irritare. ibid. q. 5. Etiam ſi ſint emiſſa cum ipſius conſenſu. ibid. q. 6. Novitiorum vota irritare non poteſt. ibid. q. 7. Quomodo poſſit beneficia inſtituere, & Capellanias conferre. ibid. q. 8. An

8. An habeat jus ſuſpendendi Clericos ſuæ juriſdictionis. ibid. q. 9. An habeat liberam adminiſtrationem bonorum ſui monaſterii. ibid. q. 10. An teneatur de ſuperfluis monaſterii eleemoſynas erogare. ibid. q. 11. Poteſt applicare bona opera monialium extraneis. ibid. q. 12. Tenetur tranſgreſſiones occultas inquirere, ut corrigat. ibid. q. 13. An poſſit, & quomodo præcipere monialibus in virtute Sanctæ obedientiæ. c. 6. §. 1. q. 5. *v. Obedientia. Electio.*

Annus probationis à quo tempore incipiat. c. 2. §. 3. q. 1. In qua ætate poſſint puellæ admitti ad annum probationis. ibid. q. 2. debet eſſe completus. ibid. q. 3. & quidem de momento in momentum. ibib. q. 4. nec non continuus. ibid. q. 5. Quomodo, & quando interrumpatur. ibid. q. 6. & ſeqq. debet compleri à puella habitu religionis induta. ibid. q. 10. poteſt protrahi juſta de cauſa. ibid. q. 11. & ſeqq.

Auſcultatrices an peccent propalantes, quæ audierunt occaſione ſui officii. c. 11. §. 9. q. 6. An poſſint colloqui cum regularibus. ibid. q. 7.

B

Benedictio. Abbatiſſa debet benedici. c. 9. §. 4. q. 5. quo die, & loco. ibid. q. 6. ad quem ſpectet impertiri benedictionem. ibid. q. 7. An hæc facultas

ſit

ſit delegabilis . ibid. q. 8.
Benedicere non poteſt Abbatiſſa in loco publico neque veſtes, neque aquam; benedicere tamen poteſt moniales, ad modum, quo parentes ſuos filios benedicunt c.11.§.1.q.3.
Baldachinum . Abbates habentes uſum baldachini poſſunt illud erigere in Eccleſiis monialium ſibi ſubditarum . c. 6. §. 3. q. 6.

C

Caſtitas. Ad quid teneantur moniales ex vi voti caſtitatis. c. 5. q. 1. quando graviter, vel leviter peccent contra votum. ibid. q. 2. quando peccent per tactus. ibid. q. 3. quando per aſpectus . ibid. q. 4. quando per verba, lectiones , cantilenas prophanas. ibid. q. 5. quando litteris amatoriis . ibid. q. 6. quando per munerum receptionem. ibid. q. 7. quando perſuaſione, vel cooperatione. ibid. q. 8. & ſeqq. quando per ſuperfluum ornatum. ibid. q. 14. quænam media ſint apta ad tuendam caſtitatem. ibid. q. 16.
Celleraria, cui bonorum monaſterii cura incumbit, an poſſit aliquid de iſdem bonis in juſtam donationem, aut alienationem expendere. c. 11. §. 8. q. 1. An remunerare merita, vel obſequia ab extraneis præſtita. ibid. q. 2. An peccet diſtribuendo bona non juxta mentem Abbatiſſæ, ſed ſuo arbitratu. ibid. q. 3. An cælan-

cælando Abbatiſſæ ſummam notabilem pecuniæ expendendam in uſibus utilibus monaſterio. ibid. q. 4. Peccat negligens providere neceſſaria tam infirmis, quam ſanis. ibid. q. 5. Item ſi largiùs diſtribuat amicis animo illas gratificandi ibid. q. 6. Non poteſt ſibi aliquid applicare ob labores officii. ibid. q. 7. Poteſt aliquas eleemoſynas elargiri. ibid. q. 8.

Clauſura. Quid veniat appellatione clauſuræ. c. 7. §. 1. q. 1. An veniat limen oſtii, ibid. q. 2. An tectum. ibid. q. 3. clauſura eſt juris humani. ibid. q. 4. cuſtodia illius tam materialis, quàm formalis ſpectat ad Epiſcopum. ibid. q. 5. etiam in monaſteriis exemptis. ibid. q. 6. competit Epiſcopo cumulativè quoad Superiores regulares. ibid. q. 7. quomodo debeat cuſtodiri. ibi. q. 9. A quibus ſervanda. ibid. q. 10. licentia ingrediendi clauſuram. *v. Licentia*.

Clauſura quoad ingreſſum Prælatorum. In quibus caſibus poſſint Prælati ingredi clauſuram. c. 7. §. 4. q. 1. Non poſſint ingredi ſub prætextu interveniendi electioni, neque examini. ibid. q. 2. Cardinales, & Epiſcopi non poſſunt ingredi clauſuram monialium ſibi non ſubjectarum. ibid. q. 3. In quibus caſibus poſſint Generales, Provinciales, & Viſitatores ingredi clauſuram monialium ſibi ſubjectarum. ibid. q. 4. Quot perſonas poſſint
ſecum

ſecum ducere Prælati regulares. ibid. q. 5. Quot poſſint ducere Epiſcopi. ibid. q. 6. Quænam perſonæ eſſe debeant. ibid. q. 7.

Clauſura quoad officialium, aliorumque ingreſſum. Quando medicus, aliique inſervientes poſſint ingredi clauſuram. c. 7. §. 5. q. 1. & 2. Medicus extraordinarius non poteſt ad libitum monialium ingredi loco medici ordinarii. ibid. q. 3. Chirurgus, & Pharmacopola quando poſſint ingredi. ibid. q. 4. An, & quando Æconomi, factores, Syndici, & Notarii. ibid. q. 5. quid de aliis operariis ad ſervitium monaſterii neceſſariis. ibid. q. 6. loco bajuli ad ferenda deputati quando poſſit alius intrare. ibid. q. 7. An conceſſa licentia Domino intrandi cum famulo, poſſit hic ſine illo ingredi. ibid. q. 8. Ad expellendum malefactorem poteſt index ingredi clauſuram. ibid. q. 9. Infantes, & amentes non poſſunt admitti. ibid. q. 11.

Clauſura quoad ingreſſum Confeſſarii. In quibus caſibus poſſit ingredi clauſuram. c. 7. §. 6. q. 1. An ad aſſiſtendum morienti. ibid. q. 3. An ad exequias peragendas ibid. q. 4. An ad effectum exorcizandi. ibid. q. 5. An ad celebrandum coram infirmis. ibid. q. 6. An ad ſumendam particulam conſecratam in Eccleſiam interiorem delapſam. ibid. q. 7 An ad benedicendum monaſterium ſpiritibus infeſtatum. ibid. q. 8. ingreſſus ex juſta cauſa

ſa poteſt ea occaſione ibi præſtare aliquid, pro quo exercendo ingredi non potuiſſet. ibid. q. 9. Quid obſervare debeat Confeſſarius ingrediens. ibid. q. 2.

Clauſura quoad mulierum ingreſſum. An deficientibus monialibus converſis poſſint admitti in clauſuram fœminæ, quæ monialibus inſerviant. c. 7. §. 7. q. 1. An electa una famula poſſit mutari, & alia ſubſtitui. ibid. q. 2. An Reginæ, Imperatrices, & aliæ nobiles fæminæ poſſint ingredi clauſuram. ibid. q. 3. & 4. Debent aſſociari à tribus matronis. ibid. Cum duabus tantùm non poteſt. ibid. q. 6. Matronæ ſemel electæ non poſſunt mutari. ibid. q. 5. An monialis tranſiens ad aliud monaſterium, ſi in via accedit ad locum ubi aliquod monaſterium exiſtit, poſſit ingredi, & hoſpitari. ibid. q. 7. Viduæ de ſolius Prælati licentia non poſſunt ingredi clauſuram. ibid. q. 8.

Clauſura quoad puellas educandas. *v. Puellæ educandæ.*

Clauſura quoad egreſſum. Ob quas cauſas poſſint moniales egredi c. 7. §. 9. q. 1. & ſeqq. An licitus ſit egreſſus ob morbum ita periculoſum, ut deſperetur ſalus, niſi egrediatur. ibid. q. 3. An, & à quo debeat peti licentia. ibid. q. 4. An poſſit ſine licentia egredi, ſi injuſte vexetur. ibid. q. 5. In quibus caſibus. ibid. q. 6. Non poteſt egredi ad habendam curam Nepotum. ibid. q. 7. benè verò ut ſit Abbatiſſa alicujus monaſterii, & ob alias ſimiles

les cauſas. ibid. q. 8. Item ad ſtrictius monaſterium. ibid. q. 9. aliquando etiam ad laxius monaſterium, & diverſæ regulæ. ibid. q. 10. Conſulenda Sedes Apoſtolica, quando aliquod monaſterium eſt transferendum. ibid. q. 11. Moniales cum licentia egreſſa non violat clauſuram, ſi huc, & illuc vagetur. ibid. q. 12. poſſunt mitti Converſæ extra clauſuram ad quæritandum. ibid. q. 13.

Clauſura quoad acceſſum extraneorum. Acceſſus ad monaſteria interdictus duo copulativè importat, ſcilicet locum, ad quem fit acceſſus, & locutionem. c. 7. §. 10. q. 1. Qui tantùm accedit, ſed non loquitur, vel tantùm loquitur ſine acceſſu, non facit contra prohibitionem. ibid. quare non comprehenditur ſub prohibitione locutio cum monialibus in domibus propinquis. ibid. neque tranſmiſſio litterarum, neque locutio idiomate à moniali non percepto. ibid. Neque locutio monialis altero tantùm audiente. ibi. Contra prohibitionem verò facit loquẽs per nutus, & ſigna ibi. Item loquens per intermediam perſonam. ibid. Item loquens cum moniali ipſa nihil reſpondente. ibid. Alloquentes cum monialibus ſine licentia peccant mortaliter. ibid. q. 2. Nec datur parvitas materiæ. ibid. q. 3. Quo jure tam ſæcularibus, quam Regularibus ſit prohibitus acceſſus ibid. q. 4. Prohibitio alloquendi moniales extenditur ad Abbatiſſam. ibid. q. 5. & etiam ad

Epiſcopos extra ſuam diæceſim commorantes. ibid. q. 6. An pueri, & puellæ impuberes afficiantur excommunicatione lata contra alloquentes ſine licentia. ibi. q. 7. An Advenæ, & Peregrini. ibid. q. 8. An colloquentes cum monialibus exemptis. ibid. q. 9. An Regulares, & moniales exemptę afficiantur pænis ab Epiſcopo indictis, ſi de ipſis fiat mentio. ibid. q. 10. An afficiantur eadem pæna conſulentes, mandantes, vel cooperantes. ibid. q. 11. An pauperes oſtiatim mendicantes. ibid. q. 12. Ad quem ſpectet licentiam concedere accedendi ad moniales tam exemptas, quàm non exemptas. ibid. q. 13. *v. licentia*.

Clauſura quoad pænas, quibus ſubiiciuntur illam violantes. Prælati ultra caſus neceſſitatis clauſuram ingredientes quas pænas incurrant. c. 7. §. 11. q. 1. Quæ pænæ aliis ingredientibus ſint impoſitæ. ibid. q. 2. Quæ accedentibus ad colloquendum. ibid. q. 9. Quæ monialibus exterum introducentibus, vel admittentibus ſine licentia. ibid. q. 3. An dictas pænas incurrant ſolùm ſuperiores viri, vel fæminæ. ibid. q. 4. Quid veniat nomine admiſſionis, vel permiſſionis prohibitæ. ibid. q. 5. Quas pænas incurrant moniales illicitè egredientes. ibid. q. 6. Comitantes, & recipientes. ibid. Quinam comitatus, & receptio requiratur. ibid. q. 7. An pænæ afficiant monialem legitimo titulo egreſſam, ſi diutiùs immo-

moretur. ibid. q. 8. Quinam poſſint abſolvere. ibid. q. 11.
Coactio. Puellam coactam debet Epiſcopus è monaſterio educere. c. 2. §. 2. Dantur aliqui caſus, in quibus licet cogere ad religionis ingreſſum. ibid. q. 4. excommunicantur cogentes ad ingreſſum. ibid. Decretum Tridentini intelligitur de coactione propriè dicta. ibid. q. 5. excommunicatio contra cogentes extenditur ad dantes conſilium, auxilium, conſenſum, aut favorem. ibid. q. 6. Ad incurrendam excommunicationem requiritur effectus. ibid. q. 7. Pro coactione inducenda ſufficit metus, ſi ſit gravis. ibi. q. 8. etiam reverentialis, ſi oriatur ex declaratione voluntatis parentum. ibid. q. 9. Peccant moniales ſcienter recipientes puellam coactam. ibid. q. 12. & contrahunt excommunicationem. ibi.
Collocutio. v. *Clauſura quoad acceſſum extraneorum*.
Communio. Tenentur moniales ad communionem ſingulis menſibus. c. 8. §. 3. q. 1. Poteſt indulgeri aliquando communio quotidiana. ibid. q. 2. Poteſt Epiſcopus præſcribere monialibus locum, & tempus recipiendi communionem. ibid. q. 3.
Confeſſarius monialium ſive exemptarum, ſive non à quo eligi debeat. c. 6. §. 6. q. 1. & 2. Ad quot annos eligi debeat. ibid. q. 3. An poſſit à monialibus recuſari. ibid. q. 5. Quinam prohibeantur eligi in confeſſarios ordinarios. ibi. q. 6. & 7. Ex quo

loco debeat audiri confeſſio. ibid. q. 8. Quale ſtipendium tradi debeat confeſſario. ibid.q.9.

De officio confeſſarii, & quomodo ſe gerere debeat cum monialibus vel indiſpoſitis ad confeſſionem, vel verſantibus in occaſione proxima, vel aliàs malè confeſſis. c.6.§.7.per totum.

Quomodo ſe gerere debeat cum monialibus ſcrupoloſis. c. 6. §. 10. per totum.

Confeſſarius ingrediens clauſuram. *v.clauſura quoad ingreſſum Confeſſarii.*

Confeſſarius extraordinarius, etiam Regularis,à quo eligi debeat, & approbari. c.6.§.11.q.1.Quot vicibus debeat concedi. q. 2. & 3. An poſſit deputari pro moniali particulari ibid. q.4. An oblatum ab Epiſcopo poſſint moniales recuſare ibid. q.5. An tempore jubilæi poſſint eligere non approbatum ſpecialiter pro ipſis. ibid. q.6. Quibus temporibus, & ad quot dies debeat deputari. ibid. q. 8. An tempus incipiat currere a die expeditę licentiæ, vel incæpti miniſterii. ibid. q. 9. An elapſo termino poſſit perfici confeſſio in tempore habili incæpta ibid.q.10.

Confeſſio ſingulis menſibus à monialibus fieri debet. c.8.§.3.q.1.

Confirmatio Abbatiſſæ à quo facienda. c.9. §.4.q. 1. An ſtante oppoſitione electio ſit confirmanda. ibid. q. 2. Prælatus abſens poteſt electionem confirmare ibid. q. 3. Abbatiſſa electa non poteſt ante confirma-

mationem miniſtrare. ibid. q. 4. Excipiuntur aliqui caſus. ibid.

Confirmationis Sacramentum miniſtrari debet Novitiæ, antequam ſuſcipiatur ad probationem. c.11.§.4. q.1. item moniali, antequam conſecretur. c. 3. q. 9. Non poteſt epiſcopus ingredi clauſuram ad illud miniſtrandum, ſed debet miniſtrari ad feneſtellam. c.7.§.4.q.2. Non poſſunt moniales ſuſcipere pueros in Confirmatione.c.11.§.1.q.14.

Conſecratio monialium quando fuerit introducta. c.3.q.1. Ad quem ſpectet.ibid. q.2. Quo tempore fieri debeat. ibid.q. 3. Quo loco. ibid.q.4.in qua ætate.ibid.q.5. monialis conſecranda debet eſſe profeſſa, & virgo. ibid. An poſſit conſecrari corrupta, ſi communiter reputetur ut virgo. ibid.q.6. Quid ſi per vim, & ſine ſua culpa, vel per medicinæ artem, ad ſanitatem tuendam, fuerit corrupta.ibid. q.7.& 8. An debeat eſſe Sacramento Confirmationis munita. ibid. q. 9. An conſecratio poſſit iterari.ibid.q.10. An, & quomodo conferat grariam.ibid.q 11.

Converſæ. Quid in earum receptione ſit obſervandum.c.11.§.10.q.1.Sunt verę religioſæ.ibid.q.2. tenentur ad perpetuam clauſuram. ibid.q. 3. Poſſunt aliquando egredi, ad quæritandum.ibid.Non tenentur ſub mortali recitare orationes indictas per regulam.ibid. q. 4. Choriſta poteſt ad converſarum ſtatum transferri. ibid.q.5.Tenentur ſub mortali ad ea, ad

quæ ex officio ſunt deputatæ.ibi.q.6.Peccant negligendo conſervationem illarum rerum, quæ ſunt earum curæ commiſſæ.ibid.q.7. An excommunicatio lata ab Epiſcopo contra moniales afficiat Converſas. ibid.q.8.

D.

DIſcretæ, ſeu Decanæ ad quid teneantur. c.11.§.2.q.4.& ſeqq. Debent cum aliis intereſſe, quando ob bonum regimen monaſterii convocantur ab Abbatiſſa. ibid.q.4. Nec poſſunt ſine ſcrupulo tacere.ibid.q.5. Etiam ſi prævideant, Abbatiſſam fore contriſtandam,& magis ex contradictione in ſua ſententia obfirmandam.ibid.q.6.& 7. Tenentur de monialium tranſgreſſionibus Abbatiſſam admonere.ibid.q.8.

Dos. quo titulo accipi poſſit in admiſſione monialis. c.2. §.5.q.1. poteſt illam monaſterium recipere,etiam ſi ſit dives.ibid.q.2. Ad quem ſpectet illam taxare.ibid.q.3. Non poteſt monaſterium paciſci de majori dote,quia puella eſt vilis.ibid.q.4.An poſſit aliquid recipi ultra dotem.ibid.q.6 An legatum dotis pro virginibus maritandis poſſit dari monacandis. ibid. q.7. Cuinam competat dare dotem puellę religionem ingredienti . ibid.q.8. & ſeq. Non eſt liberum monialibus recipere puellam ſine dote.ibid.q.10. Quando debeat ſolvi.ibid.q.11. Si facto depoſito dotis moriatur depoſitarius, & hæreditas illius

illius non ſit ſolvendo, cuinam competat ſolutio dotis. ibid. q. 12. An ratione damni emergentis, vel lucri ceſſantis ex dilatione dotis poſſit monaſterium aliquid ampliùs exigere. ibid. q. 13. An poſſit alienari dos tradi ſolita monaſterio. ibid. q. 14. Dos non poteſt inveſtiri ſine debita ſolemnitate in ædificando monaſterio. ibi. q. 15. benè tamen in redemptione cenſus, & quando. ibid. q. 16. In quibus bonis debeat ſolvi dos. ibid. q. 17. & ſeq. monialis tranſiens ad aliud monaſterium non deſert ſecum dotem ſecundùm aliquos. ibi. q. 19. Neque uſufructum dotis. ibid. q. 20. Quid ſi ſecundum monaſterium cogatur illam recipere. ibid. q. 21. & ſeq. monaſterium non acquirit dotem Novitiæ morientis infra annum probationis, licèt profeſſionem emittat ex privilegio. ibid. q. 23.

E.

EDucandæ. *v. Puellæ educandæ.*

Electio. Quot annos ætatis, & profeſſionis habere debeat eligenda in Abbatiſſam. c. 9. §. 1. q. 1. Super ætate neque Epiſcopus, neque Nuntius poteſt diſpenſare. ibid. Quid agendum ſi non adſit in monaſterio habens requiſita. ibid. q. 2. Illegitima eligi non poteſt. ibid. q. 4. Neque corrupta. ibid. q. 5. non tamen obſtat corruptio ſecreta. ibi. Poteſt immediatè eligi Soror antecedentis Abbatiſſæ. ibi. q. 6. A quibus eligi debeat Abbatiſſa. c. 9. §. 2. q.

2.q.1.Quomodo debeat ferre ſuffragium monialis infirma. ibid.q.2.Epiſcopus vel Superior regularis etiam in diſcordia eligentium non poſſunt ferre ſuffragium. ibid. q.3. Quid agere debeat Superior, ſi contingat, moniales non eſſe concordes in electione. ibid.Quomodo eligi debeat Abbatiſſa. ibid.q.4. An vota debeant eſſe ſecreta. ibid. q.5. Quot ſuffragia requirantur. ibid.q.6.Quo in loco fieri debeat electio. ibid.q.7.Quinam debeant præſidere electioni.ibid.q.8.Regulares tenentur notificare Epiſcopo electionem faciendam Abbatiſſæ. ibi.Non tamen Prælatis habentibus juriſdictionem quaſi Epiſcopalem.ibid.q.9.

Ad triennium eligi debet Abbatiſſa. c.9.§.3.q.1. Neque expleto triennio poteſt immediatè reeligi ad aliud trienniū. ibid.q.2.Si expleto triennio Abbatiſſa ex diſpenſatione eligatur ad aliud triénium, non poteſt rurſus expleto ſecundo triennio de novo eligi abſque diſpenſatione ad tertium triennium. ibid.q.3.Electio à quo ſit confirmanda. *v.Confirmatio*.

Egreſſus è Clauſura quando monialibus ſit licitus. *v.Clauſura quoad egreſſum*.

Eleemoſynas. Monialis de peculio ſibi conceſſo poteſt aliquid in eleemoſynam erogare pauperibus. c.4. §.2. q.14. etiam conſanguineis, & quam ſummam. ibid. q.15.Abbatiſſa de ſuperfluis tenetur eleemoſynas elargiri. q. 11.§.1. q.11. Cellera-ria poteſt de bonis monaſterii aliquas e-

lee-

leemoſynas erogare.c.11.§.8.q.8.
Epychia poteſt habere locum quoad dandum, & recipiendum ſine expreſſa licentia Abbatiſſæ.c.4.§.1.q.15.
Exploratio voluntatis. *v.Voluntas*.

F.

FEſtum ab ordinario loci præceptum tenentur moniales obſervare.c.8.§.4.q.9. An in die feſto ſit licitum acu pingere. ibid.q.10.
Famulæ an introducendę intra clauſtra monialium pro earum obſequiis.c.7.§.7.q.1. debent ſervare clauſuram. ibid. Poſſunt introduci etiam pro obſequio particularium monialium. ibid.
Fæminæ aliquando veniunt in materia odioſa cum viris.c.6.§.5.q.1.Poſſunt cum licentia Papæ aliquando ingredi clauſuram. c.7.§.7.per totum; ubi quid debeant obſervare.

G.

GEnerales non poſſunt audire confeſſiones monialium ſui ordinis ſine Epiſcopi approbatione. c.6.§.6.q.2.

H.

HErmaphroditus non poteſt recipi ad habitum religionis.c.2.§.1.q.5.
Horæ canonicæ. Moniales tenentur publicè officium divinum in choro perſolvere. c.8.§.1.q.1. Non tamen uti ſingulæ. ibid. An teneantur in Choro recitare officium

ficium parvvm B. V. Defunctorum &c. ibid. q. 2. Canentes in choro non ſatisfaciunt, ſi ad partem alterius non attendant. ibid. q. 3. monialis, quæ ad chorum pergit hora jam cæpta, debet cum aliis cantando pergere. ibid. Moniales tenentur ad privatam horarum canonicarum recitationem ibid. q. 4. Utentes Breviario monaſtico, an uti poſſint romano. ibid. q. 5. An teneantur recitare officia propria Sanctorum ſui ordinis. ibid. q. 6. An extra chorum teneantur recitare officia defunctorum, quæ pro benefactoribus in choro ſolent recitari. ibid. q. 7. An moniales gaudeant aliquo privilegio, per quod excuſentur à recitatione officii divini. c. 10. q. 11. An poſſint ſatisfacere præcepto, horas canonicas mentaliter recitando. ibid. q. 12. Gaudent privilegiis pro ſupplendis deffectibus in officio divino commiſſis. ibid. q. 13. Quid indulgeat Leo X. per orationem illam Sacroſanctæ ibid. q. 14.

I.

JAnitoria qualis eſſe debeat. c. 11. §. 9. q. 1. Quando peccet non cuſtodiendo januam ibid. q. 2. peccat non impediens, vel admittens ingredientem intra clauſuram ſub prætextu facultatum. ibid. q. 3. item ingredientem ſine licentia, licèt non ſub prætextu facultatum. ibid. q. 4. Non tamen ſi illum admittat ad illum tuendum à gravi damno. ibid. q. 5.

Je-

Jejunium. Non tenentur, regulariter loquendo, moniales ſub mortali ad jejunium Adventus. c. 8. §. 4. q. 1. An ad jejunia indicta ab Epiſcopo. ibid. q. 2. An ad jejunia loci, quæ ex conſuetudine obligant tam laicos, quàm clericos. ibid. q. 3. An teneantur ad jejunia regulæ ante annum vigeſimum primum. ibid. q. 4. An Sexagenariç. ibi. q. 5. An in jejuniis extra Quadrageſimam poſſint uti lacticiniis, ubi viget conſuetudo apud ſæculares. ibid. q. 6. An poſſint horam prandii conſuetam anticipare. ibid. q. 7. An in jejuniis lætitiæ poſſint ſumere ampliorem refectiunculam. ibid. q. 8. *v. Infirma*.

Indulgentia. An moniales, ſive exemptæ, ſive non, gaudeant indulgentiis non ſolùm proprii ordinis, ſed etiam aliorum. c. 10. q. 4. An moniales Sedi Apoſtolicæ, aut ordinario ſubjectæ poſſint in ſuis templis exponere indulgentias eccleſiis ordinis pro ſecularibus conceſſas. v. g. indulgentiam Portiunculæ. ibid. q. 15.

Infirma. Novitia, quæ toto anno probationis fuit infirma, poteſt admitti ad profeſſionem. c. 2. §. 6. q. 16. monialis infirma an teneatur juſſis medici obtemperare. c. 11. §. 6. q. 1. An in verendis teneatur chirurgi curam ſubire. ibid. q. 2. Peccat, ſi reſpuat humanum remedium, quod facile haberi poteſt, ſoli ſe divinæ providentiæ committens. ibi. q. 3. item ſi illud reſpuat, ut citius ab hujus vitæ ęrumnis ſit libera.

ibid. q.4. Item ſi bibat, advertens potum fore notabiliter nociturum. ibid.q.5. An, & quando excuſetur à recitatione officii ibid.q.6.& ſeqq. An,& quando excuſetur à jejuniis. ibid.q.11.& ſeqq. An, & quando excuſetur ab audienda miſſa.ibid.q.14. Non licèt monialibus infirmis celebrari facere in ſuis cellis. ibid.q.15.Infirma dubitans an teneatur recitare officium, jejunare &c. tenetur obedire Abbatiſſæ præcipienti, ne recitet, ne jejunet. ibid. q.16. An poſſit acquirere in lecto indulgentias conceſſas viſitantibus Eccleſiam. ibid.q.17.Monialis infirma quomodo debeat ferre ſuffragium in electione. c.9. §.2. q.2.

Infirmaria qua diligentia debeat vacare ſuo miniſterio.c.11.§.7. q.1. in quibus præcipuè poſſit peccare.ibid.q.2.An cum periculo vitæ teneatur parere Abbatiſſæ præcipienti, ut monialibus contagioſo morbo laborantibus deſerviat. ibid. q. 3. An poſſit licitè egredi è clauſura ad vocandum medicum, vel confeſſarium. ibi. q.4. In quibus caſibus excuſetur ab audienda miſſa, & à jejunio ibid. q. 5. & 7. An in diebus prohibitis poſſit aliquid comedere carnium ad excitandum in infirmis appetitum. ibid. q.6.

Interdictum. Quibus privilegiis gaudeant moniales tempore interdicti c. 10.q.6.An iiſdem gaudeant famuli, aliique monialium officiales.ibid. q.7. Poſſunt aliquando tempore interdicti generalis publicè divi-

divina peragere. ibid. q. 8. Neque vigore Tridentini ſunt revocata privilegia. ibid. q. 9.

L.

Largitio munerum. *v. Munera*.

Legatum dotis pro virginibus maritandis an dari poſſit monacandis. c. 2. §. 5. q. 7.

Licentia Epiſcopi pro renuntiatione bonorum. *v. renuntiatio*. Superioris pro expendendo peculio. *v. Peculium*. licentia petita ſe confitendi alteri ſacerdoti, & injuſtè negata, non dat facultatem ad actum. c. 6. §. 7. q. 6.

Licentia ingrediendi clauſuram à quo ſit concedenda. c. 7. §. 2. q. 1. & 2. Non poteſt illam concedere Abbatiſſa. ibid. q. 3. debet eſſe in ſcriptis. ibid. q. 4. & ſpecialis. ibid. q. 5. In aliquo caſu eſt licitus ingreſſus ſine licentia in ſcriptis, vel oretenus conceſſa. ibid. q. 6. An in tali caſu ſit poſtulanda ab Abbatiſſa. ibid. q. 7. Licentia abſolutè & indefinitè conceſſa extinguitur prima vice. ibid. q. 8. Quænam cauſa requiratur ad concedendam licentiam. ibid. §. 3. q. 1. Neceſſitas debet ſe tenere ex parte monaſterii. ibid. q. 2. ceſſante juſta cauſa tempore ingreſ-

greſſus, non eſt tutus in conſcientia ingrediens, licèt adfuerit juſta cauſa tempore conceſſionis. ibid. q.3. Finito miniſterio, ob quod ingreſſus eſt, peccat, ſi non ſtatim egrediatur. ibid.q.4. Ingreſſus cum legitima licentia, & ex juſta cauſa, ſi fornicetur, delinquit contra præceptum clauſuræ. ibid.q.5.

Ad quem ſpectet concedere licentiam accedendi ad colloquendum cum monialibus. c. 7. §. 10. q. 13. Epiſcopi poſſunt talem licentiam Regularibus concedere. ibid. q. 14. Ita tamen ut poſſint etiam denegare. ibid. q. 15. licentia pro una die, ſi quis utatur pro altera, non incidit in pænas. ibid. 16. licentia conceſſa ad concionandum non ſe extendit ad colloquendum. ibid. q. 17. Licentia non ſe extendit ad ſocium ibid.q.18.

Licentia egrediendi à quo debeat peti in caſibus permiſſis.c.7.§.9.q.4.*v.Clauſura quoad egreſſum*.

Litanias majores,& minores an teneantur moniales recitare ſub mortali. c. 8. §. 1. q. 2.

M.

Magiſtra Novitiarum à quo, per quod tempus, & cujus ætatis eligi debeat. c. 11. §. 3. q. 1. Ad quid teneatur, ut rectè ſuum munus exerceat. ibid. q. 2. Quomodo debeat inſtruere novitias in regula.

la. ibid. q. 3. In quibus illas exercere. ibid. q.4. An illas debeat regere in ſpiritu lenitatis, vel rigoris. ibid. q. 5. An, & quando percutiens novitias correctionis cauſa incidat in excommunicationem. ibid. q. 6. & ſeq.

Malefactor. Ad expellendum malefactorem poteſt judex ingredi clauſuram. c. 7. §. 5 q. 11.

Miſſa. Moniales non tenentur audire miſſam frequentius, quàm alii fideles. c. 8. §. 2. q. 1. Poſſunt aliquandò illam omittere. ibid. q. 2. An teneantur procurare quotidiè Miſſæ conventualis celebrationem. ibid. q. 3. Qualem miſſam celebrare debeant earum Capellani. ibid. q. 4. Quot Miſſæ in Eccleſiis earum poſſint quotidiè celebrari ibid. q. 5.

Munera. An, & quomodo munerum largitio ſit monialibus prohibita. c. 4. §. 4. per totum.

N.

Novitiæ. An illis debeat conferri Sacramentum Confirmationis, antequam ſuſcipiantur ad probationem. c. 11. §. 4. q. 1. An obligentur ad obſervantias regulares. ibid. q. 2. Non tenentur profiteri ſecundùm rigorem regulæ. ibi. q. 3. An Novitia frequentes ſtimulos, & lapſus carnis experta poſſit religioſa vota emittere. ibid. q. 4. An ſi religionis

auſteritates Novitiæ ita ſint nocituræ, ut vita ſit notabiliter abbrevianda, poſſit profiteri. ibid. q. 5. An peccet egrediendo. ibid. q. 6. An egrediens teneatur ad expenſas factas à monaſterio. ibid. q. 7. volens diſcedere non poteſt impediri ex eo quod non ſolverit expenſas ibid. q. 8. Neque poteſt denegari profeſſio, ex quo noluit ſolvere expenſas debitas ex pacto. ibid. Novitiæ egredienti eſt reſtituendus habitus factus ſuis expenſis. ibid. q. 9. Novitia poteſt ſibi eligere ſepulturam. ibid. q. 10. Ubi ſit ſepelienda, ſi decedat non electa ſepultura. ibid. q. 11. quid ſi eſſet in propoſito redeundi ad ſæculum. ibid. q. 12. Quibus expenſis ſepelienda. ibid. q. 13. Gaudet privilegio canonis, & fori. ibid. q. 14. & aliis privilegiis religionis. ibid. q. 15. Ex privilegio poſſunt profiteri infra annum probationis in articulo mortis. c. 2. §. 5. q. 23.

Numerus. Non poſſunt puellæ recipi ſupra numerum. c. 2. §. 1. q. 16. etiam ſi ſecum deferant dotem, ex qua valeant ſuſtentari. ibid. q. 17. & ſi admittantur, earum profeſſio eſt irrita. ibid. q. 18. Neque poteſt epiſcopus numerum augere, licèt fructus annuui augeantur. ibid. q. 19.

Obe-

O.

OBedientia. Quid ſit votum obedientiæ. c. 6. §. 1. q. 1. In dubio obediendum ſuperiori. ibid. q. 2. Quibus ſuperioribus teneantur moniales parere. ibid. q. 4. An Abbatiſſa poſſit præcipere in virtute obedientiæ. ibid. q. 5. An poſſit præcipere omnia, quæ poteſt Prælatus regularis ſuis ſubditis. ibid. q. 6. An poſſit cogere monialem ad acceptandum aliquod officium, non obſtante pacto in contrarium. ibid. q. 7. An ſuperior poſſit imponere præcepta obligantia ſub mortali in re levi. ibid. q. 8. Quænam ſit forma faciendi præcepta obligantia ſub mortali. ibid. q. 10. An verba præcipio, jubeo &c. obligent ſub mortali. ibid. q. 11.

Obligatio monialium erga propriam regulam. *v. Regulæ*. obligatio canendi officium in choro cadit in ſuperiores. *v. horæ canonicæ*.

Officium Divinum. *v. Horæ canonicæ*.

Ordinarius. An, & quomodo moniales ſubiiciantur Ordinario. c. 6. §. 2. q. 1. An Vicario Generali, & Capitulo Sede vacante ibi. q. 2. An moniales exemptæ poſſint ordinario ſe ſubiicere. ibid. q. 3. Quando moniales exemptæ debeant ſubiici. ibid. q. 4. An ſubiiciantur ordinario quoad novi monaſterii conſtructionem. ibid. q. 5.

An moniales ordinario ſubjectæ ſubjaceant caſibus, quas ipſe ordinarius generaliter ſibi reſervat. ibid. q. 9. An poſſit reſervare caſus circa clauſuram in ordine ad moniales exemptas. ibi. q. 11. Quomodo moniales ſive exemptæ, ſive non, ſubdantur ordinario quoad officialium electionem. ibid. q. 12. & 13. An regulares concionaturi ad crates teneantur benedictionem petere ab ordinario. ibid. q. 14.

P.

Paupertas, quid ſit, quos pariat effectus, quomodo, & quando violetur. c. 4. §. 1. per totum.

Peculium. Quomodo poſſit haberi à moniali. c. 4. §. 2. q. 1. an monialis poſſit aliquid de peculio ludo exponere. ibid. q. 9. an negotiationi. ibid. q. 10. An fundare cenſum pro miſſarum celebratione poſt mortem. ibid. q. 11. An aliquid pauperibus elargiri. ibid. q. 14. etiam conſanguineis, & quam ſummam ibid. q. 15.

Peculium non poteſt expendi ſine licentia ſuperioris. c. 4. §. 3. q. 1. Quotuplex ſit licentia. ibid. Quas conditiones debeat habere. ibid. q. 3. & ſeqq. Ad quem ſuperiorem ſpectet licentiam concedere ibid. q. 9. Ad quam ſummam poſſit ſe extendere ſuperioris licentia. ibid. q. 10.

Percutiens monialem nulliter profeſſam, ſed ut profeſſam reputatam non incurrit in excommunicationem. c. 2. §. 6. q. 10.

Per-

Perfectio. Ad perfectionem tenentur tendere moniales. c.1.§.1.q.1. An ſub mortali. ibid. q.2. Quando peccent contra hoc præceptum ibid.q.3.

Pæna. Quibus pænis, & in quibus caſibus ſubiiciantur moniales. c.6.§.5. per totum.

Portinaria v. *Janitoria*.

Prælatus Regularis habet in monialibus ſibi ſubditis poteſtatem ordinariam. c.6. §.3.q.1. non ſolùm directivam, ſed etiam coercitivam. ibid.q.3. In quibus ſubdantur ſuo Prælato regulari. ibid. q.2. Poteſt quoad ipſas caſus reſervare. ibid.q.4. Non tamen de bonis illarum diſponere ipſis invitis. ibid. q.5. Si habet uſum baldachini, poteſt illud erigere in eccleſiis monialium ſibi ſubditarum ibid.q.6.

In quibus caſibus, & quo comitatu poſſint ingredi clauſuram monialium ſubjectarum.c.7.§.4.per totum.

Quando debeant illas viſitare. c.6. §.4. q.1.& ſeqq.

Privilegium. Moniales exemptæ gaudent privilegiis ſuorum ordinum. c. 10. q. 1. Etiam Epiſcopo ſubjectæ. ibid.q.2. Quomodo iſtæ poſſint uti privilegiis regularium, ad quorum uſum requiritur miniſterium Prælati regularis. ibid. q.4. Quomodo poſſint uti privilegiis ad quorum uſum requiritur factum ſuperioris habentis poteſtatem ſpiritualem. ibid.q. 5. Quibus privilegiis gaudeant tempore interdicti v. *Interdictum*. Quibus pri-

vilegiis in recitatione officii. *v. Horæ canonicæ.*

Profeſſio. Quid requiratur ad validam monialium profeſſionem. c. 2. §. 6. q. 1. & ſeq. Unde oriatur nullitas profeſſionis. ibid. q. 3. & ſeqq. in dubio cenſetur valida. ibid. q. 6. Monialis certa de nullitate, & deſtituta omni probatione non tenetur illam ratificare. ibid. q. 7. etiam ſi dederit cauſam nullitati. ibid. q. 8. Quid requiratur ad ratificandam profeſſionem. ibid. q. 11. Monialis ratificans profeſſionem poteſt retinere locum debitum ex priori profeſſione. ibid. q. 12. Ad quem ſpectet admittere novitiam ad profeſſionem. ibid. q. 13. Poteſt reclamare, ſi injuſtè fuerit excluſa. ibid. q. 14. conſtito de gravamine poteſt Epiſcopus illam admittere. ibid. q. 15. Ad profeſſionem poteſt admitti novitia, quæ toto probationis anno fuit infirma. ibid. q. 16. Qualis litteratura requiratur in in Novitia. ibid. q. 17. Ad quem ſpectet acceptare profeſſionem Novitiæ. ibid. q. 21. & ſeqq. quæ privilegia conſequatur monialis ex emiſſione profeſſionis. ibid. q. 23. Quale peccatum pænitere de emiſſa profeſſione. ibid. q. 24.

Puellæ educandæ poſſunt recipi in monaſteria monialium ſervatis certis conditionibus. c. 7. §. 8. q. 1. Si exeant à monaſterio abſque ſuperioris licentia, non incidunt in excommunicationem. ibid. q. 2. Annus ſeptimus requiſitus ad hoc,

ut

ut puella poſſit recipi, debet eſſe completus. ibid. q. 3. Neque ordinarius poteſt diſpenſare. ibid. Neque quod permaneat in monaſterio ultra annum ætatis vigeſimum quintum completum. ibid. Per hoc, quod Puella non ſtatim egreditur, non incurrit excommunicationem. ibid. An puellæ manentes in monaſteriis exemptis ſubjaceant Epiſcopo. ibid. q. 4. Ubi debeant ſepeliri, ſi contingat, eas mori non electa ſepultura. ibid. q. 5.

Puellæ recipiendæ. Quæ conditiones ſint atttendendæ in puellis recipiendis. c. 2. §. 1. q. 1. Amentes in aliquo genere poſſunt admitti. ibid. q. 2. Item viduæ, & illicitè corruptæ. ibid. q. 4. Non verò Hermaphroditus. ibid. q. 5. nec ſcandaloſæ, flagitioſæ, aut excommunicatæ. ibid. q. 6. Conditiones præſcriptæ à Sixto V. pro Novitiorum receptione, non extenduntur ad Moniales. ibid. q. 7. Non poſſunt recipi ante annum duodecimum expletum. ibid. q. 8. Requiritur monialium conſenſus. ibid. q. 9. & etiam licentia Epiſcopi, & Prælati cui ſubſunt. ibid. q. 10. requiritur licentia etiam quoad monaſteria Regularibus ſubjecta. ibid. q. 11. Renuente Abbatiſſa poſſunt Moniales recipere puellam ad habitum ibid. q. 12. Non tamen Epiſcopus, & Prælatus invitis Monialibus. ibid. q. 13. niſi monaſterium indigeat. ibid. Peccant

cant

cant moniales reiicientes puellas idoneas . ibid. q. 14. Puella ſemel, ac iterum capitulariter excluſa poteſt admitti. ibi.q.15. & capitulariter admiſſa ex juſta cauſa poteſt repelli. ibid. Non poſſunt puellę recipi ſupra numerum.ibid.q.16. etiam ſi ſecum deferant dotem, ex qua valeant ſuſtentari. ibid. q. 17. & ſi admittantur, earum profeſſio eſt irrita. q. 18. Neque poteſt Epiſcopus numerum augere, licèt fructus annui augeantur. ibid.q.19.

R.

Receptio puellarum *v. puellæ recipiendæ*.

Regula quomodo obliget. c. 1. §. 2. q. 1. Violatio regulæ ex contemptu eſt peccatum mortale. ibid. Non eſt contemptus violare regulam ex conſuetudine. ibid. q. 2. Non tenentur moniales ſervare Regulam in ſuo primo rigore. ibid. q. 3. Tenentur reformationem amplecti. ibid. q. 4.

Renunciatio bonorum antè profeſſionem quomodo facienda. c. 2. §. 4. q. 1. Qui contractus comprehendantur ſub nomine renunciationis. ibid. q. 2. & ſeqq.

Quænam ſolemnitates requirantur. ibi. q. 5. & ſeqq. Quo tempore facienda ſit renunciatio. ibid. q. 13. Facta ante ingreſſum religionis valet. ibid. q. 4. Poteſt revocari non ſequuta profeſſione. ibid. q. 16. Requiritur licentia Epiſcopi, & quinam veniant nomine Epiſcopi. ibid. q. 17. & ſeqq. An requiratur in ſcriptis. ibid. q. 20

Reſervatio. An Moniales ordinario ſubjectæ ſubjaceant caſibus, & cenſuris generaliter pro tota diæceſi reſervatis. c. 6. §. 2. q. 9. & ſeqq. An moniales regularibus ſubjectæ ſubdantur caſibus in religione reſervatis. c. 6. §. 3. q. 4. An Epiſcopus poſſit ſibi reſervare caſus in ordine ad clauſuram quoad moniales exemptas. c. 6. §. 2. q. 11. A quo debeant abſolvi. ibid. An moniales poſſint à proprio confeſſario abſolvi à caſibus Papæ reſervatis. c. 6. §. 8. q. 1. A quo in prædictis caſibus debeat impetrari facultas. ibid. q. 2. Quid circa caſus Bullæ Cænæ. ibid. q. 3. An Epiſcopus poſſit illas abſolvere ab hæreſi occulta. ibid. q. 4. Quid de Prælatis regularibus circa moniales ſubditas. ibid. q. 5. An moniales fruantur aliquo privilegio, quoad prædictam abſolutionem. ibid. q. 6. An poſſint abſolvi per proprium confeſſarium à reſervatis Epiſcopo. ibid. q. 7. & in quo caſu. ibid. q. 8. & 20.

Ro-

Rotaria qualis eſſe debeat. c. 11. §. 9. q. 1. An peccet rotam non cuſtodiens. ibid. q. 2.

S

SAcriſtana peccat mortaliter negligendo conſervare lampadem accenſam coram Sanctiſſimo. c. 11. §. 5. q. 1. Item exponendo Sacerdotibus celebraturis veſtes ſacras laceras, aut notabiliter immundas. ibid. q. 2. Quando veſtes cenſendæ ſint notabiliter laceræ, aut immundæ. ibid. q. 3. Item convertendo veſtes ſacras in uſus prophanos, ſi retineant propriam formam. ibid. q. 4. ſecus verò amiſſa forma. ibid. q. 5. Non peccat, ſi illas vendat, & commutet, ut de melioribus provideat. ibid. q. 6. Poteſt tangere calices, & corporalia. ibid. q. 7. Non peccat ſi aquam, in qua primùm lavantur corporalia, non proiiciat in ſacrarium. ibid. q. 8. Poteſt aliquid largiri Prælato occaſione ſuarum feſtivitatum. ibid. q. 9.

Scrupulus. Traduntur variæ regulæ pro ſanandis monialibus ſcrupuloſis. c. *6.* §. 10. per totum.

Sepultura. Moniales non poſſunt in propria eccleſia exteriori admittere perſonas laicas ad ſepulturam. c. *6.* §. *9.* per totum.

Soror. Pro tertia ſorore ſolvenda eſt dos duplicata, & triplicata pro quarta. c. 2. §. 5. q. 3. Soror antecedentis Abbatiſſæ poteſt immediatè eligi. c. *9.* §. 1. q. *6.*

T.

TErtiariæ, quænam dicantur. c. 11. §. 11. q. 1. A quibus ad habitum, & profeſſionem ſint admittendæ. ibid. q. 2. Quæ qualitates in eis requirantur. ibid. q. 3. An defectus hujuſmodi qualitatum irritet receptionem, aut profeſſionem. ibid. q. 4. Quibus Prælatis ſubiiciantur. ibid. q. 5. Qualiter peccent ſuam profeſſionem tranſgredientes. ibid. q. *6.* Quibus gaudeant privilegiis. ibid. q. *7.* A quibus recipere debeant Sacramenta. ibid. q. 8. Quo in loco ſint ſepeliendæ. ibid. q. *9.* An conſequi poſſint legatum factum pro monacatu. ibid. q. 10.

Vica-

V.

Vicaria. An carens debita ætatè, & tempore profeſſionis poſſit eligi in Vicariam. c. 9. §. 1. q. 3. Vicaria an poſſit dici Prælata. c. 11. §. 2. q. 1. An poſſit monialibus præcipere ex vi voti obedientiæ. ibid. q. 2. An poſſit eligi in Abbatiſſam. ibid. q. 3. Tenetur cum aliis intereſſe, quando convocatur ab Abbatiſſa ad decernendum aliquid ſpectans ad bonum commune. ibid. q. 4. Nec poteſt ſine ſcrupulo tacere. ibid. q. 5. etiam ſi prævideat, quòd contra dicendo contriſtabitur graviter Abbatiſſa. ibid. q. 6. Immò etiam ſi ex contradictione Abbatiſſa magis foret in ſua ſententia confirmanda ibid. q. 7. Peccat mortaliter non admonens de tranſgreſſionibus Abbatiſſam. ibid. q. 8.

Viſitatio monialium à quibus, quando, & quomodo fieri debeat. c. 6. §. 4. per totum. Moniales in viſitatione interrogatæ dè regulari obſervantia, tenentur ſub mortali reſpondere. ibid. q. 5. In quibus caſibus excuſentur. ibid. q. 6.

Voluntas puellarum à quo debeat explorari. c. 2. §. 2. q. 1. Semel tantùm exploranda, ſi alicubi ſit legitimè præſcriptum. ibid. ſi omittatur prima, ſufficit ſecunda. ibid. Utriuſque explorationis omiſſio eſt

eſt peccatum, ſed non irritat profeſſionem. ibid. Ad quid ſit ordinata voluntatis exploratio. ibid. q. 2. Ubi fieri debeat exploratio voluntatis Novitiæ. c. 2. §. 6. q. 18. A quo tempore debeat Præfecta notificare Epiſcopo tempus profeſſionis. ibid. q. 19. An poſſit puniri Præfecta non notificans. ibid. q. 20.

FINIS.

Prior

Prior numerus indicat paginam, ſecundus lineam.

Errata	Corrige.
pag.3.*lin*.20.obligarit	obligaret
3.24. promiſerant	promiſerunt
5.35. &	at
9.7. novitatum	novitiatum
10.32. 12.6.	in 6.
12.3. Vecelius	Vecchius
12.18. acquiratur	requiratur
15.8. à puella	puella
15.32. à Navar.	à Novar.
17.9. aureas annuas	aureos annuos
21.29. purificatur	parificatur
30.21. aliquid	aliquod
36.8. renunciaverũt	renunciaverat
44.17. Cert.5.	Cent. 5.
50.9. 15.*Septembr.*	adde 1664.
51.1. hic omnes	hi omnes
51.19. ingredientem	ingrediente
55.33. errore	onere
56.29. debet	debeat
58.16. veniente	venientes
63.4. tenentur	teneatur
67.8. & profeſſam	ut profeſſam
67. 32. in Concil. Regul.	in Conſil. Regul.
72.1. nota	vota
72.10. acquiſitum	acquiſitum
78.24. conſecrantur	conſecratur
79.4. exiſtat	excitat
81.13. profeſſionem	profeſſione

83.24. ar-

Errata	*Corrige.*
83.24. arbitris	arbitrio
85.32. ad ipſam	ad ipſa
86.19. ſine	ſive
94.9. obſit	abſit
94.34. monialis	moniales.
100.25. *de partis*	*de pactis.*
108.3. reſtitutione	reſtrictione.
109.12. *reſp.*47.	*reſol.*47.
114.7. loquens,	adde legens, audiens &c.
115.3. intenta	intentus
115.33. ſextum	ſexum
116.32. provocantibus	procurantibus
120.22 parentum	parentem
123.7. orenus	oretenus
127.10. injungio	injungo
136.5. ea vi	ex vi
144.25. *de riſit.*	*de viſit.*
152.30. Relinquant	delinquant.
153.2. vocaturi	vacaturi
161.17. & ea	& ex
163.6. quod vis	quod vix
163.17. confeſſum	confeſſam
172.8. 17.Novembr. 1928.	17. Novembr.1628.
174.6. à reſervatio	à reſervatis
176.29. poſſit ut	poſſit uti
180.6. expreſſio	expreſſo
182.17. quid clauſura.	quod clauſula
185.3. prudenter	adde operantur
196.22. *cap.unde ſta.*	*cap.uni.de ſta.*
201.21. Baſſius.	Boſſius.

201.33.

	Errata	*Corrige.*
201. 33.	*cap. relatam.*	*cap. relatum.*
205. 28.	in Lyciot.	in Lycien.
214. 4.	*ex cap.*	*ex cap.* I.
214. 28.	*conſ.* 361.	*conſ.* 371.
215. 7.	Sonſa	Souſa
217. 6.	Abbatiſſa	ab Abbatiſſa.
232. 12.	ingredi	ingrediendi
234. 21.	*Si qus ritio*	*Si quis Titio*
234. 27.	Caneſſ.	Cannell.
256. 23.	quantitatem	qualitatem
281. 28.	Epiſcopo	Epiſcopos
283. 12.	alloquatur	ſi alloquatur
386. 18.	Comitiſſa	Comitiſſas
386. 19.	Marchioniſſa.	Marchioniſſas
332. 11.	Duci poteſt	reduci poteſt
332. 13.	Gregor. XII.	Gregor. XIII.
337. 8.	juris requiſiti	juris acquiſiti
355. 13.	eſſet obligare	ceſſet obligare

5. 10. 321

C 61

B.10.221

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible]

Digitized by Google

00560851

MC